

ОРСЪН СКОТ КАРД ИГРАТА НА ЕНДЪР

Част 1 от „Ендър Уигин“

Превод от английски: Виолета Чушкова, 1993

chitanka.info

*На Джефри,
който ме накара да си припомня колко невръстни и
колко зрели могат да бъдат децата.*

Части от тази книга намериха място в първия ми научнофантастичен разказ „Играта на Ендър“, който през 1977 година бе публикуван в августовския брой на списанието „Аналог“, издавано от Бен Бова. Неговата вяра в мен и в този разказ е в устоите на кариерата ми.

Хариет Мак Дугал от издателство „Тор“ е от онези рядко срещани редактори, които вникват в повествованието и помагат на автора да го направи точно според първоначалния си замисъл. В издателството не ѝ плащат достатъчно. Задачата на Хариет бе доста облекчена обаче от отличната работа на моята лична редакторка Кристин Кард. Аз също не ѝ плащам достатъчно. Благодарен съм и на Барбара Бова, която ми бе приятел и литературен агент в добри и в трудни времена, както и на Том Доуърти, моя издател, който на годишния конгрес в Далас ми позволи да го убедя да издаде тази книга, което показва, че или има много верен мерник, или че един конгрес може наистина страшно много да отегчи човек.

ГЛАВА ПЪРВА

„ТРЕТАКА“

— Аз гледах с очите му и слушах с ушите му и те уверявам, че това е момчето, което ни трябва. Или поне се доближава най-много до онова, което търсим.

— Същото каза и за брат му.

— Изследванията показаха, че брат му е крайно неподходящ. Но по други причини. Те нямат нищо общо със способностите му.

— Такова е положението и със сестра му. Спрямо него също имаме известни колебания. Той е прекалено отстъпчив. Често е склонен да се поддава на чужда воля.

— Но не и ако насреща си има враг.

— Тогава как да постъпим? Да му осигуряваме непрекъснато вражеско обкръжение ли?

— Щом се налага.

— Останах с впечатлението, че това дете ти допада.

— Ако бъргерите го надвият, ще се погрижат да заприличам на любимия му вуйчо.

— Добре. Нали в края на краищата спасяваме света. Вземи го.

Операторката пред монитора се усмихна мило, разреши му косата и каза:

— Андрю, сигурно вече наистина ти е омръзнал този противен монитор. И така, имам добра новина за теб. Ще ти го махнем още сега и изобщо няма да боли.

Ендър кимна. Това, че изобщо няма да боли, бе, разбира се, лъжа. Но тъй като възрастните я използваха винаги, когато наистина щеше да

боли, той можеше да приеме, че тези думи предсказват какво точно го очаква. Лъжите понякога бяха по-надеждни от истината.

— И така, моля те, мини насам, Андрю, и седни ето тук, горе, върху дивана за прегледи. След секунда докторът ще дойде да те види.

Ще му махнат монитора. Ендър се опита да си представи как ще се чувства без апаратчето в тила си. *Ще се търкалям по гръб в леглото и то вече няма да ме притиска отзад. Няма да ми става ту студено, ту горещо, когато се къпя.*

А и Питър ще престане да ме мрази. Ще се прибера у дома, ще му покажа, че са ми свалили монитора, и той ще се увери, че и аз не съм успял. Че вече ще си бъда нормално дете като него. И тогава всичко ще е наред. Той ще ми прости, че ми оставиха монитора цяла година повече от неговия. Ще бъдем...

Не, приятели вероятно не. Питър бе прекалено опасен. Така страшно се гневеше. Но братя да. Нито врагове, нито приятели, а братя, които могат да живеят под един покрив. *Той няма да ме мрази — просто ще ме остави на мира. И когато му се прииска да играе на бъгери и астронавти, може би няма да ме принуждава да играя с него и аз ще мога да си почета някоя книжка.*

Ендър обаче знаеше със сигурност, че Питър няма да го остави на мира. Когато го обземеше бяс, в очите на Питър имаше някакъв блясък и щом Ендър зърнеше този поглед, той знаеше, че Питър изобщо няма да го остави на мира. Упражнявам се на пиано, Ендър. Ела да ми обръщаш страниците. О, да не би момчето с монитора да е толкова заето, че да не може да помогне на брат си? Толкова ли е умно това момче? Да не би да се налага да убиеш някой и друг бъгер, астронавте? Не, вече не ми трябва помощ. Ще се справя и сам, малки подлецо, третак такъв!

— Ще свършим бързо, Андрю — рече лекарят.

Ендър кимна.

— Мониторът е направен така, че да се сваля. Без инфектиране и без усложнения. Ще имаш обаче сърбежи, а някои хора казват, че усещат някаква празнина. Непрекъснато ще се оглеждаш за нещо, нещо, което търсиш, но не можеш да намериш, нито пък си спомняш какво е. Ще ти кажа направо. Онова, което ще търсиш, ще е мониторът, но той ще е вече свален. След няколко дни това усещане ще изчезне.

Лекарят завъртя нещо в тила на Ендър. Болката внезапно го прониза като игла от врата до слабините. Тялото му се сгърчи, после рязко се изви назад и главата му се удари в дивана. Краката му се замятаха из въздуха, а ръцете му се впиха една в друга така здраво, че му причиняваха болка.

— Сестра! — изкрещя лекарят. — Трябваш ми! — Сестрата се втурна задъхана. — Трябва да разхлабим тези мускули. Хайде, подай ми я! Какво чакаш!

Тя му подаде нещо — Ендър не успя да види какво. Той се килна настрани и падна от дивана.

— Хванете го! — извика сестрата.

— Дръж го здраво...

— Дръжте го вие, докторе, много е силен за мен...

— Полека, не изведнъж! Сърцето му може да спре...

Ендър почувства как една игла прониква в тила му, точно над яката на ризата. Тя пареше, но когато огънят ѝ се разля по тялото му, мускулите постепенно се отпуснаха. Вече можеше да заплаче от страх и от болка.

— Добре ли си, Андрю? — попита сестрата. Андрю не си спомняше как се говори. Вдигнаха го отново на дивана. Провериха пулса му, последваха и други манипулации, но не всичко стигаше до съзнанието му.

Лекарят трепереше и когато заговори, гласът му прозвуча неуверено.

— Оставят тези неща в главите на децата по цели три години и какво очакват? Можеше да го съсипем, разбираш ли? Можеше да дръпнем шалтера на мозъка му завинаги.

— След колко време ще излезе от упойката?

— Дръж го тук най-малко още час. Наблюдавай го: Ако не започне да говори до петнайсет минути, повикай ме. Можеше да го извадим от строя завинаги. Аз не притежавам въображението на бъргер.

Той се върна в часа на госпожица Пъмфри петнайсет минути преди последния звънец. Все още стоеше неуверено върху нозете си.

— Добре ли си, Андрю? — попита г-ца Пъмфри.

Той кимна.

— Болен ли беше?

Той поклати глава.

— Не изглеждаш добре.

— Нищо ми няма.

— Най-добре е да седнеш, Андрю.

Той се отправи към мястото си, но се спря. И така, какво търсех? Не мога да си спомня какво търсех.

— Мястото ти е хей там — посочи г-ца Пъмфри. Той седна, но разбра, че не това бе търсил, а нещо, което бе изгубил. Ще го намеря по-късно.

— Мониторът ти — прошепна момичето зад него.

Андрю вдигна рамене.

— Мониторът му — зашепна тя на другите.

Андрю се пресегна и опипа врата си. Напипа залепен лейкопласт. Мониторът го нямаше. Сега бе вече като всички останали.

— Изритаха ли те, Анди? — попита едно момче, чийто чин бе на съседната редица, малко по-назад от неговия. Не можеше да си спомни как се казва. Питър. Не, Питър бе друго момче.

— Тишина, г-н Стилсън — обади се г-ца Пъмфри.

Стилсън се ухили самодоволно.

Г-ца Пъмфри предаваше урок за умножението. Ендър започна да драска по чина си — нарисува контурите на планински острови и даде заповед на чина да ги покаже от всеки ъгъл в три измерения. Учителката сигурно се досещаше, че Ендър не внимава, но тя не би започнала да му досажда. Той винаги отговаряше правилно, дори и когато тя си мислеше, че не внимава.

В ъгъла на чина се появи една думичка и започна да се придвижва. Първоначално буквите бяха обърнати нагоре и изписани в обратен ред, но Ендър я прочете много преди тя да слезе в долния край на чина и да се изпише правилно.

ТРЕТА К

Ендър се усмихна. Не друг, а той бе измислил как да се изпращат съобщения, които да се придвижват по този начин, и независимо че тайният му враг го наричаше с обидни имена, това, че бе използвал

неговия метод, му подеждва като похвала. Той не беше виновен, че е Трети. Това бе решение на правителството, бяха го взели неговите членове — как иначе един Трети като Ендър би могъл да тръгне на училище? А сега му бяха свалили и монитора. Експериментът потвърди, че Андрю Уигин в края на краищата не е подходящ. Ако това бе по силите на членовете на правителството, Андрю бе сигурен, те щяха да поискат да бъдат отменени привилегиите, допуснали раждането му. *Неподходящ, следователно заличете експеримента.*

Звънецът удари.

Всички приключиха работата с чиновете си или набързо набираха напомнителни бележки за следващия ден. Някои вкарваха уроци или данни в домашните си компютри. Неколцина се струпаха край принтерите в очакване да се напечата желаното от тях. Ендър разпери длани върху детската клавиатура по ръба на чина и се зачуди какво ли би било, ако имаш ръце, големи като на възрастните. Те сигурно бяха огромни и непохватни, с къси, дебели пръсти и тежки длани. Възрастните, разбира се, имаха по-големи клавиатури, но как можеха дебелите им пръсти да начертаят тънка линия, такава, каквато можеше Ендър, толкова точно начертана, че можеше да я извие в спирала седемдесет и девет пъти от центъра до ръба на чина, без линиите да се допрат или застъпят някъде. Това му създаваше някакво занимание, докато учителката преподаваше с монотонния си глас аритметика. Аритметика! Валънтайн му бе преподавала аритметика, когато бе тригодишен.

— Добре ли си, Андрю?

— Да, госпожице.

— Ще изтървеш автобуса.

Ендър кимна и стана. Другите деца си бяха тръгнали. Онези обаче, лошите, щяха да го чакат. Мониторът вече го нямаше на тила му, вече не чуваше онова, което чуваше Ендър, и не виждаше онова, което виждаше Ендър. Сега вече можеха да си говорят каквото си искат. Можеха дори да го ударят — никой нямаше да ги види и никой нямаше да се притече да спаси Ендър. Мониторът си имаше своите предимства и те щяха да му липсват.

Чакаше го не друг, а Стилсън, разбира се. Той не бе по-едър от повечето деца, но беше по-едър от Ендър. А с него имаше и други. Както винаги.

— Ей, Третак!

Не отговаряй. Замълчи си.

— Ей, Третак, на теб говорим. Третаче, бѣгеропоклоннико, на теб говорим.

Не мога да измисля какво да им отговоря. Каквото и да кажа, ще стане по-лошо. Значи ще си мълча.

— Ей ти, третако-глупако, май са те изритали, а? Мислеше, че си по-умен от нас, но май птичето ти е отлетяло от тила и като че ли са ти лепнали лейкопласт на вратлето, а?

— Ще ме пропуснете ли да мина? — попита Ендър.

— Дали ще го пропуснем да мине? А да го пропуснем ли? — Всички се изсмяха. — Разбира се, че ще те пропуснем. Ще ти пропуснем първо ръчичката, после задничето, а после може и част от коленцето ти.

Останалите също се заобаждаха.

— Отлетя ти птичето, Третаче. Изгуби си птичето, Третаче.

Стилсън го блъсна с една ръка, друг отзад го тласна към Стилсън.

— Тик-так, подай ни го пак! — обади се някой.

— Да поиграем на тенис!

— На пинг-понг!

Това нямаше да свърши добре. Ето защо Ендър реши да не бѣде потърпевшият накрая. Следващия път, когато ръката на Стилсън се протегна да го блъсне, Ендър направи опит да я сграбчи. Не успя.

— О, и ще се биеш с мен, а? С мен ли ще се биеш, Третаче?

Застаналите зад Ендър го сграбчиха и уловиха здраво.

На Ендър не му беше до смях, но се засмя.

— Да не искаш да кажеш, че са нужни толкова много хора, за да надвият един Третак?

— Ние сме хора, а не третаци, лайно такова. Силен си колкото един комар.

Те обаче го пуснаха. И още щом го пуснаха, Ендър замахна високо с всичка сила и ритна Стилсън право в гръдната кост. Той се строполи. Това изненада и Ендър — той не се бе надявал да повали Стилсън само с един ритник. И през ум не му минаваше, че Стилсън не би приел подобен бой сериозно и че не бе подготвен за такъв наистина отчаян удар.

За миг другите отстъпиха назад, а Стилсън остана да лежи неподвижно. Всички се питаха дали е умрял. Ендър обаче се опитваше да измисли как да предотврати отмъщението. Как да ги възпре да го нападнат вкупом следващия ден. *Трябва да победея сега и завинаги или ще трябва да се бия всеки ден и ще става все по-лошо и по-лошо.*

Макар и шестгодишен, Ендър знаеше неписаните правила на честната борба. Не бе позволено да удряш противника, който лежи безпомощно на земята — само едно животно би постъпило така.

Ето защо Ендър отиде до просналия се на земята Стилсън и ожесточено го ритна в ребрата. Стилсън простена и се претърколи. Ендър го заобиколи и го ритна отново, този път в чатала. Стилсън не пророни и звук, само се присви и от очите му рухнаха сълзи.

Ендър изгледа хладнокръвно останалите.

— Може би си правите някакви сметки да ме нападнете вкупом. И сигурно ще успеете да ме набиете прилично. Запомнете обаче как постъпвам с хората, които се опитват да ми причинят зло. След нападението ще започнете да се питате кога ще ви докопам и колко зле ще ви подреда. — Той ритна Стилсън в лицето. Кръвта от носа му опръска земята наоколо. — Няма да е просто зле — продължи Ендър. — Ще е много по-страшно.

Обърна се и си тръгна. Никой не го последва. Той сви по уличката, която водеше към автобусната спирка. Чу момчетата да казват зад гърба му: „Бре! Вижте го тоя! Направо се е чалдисал!“

Ендър облегна глава о една стена и плака, докато дойде автобусът. *Аз съм също като Питър. Свалиха ми монитора и съм същински Питър.*

ГЛАВА ВТОРА

ПИТЪР

— И така, мониторът е свален. Как е той сега?

— Живееш в нечие тяло в продължение на няколко години и свикваш с него. Сега го погледнах в лицето и не мога да кажа какво изпитва. Не съм свикнал да гледам изражението на лицето му. Свикнал съм да го усещам.

— Хайде, хайде, тук не става въпрос за психоанализа. Ние сме войници, а не знахари. Току-що видях как здравата наби водача на една банда.

— Беше много последователен. Не го наби, а просто го преби. Точно както Мейзър Ракъм на...

— Пожали ме. Значи според преценката на съвета той издържа успешно изпита.

— Почти да. Нека да видим как ще се държи с брат си сега, когато мониторът му е свален.

— С брат си! А не се ли страхуваш от онова, което брат му може да му стори?

— Ти самият каза, че в тази работа има известен риск.

— Пак прегледах някои от записите. Нищо не мога да променя. Момчето просто ми допада. Но си мисля, че ние ще го прекършим.

— Естествено, че ще го прекършим. Нали това ни е работата. Ние сме злата вещица. Обещаваме им захарни петлета, а после изяждаме горките дечица живи.

— Съжалявам, Ендър — прошепна Вальнтайн. Тя не сваляше очи от лейкопласта на врата му.

Ендър докосна стената и вратата се затвори зад гърба му.

— Не ме е грижа. Радвам се, че го махнаха.

— Какво са махнали? — Питър влезе във всекидневната с уста пълна с хляб и фъстъчено масло.

Ендър не погледна Питър, за да види красивото десетгодишно момче, което възрастните виждаха — черна гъста разрешена коса и лице, което би могло да принадлежи на Александър Велики. Ендър погледна Питър само за да открие в очите му гняв или досада — онези опасни настроения, които почти винаги причиняваха болка. Сега, когато Питър зърна лейкопласта на врата му, в очите му проблесна издайнически искрицата на гнева.

Валънтайн също я забеляза.

— Сега той е като нас — рече тя, опитвайки се да успокои Питър, преди той да успее да нанесе удар.

Но Питър не се успокояваше лесно.

— Като нас ли? Държаха монитора в главата на това проклето сукалче, докато стане шестгодишно. Кога ти махнаха твоя? Когато беше на три години. Аз загубих моя, когато бях петгодишен. А той почти успя, копелето му с копеле, долен бъгер.

Така е добре, помисли си Ендър. Говори, Питър, говори. Добре е да говориш.

— Сега твоите ангели хранители вече не те наблюдават — продължи Питър. — Не следят дали изпитваш болка, не слухтят да чуят какво говоря, нито пък дебнат какво ще ти направя. И какво ще кажеш сега? Какво ще кажеш?

Ендър сви рамене.

Най-неочаквано Питър се усмихна и плесна с ръце, преструвайки се, че се радва.

— Хайде да поиграем на бъгери и астронавти — предложи той.

— Къде е мама? — попита Валънтайн.

— Излезе — отвърна Питър. — Сега аз съм старшият.

— Мисля, че трябва да повикам татко.

— Викай го, колкото искаш — каза Питър. — Знаеш, че никога не си е у дома.

— Ще играя — рече Ендър.

— Ти ще си бъгерът — каза Питър.

— Остави го поне веднъж да е астронавт — обади се Валънтайн.

— Я си гледай работата и не се бъркай в нашата, дебелано — сряза я Питър. — Да се качим горе да си избереш оръжието.

Ендър знаеше, че играта няма да е приятна. Въпросът не бе в това, кой ще победи. Когато цели пълчища деца играеха из уличките, бъргерите никога не побеждаваха, но понякога играта ставаше нечестна.

Тук обаче, в техния апартамент, играта щеше да започне нечестно и бъргерът нямаше да може да напусне битката, така както биха постъпили в едно истинско сражение бъргерите. Бъргерът щеше да участва в битката, докато астронавтът не решеше, че тя е свършила.

Питър издърпа най-долното чекмедже и извади маската на бъргер. Майка му се беше ядосала, когато Питър я бе купил, но татко му изтъкна, че войната няма да им се размине, ако крият от децата маските на бъргерите или не им позволяват да си играят с детските си лазерни пушки. По-добре е да има военни игри, за да е по-голяма вероятността да оцелеят, когато бъргерите отново дойдат.

Ако оцелея от самите игри, помисли си Ендър. Той си постави маската. Тя му прилепна като длан, притиснала плътно лицето му. Но бъргерите едва ли се чувстват така, помисли си Ендър. Те не носят това лице като маска, защото то е собственото им лице. И дали в родните си светове бъргерите си поставят човешки маски, когато си играят? И как ли ни наричат? Мазници, защото сме много меки и мазни в сравнение с тях.

— Внимавай, Мазнико! — рече Ендър.

Той едва виждаше Питър през дупките за очите.

Питър му се ухили.

— Мазник, така ли? Е, бъргер смахнат, я да видим как ще ти се смачка физиономията.

Ендър не успя да види нищо освен леко преместване на центъра на тежестта на Питър — маската пречеше на периферийното му зрение. Изведнъж усети болка и удар отстрани в главата. Той загуби равновесие и политна в същата посока.

— Май не виждаш много добре, а, бъргерче? — попита Питър.

Ендър понечи да си свали маската. Питър опря пръстите на крака си в слабините му.

— Не сваляй маската! — заповяда той.

Ендър придърпа маската обратно и свали ръце от лицето си.

Питър заби крака си в слабините му. Прониза го болка и Ендър се сви.

— Изпъни крака, бъргер такъв! Ето сега, мръснико, ще ти направим вивисекция. Най-после успяхме да пипнем един от вас жив и сега ще видим от какви чаркове сте направени.

— Питър, престани — рече Ендър.

— Питър, престани. Много добре. Значи вие, бъргерите, можете да отгатвате имената ни. Щом можете да си престорвате гласа да звучи така трогателно като гласчето на сладко детенце, ние ще ви обичаме и ще се държим добре с вас. Само че номерът няма да мине. Виждам те такъв, какъвто си в действителност. Явно, че са искали да минеш за човек, Третаче, но ти си всъщност бъргер и сега ти пролича.

Той отдръпна крака си, направи една крачка и притисна с коляното си Ендър в корема, точно под гръдната кост. Притискаше го все по-силно и по-силно. На Ендър му стана трудно да диша.

— Ето как можех да те убия — прошепна Питър. — Да натискам с коляно, докато умреш. И можех да кажа, че не съм и предполагал, че мога да ти сторя зло, че просто сме си играели. Щяха да ми повярват и всичко щеше да е наред. А ти щеше да си мъртъв. И всичко щеше да е наред.

Ендър не бе в състояние да говори, дъхът излизаше насила от дробовете му. Питър може и да говореше сериозно. Може би говореше на ужим, но имаше и вероятност да не се шегува.

— Говоря ти сериозно — рече Питър. — Всичко, което ти мине сега през главата, е самата истина. Допуснаха раждането ти само защото аз давах големи надежди. Аз обаче не се провалих. Ти просто се представи по-добре. Те те смятат за по-добрия от двама ни. Само че аз не искам по-добро братче, Ендър. Не искам никакъв си Третак.

— Ще те издам — каза Вальнтайн.

— Никой няма да ти повярва.

— Ще ми повярват.

— Тогава и ти си покойница, сладка моя сестричке.

— Така ли — рече Вальнтайн. — Значи ще повярват на това: „Не съм и предполагал, че това може да убие Андрю. И когато той бе вече мъртъв, изобщо и не предположих, че то може да убие също и Вальнтайн.“

Натискът понамаля.

— Значи няма да е днес. Но някой ден вие двамата просто няма да сте заедно. И тогава ще има нещастен случай.

— Само си дрънкаш — рече Вальнтайн. — Приказваш всичко на ужким.

— На ужким ли?

— И знаеш ли защо? — попита Вальнтайн. — Защото искаш един ден да влезеш в правителството. Искаш да гласуват за теб. Но няма да те изберат, ако противниците ти успеят да изровят факта, че още съвсем невръстни, и сестра ти, и брат ти са загинали едновременно при подозрителни обстоятелства. И най-вече заради скритото в тайника ми, което ще бъде отворено, в случай че умра.

— Я не ми пробутвай тези глупости — рече Питър.

— В него пише, че не съм умряла от естествена смърт. Убита съм от Питър и ако той още не е убил и Андрю, скоро ще го направи. Не е достатъчно, за да те осъдят, но е достатъчно, за да не те изберат никога в правителството.

— Сега ти си неговият монитор — каза Питър. — Най-добре ще е да го наблюдаваш и денем, и нощем. Най-добре ще е да не го оставяш сам.

— Ние с Ендър не сме глупаци. Ние, както и ти, си правим за всичко сметката. За някои неща дори по-добре и от теб. Ние и тримата сме толкова умни деца! Ти не си най-умният, Питър, само си най-големият.

— Да, знам. Но ще дойде ден, когато ти няма да си с него, когато просто ще забравиш. И изведнъж ще си спомниш и ще хукнеш при него, и той ще бъде цял-целеничък. И следващия път няма да се тревожиш толкова, и няма да пристигнеш толкова бързо. И всеки път той ще е невредим. И ти ще си помислиш, че съм забравил. Дори и да си спомняш, че съм го казал някога, ще си мислиш, че съм забравил. И ще минат години. И най-неочаквано ще се случи ужасен нещастен случай, а аз ще открия трупа му и ще ридая безутешно над него, и ти ще си спомниш за този разговор, Вали, но ще се срамуваш, че го помниш, защото ще си сигурна, че съм се променил и че това наистина е било нещастен случай, и че е жестоко от твоя страна дори да си спомняш какво съм казал при една детска препирня. Само че всичко ще е както ти казвам сега. Аз ще запомня всичко, той ще умре, а ти

няма да направиш нищо-нищичко. И ще продължиш да вярваш, че аз съм само най-големият.

— Най-големият глупак! — рече Вальнтайн.

Питър скочи на крака и тръгна към нея. Тя се дръпна уплашено. Ендър успя да свали маската си. Питър се плъосна отново на леглото и започна да се смее. Гръмогласно и толкова искрено, че чак сълзи бликнаха от очите му.

— Ама вие двамата сте страшни, най-големите сукалчета на планетата Земя.

— Сега ще ни съобщи, че всичко е било само една шега — каза Вальнтайн.

— Не шега, а игра. Мога да накарам и двама ви да повярвате в каквото си поискам. Мога да ви накарам да затанцувате като марионетки. — И с престорено зловещ глас продължи: — Ще ви светя маслото, ще ви накълцам на парченца и ще ви напъхам в ямата за смет. — Той отново се изсмя. — Най-големите сукалчета в Слънчевата система.

Ендър стоеше, гледаше го как се смее и си мислеше за Стилсън, мислеше си, че от схватката не получи дори и драскотина. Ето кой си заслужаваше пердаха. Ето кой трябваше да го изяде.

— Не, Ендър — прошепна Вальнтайн, сякаш бе прочела мислите му.

Питър внезапно се претърколи, скочи от леглото и застана готов за бой.

— О, да, Ендър — рече той. — Винаги когато поискаш, Ендър.

Ендър вдигна десния си крак, свали обувката си и му я показа.

— Виждаш ли това тук отпред? Това е кръв, Питър.

— Олеле, олеле. Ще умра. Ще загина. Ендър е убил една стоножка и сега иска да убие и мен.

Нищо не можеше да го стресне, Питър бе убиец по душа и никой не знаеше това освен Вальнтайн и Ендър.

Майка им се прибра и изказа съчувствието си на Ендър във връзка с монитора. Баща им си дойде и непрекъснато повтаряше каква чудесна изненада е станалото, какви невероятни деца имат и колко е хубаво, че правителството им бе разрешило да си имат три рожби и че сега, когато правителството вече не иска да вземе нито едно от тях, им остават и тримата, че така си запазват и Третачето...

А на Ендър му идваше да изкрещи: *Знам, че съм Трети, знам и ако искате, мога да се махна, за да не притеснявам никого. Съжалявам, че изгубих монитора и че сега имате три деца, без каквото и да било приемливо обяснение. Съжалявам, че ви създавам това неудобство, наистина съжалявам, съжалявам, съжалявам.*

Той лежеше в леглото, взирайки се в мрака. Чуваше как в горното легло Питър се върти неспокойно. После Питър слезе по стълбичката и излезе от стаята. Ендър чу приглушения шум от сифона в тоалетната, после силуетът на Питър се появи на прага.

Той си мисли, че съм заспал. Ще ме убие.

Питър стигна до леглото и както се очакваше, не се покатери горе. Вместо това приближи и застана до главата на Ендър.

Той обаче не се пресегна за възглавница, за да удуши Ендър. Нямаше и оръжие.

— Извинявай, Ендър — зашепна той. — Прости ми. Знам какво е, извинявай. Аз съм ти брат и те обичам.

Много по-късно по равномерното дишане на Питър разбра, че е заспал. Ендър отлепи лейкопласта от врата си. И за втори път през този ден заплака.

ГЛАВА ТРЕТА

ГРАФ

- Сестрата е уязвимото звено. Той наистина я обича.
- Знам. Тя може да провали всичко още от самото начало. Той няма да поиска да я изостави.
- И какво ще направиш тогава?
- Ще го убедя, че му се иска повече да дойде с нас, отколкото да остане при нея.
- И как ще го постигнеш?
- Ще го излъжа.
- А ако не се получи?
- Тогава ще му кажа истината. Това ни се позволява в критични моменти. Не можем да предвидим всичко, нали така?

На закуска Ендър не беше много гладен. Непрекъснато се питаше какво ли ще стане в училище. Да се изправи срещу Стилсън след вчерашния бой! Какво ли ще предприемат приятелите на Стилсън? Вероятно нищо, но не можеше да бъде сигурен. Не му се ходеше.

— Защо не се храниш, Андрю? — попита го майката.

Питър влезе в стаята.

— Добро утро, Ендър. Благодаря ти, че си проснал гадната си хавлиена кърпа точно посред банята.

— Направих го специално за теб — промърмори Ендър.

— Андрю, трябва да се храниш.

Ендър протегна напред китките си — жест, който казваше: „Значи ще трябва да ме храните със системи.“

— Много смешно — рече майката. — Старая се да съм грижовна майка, но това няма значение за гениалните ми деца.

— Всички гени, от които сме толкова гениални, мамо, сме ги наследили от теб — рече Питър. — От татко сигурно нищо не сме взели.

— Чух, чух — обади се бащата, който, хранейки се, следеше новините по дисплея — плота на масата.

— Ако не си чул, ще са думи, хвърлени на вятъра.

Масата запиука. На вратата имаше някой.

— Кой ли е? — попита майката.

Бащата натисна един бутон и на екрана се появи някакъв мъж. Той бе облечен в единствената униформа, която означаваше нещо, униформата на МФ — Международния флот.

— Мислех си, че въпросът е приключен — рече бащата.

Питър не каза нищо, само си поля юфката с мляко.

А Ендър си помисли: „Може би все пак няма да ходя на училище днес.“

Бащата набра кода за отваряне на вратата и стана от масата.

— Аз ще видя кой е — рече той. — Вие стойте тук и се хранете.

Първото поръчение изпълниха, но не и второто. След няколко секунди бащата се върна в стаята и кимна на майката.

— Здравата си я загазил — каза Питър. — Открили са какво си направил на Стилсън и сега ще трябва да излежаваш наказание на Астероидния пояс.

— Та аз съм едва шестгодишен, глупако, аз съм малолетен.

— Ти си Третак, лайно такова. И нямаш никакви права.

Валънтайн влезе с ореол от разрошени коси около лицето си.

— Къде са мама и татко? Много съм зле, за да отида днес на училище.

— Значи пак контролно, нова проверка на мозъка, така ли? — попита Питър.

— Я млъквай, Питър — сръза го Валънтайн.

— Трябва да си отпуснеш душата и да се радваш — продължи Питър. — Можеше да е и по-лошо.

— Не виждам кое може да е по-лошо.

— Можеше да е проверка на задника ти.

— Дрън-дрън — каза Валънтайн. — Къде са майка и татко?

— Разговарят с някакъв от МФ.

Тя машинално погледна към Ендър. Та нали години наред бяха очаквали да дойде някой и да им съобщи, че Ендър е издържал успешно изпитанието и че имат нужда от него.

— Точно така, погледни го! — рече Питър. — Но може би разговарят и за мен, нали? Може да са осъзнали, че в края на краищата аз бях най-добрият сред онази пасмина. — Самолюбието на Питър бе наранено и той, както винаги в такива случаи, се държеше като леке.

Вратата се отвори.

— Ендър — каза бащата, — трябва да дойдеш.

— Съжалявам, Питър — присмя му се Валънтайн.

— Деца, работата не е за смях — намръщи се бащата.

Ендър последва баща си във всекидневната. Офицерът от МФ стана на крака при влизането им, но не протегна ръка на Ендър.

Майката въртеше нервно венчалната халка около пръста си.

— Андрю — рече тя, — никога не съм предполагала, че можеш да участваш в бой.

— Малкият Стилсън е в болницата — каза бащата. — Контузил си го сериозно. И то с обувката си, Андрю, което не е много честно.

Ендър поклати глава. Той бе очаквал за случая Стилсън да дойде някой от училище, но не и флотски офицер. Положението бе явно много по-сериозно, отколкото бе очаквал. Но въпреки това не си представяше как другояче би могъл да постъпи.

— Имаш ли някакво обяснение за поведението си, млади момко? — попита офицерът.

Ендър отново поклати глава. Не знаеше какво да каже, а и се боеше да не се покаже по-жесток, отколкото го бяха обрисували действията му. Ще понеса наказанието, каквото и да е то, мислеше си той. Само нека да приключим този въпрос.

— Склонни сме да вземем под внимание смекчаващи вината обстоятелства — продължи офицерът. — Но трябва да ви кажа, че шансовете не са много големи. Да го рита в слабините, да го рита нееднократно в лицето и в тялото, и то когато е бил вече съборен на земята — ти май наистина си изпитвал удоволствие от това.

— Не е вярно — прошепна Ендър.

— Тогава защо си го направил?

— Цялата му банда беше там — отвърна Ендър.

— И какво от това? Това оправдава ли те с нещо?

— Не.

— Кажи ми защо си продължил да го риташ. Ти вече си бил спечелил боя.

— С това, че го повалих на земята, спечелих само първата битка. А аз исках още там да спечеля и всички бъдещи битки, за да ме оставят завинаги на мира. — Ендър не можа да се сдържи — толкова се страхуваше и толкова се срамуваше от собствената си постъпка, че макар и да положи всички усилия да не го прави, той отново се разплака. Ендър не обичаше да плаче и рядко го правеше, а сега за по-малко от един ден го направи три пъти. И всеки път бе по-лошо от предишния. Да плаче пред майка си, пред баща си и пред този военен бе наистина срамно. — Вие ми махнахте монитора — добави Ендър. — Трябваше да се погрижа за себе си, нали?

— Ендър, трябваше да помолиш някой възрастен за помощ — започна бащата.

Но офицерът се изправи и прекоси стаята. Той протегна ръка на Ендър.

— Ендър, аз се казвам Граф. Полковник Хайръм Граф. Завеждам началното обучение във Военното училище в Астероидния пояс. Дойдох да те покана да постъпиш в нашето училище.

Значи все пак...

— Ами мониторът...

— Последният етап от твоето проучване бе да се види какво ще стане, когато ти свалим монитора. Не постъпваме винаги така, но в твоя случай...

— И не съм се провалил?

Майката не можеше да повярва.

— Как допуснахте да изпрати малкия Стилсън в болницата? А как щяхте да постъпите, ако Андрю го беше убил? Медал ли щяхте да му дадете?

— Не е важно какво е направил, г-жо Уигин. А защо го е направил. — Полковник Граф й връчи папка, пълна с документи. — Ето официалните заповеди. Вашият син подлежи на задължителна военна повинност в МФ. Ние, разбира се, имаме вече вашето писмено съгласие още от деня, когато зачеването му бе потвърдено, защото в противен случай той просто нямаше да се роди. Така че още от самото начало той си е наш.

Когато бащата заговори, гласът му трепереше.

— Не е много любезно от ваша страна да ни карате да мислим, че не го искате, а след това все пак да ни го вземате.

— А и този сложен номер с малкия Стилсън — добави майката.

— Не беше номер, г-жо Уигин. Докато не бяхме сигурни за мотивацията на Ендър, не можехме да сме сигурни, че той не е същият като... трябваше да узнаем какъв е смисълът на действията му. Или поне какъв смисъл е влагал Ендър в тях.

— Трябва ли да го наричате с този глупав прякор? — заплака майката.

— Съжалявам, г-жо Уигин, но това е името, с което той сам се нарича.

— И как смятате да постъпите, полковник Граф? — попита бащата. — Да го вземете на тръгване със себе си, така ли?

— Зависи — отвърна Граф.

— От какво?

— От това, дали Ендър ще поиска да дойде.

Плачът на майката премина в горчив смях.

— О, при вас значи е на доброволни начала, колко мило!

— За вас двамата изборът е бил направен още при зачеването на Ендър. Но Ендър още не е направил своя избор. От войниците на задължителна военна служба излизат добри артилеристи, но за офицери са ни потребни доброволци.

— За офицери ли? — попита Ендър.

Тонът, с който бе зададен този въпрос, накара останалите да замълчат.

— Да — отговори Граф. — Военното училище подготвя бъдещи капитани на звездолети, командири на флотилии и адмирали от флота.

— Нека не се заблуждаваме! — рече сърдито бащата. — Колко момчета от завършилите Военното училище са станали командири на кораби?

— За съжаление, г-н Уигин, това е поверителна информация. Но мога да ви кажа, че нито едно от нашите момчета, които са успели да изкарат първата година, не са се разминали с офицерския чин и нито едно не е служило с ранг по-нисък от помощник-командир на междупланетен кораб. Дори и в местните отбранителни сили в рамките на нашата собствена слънчева система те са на висока почит.

— А колко изкарват първата година? — попита бащата.

— Всички, които поискат — отвърна Граф. Ендър едва не каза: „Искам да дойда.“ Но се сдържа. Това щеше да го спаси да не ходи на училище, но не си заслужаваше — след няколко дни неприятностите щяха да отшумят. Щеше да го спаси от Питър — това бе по-важното и само по себе си можеше да означава живот. Но да остави мама и татко и най-вече да изостави Валънтайн. И да стане войник. Ендър не обичаше да се бие. Той не обичаше хора като Питър — силният срещу слабия, а и не обичаше хора като себе си — умният срещу глупавия.

— Мисля — започна Граф, — че ние с Ендър трябва да си поговорим насаме.

— Не! — отсече бащата.

— Няма да го отведа, без да му позволя да поговори отново с вас — рече Граф. — А и вие наистина не можете да ми попречите.

Бащата изгледа втренчено Граф, после стана и напусна стаята. Майката се поспря, за да стисне ръката на Ендър. Когато излезе, тя затвори вратата след себе си.

— Ендър — заговори Граф. — Ако дойдеш с мен, ти няма да се връщаш тук дълго време. Във Военното училище няма ваканции. Нито пък посещения. Пълният курс на обучение трае до навършването на шестнайсет години. При определени обстоятелства получаваш първата си отпуска на дванайсетгодишна възраст. Ако дойдеш с мен, сестра ти Валънтайн ще бъде жена, когато се срещнете пак. Ще си бъдете чужди. Ти все още ще я обичаш, Ендър, но няма да я познаваш. Виждаш ли, не те заблуждавам, че е лесно.

— А татко и мама?

— Аз те познавам, Ендър. Известно време следях мониторните дискове. Майка ти и баща ти няма да ти липсват нито много, нито за дълго. Ти също няма да им липсваш много.

В очите на Ендър, пряко волята му, напиреха сълзи. Той извърна лице, но не посегна да ги избърше.

— Те наистина те обичат, Ендър. Но трябва да разбереш какво им е струвала твоята поява на бял свят. Знаеш, че родителите ти от малки са религиозни. Баща ти е кръстен с името Джон Пол Вицорек. Католик. Седмото от девет деца.

Девет деца! Та това е невероятно! Това е престъпление!

— Да, наистина, хората вършат странни неща в името на религията. Известни са ти санкциите, Ендър — по онова време те не са били толкова строги, но съвсем не са били и леки. Само първите две деца са имали право на безплатно образование. Данъците рязко са се повишавали с раждането на всяко следващо дете. Когато баща ти навършил шестнайсет години, той се обърнал за закрила към Закона за неподчинилите се семейства, за да бъде заведен в отделен семеен регистър. Променил си името, отрекъл се от религията си и положил клетва никога да няма повече от разрешените две деца. И намеренията му били най-искрени. Заради позора и гоненията, които изтърпял като дете, той се заклел, че негово дете никога няма да преживее подобно нещо. Разбираш ли?

— Значи не ме е искал.

— Виж какво, никой вече не иска Трети. Не би могъл да очакваш, че ще ти се радват. Но при твоите родители случаят е особен. Те и двамата са се отказали от религията си — майка ти е била мормонка, — но всъщност чувствата им са до ден-дневен противоречиви. Знаеш ли какво означава това?

— Че искат да бъде и по единия, и по другия начин.

— Те се срамуват, че произхождат от неподчинили се семейства. Крийт произхода си. Дотолкова, че майка ти отказва да признае пред когото и да било, че е родена в Юта, за да не би да заподозрат нещо. Баща ти отрича полския си произход, тъй като Полша е все още от неподчинилите се страни и по тази причина са ѝ наложени международни санкции. И така, разбираш, че раждането на Трети, дори и по преки правителствени указания, опропастява всичко, което те са се стараели да създадат.

— Това ми е известно.

— Но положението е още по-сложно. Баща ти все пак те е кръстил с имената на законни светии. Всъщност той лично е кръстил и трима ви веднага щом ви е завел у дома след раждането ви. А майка ви се е противопоставила. Всеки път се карат за това, но не защото тя не е искала да сте кръстени, а защото не е искала да сте кръстени в католическа вяра. Те всъщност не са се отказали от религията си. Ти следователно си тяхната гордост, защото са успели да заобиколят закона и да имат Трети. Но ти си и тяхното малодушие, защото не смеят да отидат по-далеч и да обявят публично своето неподчинение, в

което не намират нищо нередно. Ти си и техният обществен позор, защото на всяка стъпка пречиш на усилията им да се приобщят към нормалното подчинило се общество.

— Откъде знаеш всичко това?

— Нали си спомняш, че бяхме поставили монитори на брат ти и на сестра ти, Ендър? Ще се смаеш, ако видиш колко чувствителни са тези апаратчета. Бяхме свързани директно с мозъка ти. Чувахме всичко, което чуваше и ти, без значение дали ти слушаше внимателно, или не, и дали разбираше, или не. Важното е, че ние разбрахме.

— Значи родителите ми хем ме обичат, хем не ме обичат?

— Обичат те. Въпросът е дали те искат тук при себе си. Присъствието ти в тази къща всява непрекъснато раздори. То е източник на напрежение. Ясно ли ти е?

— Но аз не съм този, който създава напрежение.

— Напрежение създават не постъпките ти, Ендър, а самото ти присъствие. Брат ти те мрази, защото си живо доказателство, че той не се е оказал достатъчно умен. Родителите ти негодуват срещу теб заради цялото свое минало, от което се опитват да избягат.

— Валънтайн ме обича.

— От все сърце. Предана ти е изцяло и безрезервно, а и ти я обожаваш. Предупредих те, че няма да е лесно.

— А какво представлява училището?

— Много и напрегната работа. Учене, както и в тукашното училище, с тази разлика, че програмата по математика и компютърно програмиране е много по-натоварена. История на военното дело. Стратегия и тактика. И най-вече занимания в Бойната зала.

— Това пък какво е?

— Военни игри. Всички момчета са организирани в армии. Всеки ден се провеждат показни битки при нулева гравитация. Няма ранени, но победата и загубата са от значение. Всеки започва като редови войник и изпълнява заповеди. По-големите момчета са ви офицери и тяхно задължение е да ви обучават и командват в битките. Повече от това не мога да ти разкажа. Все едно че играеш на бъгери и астронавти, само че имаш оръжие, което действа, и бойни другари, които се сражават редом с теб, и цялото ти бъдеще и бъдещето на човешката раса зависи от това, как се обучаваш и как се сражаваш. Животът там е много труден и ти няма да имаш нормално детство.

Естествено, при твоите умствени възможности и при положение че си Трети, ти във всеки случай няма да имаш нормално детство.

— Само момчета ли са?

— Има и няколко момичета. Те рядко издържат приемния изпит. Прекалено много са вековете на еволюция, които работят против тях. Никоя от тях обаче няма да е като Валънтайн. Но там ще срещнеш братя, Ендър.

— Като Питър ли?

— Питър не беше одобрен, Ендър, по простата причина, че ти го мразиш.

— Не го мразя. Просто се...

— Страхуваш от него. Питър, както знаеш, не е толкова лош. Беше най-доброто, което открихме за един доста дълъг период от време. Помолихме родителите ви второто дете да е дъщеря, като се надявахме, че Валънтайн ще е повторение на Питър, но с малко покротък нрав. Тя се оказа прекалено кротка. Ето защо направихме заявка за теб.

— За да бъда наполовина Питър и наполовина Валънтайн.

— Ако всичко се получише както трябва.

— И получи ли се?

— По наша преценка да. Резултатите от нашите изследвания са много добри, Ендър. Но те не ни разкриват всичко. Всъщност те едва ли ни разкриват нещо. — Граф се наклони напред и взе ръцете на Ендър в своите. — Ендър Уигин, ако просто трябваше да избира най-доброто и щастливо бъдеще за теб, щях да ти кажа да си останеш у дома. Остани си тук, расти и бъди щастлив. Има по-лоши неща от това да си Трети, по-лоши неща от големия брат, който не може да реши дали да бъде човешко същество, или чакал. Военното училище е едно от тези по-лоши неща. Но ние имаме нужда от теб. Бъгерите може да са сега само игра за теб, Ендър, но миналият път те без малко не ни унищожиха. Но това не бе всичко. Те се сражаваха хладнокръвно с нас, превъзхождаха ни числено и бяха по-добре въоръжени. Единственото, което ни спаси, бе, че имавме най-изключителния военен командир, който някога се е раждал. Наречи го съдба, наречи го Божя благодат, наречи го дяволски късмет, но ние имавме Мейзър Ракъм. Сега обаче го нямаме, Ендър. Ние успяхме да струпаме всичко най-добро, което човечеството успя да произведе — флотът, който те хвърлиха срещу

нас миналия път, изглежда пред днешния ни космически флот като детски корабчета в плувен басейн. Имаме и някои нови оръжия. Но дори и това може да се окаже недостатъчно. Защото през осемдесетте години, последвали миналата война, те са разполагали за подготовка с точно толкова време, колкото и ние. Нужно ни е най-доброто, и то сега, на часа. Може би ще се окажеш подходящ за нас, а може би не. Може би напрежението ще те смаже, може би ще ти съсипе живота, а може и да ме намразиш, задето съм дошъл в дома ти днес. Но ако съществува някаква възможност заради твоето присъствие във флота човечеството да оцелее и бъргерите да ни оставят веднъж завинаги на мира, тогава ще те помоля да го направиш. Ще те помоля да дойдеш с мен.

На Ендър му бе трудно да съсредоточи вниманието си върху полковник Граф. Струваше му се далечен и много дребен, сякаш Ендър можеше да го вземе с пинцети и да го сложи в джоба си. Да зареже всичко тук и да отиде някъде, където бе много трудно, където нямаше да е Валънтайн, нито мама и татко.

После се замисли за филмите с бъргерите, които всеки трябваше да гледа поне веднъж в годината. Унищожаването на Китай, Битката в Астероидния пояс. Смърт, страдание и ужас. И Мейзър Ракъм, чиито гениални маневри унищожават два пъти по-големия и по-могъщ вражески флот, Мейзър Ракъм, който се сражава с толкова неустойчивите и безпомощни на вид човешки корабчета. Като деца, които се сражават с възрастни. Но ние победихме.

— Страх ме е — промълви тихичко Ендър. — Но ще дойда с теб.

— Повтори го пак — помоли Граф.

— Нали това е причината да се родя? Ако не дойда с теб, за какво ще съм жив?

— Не е достатъчно — каза Граф.

— Не ми се иска да дойда — рече Ендър, — но ще дойда.

Граф кимна.

— Можеш да промениш решението си. До мига, в който се качиш на колата, можеш да промениш решението си. След това обаче оставаш на заповедите на Международния флот. Ясно ли ти е?

Ендър кимна.

— Добре. Нека да им съобщим.

Майката заплака. Бащата здраво прегърна Ендър. Питър се ръкува с него и каза:

— Малък глупав мръсник, но роден с късмет.

Валънтайн го целуна и не избърса сълзите, които се стичаха по страните ѝ.

Нямаше багаж за стягане. Нямаше вещи за взимане.

— Училището осигурява всичко необходимо от униформите до училищните пособия. А що се отнася до играчките — има само една-единствена игра.

— Сбогом — рече Ендър на близките си. Той се пресегна, улови полковник Граф за ръката и те заедно излязоха навън.

— Убий някой и друг бъргер заради мен! — изкрещя Питър.

— Обичам те, Андрю! — извика майка му.

— Ще ти пишем! — каза бащата.

А когато се качи на колата, която чакаше спокойно в уличката, той чу сърцераздирателния писък на Валънтайн:

— Върни се при мен! Винаги ще те обичам!

ГЛАВА ЧЕТВЪРТА

ПЪТУВАНЕТО

— При Ендър равновесието трябва да е много точно. Трябва да го държим в изолация, но така, че да запази творческите си способности, защото в противен случай ще възприеме тукашната система и тогава ще го загубим. В същото време трябва на всяка цена да съхраним дарбата му на водач.

— Щом заслужи ранг, ще бъде водач.

— Не е толкова просто. Мейзър Ракъм успешно командваше малкия си флот и победи. Но докато тази война започне, нещата ще станат прекалено сложни дори и за гений. Имаме твърде много малки кораби. Работата с подчинените му трябва да върви като по вода.

— Ясно. Значи ще се наложи да бъде едновременно и гениален, и любезен.

— Не и любезен. Един любезен командир би ни натикал до един в ръцете на бъргерите.

— Значи ще го поставиш в изолация.

— Ще го изолирам от останалите момчета още преди да пристигнем в Училището.

— Не се и съмнявам. Очаквам завръщането ти. Изгледах записите с пердаха на малкия Стилсън. Момчето, което ни водиш, в никакъв случай не е „сладко детенце“.

— Тук грешиш. Той е дори още по-сладък. Но не се притеснявай. Ще го направим на бърза ръка горчив.

— Понякога си мисля, че ти доставя удоволствие да пречупваш тези малки гении и да ги кълцаш на парчета.

— Това е цяло изкуство и то не крие за мен никакви тайни. Но чак да ми доставя удоволствие? Е, може и да е

така. Но като си съберат парчетата и отново ги подредят, стават по-свестни.

— Ти си чудовище.

— Благодаря. Това означава ли повишение в чин?

— Само медал. Бюджетът не е бездънна яма.

Казват, че безтегловността може да причини дезориентация, особено при децата, чиято способност за ориентиране не е още много укрепнала. Дезориентацията обаче споходи Ендър още преди да се раздели със земната гравитация. Преди още да започне изстрелването на совалката.

В набора на Ендър имаше още деветнайсет момчета. Те слязоха един по един от автобуса и в същия ред се качиха на асансьора. Разговаряха, шегуваха се, перчеха се и се смееха. Ендър не продумваше. Забеляза как Граф и останалите офицери ги наблюдават. Как анализират. *Всяка наша постъпка или дума им говори по нещо, осъзна Ендър. Нека се смеят. Аз няма да се смея.*

Позамисли се върху идеята да се опита да се държи като останалите момчета. Но не си спомняше никакви вицове, а и нито един от техните не му беше смешен. Откъде ли бликаше смехът им? Ендър не можеше да намери такова изворче у себе си. Той се боеше и страхът го правеше сериозен.

Облякоха го в униформа — цял гащеризон — и му се струваше нелепо, че около кръста си няма колан. Облечен така, имаше чувството, че е безформен и гол. Бръмчаха телевизионни камери, кацнали като птици върху раменете на приведени и дебнещи мъже. Мъжете крачеха бавно, с котешка походка, за да предпазят камерите от сътресения. Ендър се улови, че и той се движи със същата походка.

Представи си, че му вземат интервю за телевизията.

Репортерът го пита: Как се чувствате, г-н Уигин?

Всъщност напълно добре, като изключим това, че съм гладен.

Репортерът: Гладен ли?

О, да, не ни е разрешено да се храним двайсет часа преди полета.

Репортерът: Колко интересно, никога не съм знаел това.

Всъщност всички до един сме доста гладни.

И по време на цялото интервю Ендър и телевизионният журналист ще следват с дълги плавни крачки оператора. На Ендър за пръв път му се прииска да се засмее. Той се усмихна. Момчетата край него тъкмо се смееха на нещо друго. *Сега си мислят, че се смея на вица им,* рече си Ендър. *Но аз се смея на нещо много по-забавно.*

— Трябва да се покатерите нагоре по стълбата един по един — нареди офицерът. — Щом стигнете до пътечка с празни кресла от двете страни, всеки да заеме по едно кресло. Места до прозорците няма.

Това бе шега. Другите момчета се засмяха.

Ендър бе към края на редицата, но не бе последен. Телевизионните камери не преставаха да бръмчат. Дали Валънтайн ще ме види как влизам в совалката? Хрумна му да ѝ махне с ръка, да изтича при оператора и да му каже: „Дали може да кажа сбогом на Валънтайн?“ Той не знаеше, че направи ли това, лентата ще бъде изрязана от цензурата, защото момчетата, удостоени с честта да бъдат приети във Военното училище, трябваше да бъдат до един герои. Те не биваше да тъгуват по никого. Ендър не знаеше, че съществува цензура, но знаеше, че няма да е правилно да се втурне към камерите.

Той се изкачи по късия трап към шлюза на совалката. Забеляза, че стената отдясно е застлана като под. Ето отгук започваше дезориентацията. В мига, когато взе стената за под, у него се появи усещането, че върви по стена. Стъпи на стълбата и забеляза, че отвесната повърхност зад нея също е застлана като под. Аз се катеря по пода. *Прихващам се с дясната ръка, после с лявата, пак с дясната, стъпка по стъпка.*

А след това, за разнообразие, си представи на шега, че се катери надолу по стената. Почти мигновено успя да убеди съзнанието си в това. Озова се седнал в креслото, с пръсти впити в тапицерията, въпреки че гравитацията го дърпаше здраво към седалката.

Другите момчета се подрусваха в креслата си, удряха се, блъскаха се и крещяха. Ендър внимателно намери коланите и разбра как се закопчават около чатала, кръста и раменете. Представи си как корабът виси надолу с носа и как исполинските пръсти на гравитацията ги държат здраво на едно място. *Но ние ще се измъкнем, помисли си той. Ще се измъкнем от прегръдката на тази планета.*

Той нямаше сега представа за значението на тази прегръдка. По-късно обаче щеше да си спомни, че още преди да напусне Земята, той си е помислил за нея като за планета, планета като всички останали, а не като за неговата родна планета.

— О, вече си успял да разбереш как се закопчават! — рече Граф. Той стоеше на стълбата.

— С нас ли идвате? — попита Ендър.

— Обикновено не слизам за набирането на нови курсанти — отвърна Граф. — Аз съм нещо като завеждащ там горе. Административният началник на Училището. Нещо подобно на директор. Казаха ми, че трябва да се върна, ако не искам да загубя работата си. — Той се усмихна.

Ендър му отвърна с усмивка. Присъствието на Граф му действаше успокоително. Граф беше добър. И беше директор на Военното училище. Ендър се поотпусна. Там щеше да има приятел.

Закопчаха коланите на онези момчета, които, за разлика от Ендър, не бяха успели да го направят сами. После мина цял час, докато един телевизор в предната част на кабината не ги запозна с полета на совалката, с историята на космическите полети и с вероятното бъдеще на курсантите като пилоти на междузвездните кораби на МФ. Много досадно. Ендър бе гледал и друг път подобни филми.

Само че не бе лежал пристегнат с колани в кресло в кабината на совалка. Увиснал с главата надолу от търбуха на Земята.

Изстрелването протече нормално. Беше мъничко страшно. Внезапен силен удар и лека паника, че това може да се окаже първото неуспешно изстрелване в историята на совалката. Филмите не бяха обяснили за натиска, който щеше да изпита човек, легнал възник в мекото кресло. После всичко свърши и той наистина увисна на коланите, без абсолютно никаква гравитация.

Но тъй като бе вече възвърнал чувството си за ориентация, Ендър не се изненада, когато Граф се изкачи по стълбата заднешком, все едно че слизаше надолу, към предната част на совалката. Нито пък се разтревожи, когато Граф подпъхна ходила под една от напречните пръчки и като се отблъсна с ръце, се изправи с плавен скок на крака, все едно, че се намираше в най-обикновен самолет. Възвръщането на чувството за ориентация се оказа прекалено трудно за някои. На едно момче му призля. Ендър едва сега разбра защо им бяха забранили да се

хранят двайсет часа преди полета. Да повръщаш при нулева гравитация не би било много забавно.

Ендър обаче се забавляваше неимоверно с гравитационната акробатика на Граф. И той я пришпори с въображението си, като си представи, че стърчи от стената. Гравитацията можеше да се проявява в каквато посока си иска. *Мога да накарам Граф да направи челна стойка, без той да има и представа за това.*

— Какво ти е толкова смешно, Уигин?

Гласът на Граф бе рязък и гневен. *Къде сгреших, помисли си Ендър. Да не би да се изсмях на глас?*

— Зададох ти въпрос, войнико! — излая Граф.

О, да! Това е началото на обичайната военна подготовка. Ендър бе гледал няколко военни филма по телевизията и в тях винаги крещяха неистово в началото, преди войникът и офицерът да станат добри приятели.

— Тъй вярно, сър! — отвърна Ендър.

— Тогава ми отговори!

— Представих си ви увиснал с главата надолу. Стори ми се смешно.

Сега, когато Граф го гледаше мрачно, това прозвуча нелепо.

— Може на теб да ти се е сторило смешно. Но дали ще е смешно и на друг някой?

Разнесоха се приглушени отрицателни отговори.

— Е, и защо не ви е смешно? — Граф ги изглежда с презрение. — Празноглавци, това сме взели в този набор. Глупави малки хапльовци. Само един от вас имаше достатъчно ум, за да разбере, че при нулева гравитация посоките са такива, каквито си ги представяш. Ясно ли ти е това, Шафтс?

Момчето кимна.

— Не, не ти е ясно. Разбира се, че не ти е ясно. Ти си не само глупак, но и лъжец. Тук има само едно момче, чийто ум е на мястото си, и това е Ендър Уигин. Хубавичко го вижте, момченца. Той ще е вече командир, докато вие все още ще се ваяте в пеленките си. Защото той умее да мисли при нулева гравитация, а вие можете само да се перчите.

Действието не се развиваше по обичайния за филмите сценарии начин. Граф трябваше да се заяжда с него, а не да го сочи за пример. В

началото трябваше да са противници, за да станат по-късно приятели.

— Повечето от вас ще се „простудят“. Свикнете с тази мисъл, момчета. Повечето от вас ще отидат накрая в Бойното училище, защото няма да ви стигне умът да пилотирате междузвездни кораби. Ползата от повечето от вас няма да покрие и пътните ви разходи до Военното училище, защото ще се окаже, че не притежавате необходимите данни. Някои от вас може и да успеят. Някои от вас може и да се окажат от полза за човечеството. Но не залагайте много на това. Аз залагам само на един от вас.

Неочаквано Граф направи задно салто, улови се с ръце за стълбата, а после залюля крака и изопна тяло. Ако подът бе отдолу, това би било ръчна стойка. Ако подът бе отгоре, това би било вис. Като се прихващаше плавно с ръце, той се придвижи по пътеката до креслото си.

— Както излиза от казаното, ти си успелият сред нас — прошепна момчето до него.

Ендър поклати глава.

— Ооо, дори не благоволяваш да отговориш — рече момчето.

— Не съм го молил да наговори всичко това — прошепна Ендър.

Той усети остра болка по темето си. Последва я друга. Зад гърба му се разнесе кикот. Момчето в креслото отзад бе, изглежда, разкопчало коланите си. Нов удар по главата. Махни се, помисли си Ендър. *Нищо не съм ти направил.*

Отново удар по главата. Отново кикот. Граф не виждаше ли? Нямаше ли да сложи край на това? Още един удар. По-силен. Наистина го заболя. Къде беше Граф?

После всичко му стана ясно. Граф нарочно бе постъпил така. Това бе по-лошо и от малтретирането във филмите. Когато сержантът издевателства над теб, другите започват да те харесват повече. Но когато офицерът показва предпочитания към теб, останалите те намразват.

— Ей, лайнар такъв — долетя шепот отзад. Отново го удариха по главата. — Как ти хареса това, а? Ей, умнико, още ли ти е смешно? — Нов удар, толкова силен, че Ендър тихо простена от болка.

Щом Граф умишлено го възхваляваше, помощ не можеше да очаква от никого, освен от себе си. Изчака, преценявайки кога ще му нанесат следващия удар. *Ето сега*, рече си той. И наистина ударът не

закъсня. Заболя го, но Ендър вече се опитваше да отгатне кога ще нанесат следващия удар. Ето сега. И наистина точно навреме. *Пипнах ли те*, помисли си Ендър.

Тъкмо когато момчето замахваше, за да му нанесе поредния удар, Ендър се пресегна с две ръце, сграбчи го за китката и го дръпна с всичка сила.

При наличието на гравитация момчето щеше да се блъсне в облегалката на креслото на Ендър и да си натърти гръдния кош. При нулева гравитация обаче той прелетя над креслото и пое нагоре, към тавана. Ендър не бе очаквал това. Той дори и не подозираше доколко нулевата гравитация може да увеличи силата на едно дете дори. Момчето се понесе из въздуха, удари се о тавана, после се отправи надолу и се блъсна в едно от момчетата, полетя по пътеката между креслата, размахал неистово ръце, докато се заби с писък в корпуса на предната част на кабината, при което лявата му ръка пое изцяло удара.

Всичко това стана само за няколко секунди. Граф бе вече там, сграбчил момчето. Ловко го свали и изтласка по пътеката към другия мъж.

— Лявата ръка. Сигурно е счупена — рече той.

Само след секунди на момчето бе дадена упойка и докато то си легеше спокойно във въздуха, офицерът шинира ръката му.

На Ендър му се повдигаше. Той само бе искал да улови ръката на момчето. Не, не е истина, бе искал да му причини болка и го бе дръпнал с всичка сила. Не бе искал да го направи толкова явно, но момчето бе изпитало точно такава болка, каквато Ендър бе искал да му причини. Нулевата гравитация го бе подвела, това е всичко. *Аз съм същият като Питър. Абсолютно същият.* Ендър се ненавиждаше.

Граф остана в предната част на кабината.

— Толкова бавно ли загревате? Не успяхте ли да набиете в хилавите си мозъци един-единствен факт? Взехме ви на този полет, за да станете войници. В досегашните си училища, както и в досегашните си семейства, може да сте били и първенци, може да сте били издръжливи, може да сте били и умни. Ние обаче пресяхме най-доброто от най-доброто и тези най-добри деца са тук. И като ви казвам, че Ендър Уигин е най-добрият в този набор, вземете, че го проумейте, празноглавци. Нямайте вземане-даване с него! Във Военното училище и преди са загивали малки момчета. Ясно ли се изразих?

До края на полета в кабината цареше тишина. Момчето, което седеше до Ендър, педантично внимаваше да не се докосне до него.

Аз не съм убиец, мислено си повтаряше отново и отново Ендър. Аз не съм Питър. Каквито и да ги говорите, никога не бих убил. Не и аз. Само се защитавах. Проявих търпение. Не съм такъв, какъвто той ме изкарва.

Глас по високоговорителя им съобщи, че приближават Училището. За двайсет минути успяха да убият скоростта и да пристанат. Ендър се тътреше зад останалите. А и на тях им се искаше да го оставят последен сега, когато се катереха нагоре в посока, която при качването им беше надолу. Граф изчакваше в края на ръкава, който водеше от совалката право в центъра на Военното училище.

— Добре ли мина полетът, Ендър? — попита весело Граф.

— Мислех, че сте ми приятел. — Гласът на Ендър, пряко волята му, потреперваше.

— Кое ти е дало основание да мислиш така, Ендър? — доби учуден вид Граф.

— Защото вие... Защото ми говорехте дружелюбно и честно... не ме излъгахте.

— Няма да те излъжа и сега — рече Граф. — Моята задача не е да завързвам приятелства. Задачата ми е да създавам най-добрите воители на света. Имаме нужда от един Наполеон. От един Александър Велики. Само че Наполеон е загубил накрая, а Александър е живял бурно и е умрял млад. Имаме нужда от един Юлий Цезар, само че той се е превърнал в диктатор и това го е погубило. Задачата ми е да създам този воин, както и всички мъже и жени, от чиято помощ той ще има нужда. Никъде не е казано, че трябва да се сприятелявам с деца.

— Ти ги накара да ме намразят.

— Е, и? Какво смяташ да правиш сега? Да се свреш в някой ъгъл ли? Или да започнеш да ги целуваш по дупетата, за да те обикнат отново? Има само едно нещо, което може да ги накара да спрат да те мразят. И то е да бъдеш толкова добър в онова, което правиш, че те да са принудени да се съобразяват с теб. Казах им, че си най-добрият. И най-добре ще е наистина да бъдеш.

— А ако не мога?

— Тогава ще стане зле. Виж, Ендър, наистина съжалявам, ако се чувстваш самотен или ако те е страх. Но там горе, в космоса, дебнат

бъгерите. Десет милиарда, сто милиарда, милион милиарда бъгери, доколкото ни е известно. С не по-малко кораби, доколкото ни е известно. С оръжия, чиято тайна не можем да разгадаем. И готовност да използват тези оръжия, за да ни унищожат. В опасност е не светът, Ендър. А ние. Човечеството. А човечеството не иска да загине. Ние сме еволюирали като биологичен вид, за да оцелеем. И сме го постигнали чрез непрекъснат подбор, така че накрая на няколко поколения се е раждал по някой гений. Човекът, който е изобретил колелото. И електричеството. И космическия полет. Човекът, който е построил града и е създал нацията и империята. Знаеш ли какво представляват тези неща?

Ендър си мислеше, че знае, но не бе много сигурен и не каза нищо.

— Не. Разбира се, че не знаеш. Ето защо ще ти го кажа направо. Човешките същества губят свободата си само когато човечеството има нужда от тях. Може би човечеството има нужда от теб. За да постигне някаква цел. Мисля, че човечеството има нужда от мен — да открия за какво те бива теб. Може да се наложи и двамата да извършим презрени дела, Ендър, но ако човечеството оцелее, можем да смятаме, че като оръдия сме си свършили добре работата.

— И това ли ще сме само? Оръдия?

— Човешките същества са само оръдия, които другите използват, за да ни помогнат да оцелеем.

— Това е лъжа.

— Не е. Това е просто половината истина. За другата половина можеш да се тревожиш след като спечелим тази война.

— Тя ще е свършила, преди да порасна — рече Ендър.

— Надявам се да не си прав — отвърна Граф. — Между другото това, че разговаряш сега с мен, съвсем няма да ти е от полза. Другите момчета сигурно си казват, че драгият Ендър Уигин е останал назад, за да се подмазва на Граф. Ако се разчуе, че си човек на учителите, смятай, че си се „простудил“.

С други думи махай се и ме остави на мира.

— Сбогом — рече Ендър и като се прихващаше с ръце по стълбата, пое в посоката, в която бяха изчезнали другите момчета.

Граф го наблюдаваше как се отдалечава.

— Това ли е момчето? — попита един от учителите, застанал редом с него.

— Бог знае — отвърна Граф. — Ако не е Ендър, то най-добре ще е сам Бог да ни се яви тук.

— Може да се окаже, че никое от тях не е момчето, което ни трябва — продължи учителят.

— Може би. Но в такъв случай, Андерсън, Бог, според мен, е бърък. Можеш да цитираш какво съм казал.

— И ще го направя.

Те поседяха в мълчание.

— Андерсън.

— Ммм.

— Детето греши. Аз наистина съм негов приятел.

— Знам.

— Той е чист. До дъното на душата си. И е добър.

— Четох рапортите.

— Андерсън, помисли си само какво ще направим от него.

— Ще направим от него най-добрия военен командир за всички времена — рече дръзко Андерсън.

— И после ще поставим съдбата на света върху плещите му. За негово добро се моля да не е той момчето, което ни трябва. Истина ти казвам.

— Я по-весело! Бърките може да ни изтрепят, преди Ендър да се е дипломирал.

Граф се усмихна.

— Прав си. Ето че ми стана по-добре.

ГЛАВА ПЕТА

ИГРИТЕ

— Браво, печелиш овации. Счупена ръка — това се казва майсторски удар.

— Беше нещастен случай. Чиста случайност.

— Така ли? А пък аз вече те похвалих в официалния рапорт.

— Пресилил си нещата. Сега ще излезе, че другият малчуган е герой. Това би могло да повлияе зле върху обучението на много деца. Бях убеден, че ще извика за помощ.

— Да извика за помощ ли? А аз си мисля, че цениш у него най-много именно това, че сам си решава проблемите. Когато е в открития космос, заобиколен от вражески флот, никой няма да му се притече на помощ.

— Кой да допусне, че онова сукалче е разкопчало ремъците си? И че ще се бухне така нелепо в корпуса?

— Това е само поредният пример за глупостта на военните. Ако имаше ум в главата си, щеше да се заловиш с нещо сериозно — да продаваш застраховки за живот например.

— Същото се отнася и за теб, умнико.

— Просто трябва да приемем истината, че сме хора второ качество. В чиито ръце е поверена съдбата на човечеството. И от това се чувстваш могъщ, нали? Особено сега, защото, ако загубим войната, няма да има оцелели и няма кой да ни търси грешките.

— Никога не съм се замислял за това. Но по-добре ще е да не я загубим.

— Виж само как се справя Ендър с положението. Представи си, че го бяхме загубили или че няма тези

качества, кой друг тогава? Има ли друг?

— Мога да направя цял списък.

— А междувременно помисли как да не загубим Ендър.

— Казах ти вече. Изолацията му е бетон. Той вече не би повярвал, че някой някога ще му помогне. Ако поне веднъж допусне, че за него има и по-лесен начин, той е загубен.

— Прав си. Би било ужасно, ако повярва, че може да има приятели.

— Приятели може да има. Но не и родители.

Когато Ендър пристигна, другите момчета си бяха вече избрали леглата. Той се поспря на прага на общата спалня, търсейки с поглед единственото свободно легло. Таванът бе нисък — би могъл да го докосне с ръка. Помещение, направено за деца, в което долните легла бяха направо на пода. Другите момчета го наблюдаваха изпод око. Точно така, единствено празно бе долното легло до вратата. За миг на Ендър му хрумна, че като приема най-лошото място, той всъщност отправя към останалите покана за бъдещи схватки. Но нямаше как да измести някого от леглото му.

— Ей, много ви благодаря — рече той с широка усмивка. В нея нямаше и следа от сарказъм. Поблагодари им толкова искрено, сякаш му бяха запазили най-доброто място. — Помислих си, че ще трябва специално да ви моля за долното легло до вратата.

Той седна и погледна отвореното шкафче в долния край на леглото си. Върху вътрешната страна на вратичката имаше залепен лист.

ПОСТАВЕТЕ РЪКА ВЪРХУ СКЕНЕРА В ГОРНИЯ
КРАЙ НА ЛЕГЛОТО И ПОВТОРЕТЕ ДВА ПЪТИ ИМЕТО
СИ.

Ендър намери скенера — пластмасова матова плочка. Постави върху нея лявата си ръка и каза:

— Ендър Уигин. Ендър Уигин.

Скенера за миг засия със зелена светлина. Ендър затвори шкафчето и после се опита да го отвори. Не успя. Тогава пак постави ръка върху скенера и каза: „Ендър Уигин“. Шкафът се отвори. А заедно с него и още три отделения.

В едното имаше четири гащеризона като този, който бе облякъл, и един бял. В другото отделение имаше малък чин, същият като в училище. Значи не бяха приключили с училищните занимания.

В най-голямото отделение обаче се намираше най-примамливото нещо. Приличаше на скафандър на пръв поглед и към него имаше шлем и ръкавици. Но не беше. Нямаше уплътнения. Въпреки това щеше сигурно спокойно да покрие цялото тяло. Беше дебело подплатен. И мъничко корав.

Към него имаше и пистолет. Лазерлет, поне на такъв приличаше, защото върхът на цевта бе направен от твърдо прозрачно стъкло. Едва ли обаче биха позволили на децата да притежават смъртоносни оръжия...

— Не е лазерлет — изрече мъжки глас.

Ендър вдигна очи. Беше мъж, когото виждаше за първи път. Млад и любезен на вид човек.

— Но лъчът му е доста мощен. Добре фокусиран. Като го насочиш към стена на стотина метра, можеш да направиш светлинен кръг с диаметър около десет сантиметра.

— Къде се използва? — попита Ендър.

— При една от игрите, които играем през свободното време. Някой друг успя ли да отвори шкафа? — Човекът се огледа. — Искам да кажа, има ли и други, които са спазили наставленията и са закодирали гласа и дланите си? Без да направите това, не можете да проникнете в шкафовете си. Тази стая ще е вашият дом през първата година тук, във Военното училище, така че изберете си леглото, което ви харесва, и се настанявайте. Обикновено оставяме сами да си изберете старшия офицер и да го настаните на долното легло до вратата, но виждам, че това място е вече заето. А не можем да променим кода на шкафчетата ви. Така че помислете си кого да изберете. Вечерята е след седем минути. Следвайте светлинните

кръгчета по пода. Вашият цветови код е червено-жълто-жълто. Където и да се наложи да отидете, винаги ще имате маркирана пътека — три кръгчета, червено-жълто-жълто, наредени едно до друго — следвайте тази светлинна маркировка. И така, какъв е вашият цветови код, момчета?

— Червено-жълто-жълто.

— Много добре. Аз съм Дап. И през следващите няколко месеца ще бъда вашата майка.

Момчетата се засмяха.

— Смейте се колкото си искате, но си го набийте в главите. Ако се загубите из училището, което е напълно възможно, не започвайте да отваряте врати. Някои от тях водят навън. — Нов взрив от смях. — Вместо това само кажете на някого, че майка ви се казва Дап, и те ще ме повикат. Или им кажете цветовия си код и те ще ви маркират пътечка, по която да се приберете. Ако имате някакъв проблем, идвайте при мен да си поговорим. И запомнете, аз съм единственият, на когото плащат да бъде добър с вас. Но не и прекалено добър. Направете ми някой нахален номер и ще ви размажа физиономията. Ясно?

Отново всички се засмяха. Дап се сдоби с цяла стая приятели. Сърцата на изплашените малчугани се печелят толкова лесно.

— Кой път води надолу, може ли някой да ми каже?

Казаха му.

— Да, вярно. Но тази посока води навън. Корабът се върти и по тази причина ни се струва, че там е надолу. Подът всъщност се движи в онази посока. Тръгнете нататък и като походите достатъчно, ще се върнете там, откъдето сте тръгнали. Само че не правете този опит. Защото нататък са учителските жилищни помещения, както и стаите на големите деца. А големите деца не обичат новобранците да им се пречкат на пътя. И току-виж някой ви изкомандвал. Всъщност със сигурност ще ви изкомандват. А стане ли така, не идвайте с плач при мен. Ясно ли е? Това е Военно училище, а не забавачница.

— Как трябва да постъпим тогава? — попита един съвсем дребен малчуган, който заемаше горното легло близо до Ендър.

— Ако не обичате да ви командват, преценете сами как да постъпите. Но ви предупреждавам — правилникът строго забранява убийството. Както и всякаква тежка телесна повреда. Разбрах, че по

време на полета ви е имало опит за убийство. Счупена ръка. Ако тук се случи подобно нещо, някой „ще се простуди“. Разбрано ли е?

— Какво означава „да се простудиш“? — попита момчето, чиято ръка бе шинирана.

— Да се „простудиш“? Означава да те изкарат на студеното. Да те върнат на Земята. Да те изключат от Военното училище.

Никой не погледна към Ендър.

— И така, момчета, ако някои от вас са си наумили да правят пакости, нека поне ги правят умната, ясно ли е?

Дап си излезе. Момчетата продължиха да не поглеждат към Ендър.

Ендър чувстваше как страхът набъбва под лъжичката му. Не жалеше момчето, чиято ръка бе счупил. Той беше от сорта на Стилсън. И подобно на Стилсън вече събираше банда. Групичка деца, неколцина от по-големите. Те се смееха в отдалечения край на стаята и от време на време едно от тях се обръщаше да погледне Ендър.

Ендър от все сърце искаше да се върне у дома. Какво общо имаше всичко това със спасяването на света? Мониторът вече го нямаше. Ендър бе отново сам срещу бандата, само че сега те бяха тук, в стаята. Пак Питър, само че я нямаше Вальнтайн.

Страхът продължи да го гнети и по време на вечерята в столовата, тъй като никой не седна до него. Другите момчета разговаряха за най-различни неща — за огромното табло за резултатите, окачено на стената, за храната, за по-големите момчета. Изолиран, Ендър можеше само да наблюдава.

Таблата с резултатите показваха класирането на отборите, кой губи и кой печели, както и междинните резултати. Някои от големите момчета очевидно се бяха обзаложили за резултата от току-що завършилите игри. Два отбора „Богомолка“ и „Трепетлика“ нямаха още краен резултат — тяхното квадратче светеше. Ендър реши, че те сигурно играят сега, в момента.

Той забеляза, че големите момчета бяха разделени на групи според униформите, които носеха. Имаше и някои с различни униформи, които разговаряха заедно, но обикновено всяка от групите имаше свой периметър. Новобранците — групата на Ендър, както и следващите по възраст две-три групи носеха изцяло сини униформи. Но големите деца, онези, които бяха в отбори, носеха много по-ярки

облекла. Ендър се опита да отгатне кои дрехи подходат на името на отбора. „Скорпион“ и „Паяк“ се разпознаваха лесно. Както и „Пламък“ и „Прилив“.

Едно голямо момче дойде и седна до него. Изглеждаше около дванайсет или тринайсетгодишен. Бяха му вече наболи мустачки.

— Здравсти! — поздрави той.

— Здравсти! — отвърна Ендър.

— Аз съм Мик.

— Ендър.

— Това име ли е?

— Сестра ми ме нарича така, откакто се помня.

— Името не е лошо за тук. Ендър. Човекът, който нанася съкрушителния удар.

— Дано.

— Ендър, ти ли си бъргерът на последната група?

Ендър сви рамене.

— Забелязах, че се храниш самичък. Всяка група си има по един като теб. Дете, което никой не харесва. Понякога си мисля, че учителите нарочно правят този номер. Учителите не са много свестни. Сам ще се убедиш.

— Хм.

— Значи ти си бъргерът?

— Сигурно.

— Ей, хич да не ти пука, така да знаеш. — Той даде на Ендър кифлата си и взе пудинга му. — Яж само хранителни неща. Ще ти дават сила. — Мик заби лъжичка в пудинга.

— Ами ти? — попита Ендър.

— Аз ли? Аз съм нищо. Едно лайно, цепнато в климатичната инсталация. И все там си стоя, но никой не знае за това.

Ендър се усмихна неуверено.

— Аха, смешно ти е, но аз не се шегувам. Тук стигнах до задънена улица. Доста поизраснах. Много скоро ще ме изпратят в следващото ми училище. Но няма начин да е в Тактическото. Никога не съм бил водач. Там пращат само онези копелета, които стават за водачи.

— Кои стават за водачи?

— Ей, ако знаех, мислиш ли, че щях да съм на това положение? Колко такива дългучи като мен виждаш наоколо?

Не много. Ендър обаче не го каза.

— Неколцина. Аз не съм единственият „полупростудил се“ некадърник. Няколко сме. Другите до един са командири. Всички момчета от моя набор си имат вече собствени отбори. С изключение на мен.

Ендър кимна.

— Слушай, малчугане, правя ти услуга с един съвет. Трябва да дружиш с останалите деца. Бъди водач. Ако се наложи, целувай и задници, но ако другите те ненавиждат... Ясно ли ти е за какво става въпрос?

Ендър повторно кимна.

— Нищо не ти е ясно. Вие, новобранците, си приличате до един. Нищо не знаете. Главите ви са като космоса. Абсолютно празно пространство. И при първия удар се скапвате. Виж, когато свършиш като мен, не забравяй, че все пак са те предупредили. Това е последното добро, което някой ще ти направи.

— Тогава защо ме предупреждаваш? — попита Ендър.

— Ти да не би да си голям умник, а? Я млъквай и яж!

Ендър млъкна и продължи да яде. Мик не му харесваше. А и знаеше, че няма начин да свърши като него. Може би такива да са и плановете на учителите, но Ендър не възнамеряваше да се съобразява с плановете им.

Няма да бъда бъргерът в групата си, мислеше си Ендър. Не съм оставил Валънтайн и мама, и татко, за да дойда тук и да „простина“.

Като поднесе вилицата към устата си, той се почувства заобиколен, както винаги, от цялото си семейство. Просто знаеше накъде да обърне глава, да вдигне очи и да види мама, която се опитва да отучи Валънтайн да сърба шумно. Просто знаеше къде е седнал и баща му и как следи новините върху плота на масата, докато се преструва, че участва в разговора. Питър, който се хвали, че ще извади счупен фъстък от носа си, дори и Питър можеше да бъде забавен.

Грешка бе да мисли сега за тях. Почувства как в гърлото му се надига ридание и веднага се опита да го преглътне. Не виждаше чинията си.

Не биваше да плаче. Бе невъзможно да срещне съчувствие. Дап не беше като мама. И най-малката проява на слабост щеше да предупреди онези стилсъновци и питъровци, че това момче може да бъде пречупено. Ендър постъпи така, както постъпваше винаги, когато Питър го измъчваше. Започна да умножава по две. Едно, две, четири, осем, шестнайсет, трийсет и две, шестдесет и четири... и продължи така, докато главата му успяваше да побира числата: 128, 256, 512, 1024, 2048, 4096, 8192, 16384, 32768, 65536, 131072, 262144. На 67108864 стана неуверен — дали не бе пропуснал някое число? Къде трябваше да е сега — под десет милиона, над сто милиона или...? Отново се опита да умножава по две, но загуби нишката. Май беше 1342. Или 16? Или 17738? Не си спомняше. Трябваше да започне отначало. Да умножава по две, докато главата му успяваше да побира числата. Болката премина. Сълзите се скриха. Нямаше да плаче.

С настъпването на нощта обаче, когато светлината на лампите избледня, до него достигнаха хлипанията на няколко момчета, които тъгуваха за майките, бащите или кучетата си. Той не можа да се съдържи. Устните му изрекоха безгласно името на Валънтайн. Чувахе гласа ѝ, чуваше смеха ѝ в далечината, в дъното на коридора, виждаше как мама минава край вратата му и надзърта, за да го види как е. Чувахе как татко се смее, докато гледа видео. Всичко беше толкова ясно, но никога вече нямаше да е същото. *Когато ги видя пак, ще бъда най-малко дванайсетгодишен. Защо се съгласих? Защо излязох такъв глупак? Какво толкова страшно имаше в това да ходя на училище? Да срещам всеки ден Стилсън лице в лице. И Питър. Той бе пикльо.* Ендър не се страхуваше от него.

„Искам да се върна у дома“, прошепна той. Шепотът му обаче бе като онзи, с който изплакваше мъката си, когато Питър го измъчваше. Той не стигаше по-далеч от собствените му уши, а понякога не отиваше и толкова далече.

Нежеланите сълзи можеха да капят по чаршафа, но тихите му, почти недоловими ридания не разтърсваха леглото. Болката обаче бе вътре у него, затъкваше гърлото, смъдеше в очите и пареше в гърдите. *Искам да се върна у дома.*

Дап дойде тази нощ и мина тихичко между леглата, докосвайки момчетата с ръка. Там, където минаваше, плачът не утихваше, а се усиляваше. Съприкосновението с добрината в това страховито място бе

достатъчно, за да накара някого да прескочи ръба и да избухне в плач. Но не и Ендър. Когато Дап дойде, той бе вече приключил с плача и лицето му бе сухо. Той поднасяше на мама и татко същото престорено лице, когато Питър биваше жесток с него и Ендър не искаше те да разберат. *Благодаря ти за това, Питър. За сухите очи и безмълвния плач. Ти ме научи да крия всяко свое чувство. А това сега ми трябва повече от всякога.*

Провеждаха се учебни занятия. Всеки ден. Часове наред. Четене. Смятане. История. Видеозаписи на ожесточени битки в космоса, в които кръвта на десантчиците оплисква стените на бъргерските кораби. Холоси на ловки бойни маневри — кораби, които се превръщат в светли облачета, докато космическите флотилии взаимно се унищожават в дълбините на нощта. Много неща, от които човек може да се поучи. Ендър работеше усърдно като всички останали — те се сражаваха за първи път в живота си и за първи път в живота си се състезаваха със съученици, които им бяха равни по ум.

Но игрите... именно те бяха смисълът на живота им. Ето как игрите запълваха часовете между събуждането сутрин и лягането вечер.

На втория ден Дап ги запозна с игралната зала. Тя беше нагоре, далеч над палубите, където момчетата живееха и учеха. Изкатериха се по стълби, които водеха към помещения с по-слаба гравитация, и там, в огромната пещера, блеснаха ярките светлини на игрите.

Някои от тях им бяха познати — дори ги бяха играли долу, на Земята. Лесни и трудни игри. Ендър отмина видеоигрите в две измерения и се загледа внимателно в игрите на по-големите момчета, холографичните игри с предмети, кръжащи из въздуха. В тази част на залата той бе единственият новобранец и от време на време някое от големите момчета го избутваше, за да не им пречи. *Какво търсиш тук? Хайде, чупката! Изчезвай, отлитай!* И в условията на тукашната по-слаба гравитация той наистина отлиташе — изпружваше крака и се рееше, докато се блъсне в нещо или в някого.

Но всеки път, щом се измъкнеше, той се връщаше, макар и не на същото място, за да погледа под друг ъгъл играта. Ендър бе прекалено дребничък, за да разгледа лостовете за управление и проследи как точно протича играта. Това обаче нямаше значение. Той улавяше движенията във въздуха. Начинът, по който играчът дълбаеше тунели в

мрака, светлинни тунели, които вражеските кораби щяха да търсят и безжалостно да проследяват, докато не заловят кораба на играча. Играчът можеше да залага във въздуха капани — мини, плаващи бомби и примки, които принуждаваха вражеските кораби да повтарят нападенията си до безкрайност. Някои играчи бяха умни. Други бързо губеха.

Ендър обаче най-много харесваше едноличните двубои. Тогава единият играч трябваше да използва тунелите на другия и бързо ставаше ясно чия стратегия е най-добрата.

След около час играта започна да втръсва. Но Ендър бе вече научил как се играе правилно. Разбираше правилата, които следваше компютърът, и вече знаеше, че щом се научи да борави сръчно с лостовете, винаги би могъл да надхитри врага. Спираловидни движения, когато врагът реагира така, и лупинги, когато врагът реагира иначе. Залегни и изчакай до някой капан. После заложи седем капана и ги примами ето така. В цялата работа нямаше тръпка, трябваше просто да се играе, докато компютърът заработеше с такова бясно темпо, че никакви човешки рефлексии не можеха да му насмогнат. Това не беше забавно. Той искаше да играе с другите момчета. С момчетата, които бяха тренирани от компютъра така, че дори когато играеха един срещу друг, всеки се стараяше да се съревновава с компютъра. Да разсъждаваш като машина, а не като момче.

Мога да ги бия, както си поискам.

— Искам да играя срещу теб — рече той на момчето, което тъкмо бе спечелило.

— Мили боже, какво е това? — попита момчето. — Бърмбар или бъргер?

— Нова партия джуджета — обади се друго момче.

— Ама то говори! Знаехте ли, че могат да говорят?

— Ясно — рече Ендър. — Страх те е да изиграем две от три.

— Да те бия — каза момчето — е все едно да се изпия под душа.

— А няма да е и наполовина приятно — обади се друг.

— Аз съм Ендър Уигин.

— Слушай, тъпако. Ти си никой. Ясно ли ти е? Ти си никой! Разбра ли? Ти си никой, докато не пречукаш някого. Загриваш ли?

Жаргонът на по-големите момчета имаше свой собствен ритъм. Ендър го схвана доста бързо.

— Щом съм никой, защо тогава те е страх да изиграем две от три?

Сега вече и другите момчета започнаха да губят търпение.

— Виж му сметката на този нахакан хлапак и да приключим с въпроса.

И така Ендър зае мястото си зад непознатите лостове. Ръцете му бяха малки, но пък и устройството на лостовете бе достатъчно просто. Само след няколко минути той вече знаеше кой лост кое оръжие задейства. Лостът за движение бе стандартна метална топка. Първоначално рефлексите му бяха забавени. Другото момче, чието име все още не знаеше, бързо дръпна напред. Но Ендър проумя много тънкости и в края на играта вече се справяше доста добре.

— Доволен ли си, новобранецо?

— Две от три.

— Тук не играем две от три.

— Значи успя да ме победиш само защото хващам тези лостове за първи път — рече Ендър. — Ако не можеш да го направиш два пъти подред, значи изобщо не можеш да го направиш.

Отново започнаха да играят. Но този път Ендър бе достатъчно ловък и успя да направи няколко маневри, които момчето очевидно никога не бе виждало. Неговите заучени положения не успяха да се справят с тях. Ендър не победи лесно, но все пак победи.

По-големите момчета престанаха да се смеят и шегуват. Третата игра премина в пълна тишина. Ендър победи бързо и с висок резултат.

Когато играта свърши, едно от големите момчета каза:

— Крайно време е да сменят тази браква. Ако я кара така, всеки мухльо ще може да ѝ надвива.

Никакви поздравления. Ендър си тръгна сред мъртва тишина.

Не стигна далеч. Отмина малко, спря наблизко и започна да наблюдава как следващите играчи се опитват да използват онова, което им бе показал. Всеки мухльо ли? Ендър мислено се усмихна. *Тези няма да ме забравят.*

Стана му хубаво. Бе победил, и то срещу по-големите момчета. Може би не най-добрите от тях, но той вече не изпитваше тревожното чувство, че краката му не стигат дъното и че Военното училище може

да не е лъжица за неговата уста. Трябваше само да наблюдава играта, да усвои тънкостите и тогава можеше да овладее системата и дори да ѝ надвие.

Само дето цената на това изчакване и наблюдаване бе много висока. Защото, докато изчакваше и наблюдаваше, трябваше и да оцелява. Момчето, чиято ръка бе счупил, дебнеше за отмъщение. Той се казваше, Ендър бързо узна това, Бърнард. Изговаряше името си с френски акцент, тъй като французите, с дръзкия си сепаратизъм, настояваха общоприетият английски да се преподава само на деца, навършили четиригодишна възраст, когато у тях са вече заложили френските езикови модели. Акцентът правеше речта му екзотична и интересна, счупената му ръка го превърна в мъченик, а жестокостта му бе притегателна сила за всички, които обичаха чуждото страдание и болка.

Тихомълком обявиха Ендър за свой враг.

Дребни неща. Всеки път, когато излизаха и влизаха, ритаха леглото му. Блъскаха го, когато носеше подноса си с храна. Препъваха го по стълбите. Ендър бързо се научи да прибира всичко свое в шкафа си, както и да скача пъргаво на крака и да се улавя бързо при падане. „Maladroit“^[1] го бе нарекъл Бърнард веднъж и това име му остана.

Понякога Ендър много се ядосваше. При Бърнард обаче и дума не можеше да става за гняв. Той бе просто мъчител. Ендър се въбесяваше от сляпото подчинение на неговите привърженици. Те, разбира се, знаеха, че в отмъщението на Бърнард няма и капчица справедливост. Те, разбира се, знаеха, че в совалката той бе ударил пръв и че Ендър бе само отвърнал на насилието. Но макар и да знаеха, те се държаха така, все едно че нищо не знаят, а дори и да не знаеха, би трябвало да разберат по поведението на самия Бърнард, че той е змия.

Та нали в края на краищата Ендър не бе единствената му мишена? Бърнард май си създаваше цяло царство.

Ендър наблюдаваше отстрани как Бърнард създава йерархията в бандата си. Някои от момчетата му бяха необходими и той бурно ги ухажваше. Други охотно му слугуваха и правеха каквото им каже, макар че той се отнасяше с презрение към тях. Някои момчета обаче се дразнеха от господството на Бърнард.

Като човек, който наблюдава, Ендър знаеше кои негодуват срещу Бърнард. Шен бе дребничко, амбициозно и избухливо момче. Бърнард

бе открил набързо това и бе започнал да го нарича Червея. „Защото е много дребен — бе обяснил Бърнард. — И защото се извива. Вижте само как си върти задника, като върви.“

Шен побесня, но това само накара другите да се смеят още по-гръмко.

— Вижте му задника! Ама наистина! Хей, Червей!

Ендър не каза нищо на Шен — щеше да стане очевидно, че и той организира своя банда. Той просто седна, уловил чина си с длани, като се стараеше да си придаде възможно най-прилежен вид.

Ендър изобщо не учеше. Той даваше нареждания на чина си да предава едно съобщение през интервали от трийсет секунди. Съобщението бе адресирано до всички и бе кратко, но съдържателно. Трудното бе да замаскира от кого идва съобщението, нещо, което учителите успяваха да постигнат. Под съобщенията, изпратени от всяко момче, се изписваше автоматично и името му. Ендър все още не бе проникнал в защитната система на учителите, така че не можеше да се представи за учител. Можеше обаче да изпрати съобщението от името на несъществуващ ученик, който по приумица нарече „Бог“.

Едва когато съобщението бе готово, той се опита да улови погледа на Шен. Като всички останали момчета той наблюдаваше Бърнард и неговите приближени, как се смеят и шегуват, присмивайки се на учителя по математика, който често спираше насред изречението и се оглеждаше, сякаш автобусът го бе оставил на друга спирка и той не знаеше къде се намира.

Шен обаче случайно се огледа. Ендър му кимна, посочи към чина си и се усмихна. Шен изглеждаше объркан. Ендър повдигна леко плота на чина си и пак му го посочи. Шен се пресегна към собствения си чин. И тогава Ендър изпрати съобщението. Шен веднага го прочете и гръмко се изсмя. Той погледна към Ендър, сякаш искаше да му каже: „Ти ли го измисли?“ Ендър сви рамене, с което казваше: „Не знам кой го изпрати, но със сигурност не съм аз.“

Шен отново се изсмя и някои от другите момчета, които не бяха близки с тайфата на Бърнард, извадиха чиновете си и погледнаха. На всеки трийсет секунди съобщението се появяваше на всеки чин, обикаляше бързо екрана и изчезваше. Момчетата вкупом се изсмяха.

— Какво има толкова смешно? — попита Бърнард и се огледа из стаята. Ендър се постара да запази сериозна физиономия, като се

преструваше, че го е страх колкото и останалите. Шен, разбира се, се усмихваше още по-предизвикателно. Само след миг Бърнард нареди на най-близкото момче да извади един чин. Те прочетоха следното съобщение:

ПОКРИЙ СИ ЗАДНИКА. БЪРНАРД ТЕ БРОЙКА.
БОГ

Бърнард пламна от гняв.

— Кой посмя! — изкрещя той.

— Бог — отвърна Шен.

— Съвсем сигурно е, че не си ти — рече Бърнард. — Мозъкът на един червей не стига за такова нещо.

Съобщението на Ендър спря да се появява след пет минути. След малко върху чина му се появи съобщение от Бърнард:

ЗНАМ, ЧЕ ТОВА Е ТВОЯ РАБОТА. БЪРНАРД

Ендър не вдигна поглед. Той всъщност се държеше така, сякаш не е видял съобщението. Бърнард просто иска да ме улови с гузна физиономия. Само че той не е напълно сигурен, че съм аз.

Разбира се, нямаше значение дали е сигурен, или не. Бърнард така или иначе щеше да го накаже, защото трябваше да си възвърне позицията на водач. Единственото нещо, което не можеше да понася, бе другите момчета да му се присмиват. Трябваше да се изясни кой е главатарят. Ето защо още същата сутрин Ендър бе съборен под душа. Едно от момчетата на Бърнард се престори, че се препъва в него, и успя да забие коляно в корема му. Ендър понесе мълчаливо удара. Що се отнасяше до явната война, той си запазваше ролята на наблюдател. Нищо нямаше да предприема.

Но в другата война, войната на чиновете, той бе вече заложил следващата си атака. Когато Ендър се върна от банята, Бърнард вилнееше, риташе леглата и крещеше на момчетата.

— Не съм го написал аз! Млъкнете!

По екраните на всички чинове непрекъснато обикаляше следното съобщение:

ЛУД СЪМ ПО ЗАДНИКА ТИ. ПОЗВОЛИ МИ ДА ГО
ЦЕЛУНА. БЪРНАРД

— Не съм писал това съобщение! — крещеше Бърнард. Виковете продължиха още малко и накрая Дап изникна на прага.

— Каква е тази врява? — попита той.

— Някой пише съобщения и ги изпраща от мое име — отвърна навъсено Бърнард.

— Какво съобщение?

— Не е важно какво съобщение!

— За мен е важно. — Дап извади най-близкия чин, който се случи чинът на момчето от леглото над Бърнард. Прочете съобщението, едва-едва се усмихна и върна чина.

— Интересно — рече той.

— Няма ли да издирите кой го е написал? — попита Бърнард.

— Аз знам кой е — отвърна Дап.

Да, помисли си Ендър. Тази защитна система бе прекалено уязвима. Направено е с цел да проникваме лесно в нея или в отделни нейни звена. Знаят, че съм аз.

— Кой е? — изкрещя Бърнард.

— На мен ли крещиш, войнико? — попита много тихичко Дап.

Настроението в помещението незабавно се промени. Най-близките приятели на Бърнард забравиха за гнева си, а другите — за едва сдържания си смях, и всички станаха сериозни. Началството се канеше да говори.

— Не, сър — отвърна Бърнард.

— На всички ви е известно, че системата автоматично изписва името на подателя.

— Не съм го написал аз! — извика Бърнард.

— Пак ли крещиш? — попита Дап.

— Вчера някой изпрати съобщение с подпис „Бог“ — рече Бърнард.

— Така ли? — каза Дап. — Не знаех, че и той е включен в системата. — Дап се обърна и излезе, а в помещението избухна смях.

Опитът на Бърнард да си възвърне властта се провали. Само неколцина останаха в тайфата му. Те обаче бяха най-злите. Ендър знаеше, че няма да му дадат мира. И все пак номерът със системата свърши добра работа. Крилцата на Бърнард бяха подрязани, а всички по-свестни момчета се освободиха от властта му. А най-хубавото от всичко бе, че Ендър успя да постигне това, без да го изпраща в болницата. И така бе много по-добре.

Сега той се заложи със сериозна работа — трябваше да изработи защитна система за собствения си чин, тъй като вградената защита не бе надеждна. Щом в нея можеше да проникне едно шестгодишно момче, то тя бе играчка, а не сериозна защита. *Поредната игра, която ни осигуряват учителите. А за тази игра много ме бива.*

— Как успя да го направиш? — попита Шен на закуска.

Ендър спокойно си отбеляза, че за първи път новобранец от собствения му клас сядаше при него по време на хранене.

— Кое? — попита той.

— Да изпратиш съобщение с измислено име. И с името на Бърнард! Това беше страхотно. Сега му казват Задникобройка. Или само Бройкара за пред учителите, но всеки знае какво бройка.

— Горкият Бърнард — измърмори Ендър. — А той е толкова чувствителен.

— Я стига, Ендър. Ти си проникнал в системата. Как успя?

Ендър поклати глава и се усмихна.

— Благодаря ти, че ме мислиш за толкова умен. Аз само видях пръв съобщението, това е.

— Добре, добре, не е нужно да ми казваш — рече Шен. — И все пак беше страшно хубаво. — Те продължиха да се хранят мълчаливо. — Наистина ли си въртя задника, когато вървя?

— Неее — отвърна Ендър. — Съвсем мъничко. Просто не прави такива големи крачки, това е.

Шен кимна.

— Друг освен Бърнард едва ли би го забелязал.

— Той е прасе — рече Шен.

Ендър сви рамене.

— В края на краищата прасетата не са чак толкова лоши.

Шен се засмя.

— Прав си. Не съм справедлив спрямо прасетата.

Те се засмяха заедно и към тях се присъединиха други двама новобранци. Изолацията на Ендър свърши. Войната тепърва започваше.

---

[1] Смотаняк, левак (фр.). Б.пр. ↑

ГЛАВА ШЕСТА

ПИТИЕТО НА ВЕЛИКАНА

— Нима в миналото не сме преживявали разочарования? Чакаш с години, изпълнен с надежда, че ще успеят, а те вземат, че се провалят. Но и Ендър си го бива, решил е да се „простуди“ още през първите шест месеца.

— Нима?

— Не виждаш ли какво става тук? Не се отделя от компютъра и играе само на „Питието на Великана“. Да не би момчето да страда от мания за самоубийство? Никога не си споменавал за това.

— Рано или късно всеки се залавя с Великана.

— Само че Ендър няма да го остави на мира. Също като Пайнюъл.

— Идва време, когато всеки започва да прилича на Пайнюъл. Но той бе единственият, който се самоуби. Според мен самоубийството му нямаше нищо общо с „Питието на Великана“.

— Залагам си главата, че грешиш. А и я погледни какво направи с наборната си група.

— Както знаеш, това не беше негова грешка.

— Не ме интересува. Чиято и да е грешката, той направи разлага групата. Момчетата трябва да се сработват, а появи ли се Ендър, зейва пропаст, широка цяла миля.

— Според плана ми той няма да остане дълго в тази група.

— Тогава най-добре ще е да си съставиш нов план. Тази група боледува и източникът на заразата е той. Ще остане в нея до излекуването ѝ.

— Източникът на заразата бях аз. Искях да го изолирам и успях.

— Дай му време. Нека да видим как ще излезе от това положение.

— Не разполагаме с време.

— Точно така. Не разполагаме с време, за да пришпорваме едно дете, при което възможностите да стане чудовище или военен гений са еднакви.

— Заповед ли е това?

— Записващото устройство е включено. Както винаги. Значи тилът ти е подсигурен. Върви по дяволите.

— Ако е заповед, тогава ще се...

— Заповед е. Остави го в групата му, за да видим как ще оправи нещата в нея. Граф, от тебе ще хвана язва.

— Няма да хванеш, ако оставиш училището на мен, а ти поемеш флота.

— Флотът си търси боен командир. И не го ли доставиш, никой нищо не може да поеме.

На влизане в бойната зала се точеха тромаво един по един като деца, които влизат за първи път в плувен басейн и се задържат здраво за скобите по стената. Нулевата гравитация бе ужасяваща и дезориентираща и не след дълго те откриха, че по-добре е изобщо да не използват краката си.

А което бе още по-лошо, костюмите ограничаваха движенията им, най-вече отмерените, защото се прегъваха малко по-бавно и оказваха малко по-голямо съпротивление в сравнение с всички дрехи, които бяха носили досега.

Ендър се улови здраво за скобата и сви колене. Забеляза, че освен че прави движенията по-мудни, костюмът им придава и допълнителен замах. Беше трудно да размърдаш първоначално краката си, но крачолите на костюма продължаваха да се движат, и при това доста пъргаво, дори след като мускулите бяха вече в покой. *Дайте им само първоначален тласък, ето такъв, и костюмът удвоява силата му. В началото ще съм малко непохватен. Най-добре да започвам.*

И така, с ръка все още впита в скобата, той се отблъсна силно с крака.

Мигновено направи салто, краката му литнаха нагоре и той се бухна гърбом в стената. Отскокът, изглежда, се получи по-рязък и ръцете му изпуснаха скобата. Той прелетя през бойната зала, като непрекъснато правеше акробатични салта.

В един противен миг се помъчи да си възвърне нормалната ориентация за горе и долу. Тялото му се опита да си възвърне равновесието, търсейки гравитацията, която липсваше. Тогава реши да си наложи друго възприемане на посоките. Ето сега се носеше към една стена. Тя се намираше отдолу. И изведнъж той се овладя. Не летеше, а падаше. Това бе гмуркане. Можеше да избере как да се приземи.

Спускам се прекалено бързо, за да се уловя за нещо, но мога да омекотя удара от сблъсъка, мога да променя ъгъла на отскока, ако се претърколя и използвам краката си...

Не се получи нищо от това, което бе намислил. Отблъсна се под ъгъл, но не под онзи, който бе предвиждал. Нямахше и време да съобразява. След броени секунди се удари в друга стена, без да успее да се подготви. Съвсем случайно обаче откри как да използва краката си, за да определя ъгъла на отблъскване. Сега се носеше отново през залата, по посока на останалите момчета, които продължаваха да се държат за скобите по стената. Вече бе убил достатъчно от скоростта си, за да може да се улови за някоя скоба. Летеше към тях под невероятен ъгъл, но чувството му за ориентация отново пое в друга посока и сега му се струваше, че другите лежат върху пода, а не се притискат о стената, и че той вече не лети с крака, вирнати във въздуха, а се спуска към тях.

— Какво се опитваш да направиш, да се убиеш ли? — попита Шен.

— Опитай и ти — отвърна Ендър. — Костюмът те предпазва от контузия и можеш с крака да насочваш отскока си. Ето виж как. — Той му показва движението, което бе отработил.

Шен поклати глава — нямаше и намерение да опитва някакъв си глупав акробатичен номер. Едно момче обаче отскочи от стената, но не рязко като Ендър, защото полетът му не започна със салто. На Ендър не му беше необходимо да види лицето му, за да разбере, че това е Бърнард. А веднага след него се отблъсна и най-добрият приятел на Бърнард — Алей.

Ендър ги наблюдаваше как прекосяват огромната зала — Бърнард, който се бореше да поеме по посоката, за която смяташе, че води надолу, и Алей, който се подчиняваше на движението и се готвеше да се отблъсне от следващата стена. Нищо чудно, че Бърнард си бе счупил ръката в совалката, помисли си Ендър. При полет тялото му се вдървява. Паникьосва се. Ендър мислено си отбеляза тази информация, в случай че в бъдеще му потрябва.

И още нещо. Алей не се отблъсна в посоката, в която пое Бърнард. Той се отправи към единия от ъглите на залата. Летейки, те се раздалечаваха все повече и повече и докато Бърнард се удари с трясък и отблъсна от стената, Алей осъществи троен отскок от трите повърхности в ъгъла, който отне доста от скоростта, и полетът му продължи в най-неочаквана посока. Алей радостно крещеше и викаше, а момчетата, които го наблюдаваха, му пригласяха. Някои от тях забравиха за безтегловността и се пуснаха от стената, за да ръкопляскаат. Сега се рееха плавно в най-различни посоки, като размахваха ръце и се опитваха да плуват.

Ето още един проблем, помисли си Ендър. Какво ще стане, ако се наложи да се рееш така? Няма как да се отблъснеш.

Той се изкушаваше да се порее и да опита най-различни методи, за да разреши този проблем.

Но виждаше безполезните усилия на другите да овладеят посоката на полета си и не можеше да измисли нещо, различно от онова, което те вече правеха.

Като се държеше с една ръка за пода, той безцелно завъртя в ръка оръжието играчка, което бе закачено отпред на костюма му, малко над рамото. После си спомни за ръчните ракети, използвани понякога от десантчиците при нападенията им над вражески космически станции. Издърпа пистолета и го разгледа внимателно. В жилищното помещение бе натискал всички бутони, но без резултат. Може би тук, в бойната зала, пистолетът щеше да заработи. По бутоните нямаше никакви надписи. Спусъкът личеше ясно — като всички деца и Ендър бе имал пистолети играчки още от най-ранна възраст. Имаше два бутона, до които палецът му стигаше лесно, и още няколко в най-долната част на дръжката, които можеха да се натиснат единствено ако човек я улови едновременно с две ръце. Двата бутона за палеца очевидно бяха за мигновено реагиране.

Ендър насочи пистолета към пода и натисна спусъка. Усети как пистолетът незабавно се затопли, а щом махна пръста си от спусъка — веднага изстина. Освен това върху пода, там, където се бе прицелил, се появи кръгло петно светлина.

Натисна с палец червения бутон и отново натисна спусъка. Същият резултат.

После натисна белия бутон. От дулото бликна сноп ярка светлина, който освети доста широко пространство наоколо. При натискането на бутона пистолетът бе съвсем студен.

Червеният бутон превръщаше пистолета в нещо подобно на лазер — но Дап бе казал, че не е лазер, — докато белият бутон го превръщаше в прожектор. И едното, и другото едва ли щяха да са от голяма полза при маневриране.

Значи всичко зависи от това, как ще се отблъснеш и в каква посока ще поемеш в началото. Това означава, че трябва да овладеем до съвършенство първоначалната посока и отблъскването, или ще свършим, реейки се безцелно в посоки, които не водят наникъде. Ендър се огледа из залата. Малцина бяха момчетата, които се рееха вече в близост до стените и протягаха ръце, за да се уловят за някоя скоба. Повечето се блъскаха един в друг и се смееха, а някои, уловени за ръце, кръжаха из залата. Единици бяха онези, които, подобно на Ендър, се бяха закрепили о стените и наблюдаваха.

Ендър видя, че един от тях е Алей. Бе се уловил за една скоба недалеч от Ендър, който спонтанно се отблъсна и се отправи бързо към Алей. Когато вече го приближаваше, той се зачуди какво ще му каже. Алей бе приятел на Бърнард. Какво можеше да му каже Ендър?

Курсът обаче вече не можеше да се промени. Ето защо Ендър се загледа право пред себе си, като правеше неуловими движения с крак или с ръка, за да контролира посоката, в която летеше. Осъзна твърде късно, че се бе насочил прекалено точно. Нямаше да кацне близо до Алей — щеше да се забие право в него.

— Ето, хвани се за ръката ми! — извика Алей. Ендър протегна ръка. Алей пое удара от сблъсъка и помогна на Ендър да се опре по-леко о стената.

— Така бива — рече Ендър. — Трябва да упражним това спиране.

— Точно това си мислех, само че всеки се движи както си иска — отвърна Алей. — Какво ли ще стане, ако полетим заедно? Ще можем да се отблъскваме в противоположни посоки.

— Точно така.

— Ще опитаме ли?

А може би не всичко помежду ни ще се получи както трябва? Но все пак да опитаме ли да направим нещо заедно?

В отговор Ендър улови Алей за ръката и се приготви за отблъскване.

— Готови? — рече Алей. — Старт.

И тъй като всеки от двамата се отблъсна с различна сила, те започнаха да кръжат един около друг. Ендър правеше леки движения с ръка, после размърда и единия си крак. Скоростта понамаля. Повтори движението. Спряха да кръжат. Вече се рееха плавно.

— Сече ти главата, Ендър — рече Алей. Това беше голяма похвала. — Дай да се разделим, преди да се врежем в онова гъмжило.

— А после да се срещнем ей в онзи ъгъл — на Ендър не му се искаше да рухне този мост към противниковия лагер.

— Който пристигне втори, ще събира пръдня в шише — каза Алей.

След това бавно, с равномерни движения, те започнаха да маневрират, докато застанаха лице с лице, с разперени ръце и крака, допрели длан о длан и коляно о коляно.

— Само ще се отблъснем, нали? — попита Алей.

— И аз го правя за първи път — отвърна Ендър. Отблъснаха се. Полетяха по-бързо, отколкото бяха очаквали. Ендър се блъсна с две момчета и накрая се заби в една стена — нещо, което не бе очаквал. Беше му потребен само миг, за да се ориентира отново и да намери ъгъла, в който трябваше да се срещнат с Алей. Алей вече се носеше нататък. Ендър пое курс, който включваше две отблъсквания, за да избегне по-многобройните групи момчета.

Когато, Ендър стигна в ъгъла. Алей бе затъкнал лакти в две съседни скоби и се преструваше, че дреме.

— Печелиш.

— Я да видя какво си събрал в шишето — отвърна Алей.

— Пуснах събраното в шкафчето ти. Не подуши ли?

— Помислих, че е от чорапите ми.

— Ние вече не носим чорапи.

— Да, наистина! — А това напомни и на двамата, че са далеч от къщи, и помрачи част от радостта им, че са усъвършенствали елемент от навигацията.

Ендър издърпа пистолета си и показва какво е открил за двата бутона до палеца.

— Какво ли ще стане, ако се насочи към човек? — попита Алей.

— Не знам.

— Защо не проверим?

Ендър поклати глава.

— Може да нараним някого.

— Имах предвид да стреляме взаимно в краката си или нещо подобно. Аз не съм Бърнард. Никога не съм измъчвал котки за собствено удоволствие.

— Сигурно.

— Ако е много опасно, не биха дали тези пистолети на деца.

— Но ние сега сме войници.

— Простреляй ме в крака.

— Не, ти ме простреляй.

— Хайде да стреляме едновременно един в друг.

Така и направиха. Изведнъж Ендър усети как крачолът на костюма му се втвърдява, как става неподвижен в коленната и глезенната става.

— Вцепени ли ти се кракът? — попита Алей.

— Като дъска.

— Хайде да замразим няколко души — предложи Алей. — Това ще бъде първата ни война. Ние срещу всички.

Те се усмихнаха. После Ендър каза:

— Добре ще е да поканим и Бърнард.

— Наистина ли? — повдигна вежда Алей.

— И Шен.

— Онзи дребосък ли с дръпнатите очи, дето си върти задника?

Ендър реши, че Алей се шегува.

— Е, не можем всички да бъдем чернилки.

Алей се усмихна.

— Прадядо ми сигурно би те убил за тези думи.

— А моят прапрадядо сигурно би го продал преди това.

— Дай да повикаме Бърнард и Шен и да замразим тези бѣгеропоклонници.

След двадесет минути всички в залата бяха замразени с изключение на Ендър, Бърнард, Шен и Алей. Четиримата седяха, крещяха от радост и се смееха, докато не дойде Дап.

— Виждам, че сте се научили как да си служите с оръжието — рече той. След това натисна нещо върху устройството за дистанционно управление. Всички се понесоха бавно към стената, където бе застанал Дап. Той минаваше сред замразените момчета, като ги докосваше и размразяваше костюмите им. Сред настаналата врява се чуваха оплаквания, че не бил честен начинът, по който Бърнард и Алей ги заварили неподготвени и ги простреляли до един.

— И защо са ви заварили неподготвени? — попита Дап. — Вие всички облякохте костюмите по едно и също време. Разполагахте с толкова време, колкото и те, за да пърхате наоколо като пияни патета. Престанете да хленчите, защото започваме.

Ендър забеляза, че всички смятат Бърнард и Алей за водачи в битката. И това бе чудесно. Бърнард знаеше, че Ендър и Алей бяха открили заедно как се използват пистолетите. И че Ендър и Алей са приятели. Бърнард може би вярваше, че Ендър се е присъединил към групата му, но това не бе вярно. Ендър бе влязъл в нова група. Групата на Алей. Бърнард също бе влязъл в нея.

Не всеки разбираше това — Бърнард продължаваше да вилнее и да изпраща най-близките си приятели с поръчения. Но Алей се движеше свободно из цялата зала и когато Бърнард обезумяваше, Алей успяваше да го успокои с някоя шега. Когато дойде времето да се избира водач на цялата наборна група, Алей бе избран почти единодушно. Бърнард ходеше нацупен няколко дни, но после му мина и нещата си застанаха по местата. Наборната им група вече не се делеше на групичката на Бърнард и отцепниците на Ендър. Алей бе мостът помежду им.

Ендър седна на леглото си с плота от чина върху колене. Бе време за свободни занимания и Ендър играеше на „Свободния избор“. Това бе динамична смахната игра, при която училищният компютър непрекъснато внасяше нови елементи, създавайки лабиринт, който

играчът трябва да изследва. Играчът можеше да се връща и към събития и епизоди, които му харесват, но само за малко, защото задържеше ли се по-дълго, те изчезваха и на тяхно място се появяваше нещо друго.

Понякога нещата бяха забавни. Понякога вълнуващи и той трябваше да реагира бързо, за да остане жив. Умираще многократно, но това бе в реда на нещата, защото нали затова бяха игрите — човек умира многократно, докато им хване цаката.

Неговата фигурка на екрана започна играта като малко момче. След минутка се превърна в мечка. Сега представляваше огромна мишка, с дълги и нежни лапички. Бежешком трябваше да се провира под най-различни огромни мебели. Доста време си поигра и с котката, но му стана досадно — беше му вече прекалено лесно да се измъква — познаваше добре цялата мебелировка.

Този път не през дупката на мишето леговище, рече си той. До гуша ми дойде от този Великан. Това е тъпа игра и никога не мога да я спечеля. Какъвто и избор да направя, винаги е погрешен.

Въпреки това обаче той се пхна в дупката и мина по мостчето в градината. Отмина патиците и пикиращите комари — бе опитвал да играе с тях, но те бяха прекалено елементарни и ако се заиграеше по-дълго с патиците, се превръщаше в риба, което не му харесваше. Превръщането му в риба наподобяваше прекалено много замразяването в бойната зала, с вцепенено тяло, в очакване на края на занятието, когато Дап ще го размрази. И така, както обикновено, се оказа, че се катери по терасовидните хълмове.

Започнаха свлачищата. В началото те го повличаха отново и отново, превръщаха го в огромно кърваво петно, което се процеждаше изпод купчина скални отломъци. Сега обаче бе усъвършенствал уменията да се катери по скатите под определен ъгъл, така че избягваше премазването, като непрекъснато търсеше по-горна тераса.

И както винаги накрая се оказваше, че свлачищата не са само хаотично разхвърляни камъни. Повърхността на хълма стана гладка, но вместо сред глинести шисти той се озова в средата на някакъв пухкав бял хляб, който се надигаше като втасващо тесто, докато кората му накрая се отдели и килна встрани. Хлябът бе мек и шуплест — фигурката на Ендър започна да се движи по-бавно. И когато скочи от хляба, той се озова застанал върху някаква маса. Зад гърба му се

извисяваше огромен самун хляб, а до него имаше гигантски калъп масло. И самият Великан, подпрял брадичка с ръце. Фигурката на Ендър бе не по-висока от разстоянието между брадичката и веждите на Великана.

— Мисля първо да отхапя главата ти — каза както винаги Великанът.

Този път, вместо да хукне да бяга или да остане вдървен на едно място, Ендър насочи фигурката си нагоре, към лицето на Великана, и го ритна в брадичката.

Великанът изплези език и Ендър се строполи на масата.

— Какво би казал да поиграем на гатанки? — попита Великанът.

Да, нямаше нищо ново. Великанът играеше само на гатанки. Глупав компютър. В паметта му имаше милиони всевъзможни сценарии, а Великанът можеше да играе само на една глупава игра.

Великанът, както винаги, постави на масата пред Ендър две огромни стъклени чаши, високи до коляното на момчето. Както винаги и двете бяха пълни с различни течности. Компютърът внимаваше течностите да са всеки път различни, поне Ендър не си спомняше да са се повтаряли. Този път в едната имаше гъста кремообразна течност. Другата съскаше и се пенеше.

— Само в едната има отрова — рече Великанът. — Отгатнеш ли в коя, ще те заведе в Царството на феите.

Да отгатнеш означаваше да си навреш главата в една от чашите и да пиеш. Той никога не отгатваше. Понякога главата му се разтапяше в течността. Понякога го обгръщаха пламъци. Понякога падаше в чашата и се удавяше. Понякога падаше на масата, позеленяваше и се разлагаше. Беше винаги гадно и Великанът винаги се смееше.

Ендър знаеше, че какъвто и избор да направи, пак щеше да умре. Играта бе нечестна. При първата смърт фигурката му щеше да се появи отново върху масата на Великана, за да повтори играта оттам. При втората смърт трябваше да се върне при свлачищата. После — на мостчето в градината. После — пред отвора на мишето леговище. И после, ако успееше да се върне отново при Великана и отново умреше, чинът му щеше да потъмнее и по екрана му щеше да започне да обикаля надписът „Край на Свободния избор“, а Ендър щеше да легне възник в леглото си и да трепери, докато успее накрая да заспи. Играта беше нечестна, но Великанът продължаваше да говори за Царството на

феите — някакво си глупаво Царство на феите — мечти за тригодишни малчугани, в което сигурно се мъдреха Кумчо Вълчо, Кума Лиса, Пепеляшка и Палечка, и дори не си и заслужаваше да се отиде в него, но той трябваше да намери някакъв начин да победи Великана, за да стигне дотам.

Ендър изпи кремообразната течност. Начаса започна да се издува и да се издига нагоре като балон. Великанът се изсмя. Отново бе умрял.

Поднови играта си и този път течността се втвърди като бетон и приклеци здраво главата му, а Великанът го разряза по гръбначния стълб, обезкости го като риба и започна да го яде, докато ръцете и краката на Ендър все още потрепваха.

Върна се отново на свлачищата и реши да не продължава. Дори остави свлачищата да го затрупат. Но макар и да му ставаше ту студено, ту горещо, при поредното си оживяване той се върна при хълмовете, които се превърнаха в хляб, и той застана отново върху масата на Великана. Чашите отново застанаха отпреде му.

Той се втренчи в двете течности. Едната се пенеше, а в другата се плискаха вълни като в море. Опита се да отгатне какъв вид смърт го очаква във всяка от тях. Пенливата течност вероятно ще ме задуши. Мразя тази игра. Не е честна. Тъпа е. Гадна е.

Но вместо да потопи лице в една от течностите, той ритна първата чаша, после и другата и успя да се отскубне от огромните ръце на Великана, който крещеше: „Измамник! Измамник!“ Скочи към лицето на Великана, покатери се пълзешком по устните и носа му и заби ръце в окото му. Стъкловидната течност се изсипа като извара и докато Великанът пицеше, фигурката на Ендър се зарови в окото му и продължи да дълбае навътре и още навътре.

Великанът се килна и падна възник. След падането му пейзажът се промени и когато Великанът притихна на пода, навсякъде наоколо се появиха нежни като дантела дървета. Отнякъде долетя прилеп и кацна върху носа на мъртвия Великан. Фигурката на Ендър се показва от окото на Великана.

— Как успя да дойдеш дотук? — попита прилепът. — Тук никой никога не идва.

Ендър, естествено, не можа да отговори. Ето защо бръкна надълбоко, извади шепа стъкловидна течност от окото на Великана и я

предложи на прилепа.

Прилепът я прие и отлетя, като, отдалечавайки се, крещеше:

— Добре дошъл в Царството на феите.

Беше успял. Трябваше да разгледа наоколо. Трябваше да слезе от лицето на Великана и да види какво най-сетне бе постигнал.

Вместо това обяви, че излиза от играта, прибра чина в шкафа си, съблече си дрехите и се зави с одеялото. Не беше искал да убие Великана. Това трябваше да е просто игра. А не избор между собствената му зловеща смърт и убийство, което бе още по-лошо. *Аз съм убиец дори когато си играя. Питър би се гордял с мен.*

ГЛАВА СЕДМА

АРМИЯ „САЛАМАНДЪР“

— Не е ли приятно да знае човек, че Ендър може да извърши и невъзможното?

— Това, че играчът трябва да умира толкова много пъти, е наистина противно. Винаги съм смятал, че „Питието на Великана“ е най-извратената част от цялата игра, но пък да му извади окото по този начин — и то не друг, а момчето, което искаме да направим командир на нашите флотилии!

— Най-важното е, че той спечели игра, която не може да бъде спечелена.

— Сега сигурно ще го преместиш.

— Изчаквахме само да видим как ще се справи със случая Бърнард. А той се справи блестящо.

— Значи щом успее да се справи с дадено положение, ще го поставяш в друго, с което не може да се справи. Не му ли се полага малко почивка?

— Ще прекара още един-два, а може би и три месеца с набора си. Това е доста дълъг период от време в живота на едно дете.

— Не ти ли се струва понякога, че тези момчета изобщо не са деца? Наблюдавам ги как се държат и как разговарят. Та те изобщо не приличат на малки деца!

— Това са най-надарените деца в света.

— Но все пак не би ли трябвало да се държат като деца? Те НЕ СА НОРМАЛНИ. Държат се, сякаш идват от... историята. Наполеон и Уелингтън. Цезар и Брут.

— Ние правим усилия да спасим света, а не да лекуваме наранени сърца. Ти си прекалено състрадателен.

— Генерал Леви няма милост към никого. Всички видеофилми доказват това. Но не причинявай болка на момчето.

— Шегуваш ли се?

— Искях да кажа, не му причинявай повече болка, отколкото е необходимо.

На вечеря Алей седна срещу Ендър.

— Най-сетне разбрах как си изпратил онова съобщение. Използвал си името на Бърнард.

— Аз ли? — попита Ендър.

— Хайде-хайде, че кой друг? Разбира се, че не беше Бърнард. А Шен не може да се справя толкова добре с компютъра. Знаем, че не бях и аз. Кой друг тогава? Но това е без значение. Открих как може да се въвежда в компютъра името на нов ученик. Просто си измисляш един ученик на име Бърнард — набиращ БЪРНАРД с интервал, така че компютърът да не го отхвърли като повторение на името на друг ученик.

— Звучи, сякаш би свършило работа — рече Ендър.

— Точно така. То наистина върши работа. Но ти успя да го направиш още първия ден.

— Може да е някой друг. Може да го е направил Дап, за да попречи на Бърнард да се сдобие с прекалено много власт.

— Открих и нещо друго. Не мога да направя същото с твоето име.

— Нима?

— Всичко, свързано с „Ендър“, се отхвърля от компютъра. И изобщо не мога да проникна в твоите файлове. Ти си си изградил собствена система.

— Може би.

Алей се ухили.

— Току-що успях да проникна и да се поразровя из файловете на един човек. Той обаче е по петите ми и всеки миг ще преодолее защитата ми. Имам нужда от закрила, Ендър. Трябва ми системата ти.

— Ако ти я разкрия, ще разбереш как съм я изградил, ще проникнеш в нея и ще тършуваш и из моите файлове.

— За мен ли става дума? — попита Алей. — За мен, най-готиния ти приятел?

Ендър се засмя.

— Добре, ще ти изградя системата.

— Веднага ли?

— Не мога ли да си довърша яденето?

— Ти никога не си довършваш яденето.

Това бе вярно. По подноса на Ендър винаги оставаше храна. Ендър погледна чинията си и реши, че е свършил.

— Тогава да тръгваме — каза той.

Когато стигнаха в помещението, Ендър приклепна до леглото си и каза:

— Вземи си чина и го донеси тук. Ще ти покажа как става. — Но когато Алей донесе чина си, той завари Ендър на същото място, а шкафчетата му стояха все още заключени.

— Какво има? — попита Алей. В отговор Ендър поднесе длан към шкафчето си, което отговори: ДОСТЪПЪТ ЗАБРАНЕН. И не се отвори.

— Май някой ти свива номер, приятелю — рече Алей. — Някой си прави майтап.

— Наистина ли толкова спешно ти е необходима защитната система? — Ендър се изправи и се отдръпна от леглото.

— Ендър! — възкликна Алей.

Ендър се извърна. Алей държеше в ръка късче хартия.

— Какво е това?

Алей вдигна поглед към него.

— Не знаеш ли? Беше на леглото ти. Сигурно си седнал върху него.

Ендър взе хартийката.

Ендър УИГИН
КОМАНДИРОВАНЕ СЕ В АРМИЯ
„САЛАМАНДЪР“
КОМАНДИР БОНСО МАДРИД

ЗАПОВЕДТА ВЛИЗА НЕЗАБАВНО В СИЛА
КОД ЗЕЛЕНО-ЗЕЛЕНО-КАФЯВО
НЕ ВЗЕМАЙТЕ СЪС СЕБЕ СИ НИКАКВИ ВЕЩИ

— Главата ти сече, Ендър, но в бойната зала не си по-добър от мен.

Ендър разтърси глава. Най-тъпото нещо, което може да се измисли, бе да го повишат тъкмо сега. Тук не повишаваха никого, преди да навърши осем години. Ендър нямаше още и седем. И момчетата от даден набор обикновено ги прехвърляха в армиите по едно и също време. По никое от другите легла нямаше командировъчна заповед.

Тъкмо когато нещата най-сетне потръгнаха. Тъкмо когато Бърнард започваше да се разбира с всекиго, дори и с Ендър. Тъкмо когато Ендър започваше да се сдобива с истински приятел в лицето на Алей. Тъкмо когато животът му най-сетне започваше да става поносим.

Ендър протегна ръка да издърпа Алей от леглото.

— „Саламандър“ поне не се дава на другите армии — обади се Алей.

Ендър бе толкова разгневен от несправедливостта на тази заповед, че в очите му избиха сълзи. Не трябва да плача, рече си мислено той.

Алей забеляза сълзите, но благородно ги подмина.

— Те са гадни глупаци, Ендър, дори не ти позволяват да си вземеш нещо свое.

Ендър се усмихна и в края на краищата не заплака.

— Може би ще поискат да се съблека и да си отида гол.

Алей също се засмя.

Ендър спонтанно го прегърна, силно, сякаш че прегръщаше Вальнтайн. В този миг дори си помисли за Вальнтайн и му се прииска да си отиде у дома.

— Не ми се отива там — рече той.

Алей на свой ред го прегърна.

— Аз ги разбирам, Ендър. Ти си най-добрият сред нас. Може би бързат да те научат на всичко.

— Те искат да ме научат на всичко — отвърна Ендър. — Аз исках да науча какво значи да имаш приятел.

Алей кимна сериозно.

— Ти си оставаш завинаги мой приятел, най-добрият ми приятел — каза той. После се усмихна. — Тръгвай и не оставяй жив бъргер!

— Дадено — отвърна му с усмивка Ендър.

Алей неочаквано целуна Ендър по бузата и прошепна на ухото му: „Селям!“ После, изчервен, се извърна и отиде при леглото си в дъното на помещението. Ендър предположи, че вероятно целувката и тази дума са нещо забранено. Може би някаква забранена религия. Или пък думата имаше някакво важно значение единствено за Алей. Каквото и да значеше тя за Алей, Ендър знаеше, че тя бе свещена, че той се бе разкрил само пред Ендър, така както майката на Ендър бе направила веднъж, когато той бе много малък, още преди да му поставят монитора в тила. Бе поставила длани върху главата му, като го мислеше за заспал, и дълго се бе молила, надвесена над него. Ендър никога и пред никого не бе споменавал за това, дори и пред майка си, но го бе съхранил като спомен за нещо свято, за това, как го обичаше майка му, когато си мислеше, че никой, дори и той, не би могъл да я види и чуе. Ето това му бе дал сега и Алей — толкова свят дар, че дори и Ендър нямаше право да разбере какво точно означава.

В подобни случаи думите бяха излишни. Алей стигна до леглото си и се обърна да види Ендър. Изпълнени с разбиране, погледите им се кръстосаха само за миг. После Ендър си тръгна.

В тази част на училището едва ли имаше пътека със светлинен код зелено-зелено-кафяво. Трябваше да набере кода в някоя от залите за обществено ползване. Другите момчета щяха да свършат съвсем скоро с вечерята — не му се искаше да се приближава до трапезарията. Залата за игри е сигурно почти празна.

В това си настроение нямаше желание да играе на нито една от игрите. Ето защо отиде в дъното на залата до банката с чиновете за обществено ползване и започна своята игра. Бързо се върна в Царството на феите. Сега Великанът бе мъртъв и Ендър трябваше да се спусне внимателно от масата, да скочи върху крака на прекатурения стол на Великана и оттам да скочи на земята. По едно време плъховете се бяха втурнали да гложат трупа на Великана, но Ендър бе убил един

с топлийка от парцаливата риза на Великана, след което те го бяха оставили на мира.

Разлагането на трупа на Великана бе в общи линии приключило. Онова, което е могло да бъде огризано от дребните мършояди, бе вече огризано. Личинките на къщната муха бяха свършили работата си по вътрешностите. Великанът бе вече една мумия, изтърбушена, озъбена в неизменна усмивка, с празни очни кухини и сгърчени пръсти. Ендър си спомни как бе дълбал в окото, когато то бе живо, злобно и интелигентно. И както беше гневен и обезсърчен, Ендър отново пожела да извърши подобно убийство. Великанът обаче се бе превърнал вече в част от пейзажа и бе недосегаем за яростта му.

Ендър винаги бе минавал по моста към замъка на Дама купа, където за него имаше достатъчно игри, но сега никоя от тях не му се виждаше привлекателна. Заобиколи трупа на Великана и тръгна нагоре по потока. Там имаше детска площадка, пързалки и шведски стени, дъсчени люлки за двама, въртележки и дванайсет деца, които се смееха, докато си играеха. Ендър се приближи и откри, че се бе превърнал в дете, въпреки че в игрите фигурата му бе обикновено на възрастен. Всъщност той бе и по-дребен от другите деца.

Нареди се за пързалката. Останалите деца не му обръщаха никакво внимание. Изкатери се до горната площадка на пързалката и се загледа как момчето отпреде му се стрелна вихрено по дългата спирала към земята. После седна в улея и се спусна надолу.

Не бе изминал и миг, когато улеят се продъни и той падна на земята под стълбата. Пързалката не го допускаше в улея си.

Същото се случи и с шведската стена. Както се катереше по нея, изведнъж се оказваше, че някоя от напречните пръчки е само илюзорна, и той пропадеше. Сядаше върху дъската на люлката и тъкмо когато стигаше до най-високото, се плъосваше на земята. Когато въртележката набереше скорост, той не можеше да се задържи на никое от кончетата и центробежната сила го отхвърляше настрани.

А другите деца — смехът им бе груб, гръмогласен и противен. Те го обикаляха, сочеха с пръст и се смееха дълго, преди да се върнат към игрите си.

Ендър искаше да ги удари, да ги хвърли в потока. Вместо това влезе в гората. Откри пътечка, която скоро се превърна в древен път, застлан с тухли, буренясал, но все още използваем. От двете страни на

пътя се мяркаха знаци, които подсказваха, че наоколо има и други игри, но Ендър не последва нито един от тях. Той искаше да разбере накъде води пътеката.

Тя водеше до едно сечище, с кладенец в средата и надпис, който подканяше: „Пийни си, пътниче“. Ендър пристъпи напред и погледна към кладенеца. В същото време чу ръмжение. От гората изникнаха дванайсет вълци с олигавени уста върху човешките си лица. Ендър ги позна — това бяха децата от площадката. Само че сега зъбите им можеха да разкъсват. Невъоръженият Ендър бе набързо изяден.

Фигурката му, както обикновено, се появи на същото място и Ендър отново бе изяден, макар че този път се опита да се напъха в кладенеца.

Следващата му поява обаче бе на детската площадка. Децата отново му се присмиваха. *Смейте се колкото си искате*, помисли си Ендър. *Само че аз ви знам кои сте*. Той побутна едно от децата. Момичето го последва сърдито. Ендър я поведе нагоре по стълбата на пързалката. Разбира се, улеят отново се продъни и той падна, но този път, тъй като го следваше много отблизо, тя също пропадна. Щом се докосна до земята, тя се превърна във вълк и остана да лежи мъртва или зашеметена.

Едно по едно Ендър заведе и другите деца в капана. Но преди да свърши с последното дете, вълците започнаха да се съживяват, не се превърнаха отново в деца. Ендър отново бе разкъсан.

Този път, разтреперан и потен, Ендър откри, че фигурката му започва играта от масата на Великана. *Трябва да прекъсна играта*, помисли си той. *Трябва да се явя в новата си армия*.

Но вместо това той накара фигурката си да скочи от масата, да заобиколи трупа на Великана и да се отправи към детската площадка.

Този път веднага щом детето докосна земята и се превърна във вълк, Ендър завлече тялото му до потока и го бутна в него. Тялото на всеки следващ вълк, хвърлен в потока, цвъртеше, сякаш водата бе киселина, вълкът изчезваше, а към небето се издигаше тъмен облак дим и отлиташе. Без много труд ликвидира бандата на децата, въпреки че накрая те започнаха да го преследват на двойки и тройки. На сечището Ендър не завари никакви вълци и се спусна в кладенеца по въжето на кофата.

Светлината в подземната пещера бе мъждива, но той успя да види купища скъпоценни камъни. Отмина ги, забелязвайки, че сред тях проблясват и очи. Една отрупана с блюда трапеза изобщо не привлече вниманието му. Отмина и клетките, които висяха от тавана на пещерата, във всяка от които имаше по някакво екзотично, дружелюбно на вид същество. Ще си поиграя с тях по-късно, помисли си Ендър. Най-после стигна до една врата, на която с бляскави емералди бяха изписани следните думи:

КРАЯТ НА СВЕТА

Той не се поколеба. Отвори вратата и прекрачи прага.

Стоеше върху малка издатина, на един висок зъбер. В краката му се ширеше сгряна от слънцето наситенозелена гора, поопърлена от есенните багри, сред която тук-там прозираха сечища и късчета обработваема земя, с пъплещи пред ралото волове и китни селца, замък върху едно възвишение в далечината и облаци, обзидили въздушните течения. Небето горе бе таванът на огромна пещера, с кристали, увиснали в прозрачни сталактити.

Вратата се хлопна зад гърба му — Ендър съсредоточено изучаваше пейзажа. Изправен пред тази красота, той вече не се тревожеше за оцеляването си. Много малко го вълнуваше и въпросът, каква би могла да е играта, предлагана от това място. Беше го намерил и това, че го видя, бе неговата награда. И така, без изобщо да се замисля за последствията, той скочи от издатината.

Сега падаше право надолу към някаква мътна река и ужасни скали, но един облак застана между него и земята, улови го и го отнесе. Занесе го до една кула в замъка и влезе през отворения прозорец. Остави го в стая без никаква врата. Имаше само прозорци, които гледаха към смъртоносна пропаст.

Само преди миг той бе скочил безгрижно от издатината на зъбера, но сега се поколеба да го направи. Килимчето пред огнището се разнищи и се превърна в дълга и тъмна змия, със зловещи зъби.

— Аз съм единственият ти изход — заговори тя. — Смъртта е единственият ти изход.

Ендър тъкмо се оглеждаше за някакво оръжие, когато екранът неочаквано притъмня. Следните думи започнаха да обикалят по ръба на чина му:

ЯВЕТЕ СЕ НЕЗАБАВНО ПРИ КОМАНДИРА.
ЗАКЪСНЯВАТЕ
ЗЕЛЕНО-ЗЕЛЕНО-КАФЯВО.

Разгневен, Ендър изключи чина и отиде до стената с кодовете, където откри светлинния код зелено-зелено-кафяво, докосна табелката и тръгна по светналата пътека. Тъмнозеленото, светлозеленото и кафявото от табелката му напомниха за царството сред ранната есен, което бе открил в играта. *Трябва да се върна на това място, рече си той. Змията е само един дълъг конец, мога да се спусна от кулата и да открия някакъв път. Вероятно са нарекли мястото „краят на света“ защото отбелязва края на играта и защото мога да отида в някое от селцата и да стана едно от момченцата, които работят и си играят там, без да се налага да убивам и без да бъда убиван, просто да си живея там.*

Като се замисли обаче, той не успя да си представи какво точно представлява това „просто да си живееш“. Подобно нещо никога не бе му се случвало. Но много му се искаше да опита.

Армиите бяха по-големи от наборните групи. Казармените помещения бяха също по-просторни. Помещението на „Саламандър“ бе дълго и тясно, с койки от двете страни.

Ендър застана на вратата. Няколко момчета наблизко го изгледаха, но те бяха по-големи и като че ли изобщо не го забелязаха. Продължиха да разговарят, както се бяха излегнали или подпрели на леглата. Разискваха, разбира се, сражения — по-големите момчета си падаха по това. Всички бяха много по-едри от Ендър. Десет- и единайсетгодишните стърчаха над него, а и Ендър не бе едър за възрастта си.

Опита се да разбере кое от момчетата е командир, но повечето от тях бяха облечени наполовина в бойна униформа и наполовина в

„спална“ (както я наричаха) — голи от глава до пети. Мнозина бяха извадили чиновете си, но малцина учеха.

Ендър влезе в стаята. В мига, в който влезе, той бе забелязан.

— Какво искаш? — попита строго момчето от горното легло до вратата. Той бе най-едрият от всички. Ендър го бе виждал и преди, млад великан, на който вече никнеше брада. — Ти не си от „Саламандър“.

— Мисля, че вече съм — отвърна Ендър. — Зелено-зелено-кафяво, нали така? Командиран съм при вас. — Той показва заповедта на момчето, което очевидно бе охраната на вратата.

Момчето се пресегна да я вземе, но Ендър я дръпна на безопасно разстояние.

— Трябва да я предам на Банзо Мадрид.

Към разговора се присъедини едно момче, по-дребничко, но пак по-високо от Ендър.

— Не Бан-зо, глупчо. Бон-со. Името е испанско. Бонсо Мадрид.

— Aquí nosotros hablamos español, señor!^[1]

— Тогава вие ли сте Бонсо? — попита Ендър, като този път произнесе правилно името.

— Не, аз съм само един блестящо надарен полиглот. Петра Арканян. Единственото момиче в армия „Саламандър“. С повече бойни попадения от всеки друг в това помещение.

— О, драгата Петра благоволява да говори — обади се едно от момчетата, — ами че тя благоволява да говори, да говори.

— За да наговори куп глупости, куп глупости, куп глупости! — рече друго момче.

Само няколко души се засмяха.

— Между нас казано — продължи Петра, — ако се наложи да направят клизма на Военното училище, наконечникът ще се забие в отворстие, оцветено в зелено-зелено-кафяво.

Ендър се отчая — вече нямаше никакви опорни точки — без бойна подготовка, дребен, неопитен и обречен на ненавист заради преждевременното повишение. А сега, най-случайно, се бе сприятелил с най-неподходящата личност. Отритнат воин от армия „Саламандър“ — сега в съзнанието на всички останали името му щеше да бъде свързано с нейното. Прекрасен ден. Като огледа ухилените подигравателни физиономии наоколо, той за миг си представи телата

им покрити с козина, а зъбите им готови да разкъсват. *Аз ли съм единственото човешко същество тук? Нима всички останали са животни, които само дебнат да изядат някого?*

Тогава си спомни за Алей. Във всяка армия, разбира се, имаше поне един, когото си струва да познаваш.

Изведнъж, макар и никой да не бе изшъткал за тишина, смехът секна и групата се умълча. Ендър се обърна към вратата. Там стоеше едно момче, високо, мургаво и стройно, с красиви черни очи и изящни устни, които говореха за изтънченост. *Бих последвал такъв красавец, обади се някакъв вътрешен глас у Ендър. Бих искал да виждам онова, което виждат тези очи.*

— Кой си ти? — попита тихичко момчето.

— Ендър Уигин, сър — отвърна Ендър. — Командиrowан от набора си в армия „Саламандър“. — Той му протегна заповедта.

Момчето взе листа с рязко уверено движение, без да докосва ръката на Ендър.

— На колко години си, Уигин? — попита той.

— Почти на седем.

— Попитах те — продължи той все така тихичко — на колко, а не почти на колко години си.

— На шест години, девет месеца и дванайсет дни.

— От колко време тренираш в бойната зала?

— От няколко месеца. Прицелът ми е вече по-точен.

— Участвал ли си във военни маневри? По взводове ли ви обучаваха? Провеждали ли сте съвместни учения?

Ендър никога не бе чувал за подобни неща. Той поклати глава.

Мадрид не сваляше поглед от него.

— Ясно. Както скоро ще разбереш, офицерите, които командват това училище, най-вече майор Андерсън, който завежда игрите, много обичат да правят номера. Армия „Саламандър“ тъкмо започна достойно да напомня за себе си. Спечелихме дванайсет от последните си двайсет игри. Изненадахме армиите „Плъх“, „Скорпион“ и „Хрътка“ и сме готови да се борим за водачеството в играта. И, разбира се, разбира се, че ще ми пробутат такъв ненужен, необучен, безнадежден и недоразвит екземпляр като теб.

— Май не ти се зарадва особено — обади се тихичко Петра.

— Млъкни, Арканян — сръза я Мадрид. — Не ни стига една неприятност, а сега и друга. Но каквито и препятствия да ни издигат по пътя нашите офицери, ние си оставаме...

— „Саламандър“! — изкрещяха войниците в един глас.

Ендър инстинктивно започна да възприема събитията по друг начин. Това беше шаблон на поведение, ритуал. Мадрид не искаше да го обиди, а просто овладяваше положението „изникване на неочаквано събитие“, като го използваше, за да укрепи властта си в армията.

— Ние сме огънят, който ще ги погълне, заедно с карантиите им, от глава до пети, ние сме много пламъци, но събрани в един огън!

— „Саламандър“! — изкрещяха отново всички.

— Дори и идването на този тук няма да намали силата ни!

За миг Ендър си позволи да се поддаде на надеждата.

— Ще работя усърдно и бързо ще се науча — каза той.

— Не съм ти разрешил да говориш — отвърна Мадрид. — Възнамерявам да те разменя колкото е възможно по-скоро. Вероятно заради теб ще се наложи да се лиша от някой ценен воин, но такъв, какъвто си дребен, ти си по-лош и от ненужен. Още един неизбежно замразен във всяка битка, ето какво си ти, а ние сме в такова положение, че всеки замразен войник е от значение за класирането. Не влагам нищо лично, Уигин, но съм убеден, че трябва да получиш обучението си за нечия друга сметка, не за моя.

— Душа човек! — обади се Петра.

Мадрид пристъпи към момичето и я зашлеви през лицето с опакото на дланта си. Плесницата не бе звучна, защото я бе ударил само с върха на пръстите си. Но на бузата ѝ се виждаха четири ярки червени петна, а капчици кръв отбелязваха откъде точно бяха минали ноктите му.

— Чуй инструкциите, Уигин. Надявам се, че това е последният път, когато ми се налага да разговарям с теб. Ще стоиш настрани и няма да ни се пречкаш, когато имаме занятия в бойната зала. Трябва да присъстваш, разбира се, но няма да се числиш към никой взвод и няма да участваш в никакви занятия. Когато ни извикат за сражение, ти ще се облечеш бързо и ще се представиш на портала заедно с всички останали. Но няма да минаваш през портала, докато не изминат пълни четири минути от започването на играта. След това ще стоиш на

портала до края на играта, без да вадиш и без да стреляш с оръжието си.

Ендър кимна. Значи щеше да бъде едно нищо. Надяваше се размяната да стане час по-скоро.

Забеляза още, че Петра изобщо не заплака от болка, нито пък докосна бузата си, въпреки че капчиците кръв се стекоха в тънка струйка към брадичката ѝ. Може и да бе отритната от останалите, но щом Бонсо Мадрид нямаше да му бъде приятел, тогава Ендър можеше да се сприятели с Петра.

Определиха му легло в дъното на помещението. Горно легло, от което дори не можеше да види вратата, тъй като я закриваше извивката на тавана. Край него имаше и други момчета — изтощени на вид, навъсени, на които почти не обръщаха внимание. Те нямаше какво да кажат на Ендър за добре дошъл.

Ендър се опита да отвори с длан шкафчето си, но нищо не се получи. Тогава осъзна, че шкафчетата нямат кодови ключалки. И на четирите имаше халки, които при отваряне се дърпаха. Значи тук, в армията, нищо нямаше да е само лично негово.

В шкафа имаше костюм. Не от бледозелените костюми на новобранците, а тъмнозелената, обточена с оранжево, униформа на армия „Саламандър“. Беше му доста голям. Но сигурно никога не бе се налагало да доставят униформа за толкова малко момче.

Тъкмо понечи да се съблече, когато забеляза, че Петра се задава по пътеката между леглата. Той се спусна от леглото и застана мирно, за да я поздрави.

— Свободно — рече тя. — Аз не съм офицер.

— Но нали командваш взвод?

Някой се изкикоти.

— Откъде ти хрумна това, Уигин?

— Леглото ти е в предната част на помещението.

— Леглото ми е там, защото съм най-добрият снайпер в „Саламандър“ и защото Бонсо го е страх, че ако взводните не ме държат под око там, отпред, аз ще организирам тук бунт. Като че ли може да се организира нещо с тези момчета. — Тя посочи към навъсените момчета по близките легла.

Какво се опитваше да постигне Петра? Да влоши още повече и без това лошото положение?

— Тук всички до един са по-добри от мен — заговори Ендър, за да се разграничи от нейното презрение към момчетата, които в края на краищата щяха да му бъдат съседи по легло.

— Аз съм момиче — каза тя, — а ти си шестгодишен пикльо. По толкова много неща си приличаме, че защо да не станем приятели?

— Няма да ти правя домашните — рече той.

След миг тя проумя, че това е шега.

— Ха! — възкликна тя. — Когато си в играта, всичко е съвсем по военному. И училищните занятия не са като при новобранците. История и стратегия, и тактика, и бъгери, и математика, и астрономия, неща, които ще са ти необходими, като станеш пилот или командир. Ще видиш.

— Значи си ми приятел. И каква ще ми е наградата? — попита Ендър. Той имитираше начина, по който тя говореше — наперено, сякаш нищо не я интересуваше.

— Бонсо няма да ти позволи да участваш в занятията. Ще те накара да си занесеш чина в бойната зала и да учиш. Той донякъде е прав — не иска едно абсолютно неопитно детенце да притеснява скъпоценните му маневри. — Тя премина на жаргон, който имитираше говора на простолюдието. — Бонсо е пе-чен. Той, Бонсо, е корав чилиак. При него няма лабаво — пикае в паница, ама не разплисква.

Ендър се засмя.

— Тази бойна зала е отворена по всяко време. Ако искаш, ще те заведе там, когато няма тренировки, и ще ти покажа някои от нещата, които умея. Аз не съм велик воин, но доста ме бива и със сигурност зная повече от теб.

— Щом искаш — каза Ендър.

— Започваме утре сутринта след закуска.

— А какво ще стане, ако някой е заел залата? Нашата наборна група винаги ходи там след закуска.

— Нищо страшно. Всъщност бойните зали са девет.

— Никога не съм чувал, че има и други.

— Във всички се влиза през един и същи портал. Целият център на Военното училище, главината на колелото, представлява само бойни зали. Те не се въртят заедно с останалата част от станцията. И така се получава нулевата гравитация — тази част просто си стои неподвижна. Няма въртене, няма и притегляне. За всички зали се влиза

през един портал, този, който ние всички използваме. Щом се влезе в залата, порталът се придвижва и води вече към следващата бойна зала.

— Не знаех.

— И така, както ти казах. Веднага след закуска.

— Добре — отвърна Ендър.

Тя понечи да си тръгне.

— Петра — повика я той.

Тя се обърна.

— Благодаря.

Тя не каза нищо, само се обърна и тръгна по пътеката.

Ендър се покатери обратно в леглото и си досъблече униформата. Лежеше гол в леглото, убиваше си времето с новия чин, опитвайки се да реши дали са направили нещо на кодовете му за влизане. Абсолютно сигурно е, че са разрушили защитната му система. Тук не можеше да притежава нищичко, дори чина си.

В помещението притъмня. Наближаваше време за лягане. Ендър не знаеше коя баня да използва.

— Щом излезеш, тръгни наляво — обясни му момчето от съседното легло. — Банята ни е обща с момчетата от „Плъх“, „Кондор“ и „Катерица“.

Ендър му поблагодари и тръгна да излиза.

— Хей — провикна се момчето. — Не можеш да излезеш така. При излизане от помещението униформата е задължителна по всяко време.

— Дори и когато се отива до тоалетната ли?

— Най-вече. И е забранено да се разговаря с когото и да било от друга армия. Както в трапезарията, така и в тоалетната. Можеш да разговаряш безнаказано само в залата за игри, ако, разбира се, ти нареди някой преподавател. Но ако Бонсо те пипне, смятай се за мъртъв, ясно ли е?

— Благодаря.

— И още нещо, Бонсо побеснява, ако се съблечеш гол пред Петра.

— Но нали, когато влязох в стаята, и тя беше гола?

— Тя си върши каквото си иска, но ти не си сваляй дрехите. Заповед на Бонсо.

Това бе глупаво.

Петра все още приличаше на момче. Това бе глупава заповед. Тя я отделяше от останалите, правеше я различна, разцепваше армията. Глупаво, колко глупаво! Как ли са направили Бонсо командир с такова некачествено мислене? Алей би бил по-добър командир от Бонсо. Той знаеше как се сплотява една група.

Аз също знам как се сплотява една група, помисли си Ендър. Може би един ден и аз ще стана командир.

Докато си миеше ръцете в банята, някой му заговори:

— Хей, значи вече обличат и бебета с униформата на „Саламандър“!

Ендър не отговори. Просто започна да си суши ръцете.

— Ей, вижте! В „Саламандър“ вече има и бебета! Погледнете това бебе! Може да ми мине под чатала, без изобщо да ми закачи топките!

Когато Ендър излезе от банята, дочу някои да казва:

— Това е Уигин. Онова, умното копеле от залата за игри.

Тръгна по коридора, като се усмихваше. Може да е дребен, но му знаеха името. От игралната зала, разбира се, а това в армията не означаваше нищо. Но те щяха да видят. Той щеше да стане и добър воин. Много скоро всички щяха да научат името му. Може би не точно в армия „Саламандър“, но щяха да го научат много скоро.

Петра чакаше в коридора, който водеше към бойната зала.

— Почакай малко — рече тя на Ендър. — Току-що влезе армия „Заек“ и трябва да минат няколко минути, докато се придвижи порталът до следващата бойна зала.

Ендър приседна до нея.

— Според мен има много неща, които се премълчават за бойната зала — рече той. — Защо например в коридора, който води към залата, точно пред портала, има гравитация?

Петра притвори очи.

— И както в бойните зали няма гравитация, какво става, когато се свързват с коридора? Защо тогава не започват да се въртят заедно с училището?

Ендър кимна.

— Ето това са загадките — прошепна Петра. — Не си пъхай носа в тях. На последния войник, който се опита да ги разнищи, му се случиха страшни неща. Беше намерен увиснал от тавана на банята с краката нагоре и с глава, напъхана в тоалетната чиния.

— Значи не съм първият, който задава въпроси.

— Запомни нещо, момченце! (Нейното „момченце“ звучеше приятелски, а не презрително.) Никога няма да ти разкрият повече истина от необходимото. Но всяко дете с мозък в главата си знае, че от времето на стария Мейзър Ракъм и Победоносния флот в науката са настъпили някои промени. Очевидно вече сме в състояние да контролираме гравитацията. Да я включваме и изключваме, да променяме посоката ѝ, а може би и да я отразяваме — мислила съм си за много приятни нещица, които човек може да постигне с гравитационни оръжия или с гравитационни ядрени двигатели на междузвездните кораби. Помисли само колко близо до планетите биха могли да летят тези кораби. Може дори да откъртват големи късове от тях, като отразяват или пренасочват собствената гравитация на планетата, но от друга посока и към по-малка точка. Само че никой нищо не ти казва.

Ендър разбра повече от онова, което му каза Петра. Овластяването на гравитацията бе едно нещо, измамата, с която си служеха офицерите — съвсем друго. Но най-важното, което разбра, бе, че истинският враг са възрастните, а не другите армии. Възрастните са онези, които не ни казват истината.

— Ела, момченце — каза тя. — Бойната зала е вече готова. Ръцете на Петра чакат битка нова. Подлият враг е избит до крак. — Тя се изкиска. — Наричат ме Петра поета.

— И казват още, че си шантава колкото си искаш.

— Нямам нищо против това, бебчо. — Тя носеше в чанта десет топки за мишена. Ендър се бе уловил с една ръка за стената, а с другата за костюма, за да я задържи, тъй като Петра с все сила запокити топките в различни посоки. При съществуващата нулева гравитация всяка пое накъдето си иска.

— Пусни ме — каза тя. Отблъсна се, като се въртеше отмерено. С няколко умели движения на ръцете тя се спря и започна да се цели внимателно във всяка топка. Улучеше ли някоя, тя променяше светлината си от бяла в червена. Ендър знаеше, че червената светлина

трае по-малко от две минути и отново се превръща в бяла. Когато уцели и последната топка, само една светлина бе станала отново бяла.

Петра се отблъсна внимателно от една стена и се стрелна обратно към Ендър. Той я улови, за да я предпази от ново отблъскване — една от първите хватки, на които го бяха научили като новобранец.

— Много те бива — рече той.

— По-добър снайпер от мен няма. Искаш ли да те науча как става?

Петра го учеше как да държи ръката си изопната и как да се прицелва с цяла ръка, чак от рамото.

— Това, което повечето войници не осъзнават, е, че колкото по-надалеч се намира целта, толкова по-дълго трябва да задържиш насочен лъча в кръгче с диаметър два сантиметра. Разликата е някъде между една десета от секундата и половин секунда, но при едно сражение това е много време. Макар и прицелили се съвсем точно, много войници не улучват, защото са отместили лъча прекалено бързо. Следователно не можеш да си служиш с пистолета като със сабя — тряс-прас... и си ги накълцал. Трябва да се прицелваш добре.

С помощта на топкосъбирача тя прибра мишените, после отново ги разпрати наоколо, бавно, една по една. Ендър стреля по тях. Не улучи нито една.

— Добре — каза тя. — Не си усвоил никакви лоши навици.

— Не съм усвоил и никакви добри — посочи той към мишените.

— Това е моя грижа.

Първата сутрин те не свършиха кой знае колко работа. Повече си говореха. Как да мислиш, докато се прицелваш. Как да задържаш в съзнанието си едновременно собственото си движение и движението на врага. Как да изопнеш цялата си ръка и да се прицелиш с тялото си така, че дори и да замразят ръката ти, пак да можеш да стреляш. Как да схванеш в кое положение всъщност стреля спусъкът ти и да задържиш пръста си на него, за да не го дърпаш целия всеки път, когато стреляш. Как да отпускат тялото си и да не се напрягат, защото от напрежението може да потрепнеш.

Това бе единственото занимание на Ендър за деня. По време на следобедните учения на армията Ендър получи заповед да си донесе чина и да си учи уроците, седнал в един ъгъл на залата. Всички

войници на Бонсо трябваше да присъстват задължително в бойната зала, но не и да участват в сраженията.

Ендър обаче не си учеше уроците. Щом не можеше да участва в ученията като воин, тогава можеше да обучава Ендър като тактик. Армия „Саламандър“ бе разделена на стандартните четири взвода от по десет човека. Някои командири така групираха войниците си, че във взвод А бяха най-добрите войници, а във взвод Г — най-калпавите. Бонсо ги бе размесил, така че във всеки взвод имаше и добри войници и по-слаби.

Само дето взвод Б се състоеше от девет момчета. Ендър се бе питал кого ли са откомандировали, за да се освободи място за него. Скоро стана ясно, че взводният тук е нов. Нищо чудно тогава, че Бонсо бе толкова разгневен — бе загубил взводен командир, за да се сдобие с Ендър.

По отношение на едно нещо обаче Бонсо бе прав. Ендър не беше готов. Времето, определено за занятия, бе запълнено изцяло с бойни учения. Взводовете, които иначе тренираха поотделно, провеждаха в точно определено време образцови по прецизност съвместни операции. Всички войници тук имаха вече изградени онези умения, които липсваха на Ендър. Умението да направиш меко приземяване, като поемеш по-голямата част от сътресението. Точен полет. Промяна на курса посредством използването на замразените войници, които се реят напосоки из залата. Кълба, салта, хитрости. Плъзгане по стените — много трудна маневра, но въпреки това една от най-ценните, тъй като врагът не може да те преследва плътно.

И макар че Ендър разбра колко много не знае, той все пак откри и неща, които можеше да усъвършенства. Добре репетираното разположение на силите бе грешка. То даваше възможност на войниците да изпълняват незабавно гръмогласните заповеди, но и означаваше, че тези заповеди са предсказуеми. Освен това на отделните войници им се даваше много малко инициатива. Щом веднъж се направеше разположение на силите, всички трябваше да последват шаблона. Нямаше възможност да се реагира на действията на противника срещу позициите им. Ендър изучи моделите на позициите на Бонсо така, както би сторил това вражи командир, набелязвайки си начини как да ги разбие.

По време на свободните занимания същата вечер Ендър помоли Петра да се поупражнява с него.

— Не мога — отвърна му тя. — Един ден искам да стана командир, така че ще трябва да се позавъртя из залата за игри. — Широко разпространено бе убеждението, че преподавателите наблюдават игрите с монитори и именно в залата за игри откриват потенциалните командири. Ендър обаче се съмняваше да е така. Възводните командири имаха далеч по-добра възможност да покажат на какво са способни като командири от което и да било видеоустройство.

Но той не възрази на Петра. Тренировките след закуска бяха достатъчно голям жест. И все пак той трябваше да се упражнява. А не можеше да тренира сам, освен някои от основните умения. Повечето от трудните неща изискваха партньори или отбори. Ех, ако можеше да тренира сега с Алей или с Шен.

Добре, а защо да не може да тренира с тях? Изобщо не бе чувал войник да тренира с новобранци, но и нямаше точка в правилника, която да забранява това. Просто не бе правено досега, защото всички презираха до смърт новобранците. А към Ендър все още се отнасяха като към новобранец. Той имаше нужда да тренира с някого, а в замяна можеше да помогне на приятелите си да научат някои неща, които бе видял от по-големите момчета.

— Ей, великият воин се завръща! — извика Бърнард. Ендър застана на прага на старото си спално помещение. Бе отсъствал отгук само един ден, а вече се чувстваше като на чуждо място. А и момчетата му бяха като чужди хора. За малко да се обърне и да си тръгне. Но тук бе Алей, който направи дружбата им свещена. Алей не му беше чужд.

Ендър не се опита да скрие как се отнасяха към него в „Саламандър“.

— И са прави, аз съм ненужен като кихавица в скафандър.

Алей се засмя, а наоколо им се скупчиха и други новобранци. Ендър направи предложението си. Свободни занимания, всеки ден усърдна работа в бойната зала под наставленията на Ендър. Щяха да научат неща от армиите и сраженията, които Ендър ще наблюдава, а той щеше да се упражнява, за да усъвършенства военските си умения.

— Ще се готвим заедно.

Още много други момчета поискаха да дойдат.

— Разбира се — каза Ендър. — Ако идвате за работа. Ако идвате, за да се фръцкате насам-натам, без вас! Нямам никакво време за губене.

И те не си губеха времето. Ендър непохватно обясняваше онова, което бе видял, като разработваше свои начини да го прави по-добре. Но в края на свободните занимания те вече бяха научили някои неща. Бяха уморени, но бяха схванали тънкостите на част от уменията.

— Къде беше? — попита Бонсо.

Ендър стоеше изопнат до леглото на командира си.

— Тренирах в бойната зала.

— Чувам, че се упражняваш с някои момчета от наборната си група.

— Не бих могъл да се упражнявам сам.

— Няма да търпя воители от „Саламандър“ да се мотаят с разни новобранци. Ти вече си войник.

Ендър го гледаше, без да продума.

— Чу ли ме, Уигин?

— Тъй вярно, сър.

— Повече никакви тренировки с онези пръдълъвци.

— Може ли да поговорим насаме? — попита Ендър. Това бе молба, на която командирите нямаха право да отказват. От физиономията на Бонсо пролича, че се ядоса, но излезе с Ендър в коридора.

— Слушай, Уигин, аз не те искам, опитвам се да се отърва от теб. Не ми създавай тревоги, защото ще те размажа о стената.

Един добър командир, помисли си Ендър, не би трябвало да отправя подобни глупави заплахи.

Бонсо се ядоса от мълчанието на Ендър.

— Нали ме помоли да изляза с теб навън, хайде, говори.

— Сър, вие бяхте прав, като не ме допуснахте във взвода. Аз не умея нищо.

— Няма нужда да ми казваш кога съм прав.

— Но аз ще стана добър войник. Няма да смущавам редовните занятия, но ще продължавам да тренирам, и то с единствените хора, които искат да се упражняват с мен, а това са момчетата от моята наборна група.

— Ще правиш това, което ти нареждам, копеле такова.

— Точно така, сър. Ще изпълнявам всичките ви заповеди, които имате право да ми давате. Но свободните занимания са свободни. При тях не могат да се възлагат никакви задачи. Никакви. От никого.

Той видя, че Бонсо кипи от гняв. Да се поддаваш на гнева си бе лошо. Ендър умееше да сдържа своя гняв и да му надвива. Бонсо се поддаваше на гнева си и гневът го надвиваше.

— Сър, аз трябва да мисля за собствената си кариера. Няма да се бъркам във вашите тренировки и сражения, но и аз трябва да науча нещо. Не съм молил да ме командирова в във вашата армия. Вие искате да ме размените колкото се може по-бързо. Но нали никой няма да ме вземе, ако не знам нищо? Оставете ме да науча нещо и тогава ще можете да се отървете от мен по-скоро и да си вземете войник, от когото да имате полза.

Бонсо не беше толкова глупав, че да допусне гневът да му попречи да открие здравия разум в онова, което чува. Но и не можеше да се отърве така бързо от яростта, която продължаваше да го дави.

— Докато си в „Саламандър“, ще изпълняваш моите заповеди.

— Ако посегнеш на свободните ми занимания, ще се постарая да се „простудиш“.

Това вероятно не бе вярно. Но беше възможно. Разбира се, ако Ендър вдигне шум, че му се бъркат в свободните занимания, това би могло да стане причина да свалят Бонсо от командирския пост. Освен това офицерите очевидно намираха нещо у Ендър, щом го бяха повишили. Може би Ендър наистина имаше достатъчно влияние сред учителите, за да „простуди“ някого.

— Копеле — рече Бонсо.

— Не е моя вината, че ми даде тази заповед пред всички — каза Ендър. — Но ако искаш, ще се престоря, че ти си спечелил този спор. А утре можеш да ми кажеш, че си взел друго решение.

— Няма нужда да ме учиш какво да правя.

— Не искам другите момчета да мислят, че си отстъпил. Няма да можеш да ги командваш след това.

Бонсо го намрази заради този жест, заради благородството му. Сякаш Ендър по свое благоволение му позволяваше да е командир. Какво унижение, но той нямаше друг избор. Изобщо нямаше избор. На Бонсо не му хрумна, че грешката бе негова, тъй като бе дал на Ендър несъстоятелна заповед. Той само знаеше, че Ендър го бе победил, а после му бе натрил носа с великодушието си.

— Някой ден ще ми паднеш — рече Бонсо.

— Сигурно — отвърна Ендър.

Светлините угаснаха, последва звънецът за лягане. Ендър се върна в помещението с мрачна физиономия. Победен. Сърдит. Другите момчета си направиха съответния извод.

А на сутринта, когато Ендър тръгваше за закуска, Бонсо го спря и заговори на висок глас:

— Промених решението си, дребосък. Може би, като тренираш със своите малчугани, ще успееш да научиш нещо и ще мога по-лесно да те разменя. Готов съм на всичко, за да се отърва по-бързо от теб.

— Благодаря, сър — рече Ендър.

— На всичко — прошепна Бонсо. — Надявам се да се „простудиш“.

Ендър му отправи благодарствена усмивка и излезе. След закуска той отново потренира с Петра. Целия следобед наблюдаваше занятието на Бонсо и си набелязваше начини за унищожаването на армията му. По време на свободните занимания той, Алей и останалите работиха до изнемогване. *Мога да го победея*, мислеше си Ендър, докато лежеше в леглото си с пулсиращи мускули, които сега се отпуснаха. *Наистина мога.*

Четири дни по-късно армия „Саламандър“ проведе сражение. Ендър тръгна след истинските войници, които кретаха по коридорите към бойната зала. По стените имаше две светлинни маркировки — зелено-зелено-кафявата на „Саламандър“ и черно-бяло-черната на „Кондор“. Когато стигнаха до обичайното място на бойната зала, те завариха този път разделен на две коридор — зелено-зелено-кафява лента, която водеше наляво, и черно-бяло-черна лента, която водеше надясно. След още един завой надясно армията спря пред празна стена.

Взводовете заеха позицията мълчешком. Ендър бе застанал най-отзад. Бонсо даваше нарежданията си.

— Взвод А! Хващате се за скобите и се отправяте нагоре. Б — поемате наляво. В — вдясно, а Г — надолу. — Той се убеди, че взводовете имат нужната ориентация, за да изпълнят указанията, и добави: — А ти, малък глупако, изчакай четири минути и после мини през портала. Да не си посмьл дори да издърпаш пистолета си.

Ендър кимна. Изведнъж стената зад Бонсо стана прозрачна. Значи това изобщо не бе стена, а силово поле. Бойната зала също бе по-различна. Из въздуха се виждаха огромни кафяви сандъци, които закриваха отчасти гледката. Значи това бяха препятствията, които войниците наричаха „звезди“. Явно, че бяха хаотично разхвърляни, а Бонсо, изглежда, съвсем не се интересуваше от местонахождението им. Войниците, изглежда, вече знаеха как да се справят със звездите.

Докато стоеше и наблюдаваше сражението от коридора, на Ендър скоро му стана ясно, че те изобщо не знаят как да се справят със звездите. Те наистина знаеха как да осъществят меко кацане върху дадена звезда и как да я използват за прикритие. Беше им ясна и тактиката при щурмуването на вражеската позиция, разположена на тази звезда. Но изобщо не им беше ясно кои от тези звезди са най-важни. Те упорито атакуваха звезди, които спокойно биха могли да отминат, плъзгайки се по стените към по-предна позиция.

Другият командир се възползваше от пренебрежението на Бонсо към стратегията. „Кондор“ принуди саламандрите да предприемат атаки, които им струваха скъпо. Все по-малко и по-малко саламандри бяха размразявани за атаката на следващата звезда. Само след пет-шест минути стана ясно, че „Саламандър“ няма да успее да разгроми врага с атаки.

Ендър мина през портала. Той се спусна леко надолу. В бойните зали, в които бе тренирал, вратите бяха винаги на нивото на пода. При истинските сражения обаче вратата бе поставена в средата на стената, на еднакво разстояние от пода и от тавана.

Изведнъж почувства, че си е възвърнал чувството за ориентация, както беше в совалката. Онова, което бе долу, сега бе горе, а ето че вече бе встрани. При нулева гравитация човек нямаше причина да има ориентацията, която бе имал в коридора. Гледайки идеално квадратните врати, беше невъзможно да се прецени кое е нагоре. Но

това не беше и от значение. Защото Ендър бе открил сега ориентацията, която имаше значение. Вратата на врага бе надолу. Целта на играта бе да се спуснеш до вражеския дом.

Ендър направи движенията, които го тласнаха в новата му посока. Вместо да разпери ръце и крака и така да превърне цялото си тяло в идеална мишена за враговете, Ендър насочи само краката си към тях. Това го превръщаше в много по-дребна мишена.

Някой го забеляза. Той, в края на краищата, се носеше безцелно, без никакво прикритие. Инстинктивно присви крака под себе си. Но в този миг го поразиха и крачолите на костюма му замръзнаха в това положение. Ръцете му не бяха замразени, тъй като без пряко попадение в тялото замръзваха само поразените крайници. На Ендър му мина през ум, че ако не бе изложил краката си по посока на врага, тялото му сега щеше да е поразено. И тогава щеше да е неподвижен.

Но тъй като Бонсо му бе наредил да не изтегля оръжието си, Ендър продължи да се носи, без да движи главата и ръцете си, все едно че и те бяха замразени. Неприятелите престанаха да му обръщат внимание и съсредоточиха огъня върху войниците, които стреляха срещу тях. Сражението бе ожесточено. Въпреки численото превъзходство на неприятеля саламандрите упорито не отстъпваха. Сражението прерасна в десетина отделни престрелки. Дисциплината на Бонсо даваше сега своите плодове, защото всеки замразен саламандър повличаше със себе си поне един неприятел. Никой не бягаше, не изпадаше в паника, всеки запазваше спокойствие и се целеше съсредоточено.

Петра бе особено опасна. Кондорите забелязаха това и положиха всички усилия да я замразят. Първо ѝ замразиха ръката, с която стреляше, и потокът от ругатните ѝ секна едва когато я замразиха цялата и забралото на шлема ѝ се смъкна надолу и закри устата ѝ. След няколко минути всичко свърши. Армия „Саламандър“ престана да оказва съпротива.

Ендър забеляза с удоволствие, че кондорите едва успяха да съберат пет войника, минималния брой, необходим, за да бъде отворена вратата на победата. Четирима от тях допряха шлемовете си до осветените кръгчета в четирите ъгъла на вратата на „Саламандър“, докато петият мина през силовото поле. С това играта свърши.

Светлините отново засияха с предишния си блясък и Андерсън изникна от учителския вход.

Когато врагът наближи вратата, можех да изтегля пистолета си, помисли си Ендър. Можех да поразя поне единия от тях и тогава нямаше да съберат нужната за финала бройка. Играта щеше да завърши с равен резултат. Без четирима човека, които да докоснат четирите ъгъла на вратата, и пети, който да мине през нея, кондорите нямаше да победят. Бонсо, тъпако такъв, можех да те спася от това поражение. Може би дори щях да го превърна в победа, тъй като те си седяха най-спокойно, бяха идеални мишени и в началото нямаше да разберат откъде идва стрелбата. Дотолкова поне ме бива като стрелец.

Но заповедите си бяха заповеди, а Ендър бе обещал да ги изпълнява. Известно удовлетворение му донесе фактът, че на таблото с резултатите на армия „Саламандър“ не бяха отбелязани очакваните четирийсет и един улучени или елиминирани, а четирийсет елиминирани и един изваден от строя. Едва след като направи справка с дневника на Андерсън, на Бонсо му стана ясно за кого ставаше дума. *Изваден от строя, Бонсо, помисли си Ендър. Но пак можех да стрелям.*

Очакваше, че Бонсо ще дойде при него и ще му каже:

— Следващия път, стане ли пак така, можеш да стреляш.

Но Бонсо не му каза нищо до следващата сутрин след закуската. Бонсо, естествено, се хранеше в командирската трапезария, но Ендър бе сигурен, че необичайният резултат щеше да предизвика и там вълнения, и то не по-малко бурни от тези във войнишката трапезария. При всяка игра, която не завършваше наравно, всеки участник в победения отбор биваше или елиминиран — напълно замразен, или улучен, което означаваше, че някои части от тялото му не са били замразени, но той не е бил в състояние да стреля или да нанася поражения на врага. „Саламандър“ бе единствената победена армия с един човек „излязъл от строя“, но останал в Активната категория.

Ендър не пожела да дава обяснения, но другите воители от „Саламандър“ разгласиха причината за станалото. И когато някои от момчетата го питаха защо не е пренебрегнал заповедта и не е стрелял, той спокойно отговаряше:

— Аз изпълнявам дадените ми заповеди.

След закуска Бонсо го потърси.

— Заповедта остава в сила — рече той. — Не забравяй!

Това ще ти струва скъпо, глупако. Може да не съм добър войник, но все пак мога да помогна с нещо и няма причина да ми пречиш да го правя.

Ендър не каза нищо.

Случи се и нещо интересно. След тази битка Ендър оглави листата по бойно майсторство. Тъй като не бе дал нито един изстрел, показателите му по стрелба бяха идеални — нито един пропуск. И тъй като никога не е бивал елиминиран или улучен, класирането му по този показател бе отлично. Водеше с голяма преднина пред останалите. Това предизвика смях у мнозина и гняв у други, но сега Ендър бе начело на ранглистата по бойно майсторство.

Продължаваше да не участва в бойните занятия на армията и все така упорито работеше самостоятелно, сутрин с Петра и вечер с приятелите си. Към тях непрекъснато се присъединяваха още новобранци, но не за развлечение, а защото виждаха резултатите — момчетата ставаха все по-добри и по-добри. Ендър и Алей обаче запазиха водачеството си. Отчасти, защото Алей непрекъснато опитваше нови неща, което принуждаваше Ендър да измисля нови тактики, за да се справи с тях. Отчасти, защото продължаваха да допускат глупави грешки, които ги караха да вършат неща, които никой уважаващ себе си опитен воин не би дори помислил да извърши. Много от нещата, които опитваха, се оказваха безполезни. Но беше винаги много забавно, винаги вълнуващо, а и все пак някъде успяваха и знаеха, че това ще им е от полза. Вечерта бе най-приятното време от денонощието.

Следващите две сражения донесоха лесни победи за „Саламандър“. Ендър влезе пет минути след началото и остана незасегнат от разгромения неприятел. Започна да осъзнава, че армия „Кондор“, която ги бе победила, бе доста добра. „Саламандър“, макар и слаба колкото познанията на Бонсо по стратегия, бе една от добрите армии и се изкачваше твърдо в класацията, оспорвайки си четвъртото място с армия „Плъх“.

Ендър навърши седем години. Във Военното училище не си падаха много по дати и календари, но Ендър бе открил как да изпише датата върху плота на чина си и отбеляза рождения си ден. Училището също го отбеляза — взеха му мярка и му дадоха нова униформа на саламандър и нов костюм за бойната зала. Върна се в помещението, облечен с новите дрехи. Струваха му се някак си особени и широки, сякаш кожата му не прилепваше вече добре по тялото му.

Искаше да се поспре до леглото на Петра и да ѝ разкаже за семейството си, за това, как обичайно се празнуваха рождениите му дни, да ѝ съобщи, че днес му е рожден ден, а тя сигурно щеше да му го честити. Но тук никой не казваше кога му е рожденият ден. Беше детинско. Рождени дни празнуваха хората на Земята. Торти и разни там глупави традиции. На шестия му рожден ден Валънтайн му бе направила торта. Блатовете за тортата не бухнаха и беше ужасно. Вече никой не умееше да готви и да прави сладкиши и беше истинска лудост от страна на Валънтайн да се захване с тази работа. После всички дразнеха Валънтайн заради тази торта, но Ендър си скри в бюфета едно парченце. След това му свалиха монитора и той замина и сега само знаеше, че парченцето е още там, купчинка мазна жълтеникава прах. Никой не говореше за дома и семейството си, не и сред войниците. Преди Военното училище не е имало никакъв друг живот. Никой не получаваше и никой не пишеше писма. Всеки се преструваше, че не му пука.

Но на мен ми пука, помисли си Ендър. Единствената причина, заради която съм тук, е някой бъгер да не простреля в окото Валънтайн, да не ѝ пръсне главата като на войниците от видеофилмите за първите сражения с бъгерите. Да не ѝ разполови главата с бластер, така че мозъкът ѝ да потече като превтасало тесто, както се случва в най-противните ми кошмари, в най-противните ми нощи, когато се събуждам и треперя, но не отронвам нито дума, защото трябва да мълча или другите ще чуят, че тъгувам за семейството си и че искам да си отида у дома.

Сутрин се чувстваше по-добре. Споменът за вкъщи бе само една тъпа болка в най-отдалеченото кътче на паметта му. Умора в очите. Тази сутрин Бонсо влезе, когато момчетата се обличаха.

— Бойни костюми! — извика той. Предстоеше сражение. Четвъртото сражение на Ендър.

Противникът бе армия „Леопард“. Нямахте да е трудно. „Леопард“ бе нова армия и беше винаги на опашката в класацията. Беше сформирана само преди шест месеца с командир Пол Слатъри. Ендър облече новия боен костюм и застана в строя. Бонсо го изтласка грубо и го накара да отиде на опашката. Не биваше да правиш това, рече тихичко Ендър. Можеше да ме оставиш в строя.

Ендър наблюдаваше от коридора. Пол Слатъри бе млад, но бе умен и имаше някои нови идеи. Войниците му бяха непрекъснато в движение, караше ги да се прехвърлят от звезда на звезда и да се плъзгат по стените, за да изпреварват флегматичните саламандри. Ендър се усмихна. Бонсо беше безнадеждно объркан, а така също и воините му. Леопардите оставяха впечатление, че се стрелкат във всички посоки. Битката обаче не клонеше толкова към едната страна, колкото изглеждаше. Ендър забеляза, че леопардите също губят много хора — дръзката им тактика ги излагаше на прекалено много опасности. Но решаващото бе това, че саламандрите се почувстваха победени. Бяха се напълно отказали от инициативата. И макар че силите им бяха почти равни с тези на неприятеля, те се скупчиха като шепа хора, оцелели от някакво клане, сякаш се надяваха, че неприятелят няма да ги забележи в започналата касапница.

Ендър се прокрадна и се вмъкна бавно през портала, ориентира се така, че вратата на неприятеля да е под него, и се понесе бавно на изток, към един ъгъл, където никой нямаше да го забележи. Дори сам стреля в краката си, за да ги замрази в приклепнало положение, което му осигуряваше най-добра защита. За случайния наблюдател той би изглеждал като още един замразен войник, който е напуснал безпомощно бойното поле.

И тъй като примирилите се саламандри унижително очакваха да бъдат сразени, леопардите не ги разочароваха. От армия „Леопард“ бяха останали девет момчета, когато саламандрите най-сетне преустановиха стрелбата. Победителите се строиха и тръгнаха да отворят вратата на „Саламандър“.

Ендър се прицели внимателно с изопната ръка, както го бе учила Петра. Преди някой да разбере какво става, той замрази трима от войниците, които щяха да допрат шлемовете си в светлите кръгчета на

вратата. Тогава някои от останалите го забелязаха и стреляха, но в първия миг уцелиха само замразените му вече крака. Леопардите имаха само четирима незамразени, когато Ендър бе най-последен улучен и поразен. Играта завърши с равен резултат и Ендър отново напусна полесражението, без да е улучен в тялото.

Пол Слатъри бе силно разгневен, но в цялата работа нямаше нищо нечестно. Всеки от армия „Леопард“ бе убеден, че това е част от стратегията на Бонсо — да остави един човек за последната минута. И през ум не им минаваше, че малкият Ендър бе стрелял, нарушавайки заповед. Но саламандрите знаеха. Знаеше и Бонсо и по начина, по който го гледаше командирът му, Ендър разбираше, че Бонсо го мрази, защото го бе спасил от пълен разгром. *Хич не ми пука, рече си Ендър. Сега ще ти е по-лесно да ме размениш. А през това време няма да дръпнете толкова много нагоре в класацията. Само ме размени. Успях да науча всичко, което може да се научи от теб. Как да губиш ефектно — ти умееш само това, Бонсо.*

А какво научих досега? Ендър изброи наум нещата, докато се събличаше край леглото си. Вратата на неприятеля се намира надолу. *При сражение да използвам краката си като щит. Една малка резерва, запазена за края на играта, може да се окаже решаваща. Понякога войниците могат да вземат решения, които са по-умни от дадените им заповеди.*

Вече гол, той тъкмо се канеше да се качи в леглото, когато Бонсо дойде при него с мрачно, каменно лице. *Виждал съм Питър с такова изражение, помисли си Ендър — мълчалив, с желание да убива с погледа си.*

Но Бонсо не е Питър. У Бонсо се долавя страх.

— Уигин, най-сетне успях да те разменя. Придумах армия „Плъх“, че твоето водачество в ранглистата по бойно майсторство не е случайно. Утре се прехвърляш там.

— Благодаря, сър — каза Ендър.

Може би бе вложил малко повече признателност в думите си. Неочаквано Бонсо замахна към него и ожесточено го удари с отворена длан през устата. Ендър залитна към леглото и едва не падна. После Бонсо го удари силно в стомаха. Ендър се строполи на колене.

— Ти не изпълни заповедта ми — рече Бонсо на висок глас, за да го чуят всички. — Добрият войник винаги изпълнява заповедите.

Въпреки че плачеше от болка, Ендър не можеше да не изпита удоволствие от ропота, който се надигна в помещението.

Глупако, Бонсо. Сега ти не укрепваш дисциплината, а я рушиш. Те знаят, че аз превърнах поражението в равен резултат. А сега виждат как ми се отплащаш. Показа на всички какъв голям глупак си. Колко струва сега дисциплината ти?

На следващия ден Ендър каза на Петра, че за нейно добро трябва да се прекратят сутрешните тренировки по стрелба. Сега на Бонсо не биваше да му се сервира нищо, което да прилича на предизвикателство, и най-добре ще е Петра да стои настрана от Ендър за известно време. Тя го разбра много точно.

— Освен това — рече тя — ти много скоро ще станеш страшен стрелец, какъвто винаги ще бъдеш.

Той остави чина и бойния си костюм в шкафчето. Щеше да носи униформата на „Саламандър“ само докато стигне до интендантството, и щеше да я смени с кафяво-черната униформа на „Плъх“. Не бе донесъл никакви вещи със себе си и нямаше да отнесе никакви. А и не се полагаше да притежава вещи. Всичко ценно бе в училищния компютър или в неговата собствена глава и ръце.

Отиде до един от чиновете за обществено ползване в залата за игри, за да се запише за индивидуален боен курс при земна гравитация, като си запази час веднага след закуска. Не кроеше планове да отмъсти на Бонсо, задето го бе ударил. Но възнамеряваше никога да не позволява на друг да постъпи отново така с него.

---

[1] Тук ние говорим испански, господине (исп.). Б.пр. ↑

ГЛАВА ОСМА

АРМИЯ „ПЛЪХ“

— Полковник Граф, досега игрите винаги са се водили честно. Или хаотично, или симетрично разположение на звездите.

— Честността е чудесно качество, майор Андерсън. Само че то няма нищо общо с войната.

— Така играта ще загуби достойнствата си. Сравнителните таблици с резултатите ще станат безсмислени.

— Уви.

— Ще са необходими месеци. Дори и години, за да се създадат нови бойни зали и да се внедрят симулациите.

— Ето защо отправям още отсега молбата си. Не бива да се губи време. Нужно е да се подходи творчески. Трябва да се измисли най-заплетеното, най-несправедливото и невъзможно подреждане на звездите. Трябва да се измислят нови начини да се заобикалят правилата. Известяване в последната минута. Неравни сили. След това да се внедрят симулациите и да се установи кои са най-трудните и кои най-лесните. Искаме да постигнем напредък в умственото развитие. Искаме да го тласнем напред.

— Кога планираш да го направиш командир? Като навърши осем ли?

— Не, разбира се. Дори не съм сформирал още армията му.

— Значи и нея я подготвяш по същия начин?

— Прекалено много се вживяваш в играта, Андерсън. Забравяш, че тя е само тренировъчно занятие.

— Тя е и статут, самоличност, цел, име — всичко, което превръща тези деца в личности, идва от играта. Ако се разчуе, че тя може да бъде манипулирана и подправяна, това ще опропасти цялото училище. Не преувеличавам.

— Знам.

— И така, искрено се надявам, че Ендър Уигин наистина е момчето, което ни трябва, защото ти за дълго време ще погубиш предимствата на нашите методи на обучение.

— Ако Ендър не е момчето, което ни трябва, ако разцветът на неговия военен талант не съвпадне с пристигането на нашите флотилии на планетите на бъргерите, тогава изобщо няма да има значение какви ще са методите ни на обучение.

— Надявам се да ми простиш, полковник Граф, но съм убеден, че трябва да докладвам на Стратегоса и на Хегемона за тези ти заповеди и за това, какви според мен ще са последиците от тях.

— А защо не и на нашия скъп Полемарх?

— На всеки е известно колко сте близки с него.

— Каква враждебност, майор Андерсън. А аз си мислех, че сме приятели.

— Приятели сме. И мисля, че може и да си прав по отношение на Ендър. Но не съм убеден, че ти единствен трябва да решаваш съдбата на света.

— А пък аз не съм убеден, че е редно да решавам дори и съдбата на Ендър Уигин.

— Значи нямаш нищо против да ги известя?

— Разбира се, че имам, натрапнико. Това трябва да се реши от хора, които знаят за какво става въпрос, а не от тези наплашени политици, които са се издигнали само защото случайно са блеснали като политици в родината си.

— Но нали си наясно защо искам да го направя?

— Защото си бюрократ и късогледо копеле и защото си мислиш, че трябва да се застраховаш, в случай че нещата се объркат. А в случай че нещата наистина се объркат, ние всички ще станем плячка на бъргерите. Така че

имай ми засега доверие, Андерсън, и не ми изсипвай на главата цялата тази проклета Хегемония. И без тях животът ми е достатъчно труден.

— О, намираш това за несправедливо? Да не би да те заплашва нещо? Значи можеш да усложняваш живота на Ендър, но не и своя, така ли?

— Ендър Уигин е десетократно по-умен и по-силен от мен. Това, което съм замислил, само ще спомогне за разцъфтяването на гения му. Ако аз трябва да мина през тези изпитания, те ще ме довършат. Майор Андерсън, наясно съм, че съсипвам играта, и ми е известно, че ти я обичаш повече от всички момчета, които играят. Намрази ме, ако искаш, но не ми пречи.

— Запазвам си правото да се свържа с Хегемонията и Стратегството по всяко време. Но засега — прави каквото си намислил.

— Благодаря ти от сърце.

— Ендър Уигин, малкият пръдльо, който оглавява класацията, какво удоволствие е да те видим сред нас. — Командирът на армия „Плъх“ се бе проснал върху едно долно легло, покрил се единствено с чина си. — Коя армия би могла да загуби, щом разполага с твоята безценна помощ? — Няколко момчета наоколо се изкискаха.

Едва ли би могло да има две по-различни армии от „Саламандър“ и „Плъх“. Помещението бе разхвърляно, многолюдно и шумно. Ендър си бе мислил, че след Бонсо безпорядъкът би му се отразил добре. Тук обаче установи, че безпорядъкът го потиска.

— Как я караш, Ендър — крив холендър? Аз, Роуз дьо Ноуз, съм еврейско момче, чийто ум сече, а ти си тъп малчуган, през ден напикан. Гледай да не го забравяш.

Откакто бе основан МФ, Стратегосът на военните сили винаги е бил евреин. Съществуваше мит, че еврейските генерали не губят войни. И това твърдение бе все още вярно. То караше всяко еврейче във Военното училище да мечтае да стане Стратегос и още от самото начало допринасяше за доброто му име. Това, естествено,

причиняваше и негодувание. Къде с възхита, къде с насмешка армия „Плъх“ бе често наричана „Лударен отряд“ по подобие на Ударния отряд на Мейзър Ракъм. Мнозина обичаха да си припомнят, че по време на Второто нашествие, макар че американски евреин бе Хегемон на Съюза, че евреин от Израел бе Стратегос и че руски евреин бе Полемарх на флота, не друг, а Мейзър Ракъм, почти неизвестен, съден два пъти от военния съд, полу-маор от Нова Зеландия, бе онзи, чийто Ударен отряд разби и окончателно смаза флота на бъргерите в сраженията около Сатурн.

И хората казваха, че щом Мейзър Ракъм е успял да спаси света, тогава няма никакво значение дали си евреин, или не.

Значение обаче имаше и това бе известно на Роуз дьо Ноуз. Той се присмиваше на себе си, като изпреварваше подигравателните забележки на антисемитите — почти всеки, когото Роуз побеждаваше в сражение, намразваше поне за известно време евреите. Но в същото време Роуз държеше всеки да разбере достойнствата му. Армията му бе на второ място и се бореше за първо.

— Взех те, момче, защото не искам другите да си мислят, че побеждавам само защото имам страшно добри войници. Искам да знаят, че дори и с такъв дребосък като теб пак мога да печеля битки. Тук имаме само три правила. Прави каквото ти наредя и не се напикавай в леглото.

Ендър кимна. Той разбираше, че Роуз очаква да го попита за третото правило. И го попита.

— Аз ти изброих три правила. Тук не ни бива много по математика.

Подтекстът бе ясен. Най-важна от всичко е победата.

— С твоите тренировки с онези пикльовци е приключено, Уигин. Край. Вече си в армия на големи момчета. Слягам те във взвода на Динк Мийкър. Отсега нататък, каквото и да стане, Динк Мийкър за теб е Бог.

— А ти тогава кой си?

— Шефът на личен състав, който е взел Бог на работа. — Роуз се ухили. — И ти се забранява да използваш чина си, докато не замразиш двама противникови войници в една битка. Приеми заповедта като самозащита от моя страна. Дочувам, че си гениален програмист. Не искам да си пъхаш носа в моя чин.

Всички избухнаха в смях. Само след миг Ендър разбра защо. Роуз бе програмирал чина си да показва в увеличен формат мъжки гениталии, които се полюляваха на екрана на чина, покрил големия скут на Роуз. *Точно на такъв командир би ме дал Бонсо*, помисли си Ендър. *Как е възможно да печели битки момче, което прекарва времето си по този начин.*

Ендър намери Динк Мийкър в игралната зала. Той не играеше, а седеше и наблюдаваше.

— Едно момче ми каза кой си — рече Ендър. — Аз съм Ендър Уигин.

— Известно ми е — отвърна Мийкър.

— Зачислен съм в твоя взвод.

— Известно ми е — повтори той.

— Не съм много опитен.

Динк вдигна поглед към него.

— Виж, Уигин, всичко това ми е известно. Защо, мислиш, че накарах Роуз да те вземе в моя взвод?

От него не се бяха отървали, бил е разменен, защото са го поискали. Мийкър го е поискал за взвода си.

— Защо? — попита Ендър.

— Наблюдавах тренировките ти с новобранците. Мисля, че даваш надежди. Бонсо е глупав и ми се искаше да получиш по-добро обучение от това, което Петра може да ти даде. Тя може само да стреля.

— Трябваше да се науча и да стрелям.

— Все още се движиш така, сякаш те е страх да не си намокриш гащичките.

— Тогава научи ме.

— Тогава започвай да се учиш.

— Няма да се откажа от тренировките през свободното си време.

— Аз и не искам да се отказваш от тях.

— Само че Роуз дьо Ноуз иска.

— Роуз дьо Ноуз не може да ти пречи. Както и не може да ти попречи да си използваш чина.

— Мислех си, че командирите могат да се разпореждат за всичко.

— Те могат да заповядат и луната да стане синя, само че тя няма да посинее. Слушай, Ендър, командирите имат толкова власт, колкото им позволиш да имат. Колкото повече им се подчиняваш, толкова повече власт имат над теб.

— Как да им попреча да ми причиняват болка? — припомни си Ендър удара на Бонсо.

— Сигурен съм, че само заради това се записа в индивидуалния боен курс.

— Ама ти наистина си ме наблюдавал, а?

Динк не отговори.

— Не искам да сърдя Роуз. Вече искам да съм част от битките. Омръзна ми да не участвам до края на сражението.

— Ще слезеш надолу в класацията.

Този път Ендър не отговори.

— Слушай, Ендър, докато си част от моя взвод, ще си част и от битката.

Ендър скоро разбра защо. Динк тренираше своя взвод отделно от другите взводове на армия „Плъх“ с необходимата дисциплина и енергичност. Той никога не се съветваше с Роуз и много рядко участваше в маневри с цялата армия. Сякаш Роуз командваше една армия, а Динк друга, доста по-малка, която сякаш случайно провеждаше по същото време занятията си в бойната зала.

Динк започна първата тренировка, като помоли Ендър да покаже позицията „с краката напред“, която използваше при атака. Тя не се хареса на другите момчета.

— Как можем да атакуваме, легнали по гръб? — питаха те.

За изненада на Ендър Динк не ги поправи и не каза: „Не атакувате легнали по гръб, а се спускате надолу към противника.“ Той бе видял как се движи Ендър, но не бе проумял ориентацията, която използва. Скоро на Ендър му стана ясно, че макар и Динк да бе много добър, това, че упорито се придържаше към ориентацията в условията на гравитацията, вместо да си представи, че вражеската врата е надолу, ограничаваше неговото мислене.

Тренираха нападение на завзета от противника звезда. Преди да опитат метода на Ендър „с краката напред“, те винаги се бяха движили с изопнатото тяло, превръщайки се така в една огромна мишена. Дори и

сега те стигнаха до звездата и след това нападнаха врага само от една посока.

— Към върха! — извика Динк и те пое нагоре. За негова чест той повтори упражнението, като заповяда:

— Отново към върха, но този път „с краката нагоре“!

Поради упоритото им придържане към несъществуващата гравитация обаче момчетата този път се движеха тромаво, сякаш ги мъчеше световъртеж.

Те намразиха атаката „с краката напред“. Динк настояваше да я прилагат. В резултат на всичко това те намразиха Ендър.

— Трябва ли да се учим от един новобранец как да се сражаваме? — изръмжа един от тях така, че Ендър да чуе.

— Да — отвърна Динк.

Продължиха занятията.

И усвоиха маневрата. По време на сражението започнаха да осъзнават колко по-трудно бе да уллучиш противник, който атакува „с краката напред“. Веднага щом се убедиха в това, започнаха много по-охотно да упражняват маневрата.

Тази вечер Ендър за първи път пристигна на тренировка след редовни следобедни бойни занятия. Беше уморен.

— Сега си в истинска армия — рече Алей. — Вече не ти е нужно да тренираш с нас.

— От вас мога да науча неща, които никой не знае — отвърна Ендър.

— Динк Мийкър е най-способният. Чувам, че ти е взводен.

— Тогава да се залавяме за работа. Ще ви покажа какво научих днес от него.

Той започна с Алей и с още двайсетина момчета същите упражнения, които следобед му бяха изцедили силите. Сега обаче добави нови елементи към заучените положения, накара момчетата да опитат маневрите, като замразят единия си крак, после двата или като при промяна на посоката използват за опорни точки замразените вече момчета.

По средата на тренировката Ендър забеляза Петра и Динк, които стояха заедно на прага и ги наблюдаваха. Когато по-късно погледна пак нататък, те си бяха заминали.

Значи ме наблюдават и им е известно това, което правим. Той не знаеше дали Динк му е приятел, за Петра вярваше, че му е, но тук нищо не можеше да бъде сигурно. Може да са се разсърдили, че той върши онова, което само командири на армии и взводове би следвало да вършат — да упражняват и тренират войници. Може би са се засегнали от това, че един войник е толкова близък с новобранци. Притесняваше се, че го наблюдават по-големи деца.

— Струва ми се, че ти наредих да не си използваш чина — Роуз дьо Ноуз бе застанал до леглото на Ендър.

Ендър не вдигна глава.

— Довършвам си домашното по тригонометрия за утре.

Роуз заби коляно в чина на Ендър.

— Наредих ти да не го използваш.

Ендър остави чина на леглото и стана.

— Тригонометрията ми е по-нужна от теб.

Роуз бе поне с четирийсет сантиметра по-висок от Ендър. Но това не тревожеше особено Ендър. Нямаше да се стигне до физическа разплата, а ако се стигнеше, Ендър си помисли, че няма да му се даде. Роуз бе ленив и не владееше тънкостите на едноличния двубой.

— Името ти в ранглистата слиза надолу, бобче — каза Роуз.

— Очаквах това. Водех в класирането само заради глупавия начин, по който ме използваша в „Саламандър“.

— Глупав ли? Стратегията на Бонсо спечели две решаващи сражения.

— Стратегията на Бонсо не би спечелила и сражение с комари. Всеки път, когато стрелях с пистолета си, аз нарушавах заповеди.

Роуз не бе знаел това. Той побесня.

— Значи всичко, което Бонсо ми е разправял за теб, е лъжа. Ти не само че си дребен и неопитен, но си и непокорен.

— Само че превърнах поражението в равенство, и при това съвсем сам.

— Добре, ще видим тогава как ще се справиш следващия път, и при това съвсем сам. — Роуз отмина.

Едно момче от взвода на Ендър поклати глава.

— Тъп си като ръб.

Ендър погледна към Динк, който си пишеше нещо по чина. Динк вдигна очи, забеляза, че Ендър го гледа, и му отвърна с непроницаем

поглед. Без да потрепне. Изобщо. *Добре*, помисли си Ендър, *мога и сам да се погрижа за себе си*.

Битката настъпи след два дни. Ендър за първи път се сражаваше във взвод, нервничеше. Взводът на Динк се построи покрай дясната стена на коридора и Ендър особено внимаваше да не трепне, да не се наклони. Стойката му да е уравновесена.

— Уигин! — извика Роуз дьо Ноуз.

Ендър почувства как от глава до пети го пронизва ужас, как го задавя страх, от който потрепера. Роуз забеляза това.

— Трепериш ли? Тресеш ли се от страх? Не си подмокряй гащичките, новобранче. — Роуз придърпа с пръст дръжката на пистолета му и притегли Ендър към силовото поле, което закриваше от погледа бойната зала. — А сега ще видим колко добре се справяш, Ендър. Веднага щом тази врата се отвори, ще се метнеш вътре и ще се насочиш право към вратата на противника.

Самоубийство. Ненужно, безсмислено самоунищожение. Но сега трябваше да изпълнява заповеди, не да разсъждава. Това бе битка, а не учебен час. За миг Ендър се ядоса вътрешно, после се успокои.

— Отлично, сър — рече той. — Значи посоката, в която ще стрелям, е посока на основния им контингент.

— Ти изобщо няма да имаш време да стреляш, глупчо — засмя се Роуз.

Стената изчезна. Ендър подскочи, улови се за скобите на тавана и се метна стремглаво надолу, към вратата на врага.

Противник им бе армия „Стоножка“ и войниците ѝ тъкмо излизаха от вратата си, когато Ендър бе вече стигнал до средата на бойната зала. Мнозина от тях бързо успяха да намерят прикритие сред звездите, но Ендър, присвил крака под себе си и стиснал пистолет между чатала си, стреляше непрекъснато и замрази доста от тях още с появата им.

Простреляха краката му, но той разполагаше с три безценни секунди, преди да поразят тялото му и да го извадят от строя. Той замрази още няколко, после размаха ръце — едната напред, другата назад. Ръката, която държеше пистолета, се насочи към основната група на стоножките. Той стреля в нея и едва тогава го замразиха.

Секунда по-късно той се бухна в силовото поле на противниковата врата и като се отблъсна, бясно се завъртя. Заби се в

група вражески войници зад една звезда, те го отблъснаха и го завъртяха още по-силно. До края на битката безпомощно се блъскаше от стена в стена, макар че триенето с въздуха понамали скоростта му. Нямаше как да разбере колко души е замразил, преди да го извадят от строя, но бе убеден, че армия „Плъх“ както винаги победи отново.

След сражението Роуз не го заговори. Ендър запази първото си място в класацията, тъй като бе замразил трима, елиминирал двама и извадил от строя седем. Повече не се говореше за неподчинение и за това, дали Ендър може да използва чина си. Роуз си стоеше в своята част на помещението и остави Ендър на мира.

Без да губи време, Динк Мийкър започна да упражнява нападение още от коридора — атаката на Ендър, започнала още докато противникът излиза от вратата си, се бе оказала унищожителна. „Щом един-единствен човек може да нанесе такива поражения, помислете си какво може да направи цял взвод.“ Динк помоли майор Андерсън да отвори и за тренировъчните занятия врата по средата на стената на мястото на вратата, която бе на нивото на пода, за да могат да упражняват влизането в бойната зала при условията на сражение. Сега вече никой не можеше да отделя в коридора по пет, десет или петнайсет секунди, за да прецени положението. Играта се бе променила.

Нови сражения. Сега Ендър наистина участваше в тях. Допускаше грешки. Губеше битки. Името му слезе от първа на втора позиция, после на четвърта. После грешките му понамаляха, той започна да се чувства добре във взвода и се върна на трето място, на второ и после на първо.

След едно следобедно учение Ендър остана в бойната зала. Бе забелязал, че Динк Мийкър обикновено закъснява за вечеря, и си помисли, че сигурно остава за допълнителна тренировка. Ендър не беше много гладен, а и искаше да види какво тренира Динк, когато никой не го гледа.

Но Динк не тренираше. Стоеше до вратата и наблюдаваше Ендър. Ендър стоеше на отсрещния край на залата и наблюдаваше Динк.

Никой от двамата не продума. Беше ясно, че Динк изчаква Ендър да напусне залата. Също толкова ясно бе и това, че Ендър отказва да напусне.

Динк обърна гръб на Ендър, старателно съблече бойния костюм и леко се отблъсна от пода. Понесе се бавно, много бавно, към средата на залата, тялото му почти напълно се отпусна, дотолкова, че пръстите и ръцете му сякаш бяха подхванати от почти несъществуващи в залата въздушни течения.

След скоростта и напрежението на занятията, след изтощението и убийствените усилия човек си почиваше само като го гледаше как се рее. Това продължи десетина минути, докато Динк стигна до другата стена. Отблъсна се доста рязко от нея, върна се при бойния си костюм и се напъха в него.

— Хайде! — рече той на Ендър.

Отидоха в спалното помещение. То бе празно, тъй като всички момчета бяха на вечеря. Всеки от двамата отиде до леглото си и си облече униформата. Ендър отиде до леглото на Динк и изчака за миг, докато Динк се приготви за тръгване.

— Защо ме изчака? — попита Динк.

— Не бях гладен.

— И така, сега стана ли ти ясно защо не съм командир?

Ендър си бе задавал този въпрос.

— Всъщност те ме повишаваха на два пъти, но аз отказвах.

Отказвал?

— Вземаха ми старото шкафче, и леглото, и чина, определяха ми командирска кабина и ми даваха армия. Но аз оставах в кабината само докато се откажат от намеренията си и ме върнат в нечия друга армия.

— Защо?

— Защото няма да им позволя да ми направят този номер. Сигурен съм, че ти вече си прогледнал в това благо, Ендър. Но ми се струва, че си още малък. Тези, другите армии, не са нашият истински противник. Истинският ни враг са учителите. Те ни карат да воюваме един срещу друг и да се мразим. Играта е всичко. Да побеждаваш, да побеждаваш и пак да побеждаваш. А това е едно нищо. Ние се изтрепваме, измисляме какво ли не, за да победим другия, а през цялото време дъртите копелета ни наблюдават, изучават ни, откриват слабите ни места и решават дали ни бива, или не. И за какво да ни

бива? Бях шестгодишен, когато ме доведоха тук. Какво, по дяволите, знаех тогава? Те бяха тези, които решиха, че съм подходящ за програмата, но никой не ме попита дали програмата е подходяща за мен.

— И защо не си отиде у вас?

Динк изкриви устни в усмивка.

— Защото не мога да се откажа от играта. — Той подръпна плата на бойния си костюм, прострян върху леглото. — Защото обичам всичко това.

— Тогава защо да не станеш командир?

Динк разтърси глава.

— Никога. Виж как се отразява това на Розен. Момчето е лудо. Роуз дьо Ноуз. Спи тук, при нас, вместо в кабината си. Защо ли? Защото се страхува да остане сам, Ендър. Страх го е от тъмното.

— Роуз?

— Но те го направиха командир и той сега трябва да се държи като командир. А не знае какво прави. Побеждава, но това го плаши най-много от всичко, защото не знае защо побеждава, само дето подозира, че аз имам нещо общо с това. Всеки миг някой би могъл да открие, че Розен не е някой израелски генерал-магьосник, който може да спечели всяка битка. Той не знае защо трябва да печели или губи. Никой не знае.

— Но това не означава, че е луд, Динк.

— Знам. Ти си тук от една година и си мислиш, че тези хора са нормални. Да, но не са. Никой от нас не е. Свързвам се с библиотеката, осигурявам си книги за чина. Стари книги, защото те не ни позволяват да четем нищо ново. От тези книги обаче добих много прилична представа за децата и мога да ти кажа, че ние изобщо не сме деца. Децата могат да губят понякога и никой не се притеснява от това. Децата не служат в армии, не са командири, не се разпореждат с четирийсет други деца. Човек едва ли би могъл да върши това, без да полудее.

Ендър се опита да си припомни как изглеждаха другите деца в класа и в училището му, там, на Земята. Но единственият, за когото си спомняше, бе Стилсън.

— Имах брат. Съвсем нормално момче. Интересувах го единствено момичетата. И пилотирането. Искаше да лети. Обичаше да

играе на топка с другите момчета. Много изискана игра — стрелба с топка в обръчи, дриблиране по коридорите, докато охраната по спокойствието ни конфискуваше топката. Страшно весело си живеехме. Тъкмо ме учеше да дриблирам, когато ме взеха тук.

Ендър си спомни за собствения си брат, но споменът не му достави радост.

Динк изтълкува погрешно изражението на Ендър.

— Ти какво? Да, знам, тук никой не бива да говори за семейството си. Но нали всеки от нас е дошъл отнякъде? Нали ти е известно, че Военното училище не ни е създало. Военното училище не създава нищо. То само унищожава. А ние всички си спомняме различни неща за родния си дом. Може би не много приятни неща, но си спомняме, а после лъжем и се преструваме... Виж, Ендър, защо никой никога не говори за вкъщи? Не е ли това доказателство, че тази тема е много важна за всеки един от нас? И че никой не си признава, че... о, по дяволите!

— Не, всичко е наред — рече Ендър. — Просто си мислех за Вальнтайн. Моята сестра.

— Не исках да те разстройвам.

— Няма нищо. Не мисля често за нея, защото винаги започвам да се чувствам... като сега.

— Точно така, ние никога не плачем. Господи, изобщо не съм се замислял за това. Тук никой никога не плаче. Ние наистина се опитваме да се държим като възрастни. Като бащите си. Обзалагам се, че приличаш на баща си. Обзалагам се, че той е така спокоен и преглъща всичко, докато накрая избухне и...

— Аз не приличам на баща си.

— Значи може би греша. Но вземи Бонсо, твоя бивш командир. Той е в напреднал стадий на мания за испанска чест. Не може да си позволи да изпита и най-малката слабост. Да бъдеш по-добър от него е истинска обида. Да си по-силен е все едно да му отрежеш тестисите. Ето защо те мрази, защото не показва, че страдаш, когато се опита да те накаже. Той те мрази заради това и наистина иска да те убие. Той е луд. Всички са луди.

— А ти не си ли?

— И аз ще полудея, дребосъче, но превъртя ли, ще се понеса сам-самин из залата и лудостта ми ще изтече от мен, ще попие в

стените и няма да избие, докато не настъпят нови сражения и докато не започнат да се бухат в стените малки момчета, които да я смажат.

Ендър се усмихна.

— И ти ще полудееш — каза Динк. — Хайде да ходим да ядем.

— Възможно е да станеш командир и без да полудяваш. Може би като знаеш за лудостта, няма й да се дадеш.

— Няма да позволя на тези копелета да ме водят за носа, Ендър. Теб също са те набелязали и не очаквай да са много мили с теб. Виж само какво ти направиха досега.

— Не са ми направили нищо, освен че ме повишиха.

— И от това животът ти стана много весел, така ли?

Ендър се засмя и поклати глава.

— Излиза, че май си прав.

— Те си мислят, че си им в кърпа вързан. Не им се давай.

— Но нали затова съм тук — рече Ендър. — За да направят от мен онзи човек, който ще спаси света.

— Не е възможно все още да вярваш в това.

— Да вярвам в кое?

— В това, че бъргерите ни заплашват. Че трябва да се спасява светът. Слушай, Ендър, ако бъргерите трябваше да се върнат, за да ни унищожат, те отдавна щяха да са тук. Те няма да ни нападнат. Ние ги победихме и те се пръждосаха!

— Но видеофилмите...

— Всички те са от Първото и Второто нашествие. Баба ти, дядо ти още не са били родени, когато Мейзър Ракъм е разгромил бъргерите. Внимателно гледай филмите. Те са пълна измишльотина. Изобщо няма да има никаква война, просто ни будалкат.

— Но защо?

— Защото, докато хората се страхуват от бъргерите, МФ може да си запази властта, а докато МФ е на власт, определени страни могат да запазят своето господство. Но ти продължавай да гледаш видеофилмите, Ендър. Хората много скоро ще разберат истината за тази игра и ще започне гражданска война, която ще сложи край на всички игри. Това е истинската заплаха, Ендър, а не бъргерите. И когато тази война започне, ние с теб няма да бъдем приятели. Защото ти си американец, също като другите ни учители, а аз не съм.

Отидоха в трапезарията и вечеряха, като разговаряха за други неща. Но Ендър неволно продължаваше да мисли за казаното от Динк. Военното училище бе толкова изолирано, играта заемаше толкова важно място в съзнанието на децата, че Ендър бе забравил, че отвън има и друг свят. Испанска чест. Гражданска война. Политика. Военното училище бе едно наистина много малко място, нали?

Ендър обаче не споделяше заключенията на Динк. Бъгерите бяха реалност. Заплахата бе реална. МФ контролираше много неща, но не и видеофилмите и ефира. Поне не там, където Ендър бе отраснал. В родното място на Динк, в Холандия, при три поколения под руско господство, вероятно всичко се контролираше, но Ендър знаеше, че в Америка лъжите нямат дълъг живот. Ето защо той вярваше.

Вярваше, но семенцето на съмнението бе вече посято и от време на време пускаше по някое коренче. Това семенце промени всичко. То накара Ендър да се вслушва по-внимателно в онова, което хората искаха да кажат, а не в онова, което казваха. Накара го да поумнее.

На вечерната тренировка бяха дошли едва половината от момчетата.

— Къде е Бърнард? — попита Ендър.

Алей се ухили. Шен притвори очи с вид на човек, изпаднал в блажен размисъл.

— Не си ли чул? — попита друго момче, новобранец от групата на по-малките. — Говори се, че новобранец, който посещава твоите тренировки, няма да струва и пет пари, когато отиде в някоя армия. Говори се, че командирите изобщо не искат войници, които са осакатени от твоето обучение.

Ендър кимна.

— Но като разсъждавам — продължи новобранецът, — аз ще стана възможно най-добрият войник и всеки командир, който го бива, ще иска да ме вземе. Нали така?

— Точно така! — отсече решително Ендър.

Те се заловиха с тренировката. Половин час по-късно, тъкмо когато отработваха избягването на сблъсъци със замразени войници, в залата влязоха няколко командири в различни униформи. Те демонстративно започнаха да записват имена.

— Хей! — провикна се Алей. — Внимавайте да не ми запишете погрешно името!

На следващата вечер дойдоха още по-малко момчета. Сега Ендър научи какво е ставало — малките новобранци ги пердашели в банята или ги сполетявали най-различни беди в трапезарията и в игралната зала, или пък по-големите момчета им унищожавали файловете, преодолявайки примитивната защитна система на чиновите на новобранците.

— Тази вечер няма да има тренировка — каза Ендър.

— И защо, по дяволите? — запита Алей.

— Ще изчакаме няколко дни. Не искам някои от малките деца да пострадат.

— Ако прекъснем тренировките дори за една вечер, те ще си помислят, че могат да ни пробутват такива номера.

— Освен това — обади се Шен — ние не се страхуваме и изобщо не ни пука. Значи заради нас не бива да прекъсваш тренировките. Ние имаме нужда от тях, както и ти.

Ендър си спомни какво бе казал Динк. Съпоставена с големия свят, играта бе нещо съвсем маловажно. Защо тогава някой трябва да посвещава на тази глупава, толкова глупава игра, всяка вечер от своя живот?

— Ние и без това не научаваме кой знае колко — рече Ендър.

Той понечи да си тръгне.

— И теб ли успяха да сплашат? Да не са те наплескали в банята? Да не са ти напъхали главата в писоара? Да не са ти опирали пистолет о слепоочието?

— Не — отвърна Ендър, — не са.

— Все още ли си ми приятел? — сниши глас Алей.

— Да.

— Тогава и аз още съм ти приятел, Ендър. Оставам тук и ще тренирам с теб.

По-големите момчета отново дойдоха, но само няколко от тях бяха командири. Повечето бяха от две армии. Ендър мярна няколко с униформата на „Саламандър“. Имаше дори двама от „Плъх“. Този път не записваха имена. Но пък се подиграваха, подвикваха и се присмиваха, когато новобранците се опитваха да усвоят някои трудни

умения с неукрепналите си мускули. Някои от момчетата започнаха да се засягат.

— Чуйте ги! — каза Ендър на останалите момчета. — Запомнете думите им. Ако някога ви се прииска да подлудите противника, изкрещете му в лицето точно тези гадости. Щом ги чуе, той ще извърши куп глупости, ще подлудее. Ние обаче не подлудяваме.

Шен обаче, взе идеята присърце и след всяка презрителна забележка от страна на по-големите момчета той организираше агитка от четирима новобранци, които по пет-шест пъти повтаряха на висок глас думите им. Когато започнаха да скандират подигравките като детски стихчета, някои от големите момчета се пуснаха от стената и се спуснаха да се бият.

Бойните костюми бяха предназначени за сражения с безвредни лъчи — но стигнеше ли се до юмручен бой при нулева гравитация, те не предпазваха кой знае колко и сериозно затрудняваха движенията. Половината от момчетата бяха замразени и не можеха да се бият, но втвърдените им костюми ги правеха по-полезни. Ендър набързо нареди на новобранците да се съберат в един ъгъл на залата. Големите момчета удвоиха подигравките, а някои от наредилите се край стената се отблъснаха, за да вземат и те участие в боя сега, когато виждаха, че групата на Ендър отстъпва.

Ендър и Алей решиха да запокитят един замразен войник в лицето на врага. Замразеният новобранец се понесе с главата напред и заби шлема си в гърдите на едно от по-големите момчета, което се улови за удареното място и зави от болка.

Подигравките секнаха. Останалите големи момчета също се спуснаха да участват в битката. Всъщност Ендър не хранеше големи надежди, че някое от момчетата му ще успее да се измъкне невредимо. Противникът обаче настъпваше хаотично и неорганизирано, те никога досега не бяха се сражавали заедно, докато момчетата от малката тренировъчна група на Ендър, макар и да бяха останали само дванайсет, се познаваха добре и знаеха как да действат заедно.

— Премини в нова! — изкрещя Ендър. Другите момчета се засмяха. Те се скупчиха в три групи, прилекнаха, долепили колене един до друг, и като се уловиха за ръце, образуваха малки звезди на фона на черната стена. — Ще ги заобиколим и ще се отправим към вратата! Тръгни!

При този сигнал трите звезди се разпръснаха, като всяко момче се отблъсна в различна посока, но под такъв ъгъл, че всеки, като се отблъснеше повторно, можеше да се насочи към вратата. И тъй като всички противници се намираха в средата на залата, където бе много по-трудно да се промени курсът, това се оказа една много лесна за изпълнение маневра.

Ендър бе поел такъв курс, че да може да се срещне със замразения войник, който току-що бе използвал като снаряд. Момчето не бе вече замразено и се остави Ендър да го улови и тласне по посока на вратата. За нещастие естественият резултат от тази маневра бе, че Ендър се отправи в обратна посока и при това с много малка скорост. Единствен той от цялата си група се носеше толкова бавно, и то към дъното на залата, където се събираха големите момчета. Извърна се и успя да види, че всички негови войници са в безопасност, струпали се край срещуположната стена.

През това време разгневените и неорганизирани противници го бяха вече забелязали. Ендър изчисли в кой момент ще стигне до стената, за да може да се отблъсне отново. Нямаше да е много скоро. Няколко противници вече поеха към него. Ендър объркан съзря сред тях физиономията на Стилсън. После разтърси глава и разбра, че е сгрешил. Въпреки всичко ситуацията бе същата, само че този път другите нямаше да изчакат търпеливо спорът да се уреди в едноличен бой. Доколкото Ендър знаеше, сред атакуващите нямаше водач, а и всички бяха много по-яки от него.

В индивидуалния боен курс той все пак бе понаучил някои неща за преместването на центъра на тежестта и за физиката на движещите се предмети. При сраженията в бойната зала никога не се стигаше до ръкопашен бой — човек винаги се сблъскваше с противник, който е замразен. Така че през малкото секунди, с които разполагаше, Ендър се опита да заеме такава позиция, че да посрещне гостите си.

За щастие те знаеха колкото него за ръкопашния бой при нулева гравитация и малцината, които се опитаха да го ударят с юмрук, установиха, че това е почти безсмислено, тъй като телата им политаха назад със същата бързина, с каквата юмрукът им се стрелваше напред. Доколкото Ендър забеляза обаче, някои от групата бяха замислили да чупят кости. Но той не възнамеряваше да участва в изпълнението на този им замисъл.

Улови единия от нападателите за лакътя и го блъсна с всичка сила. Тази маневра изстреля Ендър извън обсега на останалите участници в първата яростна атака, макар че тя изобщо не го приближи към вратата.

— Останете по местата си! — извика той на приятелите си, които очевидно се подреждаха, за да дойдат и го спасят. — Стойте там!

Някой улови Ендър за глезена. Здравата хватка му осигури известно равновесие, той успя да се отблъсне, стъпвайки рязко с крак върху ухото и рамото на другото момче, което изпищя и го пусна. Ако момчето го бе пуснало точно когато Ендър се отблъсна, болката му щеше да бъде много по-слаба и щеше да даде възможност на Ендър да използва по-успешно тази маневра. Вместо това момчето упорито го бе държало за крака. Сега ухото му бе отпрано и из въздуха се носеха пръски кръв, а от цялата тази история скоростта на Ендър съвсем намаля.

Ето че отново го правя, помисли си Ендър. Отново причинявам болка на хората, за да спася собствената си кожа. Защо не ме оставят на мира, за да не се налага да им причинявам болка?

Сега други три момчета се приближаваха към него и този път те действаха съгласувано. Само че, за да успеят да му сторят нещо, трябваше първо да го уловят. Ендър бързо зае такова положение, че двама да го уловят за краката, а ръцете му да останат свободни, за да се справи с третия.

Те, естествено, се уловиха на въдицата. Ендър сграбчи за раменете третото момче, рязко го дръпна нагоре и заби шлем в лицето му. Нов писък и кървав душ. Другите две момчета извиваха с всичка сила краката му. Ендър запрати момчето с разкъравения нос към единия от тях, те се сблъскаха и единият крак на Ендър бе освободен. Сега бе проста работа да използва хватката на другото момче, за да възстанови равновесието си, да го ритне здравата в слабините и да се отблъсне по посока на вратата. Отблъскването му не бе от най-сполучливите, така че и скоростта му не бе нещо особено, но това нямаше значение. Никой не го преследваше.

Той стигна до приятелите си, застанали до портала. Те го уловиха и поведоха към коридора. Смееха се и го потупваха закачливо:

— Непослушко такъв! — нареждаха те. — Пъзльо такъв! Шемет такъв!

— За днес приключихме — съобщи Ендър.

— Те утре ще дойдат пак — обади се Шен.

— Това няма да им донесе нищо хубаво — рече Ендър. — Ако дойдат без бойни костюми, ще им направим същия номер. Ако дойдат с костюми — ще ги замразим.

— Освен това — намеси се Алей — учителите няма да допуснат да се случи такова нещо.

Ендър си спомни какво бе казал Динк и се запита дали Алей наистина няма право.

— Ей, Ендър! — изкрещя едно от големите момчета, когато Ендър напускаше бойната зала. — Ти си нищожество. И ще си останеш нищожество.

— Това е бившият ми командир Бонсо — рече Ендър. — Имам чувството, че не ме обича.

Още същата вечер Ендър прегледа на чина си рапортите на дежурните. Четири момчета бяха потърсили медицинска помощ. Едно с натъртени ребра, друго с контузия на тестисите, трето с отпрано ухо и едно със счупен нос и разклатен зъб. Причината за нараняването бе една и съща:

НЕВОЛНО СЪЛЪСКВАНЕ ПРИ НУЛЕВА ГРАВИТАЦИЯ

Щом преподавателите бяха допуснали станалото да бъде отразено в официалния рапорт по този начин, те очевидно не възнамеряваха да накажат никого за неприятното малко стълкновение в бойната зала. Наистина ли нищо не се канеха да предприемат? Наистина ли не им пукаше какво става в това училище?

И тъй като се бе върнал в спалното помещение по-рано от обикновеното, Ендър включи чина си, за да поиграе на фантастичната игра. Доста време бе минало, откакто бе играл за последен път. По тази причина играта не започна оттам, откъдето бе прекъснал. Започна от трупа на Великана. Само че сега бе много трудно да разпознае човек, че това е труп, освен ако не застане отдалеч и не го огледа много внимателно. Трупът се бе превърнал в могила, обрасла с трева и

пълзящи растения. Белееше се само челната кост, подобно на варовикова скала, която се подава от тъжна, обрулена планина.

Ендър не възнамеряваше да се бие отново с децата-вълци, но за неговата изненада те не бяха там. Вероятно убити веднъж, те изчезваха завинаги. Това мъничко го натъжи.

Започна да си проправя път под земята, през тунелите, към издатината в скалата, от която се виждаше красивата гора. Отново се хвърли надолу, облакът отново го улови и отнесе в кулата на замъка.

Змията отново започна да се разплита от килимчето, само че този път Ендър не се поколеба. Пъхна главата ѝ под крака си и с все сила я настъпи. Тя се гърчеше и извиваше, но в отговор Ендър я размазваше все по-ожесточено о каменния под. Накрая змията притихна. Ендър я вдигна и разтърси, докато тя се разплете докрай и шарката от килимчето изчезна. После, повлякъл змията след себе си, той започна да търси изход.

Вместо изход намери огледало. И в огледалото видя лице, което лесно разпозна. Беше Питър със струйка кръв по брадичката и една змийска опашка, която се подаваше от ъгълчето на устата му.

Ендър извика и отблъсна чина от себе си. Неколцината в помещението се разтревожиха от вида му, но той се извини и им каза, че всичко е наред. Те се разотидоха. Отново впи очи в чина. Фигурката му бе все още там и се взираше в огледалото. Опита се да надигне някои от мебелите, за да счупи огледалото, но нищо в стаята не помръдваше от мястото си. Огледалото също не можеше да се откачи от стената. Накрая Ендър запрати змията в него. Огледалото се разби, като остави след себе си дупка в стената. От дупката изпълзяха десетина змийчета, които бързо започнаха да кълват фигурката на Ендър. Като ги отскубваше трескаво от себе си, фигурката се сгърчи и умря сред живо кълбо от змийчета.

Екранът угасна и на него се появиха думите:

ЩЕ ИГРАЕТЕ ЛИ ПОВТОРНО?

Ендър заяви, че приключва, и прибра чина.

На следващия ден няколко командири дойдоха при Ендър, а други изпратиха войници, за да му кажат да не се безпокои: повечето

от тях намирали извънредните тренировки за отлична идея и той не трябвало да ги прекратява. И за да са сигурни, че никой няма да му досажда, те изпращаха по няколко от по-големите си войници, които се нуждаеха от допълнителни тренировки, за да работят с него.

— Новодошлите не отстъпват по сила на бъргерите, които те нападнаха снощи. И онези хубавичко ще си помислят, преди да решат да нападнат пак.

Вместо десетина момчета тази вечер имаше четирийсет и пет, повече от една армия, и дали заради присъствието на по-големите момчета на страната на Ендър, или заради това, че ги бяха понатупали добре предишната вечер, нито един от нападателите не се появи.

Ендър не се върна към фантастичната игра. Но тя продължи да живее в сънищата му. Той си спомняше какво почувства, когато уби змията, как я стъпка на пода, как отпра ухото на онова момче, как преби Стилсън, как счупи ръката на Бърнард. А после ставаше, повлякъл трупа на врага, и намираше физиономията на Питър, която го гледаше втренчено от огледалото. Тази игра знае прекалено много за мен. Тази игра си служи с дебели лъжи. Аз не съм Питър. Аз не нося в сърцето си желанието за убийство.

А после идваше и най-големият страх, че наистина е убиец, само че много по-ловък от Питър, и че именно тази му черта най-много допада на преподавателите. Защото за войните с бъргерите те се нуждаят именно от убийци. Защото са им потребни хора, които да могат да размажат в праха физиономията на противника и да оплескат всичко наоколо с кръвта му.

Е добре, аз съм човекът, който ви трябва. Аз съм гадното копеле, което искахте. Аз съм вашето оръдие и какво от това, че мразя именно онази част от себе си, която най-много ви е необходима? Какво от това, че когато змийчетата ме убиха в играта, аз не се възпротивих, а бях дори доволен?

ГЛАВА ДЕВЕТА

ЛОК И ДЕМОСТЕН

— Не ви повиках тук, за да губим време. Как, по дяволите, компютърът направи този гаф?

— Нямам представа.

— Как е могъл да открие снимката на брата на Ендър и да я покаже сред обичайния пейзаж на Царството на феите?

— Полковник Граф, аз не съм присъствал, когато са програмирали тази игра. Зная само, че никога досега компютърът не е отвеждал никого дотам. Царството на феите е и без туй доста странно място, но това вече не е и Царството на феите. Това място е отвъд Края на света и...

— Имената на тези места са ми известни. Не знам само какво означават.

— Царството на феите бе програмирано. То се споменава в още няколко игри. Но за Края на света не знам нищо. Изобщо нямаме опит с това място.

— Не искам компютърът да въздейства по такъв начин на съзнанието на Ендър. Питър Уигин е най-значимата фигура в неговия живот, с изключение може би на сестра му Вальнтайн.

— Но мисловната игра е предназначена да развива децата, да им помага да откриват светове, където да се чувстват добре.

— Вие май не разбирате, майор Имбу? Аз не искам Ендър да се чувства добре в Края на света. Нашата работа тук е да ни става зле от Края на света.

— Краят на света в тази игра не означава задължително края на човечеството във войните с бъргерите. За Ендър това място има съкровено значение.

— Хубаво. И какво е това значение?

— Нямам представа, сър. Аз не съм Ендър. Попитайте него.

— Майор Имбу, аз питам вас.

— Възможни са хиляди обяснения.

— Опитайте да формулирате поне едно.

— Вие непрекъснато изолирахте момчето. Може би Ендър си мечтае за края на този свят, света на Военното училище. Или може би става въпрос за края на света, в който е израснал като малко момче, за неговия дом. Или това може да е начинът да забрави за страданията, които е причинил на много деца тук. Ендър, както знаете, е чувствително дете, но той нанесе немалко телесни повреди и може би мечтае за края на този свят.

— А може и да е нещо съвсем друго.

— Мисловната игра е връзка между дете и компютър. Те заедно създават приказки. Приказките са истински, в смисъл, че отразяват действителността от живота на детето. Това е всичко, което знам.

— А пък аз ще ви кажа онова, което аз знам, майор Имбу. Не е възможно тази снимка на Питър Уигин да е била взета от нашите файлове тук, в училището. Откакто Ендър е при нас, ние не съхраняваме никаква информация за него — нито в компютъра, нито някъде другаде. А тази снимка е правена наскоро.

— Но той е тук едва от година и половина, сър, колко може да се е променил брат му?

— Сега прическата му е съвсем различна. Разполагам с негова скорошна фотография, доставена ми от Земята за сравнение. Единственият начин тукашният ни компютър да си достави тази снимка е да я изиска с официална заявка от компютър на Земята. И то от компютър, който не е свързан с МФ. А за такова нещо е необходимо да имаш право на официална заявка. Не може да се отиде просто така в област Гилфорд в Северна Каролина и да се грабне някаква снимка от училищните файлове. Някой от Военното

училище упълномощавал ли ви е да доставите тази снимка?

— Вие не сте наясно, сър. Компютърът в нашето училище е само част от информационната мрежа на МФ. Ако ние поискаме някаква снимка, трябва да подадем официална молба, но ако програмата на мисловната игра реши, че снимката е необходима...

— Може просто сама да си я достави.

— Е, не за щяло и нещяло. Само когато става въпрос за доброто на детето.

— Да, случаят е точно такъв. Но защо? Неговият брат е опасен — той бе отхвърлен за тази програма, защото е едно от най-злите човешки същества, на които сме попадали. Защо може да е толкова важен за Ендър? Защо, след толкова много време?

— Честно казано, не знам, сър. А програмата на мисловната игра е направена така, че не може да ни съобщи. Всъщност дори и самата тя може да не знае. Тази територия е бяло петно за нас.

— Искате да кажете, че компютърът решава това в процеса на работа?

— Би могло да се каже така.

— Е, от това ми стана малко по-леко. Мислех си, че само аз постъпвам така.

Валънтайн отпразнува осмия рожден ден на Ендър сама, сред дърветата в задния двор на новия им дом в Грийнсбъро. Тя очисти на едно място боровите иглички и листата и написа с клонче на земята името му. После направи индианска колибка от вейки и иглички и запали малък огън. Пушекът от него се изви нагоре, сред клоните на дърветата и боровите. Мини през целия космос, рече тя тихичко. Чак до Военното училище.

Писма така и не пристигнаха, а доколкото им бе известно, написаните от тях писма също не бяха стигнали до Ендър. Когато го отведоха, татко и майка сядоха на масата и на всеки няколко дни му

набираха по едно дълго писмо. Скоро обаче започнаха да го правят веднъж седмично, а след като не пристигнаха отговори, веднъж месечно. Сега се навършиха две години от заминаването му, но писма така и не получиха, абсолютно никакви и никой вече не си спомняше за рождения му ден. Той е мъртъв, помисли си тя отчаяно, защото ние го забравихме.

Но Валънтайн не бе го забравила. Тя внимаваше родителите ѝ да не разберат, а най-вече дори и не намекваше пред Питър колко често си мисли за Ендър и колко често му пише писма, на които той нямаше да отговори. И когато татко и майка им съобщиха, че напускат града и ще се местят чак в Северна Каролина, Валънтайн разбра, че те вече не очакват да се видят отново с Ендър. Така напуснаха единственото място, където той знаеше, че може да ги намери. Как щеше да ги намери тук, сред тези дървета, под това променливо и начумерено небе? Ендър винаги бе живял сврян в някакви коридори и ако все още се намираше във Военното училище, там имаше още по-малък достъп до природата. Как би се оправил в тези гори?

Валънтайн знаеше защо бяха дошли тук. Преместиха се заради Питър, защото мама и татко се надяваха, че животът сред дърветата и животинките, животът сред природата, може би щеше да окаже благотворно влияние върху техния син, чийто странен характер ги плашеше. И резултат имаше. На Питър веднага му допадна общуването с природата. Дълги разходки, в които редуваха ту гъстата гора, ту ширналото се поле. Понякога не се прибираще по цял ден — само с чина си и един-два сандвича, напъхани в раницата на гърба, и с едно ножче в джоба.

Но Валънтайн знаеше. Беше видяла наполовина одрана катеричка с лапички и крачета разпънати и забити с клечки в земята. Представи си как Питър я бе уловил в капана, как я бе разпнал, как после внимателно, без да разпаря корема ѝ, бе отделил и обелил кожата и как бе наблюдавал мускулите да се свиват и гърчат. За колко ли време бе умряла катеричката? И през цялото това време Питър бе седял наблизо, облегнат на дървото, в което вероятно е била хралупата на катеричката, и си е играл с чина, докато животът на катеричката бавно я е напускал.

Първоначално тя бе ужасена и едва не повърна на вечеря, като гледаше как Питър си похапва и разговаря весело. Но по-късно

размисли по този въпрос и осъзна, че това вероятно представлява за Питър някаква магия, някакво жертвоприношение, което, подобно на нейните малки огньове, успокояваше тъмните сили, които се домогваха до душата му. По-добре да измъчва катерици, отколкото други деца. Питър винаги бе стопанисвал грижливо нивата на болката — засявал бе семената на болката, подхранвал бе почвата и бе поглъщал лакомо реколтата още с узряването ѝ. По-добре да я поема в тези малки дози, отколкото да я причинява с упорита жестокост на децата в училище.

— Образцов ученик — казваха учителите. — Де да имахме още сто такива като него в училище. Непрекъснато учи, предава навреме всички задания. Обожава учението.

Валънтайн обаче знаеше, че това е измама. Питър обичаше да се учи наистина, но не бе научил абсолютно нищо от учителите. Той научаваше всичко необходимо от чина си у дома, като проникваше в книгохранилища или информационни бази, като размишляваше и най-вече като разговаряше с Валънтайн. Въпреки това в училище се държеше така, сякаш много го вълнуваше детинският урок, който предстоеше да вземат. Или пък, ах, не, не може да бъде, никога не съм и допускал, че отвътре жабите изглеждали именно така, казваше той, а след това у дома се залавяше с изграждането на клетъчните структури в организмите посредством филоличното съпоставяне на ДНК. Питър бе цар на ласкателствата и всички негови учители се подвеждаха.

Но въпреки всичко нещата сега вървяха добре. Питър вече не се биеше, не малтретираше никого. Разбираше се с всеки. Това бе един нов Питър.

Всички повярваха в това. Татко и мама го казваха толкова често, че на Валънтайн ѝ се искаше да им изкрещи. Това не е никакъв нов Питър! Това е същият онзи Питър, само че е станал по-умен.

Колко умен ли? *По-умен от теб, татко. По-умен и от теб, майко. По-умен от всеки, когото познавате. Но не и по-умен от мен.*

— Тъкмо решавах — заговори Питър — дали да те убия, или не.

Валънтайн се опря о ствола на бора — от малкия ѝ огън бяха останали няколко тлеещи въгленчета.

— Аз обичам и теб, Питър.

— Толкова лесно ще стане. Ти винаги палиш тези глупави малки огньове. Само трябва да те бутна и ще изгориш. Ти си такава светулка.

— А пък аз си мисля да те кастрирам, както си спиш.

— Не е истина. Ти мислиш за такива неща само когато си с мен. Аз изваждам на бял свят най-добрите ти качества. Не, Валънтайн, реших да не те убивам. Реших, че ти ще ми помогнеш.

— Така ли? — Допреди няколко години Валънтайн би се ужасила от заплахите на Питър. Сега обаче не се страхуваше толкова. Не че се съмняваше, че той е в състояние да я убие. Не можеше да измисли нищо толкова ужасно, че Питър да не може да го направи. Знаеше и това, че Питър не е луд, не и в този смисъл, че да не може да се владее. Той се владееше много по-добре от който и да е друг. С изключение може би на нея. Питър можеше да отлага и изчаква толкова дълго, колкото е необходимо, можеше да прикрива всяко свое чувство. Ето защо Валънтайн знаеше, че той не може да й причини зло в пристъп на гняв. Би го сторил само ако ползата от това оправдаваше риска. А не беше така. Именно поради тази причина Валънтайн предпочиташе Питър пред останалите хора. Той винаги, абсолютно винаги се ръководеше от своя интелигентен егоизъм. И така, искаше ли да си осигури безопасност, трябваше само да се погрижи Питър да има повече интерес да я запази жива, отколкото да я убие.

— Валънтайн, нещата вървят към своята кулминационна точка. Напоследък следя движението на войските в Русия.

— За какво говорим?

— За света, Вал. Чувала ли си за Русия? Една огромна империя? А за Варшавския договор? Владетелите на Евразия — от Холандия до Пакистан?

— Те не публикуват данни за движението на войските си, Питър.

— Естествено. Само че публикуват разписанията на товарните и пътническите си влакове. Програмирах чина си да анализира тези разписания и да изчисли кога по същите тези железопътни линии се движат и влаковете, превозващи тайно войски. Накарах го да обработи данните за последните три години. През последните шест месеца тези превози се увеличават. Значи се готвят за война. За война по суша.

— Ами Лигата? Ами бъргерите? — Валънтайн нямаше представа за какво точно намеква Питър, но той много често подхвърляше по този начин теми за разискване и двамата обсъждаха заедно някои световни събития. Той я използваше, за да подложи на проверка и изясни представите си. В хода на разискванията тя внасяше яснота и в

собствените си мисли. Валънтайн откри, че докато много рядко се съгласяваше с Питър за това, какъв трябва да бъде светът, те още по-рядко имаха разногласия по въпроса, какъв всъщност беше светът. Бяха станали завидно сръчни при отсяването на вярната информация от разказите на безнадеждно невежите, наивни новинари. „Новинарското стадо“, както ги наричаше Питър.

— Полемархът е руснак, нали така? И той много добре знае какво става с флота. Или ще се установи, че бъргерите изобщо не представляват заплаха, или че ще трябва да се води голяма война. Но дори да се води война с бъргерите, тя ще свърши. И те се готвят за след войната.

— Ако прехвърлят войски, това сигурно става със знанието на Стратегоса.

— Всичко това е вътрешна работа в рамките на Варшавския договор.

Тези новини бяха тревожни. Фасадата на мира и сътрудничеството бе запазена непокътната още от началото на войните с бъргерите. Откритието на Питър бе цялостно нарушаване на световния ред. Тя мислено си представи, ясно като спомен, картината на света преди натрапения им от бъргерите мир.

— Значи връщаме се там, откъдето започнахме.

— С някои малки промени. Благодарение на защитните устройства никой вече не се вълнува от употребата на ядрените оръжия. Вече ще се избиваме наведнъж по хиляди, вместо по милиони. — Питър се усмихна. — Вал, това неизбежно щеше да се случи. Точно сега е създаден огромен международен флот и армия, в които американците имат превес. Когато войните с бъргерите свършат, цялата тази военна сила ще изчезне, защото изграждането ѝ е основано върху страха от бъргерите. Изведнъж ще се огледаме и ще открием, че от старите ни съюзници вече няма никой, че са били избити и затрити, всички освен един — Варшавският договор. И тогава доларът ще започне война срещу пет милиона лазера. Ние ще имаме Астероидния пояс, но те ще имат Земята, а без Земята доста бързо ще ни свършат стафидите и целината.

Онова, което най-много безпокоеше Валънтайн, бе, че Питър изобщо нямаше вид на човек, който се тревожи.

— Питър, защо имам чувството, че гледаш на това като на златна възможност за Питър Уигин?

— За двама ни, Вал.

— Питър, ти си на дванайсет години. Аз съм на десет. За хора на нашата възраст има една специална дума. Наричат ни „деца“ и се отнасят към нас като към мишлета.

— Само че ние не разсъждаваме като останалите деца, нали, Вал? Ние не разговаряме като другите деца. И най-вече не пишем като останалите деца.

— За разискване, започнало със закана за убийство, Питър, ние май се отклонихме от темата.

Въпреки това обаче Валънтайн се улови, че се вълнува. Писането бе нещо, което се отдаваше по-добре на Валънтайн, отколкото на Питър. И двамата знаеха това. Питър дори го бе споменал веднъж, когато бе казал, че той винаги вижда у хората онова, което те най-много мразят у себе си, и можел да ги унижава, докато Вал винаги виждала онова, което другите най-много харесват у себе си, и можела да ги ласкае. Беше цинично казано, но бе вярно. Валънтайн можеше да убеждава останалите да възприемат нейната гледна точка — можеше да ги убеди, че искат онова, което тя иска да искат. От друга страна, Питър можеше да ги накара да се страхуват от онова, от което той искаше да се страхуват. Когато той за първи път спомена това пред Валънтайн, тя се възмути. Искаше ѝ се да вярва, че я бива да убеждава хората, защото е права, а не защото е умна. Но колкото ѝ да си повтаряше, че никога не е искала да манипулира хората, както правеше това Питър, беше ѝ приятно да знае, че може посвоему да оказва влияние на другите. И не само да им внушава какви да са постъпките им. Тя можеше да им внушава какви да са и желанията им. Срамуваше се, че тази нейна власт над другите ѝ доставя удоволствие, и въпреки това се улавяше, че я използва понякога. Да накара учителите, както и другите ученици, да направят онова, което тя иска. Да убеди мама и татко да възприемат нещата от нейната гледна точка. Понякога можеше да въздейства дори и на Питър. Това бе най-страшното нещо — тя разбираше отлично Питър и мисловната ѝ връзка с него бе достатъчно добра, за да проникне в съзнанието му. У нея имаше много повече от Питър, отколкото се осмеляваше да си признае, макар и да дръзваше да мисли по този въпрос понякога. Ето какво си мислеше тя, докато

Питър говореше: Ти мечтаеш за власт, Питър, но аз, посвоему, имам повече власт от теб.

— Напоследък се занимавам много с история — продължи Питър. — Изучавах разни неща във връзка с моделите на човешкото поведение. Понякога настъпват периоди, когато светът се преустройва, и тогава добре подбраните и казани на място думи могат да променят света. Помисли си само какво е направил Перикъл в Атина или Демостен...

— Да, успели са на два пъти да разрушат Атина.

— Перикъл — да, но Демостен е бил прав по отношение на Филип...

— Или го е провокирал...

— Разбираш ли? Ето това правят обикновено историците — усукват по въпроса за причина и следствие, когато цялата работа е в това, че има периоди, когато светът се променя и добре подбраният глас, издигнал се на добре подбраното място, може да направи чудеса. Томас Пейн и Бен Франклин например. Бисмарк. Ленин.

— Това не са равнозначни случаи, Питър — сега тя просто по навик не се съгласяваше с него. Разбираше какво има предвид Питър и си мислеше, че всичко това вероятно бе възможно.

— Не съм и очаквал да ме разбереш. Ти продължаваш да вярваш, че учителите знаят нещо, което си заслужава да се научи.

Разбирам повече, отколкото си мислиш, Питър.

— Значи се виждаш като един нов Бисмарк, така ли?

— Виждам се като човек, който знае как да насажда идеи в общественото съзнание. Никога ли не си измисляла някакъв израз, Вал, някаква умна фраза и да си я казвала, а после, след две седмици или месец, да чуеш как някой възрастен я казва на друг, без и двамата да ги познаваш? Или да я чуеш в някой видеофилм, или да я уловиш по някоя информационна програма?

— Винаги съм смятала, че съм я чувала и преди и само си въобразявам, че съм я измислила.

— Грешка. В целия свят има две или три хиляди души, умни колкото нас, сестричке. Повечето от тях се трудят някъде, за да си изкарат насъщния. Преподават на бедните копелета или се занимават с изследователска работа. Само неколцина от тях имат достъп до структурите на властта.

- Предполагам, че ние сме сред тези щастливци.
- Смешно колкото еднокрак заек, Вал.
- Каквито несъмнено има поне няколко в горите наоколо.
- И си подскачат в спретнати кръгчета.

Валънтайн се засмя на отвратителната картина и в същия миг намрази себе си, задето бе помислила, че това е смешно.

— Вал, ние можем да изречем думите, които две седмици по-късно всички ще повтарят. Няма нужда да чакаме, докато пораснем и започнем да се трудим на някое поприще.

— Питър, та ти си едва дванайсетгодишен.

— Не и за информационните мрежи. По тях мога да се назова както си искам, ти също.

— Но по мрежите ние недвусмислено сме регистрирани като ученици и дори не можем да участваме в истинско обсъждане, освен като публика, което означава, че няма да ни разрешат дори да си отворим устата.

— Имам план.

— Ти винаги имаш.

Преструваше се на равнодушна, но внимателно нададе ухо.

— Можем да се появим по мрежите като пълноправни граждани, с каквито имена си изберем, ако татко ни впише в своя граждански пропуск.

— А каква причина ще му изтъкнем? Ние си имаме ученически пропуск. Какво ще му кажем, че ни трябва граждански пропуск, за да завладеем света?

— Не, Вал, аз нищо няма да му казвам. Ти ще му кажеш колко се тревожиш за мен. За това, колко много се старая в училище, но че според теб подлудявам от това, че не мога да разговарям с някой интелигентен човек, че всеки ми говори отвисоко, защото съм малък, че никога не успявам да водя свестен разговор с връстниците си. Можеш да докажеш, че това ми причинява стрес.

Валънтайн си припомни за умрялата катеричка в гората и осъзна, че дори и това ѝ разкритие е част от плана на Питър. Или поне го е направил част от плана си, след като се е случило.

— Така ще го придумаш да ни упълномощи да ползваме неговия граждански пропуск. За да се явим там под друга самоличност, да

скрием факта, че сме още малки, така че хората да ни засвидетелстват интелектуалното уважение, което заслужаваме.

Валънтайн можеше да оспорва идеите му, но не и тази. Тя не можеше да му каже: А какво те кара да мислиш, че заслужаваш уважение? Тя бе чела за Адолф Хитлер. Запита се какво ли е представлявал на дванайсетгодишна възраст. Не е бил толкова умен, не и колкото Питър, но страстно е жадувал за уважение, да, вероятно е било точно така. И как ли щеше да се е отразило на света, ако в детството си е бил грабнат от трансмисията на вършачка или стъпкан от кон?

— Вал — рече Питър, — знам какво си мислиш за мен. Мислиш си, че аз не съм добър човек.

Валънтайн го замери с една борова игличка.

— С тази стрела пронизвам сърцето ти!

— Отдавна се канех да дойда да си поговорим. Но все ме беше страх.

Тя пхна игличка между устните си и като изду бузи, я изстреля срещу него. Игличката се заби досами краката ѝ.

— Още един неуспешен изстрел. Защо се правеше на слаб?

— Вал, страхувах се, че няма да ми повярваш. Че няма да повярваш, че мога да го направя.

— Питър, вярвам ти, че можеш да направиш всичко и че сигурно ще го направиш.

— Но се страхувах повече от това, че ще ми повярваш и ще се опиташ да ме спреш.

— Хайде, Питър, заплаши ме пак, че ще ме убиеш. — Дали той наистина си мислеше, че тя ще се остави да я заблуди с новата си роля на „сладичко и послушно детенце“?

— Знаеш, че си падам по черния хумор. Извинявай. Знаеш, че само те дразня. Нужна ми е помощта ти.

— Ти си точно онова, от което светът има нужда. Едно дванайсетгодишно момче, което да разреши всичките ни проблеми.

— Не е моя грешка, че точно сега съм на толкова. И не е моя грешка, че точно сега се открива тази възможност. Точно сега е времето, когато мога да направлявам събитията. През периодите на промяната в света винаги цари демокрация и човекът с най-добрия глас ще спечели. Всеки си мисли, че Хитлер е дошъл на власт

благодарение на армиите си и тяхната нагласа да убиват, и това е отчасти вярно, защото в реалния свят властта винаги се крепи върху заплахата от смърт и безчестие. Но той се е добрал до властта благодарение на словото, на най-подходящите думи, казани в най-подходящото време.

— Тъкмо се канех да те сравнявам с него.

— Аз не мразя евреите, Вал. Не желая да унищожавам никого. Нито пък искам война. Искam светът да запази своята цялост. Толкова ли е лошо това, което искам? Не желая да се връщаме към онова, което е било. Чела ли си за световните войни?

— Да.

— Има опасност отново да се върнем към тях. Или да стане още по-лошо. Да се окажем включени във Варшавския договор. Ето, на това се казва чудесно хрумване!

— Питър, ние сме деца, не разбираш ли? Ходим на училище, растем... — Но дори като му се противопоставяше, тя искаше той да я убеждава. Още от самото начало й се бе искало да я увещава.

Но Питър не знаеше, че вече е спечелил сражението.

— Ако повярвам в това, ако го приема за истина, тогава ще трябва да стоя и да чакам, докато си отиде и последната възможност, и тогава, когато ще съм вече достатъчно пораснал, ще бъде твърде късно. Чуй ме, Вал. Знам какво си мислиш сега и какво винаги си си мислила за мен. Бях зъл и противен брат. Бях жесток към теб и още по-жесток към Ендър, преди да го отведат. Но аз не ви мразех. Обичах и двамата ви. Просто трябваше да имам... трябваше да бъда... да ми принадлежи първенството, разбираш ли? За мен това е най-важното нещо. Най-голямата ми дарба е, че мога да виждам къде са уязвимите места на хората, че мога да прозра как да се възползвам от тях, но аз просто виждам тези неща, без дори да полагам усилие. Бих могъл да стана бизнесмен и да ръководя някоя голяма корпорация, ще се боричкам, ще маневрирам, докато се изкача до върха, и какво ще стане тогава? Какво ще имам? Нищо. Аз трябва да управлявам, Вал, да имам власт. Но искам да имам власт над нещо, което действително си заслужава. Например една „ПАКС АМЕРИКАНА“ за целия свят? И ако дойде някой друг, след като сразим бъргерите, ако дойде някой друг, за да ни смаже, той ще установи, че ние вече сме се разпрострели из хиляди

светове, че сме в мир със себе си и че никой не може да ни разгроми. Разбираш ли? Искам да спася човечеството от самоунищожение.

Вал никога не бе го чувала да говори толкова искрено. Без капчица насмешка, без следа от неискреност в гласа. Явно, че напредваше като актьор. Или може би наистина бе искрен.

— Излиза, че едно дванайсетгодишно момче и по-малката му сестра ще спасят света, така ли?

— На колко години е бил Александър? А и не мога да постигна всичко това за една нощ. Само ще започна. Ако ми помогнеш.

— Не вярвам, че това, което си направил на катеричката, е част от някакъв план. Мисля, че си го направил, защото обичаш да го правиш.

Най-неочаквано Питър се разрида в шепите си. Вал си помисли, че се преструва, но после се замисли. Нали все пак бе възможно той наистина да я обича и сега, при откриването на тази страхотна възможност, да иска да се покаже слаб пред нея, за да спечели обичта ѝ. *Той ме манипулира*, помисли си тя, *но това не означава, че не е искрен*. Когато си свали ръцете, страните му бяха мокри, а очите зачервени.

— Знам — каза той. — Точно от това най-много се страхувам. Че наистина съм чудовище. Не искам да съм убиец, но желанието да убивам е по-силно от мен.

Тя никога не бе го виждала да проявява толкова голяма слабост. *Ти си така умен, Питър. Тайничко си трупал слабост, за да я използваш сега, за да ме трогнеш*. И все пак слабостта му наистина я трогна. Защото, ако всичко това бе истина, било и отчасти, тогава Питър не бе чудовище, а тя можеше да задоволи своето собствено властолюбие, без да се страхува, че самата тя ще се превърне в чудовище. Тя знаеше, че дори и сега Питър си правеше някакви сметки, но въпреки това той говореше истината. Тази истина бе скрита под дебели пластове, но той ги бе разчупил, докато най-сетне се бе убедил, че Вал му вярва.

— Вал, ако не ми помогнеш, не знам какво ще стане с мен. Но ако си до мен, ако за всичко застанеш плътно до мен, можеш да ме предпазиш да не се превърна в... знаеш какво. В каквото се превръщат лошите хора.

Тя кимна. *Ти само се преструваш, че ще споделиш властта с мен, помисли си тя, но всъщност аз съм тази, която има власт над теб, макар и да не го знаеш.*

— Добре. Ще ти помогна.

Веднага щом татко вписа и двамата в гражданския си пропуск, те започнаха да опипват почвата. Избягваха контакти с информационните мрежи, които изискваха да се използва истинското име. Това не бе трудно, защото истинските имена трябваха само когато ставаше въпрос за пари. На тях обаче не им трябваха пари. Трябваше им уважение. И можеха да си го спечелят. С измислени имена и използване на подходящи мрежи те можеха да минат за когото си искат. За старци, за жени на средна възраст, за всекиго, стига да внимаваха как пишат. Хората щяха да се интересуват единствено от думите и от идеите им. Всеки гражданин имаше право на равен старт по информационните мрежи.

За първите си опити използваха случайни имена, а не онези, които Питър бе замислил да ги направят прочути и влиятелни. Никой, разбира се, не ги канеше на значими национални и международни политически форуми — там те щяха да бъдат само публика, докато не бъдат официално поканени или избрани да участват. Но се включваха и гледаха — четяха някои от есетата, публикувани от маститите автори, и наблюдаваха дебатите, които вървяха по чиновете им.

Но при по-незначителните конференции, където по-обикновените хора коментираха основните дебати, те започнаха да излизат със свой коментар. Първоначално Питър настояваше коментарът им да бъде решително провокационен.

— Не можем да разберем как се възприема нашият стил, докато не получим отговори, а ако не пишем интересно, никой няма да ни отговори.

Пишеха интересно и хората отговаряха. Отговорите, които бяха пуснали по информационните мрежи, бяха остри, а отговорите, които бяха изпратени на Питър и Валънтайн по пощата, за да ги прочетат лично, бяха отровни. Те обаче разбраха кое от написаното от тях се възприема като детинско и незряло. И започнаха да пишат по-добре.

Когато Питър се убеди, че вече умеят да пишат като възрастни, той заличи досегашните им имена и започнаха да се готвят за привличане на истинско внимание.

— Трябва да изглеждаме като напълно различни автори. Ще пишем по различно време и за различни неща. Никога няма да се позоваваме един на друг. Ти ще работиш предимно с мрежите по западното крайбрежие, а аз ще работя главно на юг. Ще работим и за областните програми. Така че сядай и си пиши домашното.

И те си пишеха домашното. Татко и мама се тревожеха понякога, че Питър и Валънтайн са непрекъснато заедно, стиснали чинове под мишница. Но нямаше от какво да се оплакват — бележките на децата бяха добри, а Валънтайн оказваше толкова благотворно влияние върху Питър. Тя бе променила целия му светоглед. И Питър, и Валънтайн седяха в гората при хубаво време или в закътани ресторантчета и закрити паркове, когато валеше, и съчиняваха политическите си коментари. Питър грижливо моделира и двете личности, така че никой от двамата да не е изразител на всичките му идеи — имаше и няколко резервни имена, които използваша, за да вмъкнат мнение на трета страна. „Нека и двамата си намерят последователи, както могат“, каза Питър.

Веднъж, уморена да пише и преписва, докато Питър най-сетне остана доволен, Вал се отчая и каза:

— Тогава си го напиши сам!

— Не мога — отвърна той. — Коментарите не бива да звучат като написани от един човек. Никога. Забравяш, че един ден ще сме дотолкова известни, че някой ще започне да ни анализира. Всеки път трябва да се явяваме като двама напълно различни автори.

И така тя продължи да пише. Основното име, което използваше по мрежите, бе Демостен — Питър ѝ го бе избрал. Той нарече себе си Лок. Бяха очевидно псевдоними, но това бе част от плана.

— Дано имаме късмет да не започнат да се опитват да отгатнат кои сме.

— Ако се прочуем много, правителството винаги може да нареди проверка и да установи кои сме.

— Ако това се случи, ще сме се окопали вече достатъчно добре и няма да понесем големи загуби. Хората може да останат потресени, че Демостен и Лок са две деца, но те вече ще са свикнали да ни слушат.

Заловиха се да съчиняват дебати за своите герои. Валънтайн щеше да подготви встъпителното си изявление, а Питър щеше да измисли случаен опонент, който да ѝ отговори. Отговорът му щеше да бъде интелигентен и дебатът щеше да е оживен, изпъстрен с умни нападки и щеше да е образец на добра политическа реторика. На Валънтайн много ѝ се отдаваше алитерацията и от това изразите ѝ се помнеха лесно. После щяха да включат дебати в информационната мрежа, като ги разделят с разумно определени интервали, все едно, че всичко това се прави на живо. От време на време щеше да се включва по някой и друг коментатор, но Питър и Вал щяха по принцип да не им обръщат внимание или да променят по нещичко в своите коментари, така че да ги съгласуват с отправените забележки.

Питър грижливо си отбелязва всички техни по-забележителни изрази и от време на време предприемаше проверки, за да открие дали тези изрази не се проявяват вече и другаде. Не всички се използваха, но повечето от тях се споменаваха тук и там, а някои се появиха дори в главните дебати по най-престижните мрежи.

— Вече ни четат — каза Питър. — Идеите ни намират почва.

— По-скоро изразите ни.

— Точно това е показателят. Вече имаме някакво влияние. Все още не ни цитират по име, но обсъждат въпросите, които повдигаме. Ние помагаме да се състави дневният ред. Значи успяваме.

— Ще се опитаме ли да се включим в главните дебати?

— Не. Ще изчакаме, докато ни поканят.

Занимаваха се с това едва от седем месеца, когато една от мрежите от западното крайбрежие изпрати съобщение до Демостен. Предложение за седмична колонка в съвсем прилична информационна мрежа.

— Не мога да водя седмична колонка — рече Валънтайн. — Та аз дори нямам още менструация.

— Двете неща нямат нищо общо — отвърна Питър.

— За мен имат. Аз съм все още дете.

— Кажи им, че си съгласна, но тъй като предпочиташ да не си разкриваш самоличността, искаш да ти плащат в информационно време. Така чрез колективната им самоличност ще получиш нов, закодиран пропуск.

— И ако правителството реши да проследи...

— Ти просто ще бъдеш личност, която може да се включва чрез тяхната мрежа. Гражданският пропуск на татко изобщо няма да играе. Онова, което не мога да проумея, е защо потърсиха първо Демостен, а не Лок.

— Талантът винаги изпъква.

Като игра всичко това бе забавно. Но Валънтайн не харесваше някои от позициите, които Питър налагаше на Демостен. Демостен започна да се развива едва ли не като коментатор-параноик, върл противник на Варшавския договор. Тревожеше я само това, че Питър бе онзи, който знае как да използва страха в писанията си, и тя трябваше непрекъснато да ходи при него за идеи. Междувременно неговият Лок следваше умерената им емпатична стратегия. Това донякъде имаше смисъл. Като я караше да играе ролята на Демостен, това означаваше, че той също притежава известна емпатия. Лок също можеше да използва страховете на останалите. Но най-лошото бе, че тази й роля я поставяше в пълна зависимост от Питър. Тя не можеше да го зарече и да използва Демостен за свои собствени цели. Тя не би знаела как да го използва. И все пак тази зависимост бе двупосочна. Той също не можеше да играе ролята на Лок без нея. Или пък можеше?

— Останах с впечатлението, че идеята бе да се обедини светът. Ако пиша все така, както ти настояваш, Питър, аз направо призовавам да се започне война, за да се ликвидира Варшавският договор.

— Ти не си за война, а за открити информационни мрежи и за забрана на заглушаването. За свободно преливане на информацията. Съобразяване с правилата на Лигата, за бога!

Валънтайн неволно заговори с гласа на Демостен, макар че сигурно не изразяваше неговото мнение.

— Всекиму е известно, че още от самото начало на Варшавския договор на него е трябвало да се гледа като на отделна единица, в която тези правила са били спазвани. Международният информационен поток е все още свободен. Но между държавите от Варшавския договор тези въпроси са тяхна вътрешна работа. Ето защо те бяха склонни да допуснат американска хегемония в Лигата.

— Ти оспорваш позицията на Лок, Вал. Имай ми доверие. Трябва да призоваваш само към едно — Варшавският договор да загуби официалния си статут. Трябва да предизвикаш у много хора истински

гняв. След това, когато започнеш да осъзнаваш нуждата от компромис...

— Тогава те просто ще престанат да ме слушат и ще тръгнат на война.

— Имай ми доверие, Вал. Знам какво правя.

— А откъде знаеш? Ти не си по-умен от мен, а и ти е за пръв път.

— Аз съм на тринайсет, а ти на десет години.

— Почти на единайсет.

— А освен това знам как тези въпроси влияят на хората.

— Добре. Ще го направя, както казваш. Но няма да пиша за неща, които призовават към свобода и смърт.

— И за тях ще пишеш.

— И един ден, като ни хванат и се зачудят защо сестра ти е такъв отявлен подпалвач на война, направо мога да се обзаложа, че ще им кажеш, че ти си ме накарал да пиша така.

— Сигурна ли си, че нямаш менструация, девойко?

— Мразя те, Питър Уигин.

Валънтайн обаче най-много се тревожеше, когато баща ѝ, след като публикуваха колонката ѝ по още няколко областни информационни мрежи, започна да следи написаното в нея и да го цитира по време на ядене.

— Ето най-сетне един човек с разум — каза той. После започна да цитира някои от пасажите, които Валънтайн ненавиждаше най-много от всички свои писания.

— Хубаво е да си сътрудничим с тези руснаци в битките срещу бъргерите, но не мога да си представя как след победата ще оставим половината от цивилизования свят в истинско робство, а ти, скъпа?

— Мисля, че вземаш всичко прекалено на сериозно — отвърна майката.

— Харесва ми този Демостен. Допада ми начинът, по който разсъждава. Изненадан съм, че не се появява по главните мрежи — потърсих го в дебатите по международните отношения и знаеш ли, той никога не е участвал в тях.

Валънтайн загуби апетит и стана от масата. Питър я последва след доста голям интервал.

— Значи не ти харесва това, че лъжеш татко — каза той. — И какво? Ти не го лъжеш. Той изобщо и не предполага, че ти си

Демостен, а и Демостен не казва неща, в които ти наистина вярваш. И така двете неща взаимно се изключват. И резултатът е нулев.

— Именно този род разсъждения превръщат Лок в един мръсен глупак. — Тревожеше я истински не това, че лъже баща си, а че баща ѝ всъщност бе съгласен с Демостен. Тя си бе мислила, че могат да го последват само глупаци.

Няколко дни по-късно на Лок му бе предложено да води колонка в информационна мрежа от Нова Англия, най-вече за да излага противоположни възгледи на популярната им колонка, водена от Демостен.

— Не е лошо за две деца, на които са порасли едва по осем косяма под мишниците — рече Питър.

— Пътят от воденето на колонки за информационна мрежа до управлението на света е много дълъг — напомни му Валънтайн. — Толкова дълъг, че още никой не го е извървял.

— Нашите герои обаче вече са го извървели. Или поне нравствената му равностойност. В първата си колонка ще наговоря куп гадни неща за Демостен.

— Хубаво. Само че Демостен няма и да забележи съществуването на Лок. Никога.

— Засега.

Сега, когато Лок и Демостен се издържаха изцяло от доходите от воденето на колонките, Питър и Валънтайн използваша вече пропуска на баща си само за участие под трето име. Майка им все повтаряше, че отделят прекалено много време на информационните мрежи.

— Щом детето не играе, а на работа набляга, глупаво ще порасте и така му се полага — напомни тя на Питър.

Като добър актьор Питър ѝ протегна трепереща ръка и каза:

— Ако смяташ, че трябва да преустановя тези си занимания, мисля, че вече ще мога да се справя, сериозно си мисля, че ще мога.

— Не, не — отвърна майката. — Не искам да ги прекъсваш. Просто внимавай, това е всичко.

— Аз внимавам, мамо.

Всичко си беше постарому, нищо не бе се променило за една година. Ендър бе сигурен в това и все пак като че ли всичко бе станало

по-противно. Той продължаваше да оглавява ранглистата за бойно майсторство и никой не се съмняваше, че това е напълно заслужено. На деветгодишна възраст той бе взведен в армия „Феникс“ с командир Петра Арканян. Продължаваше да провежда вечерните си тренировки и макар че в тях сега участваха елитни групи войници, подбрани от своите командири, всеки новобранец, който искаше, можеше да дойде. Алей също бе станал взведен, но в друга армия, и те все още бяха добри приятели. Шен не бе произведен, но това не бе пречка. Динк Мийкър най-сетне бе приел командирския пост и бе оглавил армия „Плъх“ на мястото на Роуз дьо Ноуз. *Всичко върви добре, и то много добре, и изобщо не виждам какво повече може да се иска... Защо тогава ненавиждам живота си?*

Ендър мислено проследи стъпка по стъпка тренировките и игрите. Харесваше му да обучава момчетата от взвода си и те вярно го следваха. Радваше се на всеобщо уважение. По време и на занятия, и на вечерните тренировки към него се отнасяха твърде почтително. Командирите идваха, за да се запознаят с това, което прави. Другите войници идваха на масата му в трапезарията и искаха разрешение да седнат. Даже и преподавателите го уважаваха. Ползваше се с такова голямо уважение, че му идваше да закрещи.

Наблюдаваше малките момчета в армията си, напуснали току-що наборните си групи, наблюдаваше ги как играят и как се присмиват на командирите си, когато си мислят, че никой не ги гледа. Наблюдаваше сърдечните взаимоотношения между старите приятели, които от години другаруваха във Военното училище, които разговаряха и се смееха на стари битки и на вечните войници и кандидат-командири.

Но когато се намираше в компанията на своите стари приятели, нямаше нито смях, нито разказване на спомени. Само работа. Само интелигентни разговори и вълнения, свързани с играта, нищо повече. Тази вечер, по време на тренировката, Ендър и Алей обсъждаха нюансите на маневрите в открития космос, когато Шен дойде и след като ги послуша миг-два, неочаквано сграбчи Алей за раменете и закреща:

— Нова! Нова! Нова!

Алей избухна в смях и няколко секунди Ендър ги наблюдаваше как си припомнят заедно сражението, онова сражение, в което надхитриха големите момчета и се измъкнаха от...

Изведнъж те си спомниха, че и Ендър бе участвал в тази битка.

— Извинявай, Ендър — каза Шен.

Извинявай. За какво? За това, че са приятели?

— Както знаете, аз също бях там — рече Ендър.

И те отново се извиниха. И отново на работа. И отново много уважение. И Ендър осъзна, че в смеха и в дружеската им закачка изобщо не бе предвидено да включат и него.

И откъде да се досетят да ме включат и мен? Да не би да се засмях? Или да поех шегата? Просто стоях като пън и ги наблюдавах като учител.

Те и за такъв ме имат. За учител. За легендарен воин. Но не и за един от тях. Не за човек, когото прегръщаш и му прошепваш в ухото „Селям!“ Това бе продължило само докато Ендър изглеждаше жертва. Докато все още изглеждаше уязвим. Сега той бе воин-експерт и бе сам, абсолютно сам.

Потъжи за себе си, Ендър.

Като си легна, набра думите „ГОРКИЧКИЯТ ЕНДЪР“ на чина си. После се присмя на себе си и заличи написаното. *Няма момче или момиче в цялото училище, което не би сменило с радост мястото си с моето.*

Той отново се включи в мисловната игра. Тръгна, както често правеше това, из селцето, което джуджетата бяха построили в могилата от трупа на Великана. Беше лесно да построят яки стени от извитите ребра, между които имаше достатъчно място за прозорци. Целият труп на Великана бе разпределен на апартаменти, в които се влизаше от пътеката, минаваща по гръбначния стълб. Общественият амфитеатър бе издълбан в тазовата кухня, а общинското стадо понита пасеше в ливадите, заключени между краката на Великана. Ендър никога не бе сигурен с какво се занимаваха джуджетата, докато кръстосваха забързани нагоре-надолу. Те не го закачаха, когато минаваше през селото, а в замяна той никога не им причиняваше зло.

Прескочи тазовата кост в дъното на обществения площад и мина през пасбището. Понитата се разпръснаха при появата му. Не тръгна да ги гони. Ендър вече не разбираше по какви правила протича играта. По-рано, преди първото му отиване до Края на света, играта се състоеше единствено от сражения и ребуси, които той трябваше да решава — да разгромиш противника, преди той да те убие, или да

измислиш как да преодолееш препятствията. Сега обаче никой не го нападаше, нямаше война и където и да отидеше, нямаше никакви препятствия.

Освен, разбира се, в стаята на замъка на Края на света. Това бе единственото опасно място, което бе останало. И Ендър, колкото и често да се заричаше да не го прави, винаги се връщаше там, винаги убиваше змията, винаги поглеждаше брат си в огледалото и винаги след това, каквото и да направеше, умираше.

И този път не бе по-различно. Опитва се да използва ножа на масата, за да издълбае хоросана и да извади един камък от стената. Веднага щом проби дупка в замазката, през пролуката започна да шурти вода и Ендър видя как фигурката му, върху която бе вече загубил контрол, се бори отчаяно, за да спаси живота си и да не се удави. Прозорците на стаята изчезнаха, водата се надигна и фигурката се удави. През цялото това време лицето на Питър Уигин не изчезна от огледалото и не отмести погледа си от него.

Уловен съм в капан, помисли си Ендър, уловен съм в капан тук, в Края на света, и от него няма излизане. И той най-сетне разпозна горчивия вкус, който го преследваше неотклонно въпреки всичките му успехи във Военното училище. Наричаше се отчаяние.

Когато Валънтайн пристигна, на входовете на училището стояха униформени мъже. Стойката им не бе като на пост, а леко нехайна, сякаш изчакваха някой, влязъл вътре, да свърши някаква работа. Носеха униформата на МФ. Десантчици, същите униформи, които всеки бе виждал в кървавите сражения от видеофилмите. Това придаваше известна романтична атмосфера на този учебен ден и всички останали деца бяха страшно развълнувани от присъствието им.

Не и Валънтайн. Първо, това ѝ напомни за Ендър. И второ, изплаши я. Някакъв драскач бе публикувал неотдавна жесток коментар върху събраните съчинения на Демостен. Коментарът, а следователно и работата ѝ, бяха обсъдени на открита конференция по мрежата за международни отношения и там едни от най-влиятелните личности на деня или нападаха, или защитаваха Демостен. Онова, което я разтревожи най-много, бе изявлението на един англичанин: „Независимо дали ще му хареса, или не, Демостен не може да запази

завинаги своето инкогнито. Той разгневи прекалено много умни хора и зарадва прекалено много глупаци, за да продължава да се крие зад своя прекалено удобен псевдоним. Или ще си свали маската, за да поеме водачеството над силите на глупостта, които свика в боен строй, или враговете му ще му свалят маската, за да диагностират заболяването, довело до помътняването на разсъдъка му.“

Питър бе много доволен, което по това време бе все още възможно. Валънтайн се страхуваше, че прекалено много могъщи хора са разгневени от злобните писания на Демостен и че тя наистина ще бъде разкрита. Онези от МФ можеха да го направят, щом на американското правителство му забраняваше конституцията. И ето ги вече войниците на МФ, струпани не другаде, а в училището в Уестърн Гилфорд, което не беше едно от обичайните им места за осигуряване наборници за МФ.

Ето защо Валънтайн изобщо не се изненада, че още с влизането си завари по чина ѝ да обикаля следното съобщение:

МОЛЯ, ЕЛАТЕ НЕЗАБАВНО В КАБИНЕТА НА Д-Р
ЛАЙНБЪРИ!

Тя зачака нетърпеливо пред кабинета на директорката, докато самата д-р Лайнбъри отвори вратата и ѝ кимна да влезе. И последното ѝ съмнение се стопи, когато видя мъж със заоблен корем с униформата на полковник от МФ, който седеше в единствения удобен стол в стаята.

— Ти си Валънтайн Уигин — заговори той.

— Да — прошепна тя.

— Аз съм полковник Граф. Срещали сме се и преди.

Преди ли? Кога е имала вземане-даване с МФ?

— Дойдох да поговорим поверително за вашия брат.

Значи не става въпрос само за мен, помисли си тя. Разкрили са и Питър. Или пък е нещо ново? Да не е направил нещо смахнато? Смятах, че вече се е отказал да върши смахнати неща.

— Валънтайн, изглеждаш ми уплашена. Успокой се. Моля те, седни. Уверявам те, че брат ти е добре. Той изцяло оправда нашите очаквания.

И в този миг, с огромно облекчение, тя осъзна, че са дошли не заради друг, а заради Ендър. Заради Ендър. И че изобщо не ставаше въпрос за тях, а за мъничкия Ендър, който бе изчезнал толкова отдавна и който не бе сега част от заговорите на Питър. *Ти извади късмет, Ендър. Измъкна се, преди Питър да те пипне в капана на своите интриги.*

— Какви чувства изпитваш към брат си, Валънтайн?

— Към Ендър ли?

— Разбира се.

— Какви чувства може да изпитвам към него? Та аз не съм го виждала и чувала, откакто бях на осем години.

— Д-р Лайнбъри, ще ни извините ли, моля?

Лайнбъри се ядоса.

— След като премислих, д-р Лайнбъри, реших, че ние с Валънтайн ще можем да разговаряме много по-ползотворно, ако се поразходим. Надалеч от подслушвателното устройство, което заместникът ви е инсталирал в тази стая.

За първи път Валънтайн виждаше д-р Лайнбъри онемяла. Полковник Граф отместил една картина от стената и свалил оттам звукочувствителната мембрана заедно с нейния малък предавателен механизъм.

— Евтин номер — рече Граф, — но върши работа. Смятах, че знаете за него.

Лайнбъри взе устройството и се отпусна тежко на писалището си. Граф изведе Валънтайн навън.

Тръгнаха към футболното игрище. Войниците ги следваха на дискретно разстояние — разрешиха се и образуваха огромен кръг, за да им осигурят възможно най-широк охраняван периметър.

— Валънтайн, нужна ни е помощ за Ендър.

— Каква помощ?

— Все още не знаем със сигурност. Искаме да ни помогнеш да разберем.

— Добре, но какво се е случило?

— Това е част от проблема. Не знаем какво се е случило.

Валънтайн не се съдържа и се засмя.

— Не съм го виждала от три години! Вие изобщо не го пуснахте през това време.

— Виж какво, Валънтайн, идването ми дотук и връщането ми до Военното училище струват повече пари, отколкото баща ти може да изкара за цял живот. Не съм дошъл случайно дотук.

— Кралят сънувал сън — започна Валънтайн. — Но забравил какво точно е сънувал. Ето защо извикал мъдреците си да му разтълкуват съня, но ако не успеели, щели да умрат. Само Данаил успял да го разтълкува, защото бил пророк.

— Четеш Библията?

— Тази година по английски учим класически произведения. Аз обаче не съм пророк.

— Бих искал да ти разкажа всичко за положението на Ендър. Но това ще отнеме часове, може би и дни, а след това ще трябва да те изпратя в затвора за опазване на тайната, защото голяма част от тази информация е строго поверителна. Така че нека видим какво можем да направим с по-оскъдна информация. Има една игра, която нашите ученици играят на компютъра. — И той й разказа за Края на света, и за стаята без изход, и за изображението на Питър в огледалото.

— Значи компютърът поставя снимката там, а не Ендър. Защо тогава не попитате компютъра?

— Компютърът няма да знае.

— Тогава аз ли трябва да знам?

— За втори път, откакто е при нас, Ендър извежда тази игра до безизходно положение. До точка, в която изглежда, че играта няма решение.

— Той реши ли първата?

— Най-накрая успя.

— Тогава му дайте време — сигурно ще реши и тази.

— Не съм сигурен, Валънтайн, брат ти е едно много нещастно малко момче.

— Защо?

— Не знам.

— Вие май не знаете много, а?

Валънтайн за миг си помисли, че мъжът може да се разсърди. Той обаче реши да се засмее.

— Така е, не знам много. Валънтайн, защо Ендър вижда непрекъснато брат ви Питър в огледалото?

— Не би трябвало. Това е глупаво.

— Защо да е глупаво?

— Защото, ако има някой, който да е пълна противоположност на Ендър, това е Питър.

— Защо?

Валънтайн не можа да измисли как да отговори по начин, който да е безопасен. Прекалено много въпроси за Питър можеха да доведат до истинска беда. Валънтайн знаеше достатъчно за света, за да е убедена, че никой не би взел на сериозно плановите на Питър за господство над света, нито като опасност за съществуващите правителства. Но можеха спокойно да решат, че е ненормален и че трябва да бъде лекуван от мегаломания.

— Готвиш се да ме излъжеш — рече Граф.

— Готвя се да не разговарям повече с вас — отвърна Валънтайн.

— И се страхуваш. Защо се страхуваш?

— Не обичам да ме разпитват за семейството ни. Оставете семейството ни на мира.

— Валънтайн, опитвам се да оставя семейството ти на мира. Именно заради това идвам при теб, за да не подлагам Питър на цяла поредица от изследвания и да не разпитвам родителите ти. Опитвам се да разреши този въпрос сега, с човека, който Ендър обича най-много и на когото вярва най-много в света, може би единствения човек, към когото храни обич и доверие. Ако не можем да решим нещата по този начин, тогава ще изолираме семейството ти и оттам насетне ще постъпим както намерим за добре. Това не е маловажен въпрос и аз няма да си тръгна оттук с празни ръце.

Единственият човек, когото Ендър изобищо обича и на когото вярва. Почувства, че някъде дълбоко я прободете болка, обзе я съжаление и срам, че сега бе по-близка с Питър, с Питър, който сега бе центърът на живота ѝ. За теб, Ендър, паля огньове на рождения ти ден. На Питър му помагам да осъществи мечтите си.

— Никога не съм ви имала за приятен човек. Нито когато дойдохте да отведете Ендър, нито сега.

— Не се преструвай на невежо момиченце. Виждал съм тестовите ти, когато беше малка, а и сега няма много професори — колеги, които да се равняват с теб.

— Ендър и Питър взаимно се мразят.

— Това ми е известно. Ти каза, че били две пълни противоположности. Защо?

— Питър... може да се държи отвратително понякога.

— В какъв смисъл?

— Подло. Просто подло, това е.

— Валънтайн, за доброто на Ендър, разкажи ми какво прави Питър, когато се държи подло.

— Непрекъснато заплашва, че ще убие някого. Не го казва на сериозно. Но когато бяхме малки, ние с Ендър се страхувахме от него. Той ни казваше, че ще ни убие. Всъщност казваше ни, че ще убие Ендър.

— Засякохме с монитора подобни сцени.

— Всичко беше заради монитора.

— И само толкова ли? Разкажи ми повече за Питър.

И тя му разказа за децата във всяко едно училище, в което Питър бе учил. Никога не ги е удрял, но ги е измъчвал, което е същото. Открива от какво се срамуват най-много и го съобщава на човека, на чието уважение те най-много държат. Установява от какво най-много се страхуват и се старае да им осигурява по-чести срещи с него.

— И с Ендър ли постъпваше така?

Валънтайн поклати глава.

— Сигурна ли си? Ендър нямаше ли уязвимо място? Нещо, от което да се страхува най-много или от което да се срамува?

— Ендър никога не е правил нещо, от което да се срамува. — И изведнъж, обзета от срам, че е забравила и предала Ендър, тя заплака.

— Защо плачеш?

Тя поклати глава. Нямаше да може да обясни какво изпитва, като мисли за малкия си брат, доброто момче, което беше защитавала години наред, и едновременно се сеца, че сега е съюзник на Питър в един замисъл, върху който тя изобщо нямаше контрол.

Ендър никога не се подчини на Питър, а аз се огънах, превърнах се в част от него, каквато Ендър никога не стана.

— Ендър никога не отстъпи — рече тя.

— Пред какво?

— Пред Питър. Пред възможността да заприлича на Питър.

Разхождаха се мълчаливо по голлинията.

— По какво би могъл Ендър да заприлича на Питър?

Валънтайн сви рамене.

— Вече ви казах.

— Но Ендър никога не е вършил подобни неща. Той просто е бил едно малко момче.

— Ние обаче и двамата го искахме. И двамата искахме да... да убием Питър.

— Оо!

— Не, това не е вярно. Никога не сме го казвали гласно. Ендър никога не е казвал, че иска да го направи. Аз... само... си го мислех. Аз си го мислех, не Ендър. Той никога не е казвал, че иска да го убие.

— А какво искаше той?

— Той просто не искаше да бъде...

— Да бъде какво?

— Питър измъчва катерички. Той ги разпъва на земята, одира ги живи и ги наблюдава, докато умрат. Той правеше това по-рано, вече не го прави. Но го правеше. Ако Ендър знаеше за това, ако Ендър можеше да го види, мисля, че той би...

— Би какво? Би спасил катеричките? Би се опитал да ги излекува?

— Не, по онова време човек не можеше да поправи нещо, което Питър бе сторил. Не можеше да се отива против волята му. Но Ендър щеше да е добър към катеричките. Разбирате ли? Щеше да ги храни.

— Но ако започнеше да ги храни, те щяха да се опитомят и тогава на Питър щеше да му е много по-лесно да ги лови.

Валънтайн отново заплака.

— Каквото и да направи човек, то винаги ще е от полза за Питър. Всичко е от полза за Питър, всичко, човек няма как да се измъкне, всичко!

— Ти помагаш ли на Питър? — попита Граф.

Тя не отговори.

— Чак толкова лош човек ли е Питър, Валънтайн?

Тя кимна.

— Питър ли е най-лошият човек на света?

— Откъде бих могла да знам? Той е най-лошият човек, когото аз познавам.

— И все пак вие с Ендър сте му брат и сестра. Имате едни и същи гени, едни и същи родители, как би могъл да бъде толкова лош,

щом...

Валънтайн се обърна и му изкрещя. Изкрещя, сякаш той искаше да я убие.

— Ендър не прилича на Питър! Ендър по нищо не прилича на Питър! Освен по това, че е умен, но по нищо друго — по нищо, по нищо, абсолютно по нищо друго не прилича на Питър! По нищо!

— Ясно — рече Граф.

— Знам какво си мислиш, гадно копеле, мислиш си, че греша и че Ендър прилича на Питър. Е, добре, може би аз приличам на Питър, но не и Ендър. Винаги му казвах това, когато плачеше, много пъти съм му го казвала: ти не си като Питър, ти не обичаш да причиняваш болка на хората, ти си мил и добър и изобщо не приличаш на Питър!

— И това е истина.

Неговото съгласие я успокои.

— Точно така, по дяволите, истина е! Истина е!

— Валънтайн, ще помогнеш ли на Ендър?

— Вече не мога да направя нищо за него.

— Става въпрос за същото нещо, което винаги досега си правила за него. Просто да го успокоиш и да му кажеш, че той изобщо не обича да причинява болка на хората, че е добър и мил и че изобщо не прилича на Питър. Това е най-важното. Че изобщо не прилича на Питър.

— Ще мога ли да го видя?

— Не. Искам да му напишеш писмо.

— Каква полза да му пиша? Ендър никога не отговори на нито едно от писмата, които му изпратих.

Граф въздъхна.

— Той отговаряше на всяко получено писмо.

Трябваше й само секунда, за да проумее.

— Наистина воняш като мърша.

— Изолацията е... оптималната околна среда за творческото мислене. На нас ни бяха нужни неговите идеи, а не... но нищо. Не е нужно да се оправдавам пред теб.

Товага защо го правиш? Тя обаче не зададе въпроса гласно.

— Но той се е отпуснал. Кара я по инерция. Искаме да го тласнем напред, а той се съпротивлява.

— Може би ще направя услуга на Ендър, ако ви кажа да вървите по дяволите.

— Ти вече ми помогна. Но можеш да ми помогнеш още малко. Пиши му.

— Обещавате ли да не съкращавате нищо от това, което ще напиша?

— Не мога да обещая такова нещо.

— Тогава забравете за писмото.

— Не е толкова трудно. Ще напиша сам писмото ти. Можем да използваме и предишните ти писма, за да се доближим до стила ти. Нищо по-просто.

— Искам да го видя.

— Ще получи първата си отпуска, когато навърши осемнайсет години.

— Нали му бяхте казали, че ще я получи, когато навърши дванайсет?

— Изменихме правилника.

— И от къде на къде трябва да ви помагам?

— Не помагай на мен. Помогни на Ендър. А какво значение има, ако това ще е от полза и за нас?

— Кой знае какви ужасни неща му правите там, в онова училище?

Граф се навъси.

— Драга Валънтайн, скъпо момиченце, ужасните неща тепърва предстоят.

Ендър бе прочел четири реда от писмото, преди да осъзнае, че то не е написано от друг войник във Военното училище. Беше пристигнало по обикновения начин — когато включи чина си, му бе съобщено, че за него има писмо по пощата. Прочете четири реда от писмото, после зачете края и разгледа подписа. После отново зачете началото и се сви в леглото, за да прочете отново и отново следните думи:

Ендър,

Мръсните копелета не са ти предали нито едно от писмата ми. Досега съм ти писала сигурно стотици пъти, но ти сигурно вече си мислиш, че изобщо не съм ти писала. Знай, че ти писах. Не съм те забравила. Спомням си рождения ти ден. Спомням си всичко. Някои хора може да си мислят, че щом си станал войник, ти си вече жесток и безмилостен и обичаш да причиняваш болка на хората като десантниците от видеофилмите. Но аз знам, че това не е вярно. Ти по нищо не приличаш на знаеш кой. Той сега се прави на по-добър, но все още си е такъв гадняр по душа. Ти може и да имаш вид на безчестен, но мен това не може да ме заблуди.

Всичко е както го знаеш постаруму.

Приеми цялата ми обич, керино ушенце,

Вал

Не ми отговаряй, сигурно ще фсихоза анализират писмото ти.

Очевидно писмото беше написано с пълното одобрение на преподавателите. Но нямаше съмнение, че е писано от Вал. Правописът на „фсихоза анализират“ и думата „гадняр“, с която наричаше Питър, шегата, която си правеше, като произнасяше „постаруму“ като „умуване“, бяха все неща, които никой друг освен Вал не можеше да знае.

И въпреки това бяха употребени много често, сякаш някой е искал да вземе всички мерки, за да повярва Ендър, че това писмо е истинско. А защо им е притрябвало да са толкова усърдни, щом то и без това е истинско?

Значи не е истинско. Дори и Валънтайн да го бе написала със собствената си кръв, то пак нямаше да е истинско, защото те са я накарали да го напише. Тя му е писала и преди, но не са пропуснали нито едно от онези й писма. Те сигурно са били истински, но това бе написано по поръчка, то бе част от тяхната манипулация.

И отчаянието отново го обзе. Сега вече знаеше защо. Сега вече знаеше какво ненавижда толкова много. Той нямаше власт над собствения си живот. Те управляваха всичко. Те вземаха всички

решения. Бяха му оставили само играта, единствено нея, и всичко друго бяха те и техният правилник, и плановете, и уроците, и програмите им — той можеше да избере самостоятелно единствено как да проведе битката. Единственото истинско нещо, единственото безценно истинско нещо бе споменът му за Валънтайн, която го бе обичала, преди изобщо да се залови с играта, която го обичаше независимо от това, дали щеше да има война с бъргерите, или не, а те му я бяха отнели сега и я бяха спечелили на своя страна. Сега тя бе една от тях.

Той ги мразеше — тях и всичките им игри. Мразеше ги така неистово, че заплака, докато препрочиташе безсъдържателното, написано по поръчка, писмо на Вал. Другите момчета от армия „Феникс“ забелязаха сълзите му и извърнаха погледи. Ендър Уигин да плаче? Това бе тревожен факт. Сигурно ставаше нещо ужасно. Най-добрият войник да лежи в леглото си и да плаче. В помещението цареше мъртва тишина.

Ендър изличил писмото, заличил го от паметта и после включил мисловната игра. Нямаше представа защо така настървено му се играеше, защо толкова неудържимо му се искаше да стигне до Края на света, но, без да губи време, се озова там. И едва когато облакът го подхвана и се понесе над есенните багри на пасторалния пейзаж, едва тогава той осъзна какво най-много ненавиждаше в писмото на Вал. В него се говореше само за Питър. За това, как той изобщо не приличал на Питър. Думите, които тя бе изричала толкова често, когато го прегръщала и успокоявала, докато той трепереше от страх, ярост и ненавист след мъченията на Питър, тези думи бяха всичко, което бе показано в писмото.

Значи ето за какво са я помолили. Копелетата са знаели за това, знаели са за образа на Питър в огледалото в стаята на замъка, знаели са за всичко и за тях Валънтайн е била само още едно оръдие, за да засилят властта си над него, само още един номер, който да му погодят. Динк имаше право — те бяха истинският враг — те не обичаха нищо и не им пукаше за нищо, но той нямаше да направи онова, което искаха от него, повече нищичко нямаше да направи за тях. Беше му останал само един спомен, само едно светло нещо и тези копелета го бяха стъпкали и омърсили — и така, с него бе свършено, повече игри нямаше да има.

Както винаги змията го очакваше в стаята на кулата, като се разплиташе от килимчето на пода. Този път обаче Ендър не я размаза. Този път улови змията с ръце, коленичи пред нея и нежно, много нежно, поднесе зейналата ѝ уста към устните си.

И я целуна.

Не бе имал намерение да направи това. Намерението му бе да остави змията да го ухапе по устните. Или може би да изяде змията жива, както би направил това Питър от огледалото, Питър с окървавената брадичка и змийската опашка, провиснала между устните му. Но вместо това я целуна.

И змията в дланите му набъбна и придоби друга форма. Форма на човек. Беше Валънтайн и сега тя то целуна.

Змията не можеше да бъде Валънтайн. Беше я убивал прекалено често, за да е сестра му. Питър я бе поглъщал прекалено често. Не, не можеше да приеме, че това е била Валънтайн.

Това ли именно са искали да постигнат, като са му позволили да прочете нейното писмо? Не му пукаше.

Тя се изправи от пода и отиде до огледалото. Ендър накара фигурката си също да стане и да тръгне с нея. Двамата застанаха пред огледалото, където вместо свирепия образ на Питър стояха дракон и еднорог. Ендър протегна ръка и докосна огледалото, стената рухна и пред очите им се разкри огромно стълбище, което водеше надолу. От двете му страни тълпи хора надаваха радостни викове и крясъци. Заедно, ръка в ръка, той и Валънтайн заслизаха по стълбите. Сълзи изпълниха очите му, сълзи на облекчение, че най-сетне бе излязъл на свобода от стаята на Края на света. И тези сълзи му попречиха да види, че всеки човек от тълпата имаше физиономията на Питър. Той само знаеше, че където и да отиде в този свят, Валънтайн щеше да бъде с него.

Валънтайн прочете писмото, което д-р Лайнбъри ѝ бе дала.

„Драга Валънтайн — пишеше в него, — отправяме ти голяма благодарност и похвала за твоите усилия в името на военните дела. С настоящето те известяваме, че си кавалер

на Звездата на Лигата на човечеството — първа степен, която е най-високата военна награда, давана на цивилни лица. За съжаление органите за сигурност на МФ не ни разрешават да направим тази награда публично достояние преди успешното завършване на текущите операции, но бихме искали да те известим, че усилията ти се увенчаха с успех.

Искрено твой, генерал Шимон Леви, Стратегос“

Когато Валънтайн прочете повторно писмото, д-р Лайнбъри го взе от ръцете ѝ.

— Наредено ми е да ти го дам да го прочетеш и след това да го унищожа. — Тя извади от едно чекмедже запалка и подпали листа. Той изгоря с буен пламък в пепелника. — Какви бяха новините? — попита тя. — Добри или лоши?

— Продадох брат си — отвърна Валънтайн. — И току-що ми платиха.

— Звучи малко мелодраматично, нали, Валънтайн?

Валънтайн излезе от кабинета, без да отговори.

Същата нощ Демостен заклеми яростно законите за ограничаване на раждаемостта. На хората трябваше да се разрешава да имат по колкото си искат деца и излишното население да се изпраща в други светове, за да се разсели човечеството из цялата галактика и никакво бедствие или нашествие да не могат да заплашат някога човешката раса с унищожение. „Най-високата благородническа титла, която може да бъде дадена на някое дете, пишеше Демостен, трябва да е Третак!“

Това е за теб, Ендър, казваше си тя, докато пишеше.

Питър се засмя от удоволствие, когато прочете написаното.

— Ето това ще ги накара да се изправят на нокти в да ни забележат. Третак! Благородническа титла! О, в теб наистина има нещо порочно!

ГЛАВА ДЕСЕТА

АРМИЯ „ДРАКОН“

— Сега ли?

— Мисля, че да.

— Това трябва да е заповед, полковник Граф. Армиите не започват маневра, защото някой си командир казва: „Мисля, че е време за нападение.“

— Аз не съм командир. Аз съм учител на малки деца.

— Полковник, сър, признавам, че ви досаждах, признавам, че ви бях трън в очите, но това даде резултат, всичко стана така, както вие искахте. През последните няколко седмици Ендър бе дори...

— Щастлив.

— Доволен. Той се справя добре. Умът му е остър, а играта — отлична. Никога не сме имали такова малко момче, което да е така добре подготвено за командир. Обикновено стават командири, когато навършат единайсет години, но макар и само на девет и половина, той е напълно готов.

— Точно така. Когато бях на Земята, се замислих що за човек би излекувал сърдечната болка на някое дете, за да може отново да го хвърли в сражение. Една малка лична нравствена дилема. Моля да не й обръщаш внимание. Бях много изморен.

— Нали трябва да спасим света?

— Повикай го да дойде.

— Правим това, което е необходимо, полковник Граф.

— Хайде, Андерсън, ти направо умираш да видиш как Ендър ще се справи с всички онези фалшифицирани игри, които те накарах да измислиш.

— Много долно нещо е да...

— И аз самият съм долен тип. Хайде, майоре. Ние и двамата сме измет от Земята. Аз също умирам да разбера как ще се справи. В края на краищата нашият живот зависи от това, дали ще се справи наистина добре. Така ли е?

— Нали не възнамерявате да започнете да говорите на жаргона на момчето?

— Повикай го да дойде, майоре. Ще сваля постоянното наблюдение върху файловете му и ще му дам възможност да си осигури защитна система. Онова, което се каним да направим за него, не е чак толкова лошо. Ще възстановя правото му на лична свобода.

— Искате да кажете правото му на изолация.

— Самотата на властта. Иди и го повикай.

— Слушам, сър. Ще го доведе до петнайсет минути.

— Довиждане. Слушам, сър, слушсър, слусър. Надявам се, че си се зарадвал. Надявам се, че си се почувствал щастлив, Ендър. Може би да ти е за последен път в живота. Добре дошло, момченце. Скъпият ти чичко Граф е приготвил за теб специален план.

Ендър разбра какво става още от мига, в който му съобщиха, че го викат. Всички очакваха, че той ще стане по-рано от другите командири. Може би не толкова по-рано, но почти цели три години той непрекъснато бе оглавявал ранглистата, откъснал се със значителна преднина пред следващите, а вечерните му тренировки се бяха превърнали в най-престижното занятие в училището. Имаше някои, които дори се чудеха какво още мъдруват учителите.

Питаеше се коя ли армия ще му дадат. Скоро щяха да се дипломират трима командири, в това число и Петра, но почти не бе за вярване, че ще му дадат армия „Феникс“ — никой никога не ставаше командир в същата армия, в която го бяха повишили.

Андерсън го заведе първо в новото му жилище. Това бе решаващо доказателство — само командирите имаха самостоятелни

стаи. След това го заведе на проба за нови униформи и нов боен костюм. Той огледа бланките, за да открие името на армията си.

На бланката бе написано: Армия „Дракон“. Но такава армия не съществуваше.

— Никога не съм чувал за армия „Дракон“ — рече Ендър.

— Защото армия „Дракон“ не съществува от четири години. Ние я разформирахме, защото името ѝ се свързваше с разни суеверия. В цялата история на Военното училище нито една армия „Дракон“ не е спечелила дори и една трета от битките си. Името ѝ се бе превърнало в синоним на неуспеха.

— Добре тогава, но защо я възстановявате сега?

— Останали са ни много неизползвани униформи.

Граф седеше на писалището си и изглеждаше по-дебел и по-грохнал от последния път, когато Ендър го бе видял. Той връчи на Ендър куката му — малката кутия, която командирите използваха по време на занятията, за да стигнат до което си пожелаят място в бойната зала. Много пъти по време на вечерните тренировки на Ендър му се бе приисквало да има такава кука, вместо да трябва да се отблъсква непрекъснато, за да отиде докъдето трябва. Сега, когато бе станал майстор в маневрирането без кука, взеха, че му я дадоха.

— Куката действа — обясни Андерсън — само по време на редовните занятия, включени в програмата.

И тъй като Ендър вече замисляше провеждането на допълнителни тренировки, това означаваше, че куката няма да му е от полза през цялото време. Това обясняваше и защо толкова много командири никога не провеждаха допълнителни тренировки. Те зависеха от куката, а тя нямаше да им е от полза по време на допълнителните занятия. Щом смятаха, че куката им създава авторитет и че им дава власт над другите момчета, тогава от тях едва ли можеше да се очаква да работят без нея. *Ето едно преимущество, което ще имам пред някои от противниците си*, помисли си Ендър.

Официалната приветствена реч на Граф издаваше досада и рутина, придобити от често повтаряне. Едва към края сякаш прояви интерес към собствените си думи.

— С армия „Дракон“ правим една необичайна стъпка. Надявам се, че нямаш нищо против. Сформирахме нова армия, като ускорихме курса на обучение на цяла наборна група и забавихме дипломирането

на немалък брой ученици от най-старшите групи. Смятам, че ще си доволен от нивото на войниците си. Надявам се да си, защото ти забраняваме да прехвърляш когото и да било в друга армия.

— И размени ли няма да има? — попита Ендър. Та нали именно по този начин, като разменяха войници, командирите успяваха да си подсилват уязвимите места.

— Няма да има. И така, ти вече три години провеждаш допълнителни тренировки. Имаш последователи. Мнозина добри войници ще окажат несправедлив натиск върху командирите си, за да ги разменят и да дойдат в твоята армия. Ние ти даваме армия, която след време може да стане конкурентоспособна. Нямаме намерение да ти подаряваме първенството.

— А какво ще стане, ако имам войник, с когото не мога да се разбирам.

— Ще се наложи да се разбереш някак си с него. — Граф притвори очи. Андерсън се изправи и разговорът приключи.

Определените за „Дракон“ цветове бяха сиво-оранжево-сиво. Ендър си облече бойния костюм и тръгна по светлинната пътека, която го отведе до спалното помещение, където бе настанена армията му. Войниците бяха вече там и се навъртаха около входа. Ендър незабавно пое ръководството.

— Леглата ще се заемат по старшинство. Ветераните в дъното на помещението, младите войници — в предната част.

Това бе обратното на модела на обичайното настаняване и Ендър знаеше това. Той знаеше също, че не иска да бъде като повечето командири, които почти никога не виждаха по-малките момчета, защото те винаги бяха в дъното на помещението.

И след като се настаниха по реда на постъпването си в училището, Ендър започна да снове по пътеката между леглата. Почти трийсет от войниците идваха направо от наборната си група, без абсолютно никакъв боен опит. Някои бяха дори под възрастовия минимум, а настанените най-близо до вратата бяха трагично дребни на ръст. Ендър си припомни, че сигурно така бе изглеждал и той в очите на Бонсо Мадрид, когато пристигна в армията му. И все пак Бонсо бе имал само един малък войник, с когото да се оправя.

Никой от ветераните не бе от елитната тренировъчна група на Ендър. Никой от тях не е бил взведен командир. Никой всъщност не бе по-голям на години от самия Ендър, което означаваше, че дори и ветераните му имаха не повече от осемнайсетмесечен опит. Някои от тях дори не бе и виждал — явно не е имало заради какво да ги е забелязвал.

Но всички те, разбира се, познаваха Ендър, тъй като той бе най-известният воин в училището. А имаше и такива, които негодуваха срещу него. *Ех, направили са ми поне една услуга — никой от войниците ми не е по-голям на години от мен.*

Веднага щом всеки войник получи легло, Ендър им заповяда да си облекат бойните костюми и да тръгнат на тренировка.

— Включени сме в сутрешното разписание — трябва да тренираме веднага след закуска. Между закуската и тренировката официално имате свободен час. Ще видим какво ще правим, след като установя колко ви бива.

След три минути обаче мнозина от тях все още не бяха облечени, но въпреки това той им заповяда да напуснат помещението.

— Но аз съм гол — оплака се едно момче.

— Следващия път се облечи по-бързо. Три минути от първия сигнал до излизането от помещението — това е правилото за тази седмица. За следващата седмица правилото е две минути. Тръгни. Ще ни се пусне дума, че в армия „Дракон“ са такива тъпаци, че се наложило първото им занятие да е по обличане.

Петима от момчетата бяха съвсем голи и бягаха по коридорите, грабнали в ръка бойните си костюми — малцина бяха онези, които бяха успели да се облекат както трябва. Като минаваха край отворените врати на класните помещения, събираха погледите на всички. Повече закъснения едва ли щеше да има.

По коридорите, които водеха към бойната зала, Ендър ги накара да бягат бързо напред и назад, докато облечените се поизпотиха, а голите се облякоха. После ги заведе до горната врата, онази, която се отваряше в средата на бойната зала, също като вратите в истинските игри. След това ги накара да подскачат и да се улавят за скобите на тавана, за да се отблъскват при влизане в залата.

— Сборен пункт — при отсрещната стена — рече той. — Все едно че тръгвате към вратата на противника.

По четирима наведнъж момчетата започнаха да скачат в залата. Почти никой от тях не знаеше как се тръгва по пряка линия към целта и когато накрая се добраха до отсрещната стена, много малко от новациите бяха разбрали как да контролират своите отскоци.

Последното момче, което скочи, бе дребно дете, очевидно под възрастовия минимум. Той изобщо нямаше как да стигне до скобата на тавана.

— Ако искаш, можеш да използваш страничната скоба — каза Ендър.

— Дръж си я за теб! — отвърна момчето. Той се стрелна нагоре, докосна скобата на тавана с върха на пръста си и префуча през вратата, въртейки се безпомощно едновременно в три посоки. Ендър се опитваше да реши дали да хареса дребосъка, задето бе отказал да приеме направената му отстъпка, или да се разсърди за непочтителното му поведение.

Накрая се събраха край насрещната стена. Ендър забеляза, че всички, без изключение, бяха застанали така, сякаш се намираха в коридора. Ето защо той умишлено се улови здраво за онова, което те смятаха за под, и увисна от него, явявайки се с краката нагоре по отношение на останалите.

— Защо сте с краката нагоре, войници? — попита той.

Някои от тях се опитаха да застанат като него.

— Мирно! — Те замръзнаха по местата си. — Попитах защо сте с главата надолу.

Никой не отговори. Нямаха представа какъв отговор се очаква от тях.

— Попитах защо всеки от вас е вирнал крака във въздуха, а е провесил глава към земята!

Накрая един от тях заговори:

— Сър, това е стойката, която бяхме заели при преминаването през портала.

— Какво общо има тук коридорът? Какво значение има каква е била гравитацията в коридора! В коридора ли ще се сражаваме? Тук, в залата, има ли гравитация?

— Не, сър. Няма, сър.

— Отсега нататък забравете за гравитацията, щом веднъж минете през портала. Старата гравитация я няма, изпарила се е. Ясно

ли е? Независимо каква е гравитацията до пристигането ви до портала, запомнете едно — вратата на противника е надолу. Вие сте с крака насочени към противниковата врата. Нагоре е към вашата собствена врата. Север е нататък, юг е нататък, изток е тук, а запад е... накъде е запад?

Те посочиха.

— Това и очаквах. Единственият процес, който сте усвоили добре, е физиологическият и единствената причина да го усвоите добре е, че можете да тренирате в тоалетната. Какъв бе циркът, който току-що наблюдавах тук? Това ли наричате строй? Това ли наричате полет? Слушай командата: отблъскване и построяване на тавана! Готови! Тръгни!

Както и бе очаквал, доста от момчетата се отблъснаха и инстинктивно поеха, но не към стената, където се намираше порталът, а към стената, която Ендър бе определил като север, което бе нагоре по отношение на коридора. Те, разбира се, бързо осъзнаха грешката си, но много късно — трябваше да се забавят, за да променят посоката, като се отблъснат от северната стена.

Ендър междувременно мислено ги групираше на бързо схващащи и бавно схващащи. Най-малкото момче, което бе скочило последно през портала, пристигна първо до стената, посочена от Ендър, и ловко се улови за скобата. *Основателно са го повишили. Той ще се справя добре.* Беше наперен и непокорен и сигурно вътрешно кипеше, тъй като бе един от онези, които Ендър бе подгонил голи по коридорите.

— Ей, ти! — рече Ендър, сочейки към дребосъка. — Къде е надолу?

— Към противниковата врата. — Отговорът бе отривист. Беше донякъде и грубоват, все едно че казваше: Добре де, добре, а сега да пристъпим към по-важните неща.

— Как се казваш, момче?

— Казва се Бийн^[1], сър.

— И за какво са му дали това име? Заради ръста или заради големината на мозъка му? — Някои от момчетата се позасмяха. — И така, Бийн, ти схващаш нещата точно. А сега слушай внимателно, защото това е важно. Никой не може да мине през този портал, без да се изложи на голяма опасност да го уцелят. Преди години човек

разполагаше с десет-двайсет секунди, преди да скочи в залата. Сега, ако не си минал през портала преди появата на врага, смятай се за замразен. И така, какво става, когато те замразят?

— Не можеш да се движиш — отвърна едно момче.

— Да си замразен означава точно това — каза Ендър. — Но какво става с теб?

Бийн бе този, който, без да му мигне окото, отговори интелигентно:

— Продължаваш да се движиш в посоката, по която си поел при влизането. Със същата скорост, с която си се движил, когато са те замразили.

— Точно така. Правилно. Вие петимата, на опашката, тръгни!

Объркани, момчетата се спогледаха. Ендър замрази и петимата.

— Следващите петима, тръгни!

Те тръгнаха. Ендър замрази и тях, но те продължиха да се движат по посока към стените. Първите петима обаче се носеха безцелно близо до основната група.

— Погледнете тези така наречени войници — заговори Ендър. — Техният командир им нареди да тръгнат, а вижте ги сега. Не стига, че са замразени, но са и замразени точно на това място, където пречат на останалите. Докато другите, които тръгнаха, когато им бе заповядано, са пак замразени, но са там, долу — препречили са коридорите на противника и са закрили зрителното му поле. Надявам се, че поне петима от вас са разбрали поуката от тази маневра. И Бийн несъмнено е един от тях. Така ли е, Бийн?

Първоначално той не отговори. Ендър се втренчи в него, докато момчето не промълви:

— Тъй вярно, сър.

— И така, каква е поуката?

— Когато ти заповядат да тръгнеш, тръгни незабавно, така че, ако те замразят, да се изтеглиш настрани, вместо да пречиш на операциите на собствената си армия.

— Отлично. Все пак имам един войник, който може да преценява нещата.

По това, как улавят скобата ту с едната, ту с другата ръка и как се споглеждат и отвръщат поглед от Бийн, Ендър отгатна негодуванието на другите войници. Защо правя това? За да бъдеш добър командир,

трябва ли да превърнеш едно момче в мишена за всички останали? Само защото са постъпвали така с мен, и аз ли трябва да постъпвам така с него? Ендър искаше да си вземе думите назад, искаше да каже на другите, че малките се нуждаят от тяхната помощ и приятелство повече от който и да е друг. Но, разбира се, не можеше да го направи. Не и от първия ден. На днешния първи ден дори и грешките му трябваше да изглеждат като част от един блестящ план.

С помощта на куката Ендър се приближи до стената и дръпна едно от момчетата настрани от останалите.

— Дръж тялото си изопнато! — нареди Ендър. Той завъртя момчето така, че краката му се насочиха към останалите. И докато момчето се въртеше, Ендър го замрази. Останалите се засмяха.

— Коя част от тялото му е удобната за теб мишена? — попита Ендър момчето, застанало точно под замразените крака на войника.

— Мога да го улуча само в ходилата.

Ендър се обърна към следващото момче:

— А ти?

— Аз виждам част от тялото му.

— А ти?

Момчето, застанало малко по-нататък, отговори:

— Виждам го целия.

— Ходилата не са големи. Не осигуряват кой знае каква защита.

— Ендър отдръпна замразения войник от пътя си. После подви крака под себе си, сякаш че коленичи във въздуха, и ги замрази. Крачолите на костюма му незабавно се втвърдиха и останаха в това положение.

Ендър се изви във въздуха, така че застана коленичил над останалите момчета.

— Какво виждате? — попита той.

— Много по-малко. — отвърнаха те.

Ендър провря пистолета между краката си.

— А аз виждам добре — рече той и се зае да замразява момчетата, които се намираха точно под него. — Спрете ме! — изкрещя той. — Опитайте се да ме уцелите!

Накрая успяха да го поразят, но след като беше замразил повече от една трета от тях. Взе куката и размрази себе си, както и всички други замразени войници.

— И така — рече той. — Накъде е противниковата врата?

— Надолу!

— А в какво положение тръгваме в нападение?

Някои започнаха да обясняват с думи, но Бийн отговори, като се отблъсна от стената с крака присвити под тялото си и се насочи право към насрещната стена, стреляйки непрекъснато между краката си.

За миг на Ендър му се прииска да му изкреци, да го накаже. После се улови, че отхвърля този невеликодушен порив. Защо трябва да се сърдя на това малко момче?

— Бийн ли е единственият, който може да го направи? — извика Ендър.

Всички войници незабавно се отблъснаха и поеха към насрещната стена, присвили колене във въздуха, като стреляха между краката си и крещяха с всичка сила.

Когато всички стигнаха до стената отсреща, Ендър им нареди да го нападнат всички заедно. *Да, помисли си Ендър. Не е зле. Дадох ми неопитна армия, без блестящи ветерани, но поне не са банда глупаци. С тях може да се работи.*

Когато се събраха отново, усмихнати и ободрени, Ендър започна истинската тренировка. Накара ги да присвият крака под себе си и да ги замразят.

— И така, за какво могат да ви послужат краката в едно сражение?

За нищо, отговориха някои момчета.

— Бийн не смята така — рече Ендър.

— Те са най-доброто средство за отблъскване от стените.

— Правилно — каза Ендър.

Другите момчета започнаха да протестират, че отблъскването от стените е движение, а не сражение.

— Няма сражение без движение — отсече Ендър. Те се смълчаха и още повече намразиха Бийн. — А сега, със замразени в това положение крака, можеш ли да се отблъскваш от стените?

Никой не се осмели да отговори от страх да не сгреша.

— Бийн? — попита Ендър.

— Никога не съм опитвал, но може би, ако човек застане с лице към стената и се присвие в кръста...

— Да, но не. Погледнете ме. Аз съм с гръб към стената и краката ми са замразени. И тъй като съм присвил колене, ходилата ми са срещу

стената. Обикновено, когато се отблъсква, човек трябва да се отблъсне надолу, така че да изопне тялото си като шушулка зелен боб, така ли е? Смях.

— Но когато са ми замразени краката, аз използвам горе-долу същата сила, която отблъсква надолу ханша и бедрата ми, само че тя сега отблъсква раменете и ходилата ми назад, отхвърля ханша ми и когато се понеса, тялото ми е стегнато и прибрано. Ето вижте.

Ендър направи рязко движение с ханша напред, което го отхвърли от стената, след миг промени положението на тялото си, присви колене под себе си и се понесе към отсрещната стена. Приземи се на колене, претърколи се по гръб и с лястовичи скок се отблъсна от стената.

— Стреляйте в мен! — извика той. После се завъртя във въздуха, като пое посока, почти успоредна на строилите се в редица до отдалечената стена момчета. И тъй като непрекъснато се въртеше, те не успяха да насочат към него и да задържат по-продължително лъча.

Ендър размрази костюма си и с помощта на куката се върна при тях.

— Ето върху това работим през първия половин час на днешната си тренировка. Да направим по-силни някои мускули, които и не подозирате, че притежавате. Да се научите да използвате краката си като щит и да контролирате движенията си така, че да можете да осъществите това въртене. При близко разстояние въртенето не е от голяма полза, но при по-далечно разстояние, ако се въртите, нищо не могат да ви сторят — при това разстояние лъчът трябва да се държи в една и съща точка в продължение на няколко секунди, но въртите ли се, това не може да стане. А сега замразете краката си и да започваме.

— Няма ли да очертаете коридори? — попита едно момче.

— Не, няма да очертая коридори. Искам да се блъскате неволно един в друг и да посвикнете, защото, когато упражняваме боен строй, обикновено ще ви карам нарочно да се блъскате. А сега, тръгни!

Щом каза „тръгни“, и те наистина тръгнаха.

Ендър си тръгна последен след занятията, тъй като остана да помогне на по-мудните да усвоят някои похвати. Може да са имали и добри преподаватели, но неопитните войници, които бяха дошли направо от наборните си групи, бяха напълно безпомощни, когато се налагаше да правят по две-три неща едновременно. Беше им приятно

да се упражняват в отскоците с присвити, замразени крака, не им бе трудно и да маневрират в полет, но да се отблъснат в една посока, да стрелят в друга, да се завъртят два пъти, да отскочат с лястовичи скок от стената и още с тръгването да стрелят, обърнати с лице към правилната посока — до усвояването на тези умения им предстоеше дълъг път. Упражнения, упражнения и пак упражнения. Това бе всичко, което Ендър можеше да им осигури за известно време. Познанията по стратегия и боен строй бяха полезни, но те не струваха и пукната пара, ако войниците не знаеха как да се оправят в едно сражение.

Трябваше сега да подготви армията си. Бяха го произвели преждевременно командир, а и преподавателите тъкмо сега бяха променили правилника, без да му позволяват каквито и да било размени и без да му дадат поне един ветеран от висока класа. Нямаше никаква гаранция, че ще му отпуснат и обичайните три месеца, необходими му, за да сплоти армията си, преди да я изпратят на бой.

Вечер поне щеше да е с Алей и Шен, които щяха да му помагат да обучава новите си момчета.

Намираше се все още в коридора, по който се излизаше от бойната зала, когато се озова лице в лице с малкия Бийн. Бийн изглеждаше ядосан. Ендър не искаше проблеми точно сега.

— Здравсти, Бийн.

— Здравсти, Ендър.

Мълчание.

— Сър — рече тихичко Ендър.

— Ясно ми е какви ги въртиш, Ендър, сър, и те предупреждавам.

— Предупреждаваш ли ме?

— Мога да бъда най-добрият войник в армията ти, но не си прави шегички с мен.

— Или какво?

— Или ще бъда най-лошият. Или едното, или другото.

— А какво искаш, обич и целувки ли? — Ендър вече започваше да се дразни.

— Искам взвод — отвърна Бийн, без да му трепне окото.

Ендър се върна към него, сведе очи и ги впи в неговите.

— И защо трябва да получиш взвод?

— Защото знам какво да правя с него.

— Да знаеш какво да правиш с един взвод е лесна работа — каза Ендър. — Трудното е да накараш и войниците да го направят. Защо ще му е притрябвало на някой войник да последва един пръдльо като теб?

— Научавам, че и на теб са ти викали така. Чувам, че Бонсо Мадрид все още те нарича с това име.

— Зададох ти въпрос, войнико.

— Ще заслужи уважението на другите, ако не ми попречиш.

Ендър се усмихна.

— Аз ти помагам.

— По най-дяволския начин — отвърна Бийн.

— Никой не би те забелязал освен от съжаление към малкото дете. Но аз се погрижих днес всички да те забележат. Те ще следят всяка твоя стъпка. Ако искаш да заслужиш уважението им, трябва вече да бъдеш безукорен във всичко.

— Значи нямам дори възможност да се науча, преди да ми пишат оценка.

— Горкото детенце. Никой не се отнася справедливо към него — Ендър леко притисна Бийн до стената. — Ще ти кажа как можеш да получиш взвод. Докажи ми, че знаеш какво трябва да правиш като войник. Докажи ми, че знаеш как да използваш другите войници. И след това ми докажи, че някой иска да те последва в битката. Тогава ще получиш своя взвод. Но не и преди това.

Бийн се усмихна.

— Това е справедливо. Ако си удържиш на думата, само след месец ще бъда взводен.

Ендър се пресегна, сграбчи го за платката на униформата и го блъсна в стената.

— Щом кажа, че ще направя нещо по даден начин, Бийн, аз наистина ще го направя само по този начин.

Бийн само се усмихна. Ендър го пусна и си тръгна.

Когато се прибра в стаята си, легна на леглото и се разтрепера. *Какво правя? Първите ми учебни занятия, а аз, подобно на Бонсо, тормозя хората. Като Питър. Блъскам ги. Заяждам се с някое нещастно малко момче, така че другите да си имат някого, когото да мразят. Отвратително. Върша всичко онова, което най-много ненавиждах у командирите.*

Дали не е някой закон на човешката природа, според който неизбежно ставаш такъв, какъвто е бил първият ти командир. Ако е така, веднага мога да се откажа от този пост.

Той отново и отново премисли нещата, които бе направил или казал на първата тренировка на своята нова армия. Защо не можеше да разговаря така, както винаги бе разговарял в групата на вечерните тренировки? Без никакво перчене. Никога не бе давал заповеди, отправял бе винаги предложения. Това обаче не би донесло успех, не и в армията. Неговата неофициална тренировъчна група нямаше за задача да постигне синхрон в действията си. Не бе нужно да се изработва и колективно чувство, изобщо не им се налагаше да се учат как да се сработват и как да разчитат един на друг при сражение. Не им се налагаше да реагират мигновено и на заповеди.

А той можеше да отиде и до другата крайност. Ако поискаше, можеше да бъде немарлив и некомпетентен като Роуз дьо Ноуз. Можеше да допуска глупави грешки, независимо с какво се занимава. Трябваше да въдвори дисциплина, а това означаваше да иска и да получава бързо и безусловно подчинение. Трябваше да има добре обучена армия, а това означаваше непрекъснати тренировки за войниците, и то след като вече си въобразяват, че са усвоили дадена хватка, докато тя не се превърне за тях в нещо толкова естествено, че изобщо да не се замислят за нея, когато я прилагат.

А какво беше това нещо с Бийн? Защо се бе нахвърлил на най-дребничкия, на най-слабия и вероятно най-умния от момчетата? Защо постъпи с Бийн така, както бяха постъпвали със самия него командирите, които най-много ненавиждаше.

После си спомни, че всичко това не бе започнало с командирите му. Преди Роуз и Бонсо да се държат така презрително с него, той бе изолиран в своята наборна група. И не беше и Бърнард, който започна всичко. Започна го Граф.

Преподавателите бяха тези, които поставиха началото. И това не бе случайно. Ендър проумя всичко едва сега. Това бе стратегия. Граф умишлено го бе възхвалявал, за да го отдели от другите момчета и да направи невъзможно сближаването му с тях. И сега той започна да се пита какви са били причините за това. Не го е правел, за да сплоти останалата част от групата — тя всъщност се раздираше от разногласия. Граф бе поставил Ендър в изолация, за да го накара да се

бори. Да го накара да докаже, че не само го бива като войник, а че е много по-добър от всички останали. Само по този начин Ендър можеше да спечели уважение и приятелство. Това направи от него по-добър войник, отколкото изобщо можеше да стане. В резултат на всичко това стана самотен, боязлив, сърдит и недоверчив. И тези му качества вероятно допринесоха да стане още по-добър войник.

Ето какво правя с теб сега, Бийн. Причинявам ти болка, за да те направя по-добър войник във всяко едно отношение. Да направя ума ти по-остър. Да направя усилията ти по-напрегнати. Да те изкарам от равновесие и да не си никога сигурен какво следва да ти се случи, така че да си готов на всичко, да си готов да импровизираш, да си решен да победиш в каквото и да било начинание. А на всичко отгоре те и унижавам. Ето защо са те довели при мен, Бийн. За да станеш същия като мен. За да пораснеш и да станеш пълно мое подобие.

Ами аз? Нима аз трябва да стана като Граф? Дебел и навъсен, и безчувствен, и да манипулирам живота на малките момчета, така че от тях да стават като от матрица образцови генерали и адмирали, готови да оглавят флота в защита на отечеството. И тогава изпитваш цялото удоволствие на кукловода. Докато ти попадне някой войник, който може да постигне много повече от всички останали. Това според теб е недопустимо. То ти разваля симетрията. Трябва да го вкараш в пътя, да го пречупиш, да го изолираш, да го мачкаш, докато не влезе в пътя с останалите.

Стореното от мен днес, Бийн, е вече сторено. Но аз ще те наблюдавам с повече съчувствие, отколкото изобщо можеш да си представиш, и когато му дойде времето, ще откриеш, че аз съм ти приятел и че ти си станал войникът, който искаш да бъдеш.

Ендър не отиде на следобедните занятия. Остана да лежи в леглото си и да записва впечатленията си от всяко момче в неговата армия, нещата, които бе забелязал веднага у тях, и нещата, върху които трябваше още да поработят. Довечера на тренировката щеше да поговори с Алей и двамата щяха да набележат как да обучават малки групи, за да ги научат на нещата, които трябваше да знаят. Поне нямаше да го прави сам.

Но когато същата вечер стигна до бойната зала, докато повечето момчета все още вечеряха, там го очакваше майор Андерсън.

— Има промяна в правилника, Ендър. Отсега нататък само войници от една и съща армия могат да тренират в бойната зала през свободното си време. Ето защо бойните зали са вече на разположение само по разписание. Ще можеш да тренираш пак след четири дни.

— Никой друг не провежда извънредни тренировки.

— Вече провеждат, Ендър. Сега, откакто командваш друга армия, никой не иска момчетата му да тренират при теб. Сигурен съм, че можеш да разбереш защо. По тази причина другите командири ще провеждат свои самостоятелни тренировки.

— Но аз винаги съм бил в армия, различна от тяхната. И въпреки това те изпращаха войниците си на тренировки при мен.

— Тогава ти не беше командир.

— Дали сте ми съвсем неопитни войници, майор Андерсън, сър...

— Не са малко и ветераните.

— Те не стават за нищо.

— Тук приемаме само високо надарени деца, Ендър. Направи от тях добри войници.

— Трябват ми Алей и Шен, за да...

— Крайно време е да пораснеш и да вършиш нещата си самостоятелно, Ендър. Не ти е нужно тези, другите момчета, да те водят за ръка. Вече си командир. Така че дръж се като такъв, Ендър.

Ендър отмина Андерсън и тръгна към бойната зала. После се поспря, обърна се и попита:

— И след като вечерните тренировки ще се водят по редовна програма, означава ли това, че ще мога да използвам куката?

Усмихна ли се Андерсън? Не. Не бе възможно.

— Ще видим — отговори той.

Ендър му обърна гръб и влезе в бойната зала. Скоро пристигнаха момчетата от армията му, но никой друг — или Андерсън стоеше отвън и пресрещаше всеки, който идваше на тренировката на Ендър, или из училището се беше разчуло, че с извънредните вечерни тренировки на Ендър бе вече свършено.

Тренировката мина добре, постигнаха много, но в края Ендър се почувства уморен и самотен. До сигнала за лягане оставаше още около половин час. Не можеше да отиде в спалното помещение на армията си — отдавна бе разбрал, че най-добрите командири стоят настрана,

освен ако нямат някоя особена причина да направят посещение. На момчетата трябваше да им бъде осигурено правото на спокойствие и отдих, без някой да ги подслушва, за да ги покровителства или презира, в зависимост от това, което си казват, разговарят, вършат или мислят.

Ето защо се отправи към залата за игри, където още няколко момчета използваха последния половин час преди последния звънец, за да решат облози или да подобрят собствените си резултати от предишната игра. Нито една от игрите не му се стори интересна, но все пак започна една лесна, ободряваща игра, предназначена за новобранци. Отегчен, той не обърна внимание на новите цели в играта и използва малката фигурка на играча, едно мече, за да изследва забавния пейзаж наоколо.

— Така няма никога да спечелиш.

Ендър се усмихна.

— Липсваше ми на тренировката, Алей.

— Аз бях там. Само че за твоята армия бяха определили отделно място. Май си станал важна клечка и вече не можеш да играеш с малките момчета.

— Та ти си с цял аршин по-висок от мен.

— Аршин ли! Да не би Бог да ти пошепва да построиш и корабче или нещо подобно? Какво е това смахнато архаично настроение.

— Не е смахнато, а просто тайнствено. Тайно, неуловимо, загадъчно. Вече ми липсваш, обрязано куче.

— Не знаеш ли? Ние вече сме противници. Следващия път, когато се срещнем, ще бъде в сражение и ще те напердаша по задника.

Беше, както винаги закачка, но този път съдържаше и много истина. Сега, когато чу как Алей говори всичко това на шега, Ендър почувства болката от загубата на приятеля и най-гадната болка от съмнението, че Алей наистина го боли толкова малко, колкото показва, че го боли.

— Опитай само — отвърна Ендър. — Всичко, което знаеш, си го научил от мен. Но аз не съм те научил на всичко, което знам.

— Винаги съм знаел, че криеш нещо, Ендър.

Мълчание. Мечето на Ендър бе изпаднало в беда. Покатери се на едно дърво.

— Не е истина, Алей. Нищо не съм крил.

— Знам — отговори Алей. — Аз също.
— Селям, Алей.
— Уви, няма да го бъде.
— Кое?
— Мира. Ето това означава селям. Мир вам.

Тези думи събудиха у Ендър далечен спомен. Гласът на майка му, която му чете тихичко, когато бе още съвсем малък. „Не мислете, че съм дошъл, за да донеса мир на този свят. Дошъл съм да му донеса не мир, а меч.“ Ендър си представяше как майка му пронизва с окървавен кинжал Питър Ужасния и думите се бяха запечатали в съзнанието му заедно с въображаемата картина.

Сред настъпилото мълчание мечето умря. Бе сладка смърт, придружена със смешна музика. Ендър се извърна. Алей си бе отишъл. Имаше чувството, че нещо от него си е отишло, някаква вътрешна опора, на която се крепеше неговата смелост и самоувереност. В дружбата си с Алей, Ендър бе почувствал толкова силно душевно единение, че думата ние му идваше по-лесно на езика, отколкото аз.

Алей обаче му бе оставил нещо. Ендър лежеше в леглото си и както си спеше, усети устните на Алей върху бузата си и го чу да изговаря думата „мир“. Целувката, думата, мирът бяха все още с него. *Аз съм само онова, което си спомням, а споменът за приятелството на Алей е толкова жив, че те не могат да ми го изтръгнат. Както и Валънтайн, от всички най-силният ми спомен.*

На другия ден се разминаха с Алей в коридора и се поздравиха, докоснаха ръцете си, разговаряха, но и двамата знаеха, че между тях вече имаше стена. Тази стена можеше и да се събори в някой бъдещ ден, но засега единственият мост между тях бяха корените, пораснали надълбоко под стената, където бяха недосегаеми.

Най-ужасното нещо обаче бе страхът, че стената никога няма да може да се събори, че дълбоко в сърцето си Алей бе доволен от раздялата и че се радваше, че ще бъде противник на Ендър.

Защото сега, когато не можеха да бъдат заедно, вече ги разделяше бездна и онова, което бе сигурно и непоклонимо, бе вече крехко и незначимо. *Откакто не сме заедно. Алей ми е някак си чужд, защото той води сега живот, който не е част от моя, а това означава, че когато се виждаме с него, ние вече няма да се познаваме.*

Това го натъжи, но Ендър не заплака. Беше приключил със сълзите. Откакто бяха превърнали Вальнтайн в чужд за него човек, откакто я бяха използвали като оръдие, за да му окажат натиск, оттогава насетне те никога повече не можеха да му причинят болка, толкова голяма, че да го накарат да заплаче. Ендър бе сигурен в това.

И събрал в себе си толкова много ярост, той реши, че е вече достатъчно силен, за да ги победи, тях, преподавателите, неговите врагове.

---

[1] Бобено зърно. Б.пр. ↑

ГЛАВА ЕДИНАЙСЕТА

VENI VIDI VICI

— Сигурно не говориш сериозно за програмата на сраженията.

— Напротив.

— Но армията му е сформирана едва преди три седмици и половина.

— Вече ти казах. Направихме няколко компютърни симулации по отношение на вероятните резултати. Ето какви са оценките на компютъра за онова, което ще постигне Ендър.

— Ние искаме да го обучаваме, а не да му причиним психически срыв.

— Компютърът го познава по-добре от нас.

— Компютърът не е от милостивите.

— Ако искаше да си милостив, трябваше да отидеш в манастир.

— Искаш да кажеш, че това не е манастир, така ли?

— Това е най-добрият вариант и за Ендър. Така ще раздвижим истинските му възможности.

— Смятах, че ще му дадем две години като командир. Обикновено по програма след първите три месеца им планираме по едно сражение на всеки две седмици. Предложението ти е малко крайно.

— Разполагаме ли наистина с две години, за да му ги дадем?

— Да, знам. Представям си го Ендър след година. Ще е напълно изтощен и изчерпан, защото е бил тласнат много по-далеч, дотам, докдето никой друг човек не би могъл да стигне.

— Най-важното задание, което дадохме на компютъра, бе субектът да остане годен за работа след тренировъчната програма.

— Е, всъщност, ако наистина остане годен...

— Виж какво, полковник Граф, ако си спомняш, ти бе човекът, който ме накара да изготвя тази програма, въпреки протестите ми.

— Така е. Прав си. Не трябваше да те товаря с моята съвест. Но моята страст да жертвам малки деца, за да спася човечеството, е поохладняла. Полемархът е бил на посещение при Хегемона. Изглежда, руското разузнаване се е разтревожило, че някои от активните граждани вече разискват по информационните мрежи как Америка да използва МФ, за да разруши Варшавския договор веднага щом бъргерите бъдат победени.

— Тази работа ми изглежда недоносче.

— Както и налудничава. Свободното слово е едно нещо, но да се излага на опасност Лигата, и то заради националистическо съперничество... И точно заради такива хора — късогледи, вредни самоубийци, ние тласкаме Ендър към ръба на човешката издръжливост.

— Мисля, че ти подценяваш Ендър.

— Но аз се опасявам, че подценявам и глупостта на останалата част от човечеството. Абсолютно сигурни ли сме, че трябва да спечелим тази война?

— Сър, тези думи звучат като предателство.

— Това беше черен хумор.

— Не беше смешно. Когато става въпрос за бъргерите, нищо...

— Нищо не е смешно, знам.

Ендър Уигин лежеше в леглото си и се взираше в тавана. Откакто бе станал командир, изобщо не спеше повече от пет часа на денонощие. Но тук гасяха осветлението в 22:00 и го пускаха чак в 06:00 часа. Понякога работеше с чина си, напрягайки очи да разчете

бледия дисплей. Най-често обаче се взираше в невидимия таван и си мислеше.

Или преподавателите бяха прекалено снизходителни към него, или той бе по-добър командир, отколкото си мислеше, че е. Ветераните от разнородната му армия, които изобщо не се бяха проявявали в предишните си армии, се превръщаха сега в отлични водачи. Дотолкова ги биваше, че вместо обичайните четири взвода, той направи пет, всеки с по един взводен командир и по един заместник. Всеки ветеран имаше командирски пост. Провеждаше занятията на армията с взводове от по осем души и подвзводове от по четирима човека, така че на армията му можеха да се възложат по десет различни задачи, които да се изпълняват едновременно. Никаоя армия досега не беше разчленявана на толкова малки звена, но и Ендър не възнамеряваше да прави нещо, което е било вече правено. Повечето армии провеждаха масови маневри и демонстрираха стратегически умения. При Ендър нямаше такива работи. Той обучаваше взводните си командири да използват най-пълноценно малките си бойни единици при постигането на конкретни цели. Без подкрепления, самостоятелно, по собствена инициатива. След първата седмица той провеждаше показни битки в залата за тренировки — ожесточени сражения, които довеждаха всички до пълно изтощение. Но Ендър знаеше, че макар и тренирала по-малко от месец, неговата армия имаше сила да стане най-добрата бойна група, която някога бе играла играта.

Каква част от всичко това бе планирано от преподавателите? Знаеха ли те, че му дават малко известни, но отлични момчета? Дали му бяха дали тези трийсет новобранци, много от които под възрастовия минимум, защото знаеха, че малките момчета схващат и мислят по-бързо? Или всяка група би могла да постигне това с командир, който знае какво иска от армията си и знае как да я подготви, за да го постигне?

Този въпрос не му даваше мира, защото не бе сигурен дали оправдава, или не очакванията им.

Беше сигурен само в това, че жадува за битка. На повечето армии им бяха нужни три месеца, защото трябваше да заучат десетки шаблонни строеви положения. *А ние сме вече готови. Дайте ни сражение.*

Вратата се отвори. Ендър се послуша. Провлачена стъпка. Вратата се затвори.

Той стана и пропълзя два метра до вратата. Там имаше някакво листче. Нямахме как да го прочете, разбира се, но знаеше съдържанието му. Сражение. Колко мило от тяхна страна. *Пожелах си го и те изпълниха желанието ми.*

Ендър бе вече облечен в бойния костюм на армия „Дракон“, когато включиха осветлението. Той незабавно хукна по коридора и в 06:01 бе пред вратата на помещението на своята армия.

— В 07:00 часа ще имаме сражение с армия „Заек“. Искам да загреем в условията на гравитацията и да се приготвим за боя. Събличайте се и тръгвайте към гимнастическия салон. Донесете си и бойните костюми, защото оттам ще отидем направо в бойната зала.

— Няма ли да закусим?

— Не искам да се повръща в бойната зала.

— Не може ли поне да пуснем по една вода?

— Може, но не повече от десет литра.

Момчетата се засмяха. Онези, които не спяха голи, се съблякоха, всеки нарами бойния си костюм и се втурна след Ендър по коридорите към гимнастическия салон. Прекара ги два пъти на бягането с препятствия, после ги раздели на групи, които минаха поред на батута, на земна и халки.

— Не се изморявайте много, само се разсънете.

Не биваше да се притеснява, че ще се изтощят. Те бяха в добра форма, леки и подвижни, а в добавка и развълнувани от предстоящата битка. Неколцина от тях спонтанно се сборичкаха — очакваното сражение най-неочаквано превърна гимнастическия салон от скучно в най-забавно място. Тяхната увереност бе онази върховна увереност на хора, които никога не са участвали в подобна битка, но са убедени, че са готови за нея. *Добре де, и защо да не си мислят така? Те наистина са готови. Както и аз.*

В 06:40 им нареди да се облекат. Докато се обличаха, поговори с взводните командири и заместниците им.

— Армия „Заек“ се състои предимно от ветерани, а Карн Карби им стана командир едва преди пет месеца, но откакто е там, нито веднъж не съм се сражавал с тях. Той беше много добър като войник, а

армия „Заек“ винаги е заемала достойно място в класациите. Но очаквам да видя заучени строеви положения и не се тревожа особено.

В 06:50 им заповяда да легнат върху постелките за земна гимнастика и да се отпуснат. След това в 06:56 им нареди да станат и на бегот да поемат към бойната зала. От време на време Ендър подскачаше, за да докосне тавана. Момчетата до едно подскачаха, за да докоснат същото място. Светлинната пътека в техните цветове ги отведе наляво. Войниците от „Заек“ бяха вече преминали надясно. И в 06:58 те стигнаха до своя портал, който водеше към бойната зала.

Взводовете се построиха в пет колонии. „А“ и „Д“ бяха готови да сграбчат страничните скоби и да се стрелнат вляво и вдясно. „Б“ и „Г“ се построиха, за да се уловят за двете успоредни скоби на тавана и да се отблъснат нагоре. Взвод „В“ бяха готови да отскочат от прага на портала и да се спуснат надолу.

Нагоре, надолу, надясно и наляво. Ендър стоеше отпред между колоните, за да не им се пречка, и им помагаше да се ориентират правилно.

— В коя посока е вратата на противника?

„Надолу“, отвърнаха всички през смях. И в този миг нагоре стана север, надолу стана юг, а наляво и надясно стана изток и запад.

Сивата стена отпреде им изчезна и бойната зала изникна пред погледа. Залата за днешната игра не бе тъмна, но не бе и ярко осветена — светлините бяха почти наполовина намалени и бе по-скоро сумрачно. В далечината, на мъждивата светлина, се виждаше вратата на противника и зайците, с осветени бойни костюми, вече се изсипваха през нея. Ендър изпита мигновено удоволствие. Без да губи и секунда, всеки от тях се стрелваше през портала и единственото нещо, което успяваха да си кажат, бе кое заучено положение ще използват. Командирите нямаха време да разсъждават. А Ендър нямаше да бърза и щеше да се довери на способността на войниците си да се сражават със замразени крака, за да се запазят невредими, тъй като те закъсняха с влизането си в залата.

Ендър прецени формата на залата. Познатите гигантски решетки от най-ранните игри, подобни на шведска стена от детски кът в парка, със седем-осем звезди, разпръснати сред тях. Звездите бяха разположени толкова напред, че си струваше да се атакуват.

— Разпръснете се към най-близките звезди — нареди Ендър. — Взвод „В“ тръгвате с хлъзгане по стената. Ако успеете, „А“ и „Д“ ще ви последват. Ако не, ще получите по-късно друга заповед. Аз тръгвам с взвод „Г“. Напред!

Всички войници бяха наясно какво става, но тактическите решения се вземаха от взводните. Бяха закъснели само с десет секунди с влизането си в залата. Армия „Заек“ вече изпълняваше някакъв сложен танц в своя ъгъл. Във всяка друга армия, в която се бе сражавал, Ендър сега щеше да се тревожи дали при общото разположение на силите той и взводът му са заели правилна позиция. Докато сега и той, и хората му мислеха само как да не заемат шаблонна позиция, как да превземат звездите и ъглите на залата и как да разкъсат бойния строй на противника в множество групички, които от объркване нямаше да знаят какво правят. Макар че бяха тренирали заедно по-малко от четири седмици, начинът, по който вече се сражаваха, изглеждаше единственият интелигентен начин, единственият възможен начин. Ендър почти се изненада, че армия „Заек“ не съзнават колко безнадеждно старомодни са.

Войниците от взвод „В“ се плъзнаха покрай стената и се спряха върху присвитите си колене, с лице към врага. Том Лудата глава, командирът на взвод „В“, очевидно бе вече наредил на хората си да си замразят краката. При тази мижава светлина това бе отлично хрумване, тъй като осветените бойни костюми потъмняваха там, където ги поразяваха. Това ги правеше по-трудно забележими, Ендър щеше да му отпрати специална похвала за тази му съобразителност.

Армия „Заек“ имаха възможност да отбият атаката на взвод „В“, но не и когато Том Лудата глава и момчетата му разкъсаха строя им и замразиха десетина заека, преди останалите да отстъпят и да прибягнат до укритието на една звезда. Това обаче бе звезда отвъд позициите на „Заек“, което означаваше, че сега щяха да бъдат вече лесна плячка.

Хан Цу, наричан обикновено Горещата супа, бе командир на взвод „Г“. Той се плъзна бързо по ръба на звездата, към мястото, където бе коленичил Ендър.

— Какво ще кажеш да се отблъснем от северната стена и да се озовем коленичили върху физиономиите им?

— Става — отвърна Ендър. — Аз ще поведе взвод „Б“ на юг, за да им излезем в тил. — После извика: — „А“ и „Д“, тръгни бавно към стените! — Той се хлъзна с краката напред покрай звездата, закачи глезените си о ръба и се отблъсна по посока на горната стена. Оттам се насочи надолу, към звездата на взвод „Г“. След миг той вече ги водеше надолу, към южната стена. Те се отблъснаха наново в почти идеален синхрон и се озоваха зад двете звезди, отбранявани от войниците на Карн Карби. Все едно да режеш масло с нагорещен нож. Армия „Заек“ бе разбита, оставаше само да се направи малка уборка. Ендър раздели взводовете си на подвзводове, за да претърсят ъглите за противникови войници. След три минути взводните командири докладваха, че залата е чиста. Само едно от момчетата на Ендър бе напълно замразено — то бе от взвод „В“ и бе поело главния удар на нападението — и само петима бяха улучени. Повечето бяха извадени от строя, главно с поразени крака, но мнозина сами се бяха простреляли. Общо взето, резултатите бяха по-добри от очакванията на Ендър.

Ендър нареди на взводните си командири да извършат церемонията на противниковата врата — четири шлема да се допрат в ъглите и Том Лудата глава да влезе през вратата. Повечето командири вземаха за тази церемония който им попадне от оцелелите. Ендър би могъл да избере всекиго. Отлична битка.

Лампите отново засияха и майор Андерсън лично излезе от учителския вход в южния край на бойната зала. С тържествен вид той подаде на Ендър учителската кука, която според ритуала се връчваше на победителя. Ендър я използва да размрази първо поразените си момчета, естествено, и преди да размрази противника, събра войниците по взводове.

Твърд, войнствен вид, ето това трябваше да покажат момчетата, когато Карби и зайците щяха отново да са в състояние да се движат. Те могат да ни ругаят и да си лъжат по наш адрес, но ще си спомнят, че сме ги разгромили, и независимо от думите им, другите войници и другите командири ще прочетат в очите им, в тези заешки очи, и ще видят там стройния ни ред и победоносните ни погледи. За армия „Дракон“ скоро щеше да се заговори.

Карн Карби дойде при Ендър веднага щом беше размразен. Той бе дванайсетгодишно момче, което очевидно бе станало командир през последната година от престоя си в училището. Ето защо не бе

надменен като онези, които ги бяха произвели на единайсетгодишна възраст. *Когато ме победят някога, ще си припомня ето това. Да запазя достойнство и да засвидетелствам уважение там, където се полага, за да не превърна поражението в безчестие. Но се надявам да не ми се налага да го правя често.*

Андерсън разпусна армия „Дракон“ накрая, след като момчетата от „Заек“ минаха на малки групи през вратата, през която бяха влезли момчетата на Ендър. След това Ендър поведе армията си през вратата на противника. Сега, когато отново се връщаха към гравитацията, светлинният знак в долната част на вратата им напомняше накъде е надолу. Всички се приземиха леко на нозете си. Събраха се в коридора.

— Сега е 07:15 — каза Ендър, — а това означава, че разполагате с петнайсет минути за закуска, преди да се срещнем всички в бойната зала за сутрешната тренировка. — Той дочу как някои момчета тихичко възразяват: „Добре де, нали победихме, нека сега да празнуваме.“

— Добре — отговори им Ендър, — можете да празнувате. И имате разрешението на командира си да се замеряте с храна по време на закуска.

Те се смееха и викаха ура. После Ендър освободи момчетата и ги изпрати бегом до спалното помещение. Събра взводните командири на излизане и им каза, че тренировката няма да започне по-рано от 07:45 и че ще свърши по-рано, за да могат момчетата да си вземат душ. Половин час за закуска и никакъв душ след сражението — това също бе крайно недостатъчно, но в сравнение с петнайсетте минути щеше да е жест на щедрост. А Ендър искаше съобщението за допълнителните петнайсет минути да бъде направено от взводните командири. Нека момчетата свикнат отстъпчивостта да идва от взводните, а строгостта от командира им — това щеше да ги сплоти по-здраво в тези малки, стегнати звена на армия „Дракон“.

Ендър не отиде на закуска. Не беше гладен. Вместо в трапезарията той отиде в банята и взе душ, като постави бойния си костюм в кабината за почистване, за да стане готов, докато се избърше. Изми се два пъти и остави водата да го облива обилно. После водата щеше да се преработи. Нека днес всеки пийне от потта ми. Бяха му дали необучена армия, но той бе победил, и при това не с какъв да е резултат. Бе победил само с шестима замразени или улучени. Нека

видим докога другите командири ще използват тези шаблонни строеви комбинации сега, когато бяха видели какво може да постигне гъвкавата стратегия.

Носеше се свободно из бойната зала, когато войниците му започнаха да пристигат. Никой, разбира се, не го заговори. Знаеха, че той ще заговори само когато е готов, не и преди това.

Когато всички се събраха, Ендър се приближи с помощта на куката към тях и ги изгледа един по един.

— Успешна първа битка — рече той, което бе основание за мощно ура и скандиране „Дракон, Дракон“, което той бързо прекрати. — Армия „Дракон“ се справи добре срещу зайците. Но врагът няма да бъде винаги толкова слаб. Ако това, взвод „В“, беше една добра армия, щяха веднага да забележат колко бавно се придвижвате и щяха да ви пометат още от фланговете, преди да успеете да вземете удобна позиция. Трябваше да се разделите и да влезете под ъгъл от двете посоки, така че да не успеят да ви нападат във фланг. Взводове „А“ и „Д“, попаденията ви са жалки. Резултатите показват, че на двама войници се пада средно по едно попадение. Това означава, че повечето от попаденията са на войниците от по-предните позиции. Това не може да продължава така — един опитен противник ще унищожи нападателите си, ако те нямат добро прикритие, осигурено от войниците, заели по-задни позиции. Искам всеки взвод да тренира далечна стрелба по подвижна и неподвижна мишена. Подвзводовете ще се редуват като мишени. Ще размразявам бойните костюми на всеки три минути. Действайте!

— Ще тренираме ли със звезди? — попита Горещата супа. — За да може прицелът ни да е по-стабилен.

— Не ми се иска да свиквате да имате нещо, което да прави ръката ви по-стабилна. Ако не я усещате стабилна, замразете си лакътя. А сега действайте.

Взводните командири бързо започнаха тренировката, а Ендър минаваше от група на група, за да прави предложения и да помага на войници, които наистина изпитваха особени затруднения. Войниците вече знаеха, че Ендър може да бъде груб, когато говореше на групите например, но когато работеше с отделния човек, той бе винаги търпелив, обясняваше толкова пъти, колкото е необходимо, правеше предложенията си спокойно и изслушваше въпросите, проблемите и

мненията. Но така и никога не се засмя, когато искаха да се пошегуват с него, и те скоро спряха да правят подобни опити. Той бе командир във всеки един миг от общуването им. И никога не се налагаше да им го напомня. Той просто беше командир.

Трудиха се през целия ден с вкус на победа в устата си и отново извикаха „ура“, когато завършиха половин час по-рано. Ендър задържа взводните командири до редовното за обяд време, за да поговорят за тактиката, която бяха приложили, и да направят преценка на работата на всеки войник. После отиде в стаята си и се преоблече за обяд. Щеше да влезе в командирската трапезария около десет минути след другите. Смяташе, че с точно толкова трябва да закъснее. Тъй като това бе първата му победа, той още не бе влизал в командирската трапезария и изобщо нямаше представа какво поведение се очаква от новите командири, но знаеше, че иска да влезе след всички останали, когато резултатите от сутрешните битки ще са вече изложени на таблото. Днес името на армия „Дракон“ нямаше да е неизвестно.

Влизането му не предизвика кой знае какво оживление. Но когато някои от присъстващите забелязаха колко е дребен и видяха драконите по ръкавите на униформата му, те го зяпнаха открито и докато си вземаше храната и седна на масата, в помещението се възцари тишина. Ендър започна да се храни бавно и съсредоточено, като се преструваше, че не забелязва, че е център на внимание. Постепенно хората се върнаха към разговорите си и Ендър вече можеше да се отпусне и да се огледа.

Една цяла стена на трапезарията представляваше табло за резултати. Таблото в трапезарията на войниците информираше за резултатите на всяка армия през последните две години. Тук обаче таблото показваше резултатите на всеки командир. Новият командир не можеше да наследи доброто класиране на предшественика си — той се класираше само според своите собствени постижения.

Ендър имаше най-доброто класиране. Не само идеален резултат в графа „Победи и загуби“, но и по останалите показатели бе доста напред. Среден брой улучени войници, среден брой улучени противници, средна продължителност на битката — по всеки един показател той бе на първо място.

Когато бе почти привършил с обяда си, някой пристъпи зад гърба му и го докосна по рамото.

— Ще имаш ли нещо против да седна при теб? — Ендър не трябваше да се обръща, за да разбере, че това е Динк Мийкър.

— Здравсти, Динк — поздрави Ендър. — Заповядай.

— Страшен победител се извъди — заговори весело Динк. — Всички се опитваме да решим дали резултатите ти там, на таблото, са чудо, или грешка.

— Само навик — отвърна Ендър.

— Една победа не означава още навик — рече Динк. — Не се фукай. Когато си все още новак, те пращат да се биеш със слаби командири.

— Карн Карби не е на опашката на ранглистата. — И това бе вярно. Карби бе някъде по средата.

— Него го бива — каза Динк, — като се има предвид, че току-що започва. Дава надежди. А ти не даваш надежди. Даваш обещание за опасност.

— Опасност от какво? Да не би да ви дават по-малко храна, ако победея аз? Доколкото си спомням, ти беше този, който ме уверяваше, че това е само една глупава игра, която пет пари не струва.

На Динк не му хареса да използват собствените му думи срещу него, не и при тези обстоятелства.

— Ти беше този, който ме караше да ги търпя, Ендър. С теб обаче аз няма да си играя игрички. Ти не можеш да ме победиш.

— Може и да не мога — отвърна Ендър.

— Аз съм те учил — каза Динк.

— На всичко, което знам — рече Ендър. — И го знам вече наизуст.

— Поздравления — каза Динк.

— Хубаво е да знам, че все пак тук имам приятел. — Но Ендър не беше сигурен, че Динк му е все още приятел. Нито пък Динк. След няколко кухи фрази Динк се върна на масата си.

Когато привърши с обяда си, Ендър се огледа. В момента се водеха няколко незначителни разговори. Ендър мярна Бонсо, който бе сега един от най-старите командири. Роуз дьо Ноуз се бе дипломирал. Петра бе с някаква групичка в един ъгъл в дъното на помещението и нито веднъж не погледна към него. И тъй като повечето от останалите, включително и онези, с които Петра разговаряше, му отправяха от

време на време по някой прикрит поглед, Ендър бе съвсем сигурен, че тя нарочно избягваше погледа му.

Ето това му е лошото, като започнеш да побеждаваш още от самото начало, помисли си Ендър. *Губиш приятелите си.*

Ще им дам няколко седмици, за да свикнат с тази мисъл. До следващата ми битка нещата тук ще се поуспокоят.

Преди да свърши обедната почивка, Карн Карби счете за необходимо да дойде и да поздрави Ендър. Това бе благороден жест и, за разлика от Динк, Карби не изглеждаше предпазлив.

— Точно сега съм в немилост — рече той откровено. — Няма да ми повярват, като им кажа, че си направил неща, които никой досега не е правил. Така че се надявам да извадиш душата на следващата армия, с която се сражаваш. Ще ми направиш лична услуга.

— Наистина ще го направя като лична услуга за теб — каза Ендър. — И благодаря, че дойде да си поговорим.

— Според мен тук се отнасят доста зле към теб. Когато дойдат за първи път в трапезарията, на новите командири им се устройват обикновено овации. Само че преди да дойде за първи път тук, новият командир обикновено има вече няколко поражения в торбичката си. Аз влязох тук за първи път преди месец. Ако някой заслужава овации, това си ти. Но това е животът. Хубавичко им натрий мутрите.

— Ще се опитам.

Карн Карби си тръгна, а Ендър мислено го прибави към личния си списък на хора, които класифицираше като човешки същества.

От дълго време Ендър не беше спал по-добре, отколкото през тази нощ. Спа така добре, че всъщност не се събуди до запалването на осветлението. Събуди се в добро настроение, отиде бегом до банята да си вземе душ и забеляза листчето на пода едва когато се върна и започна да си облича униформата. Видя листчето само защото то се плъзна по пода, когато, преди да си облече униформата, я изтръска. Вдигна листчето и го прочете.

ПЕТРА АРКАНЯН, АРМИЯ „ФЕНИКС“, 07:00

Това беше старата му армия, онази, която бе напуснал преди по-малко от четири седмици и чиито строеви положения знаеше със затворени очи. Донякъде под влиянието на Ендър те бяха станали най-податливи към новото — реагираха относително бързо на новите ситуации. Армия „Феникс“ най-добре от всички би се справила с променливия, нестандартен стил на нападение на Ендър. Преподавателите явно бяха решили да направят живота му интересен.

На листчето пишеше 07:00, а сега бе вече 06:30. Някои от момчетата му сигурно бяха вече тръгнали на закуска. Ендър захвърли униформата, грабна бойния си костюм и само след миг стоеше на прага на спалното помещение на армията си.

— Господа, надявам се да сте научили нещо вчера, защото днес ще трябва да направим същото.

Трябваше им само миг, за да осъзнаят, че той говори за сражение, а не за тренировка. Сигурно бе грешка, казаха те. Никой никога не бе имал битки в два последователни дни.

Той подаде листчето на Флай Моло, командира на взвод „А“, който веднага се развика: „Бойни костюми!“ и започна да се преоблича.

— Защо не ни предупреди по-рано? — попита Горещата супа. Той имаше навика да задава на Ендър такива въпроси, каквито никой друг не се осмеляваше да му задава.

— Помислих си, че ще е добре да вземете душ — отвърна Ендър. — Вчера зайците се оплакали, че сме спечелили само защото те изпадали от вонята ни.

Войниците, които го чуха, се засмяха.

— Май си намерил листчето чак когато си се върнал от банята, така ли е?

Ендър потърси с очи собственика на гласчето. Бийн, облякъл вече бойния си костюм, го гледаше нагло. *Смяташ, че сега му е времето да си отмъстиш за старите унижения, така ли, Бийн?*

— Точно така — отвърна надменно Ендър. — Аз не ходя като теб толкова близо до пода.

Нов взрив от смях. Бийн почервения от гняв.

— Ясно е, че не можем да разчитаме на досегашните порядки — заговори Ендър. — Ето защо ще е най-добре по всяко време да имаме готовност за сражение. Не мога да си изкривя душата, че ми харесва,

дето ни погаждат номера, но ми харесва едно нещо — че имам армия, която може да се справя с всичко.

След тези думи, ако бе поискал от момчетата си да го последват до Луната без скафандри, те щяха да го направят.

Петра не беше Карн Карби, тя имаше по-гъвкави строеви шаблони и реагираше много по-бързо на шеметното импровизирано и непредсказуемо нападение на Ендър. В резултат на това в края на сражението три момчета на Ендър бяха замразени и девет улучени. Петра не пожела да сведе глава над десницата му в края на битката. Гневът в очите ѝ сякаш казваше: Аз бях твой приятел, а ти така ли трябваше да ме унижиш?

Ендър се престори, че не забелязва гнева ѝ. Помисли си, че след още няколко сражения тя ще разбере, че всъщност е постигнала много повече попадения срещу него, много повече, отколкото друг някой едва ли би могъл да постигне пак. А и той все още се учеше от нея. На тренировката днес ще обясни на взводните командири как да парират хитростите, които Петра им бе приложила. Скоро щяха отново да бъдат приятели.

Поне така се надяваше.

В края на седмицата армия „Дракон“ бе вече водила седем сражения за седем дни. Резултатът бе седем победи и нула загуби. В никоя битка Ендър не бе понесъл повече загуби от тези в сражението с армия „Феникс“, а в две битки не бе имал нито един замразен или улучен войник. Никой вече не вярваше, че някаква щастлива случайност го бе издигнала начело в ранглистата. Той бе победил водещи армии с нечуван резултат. Вече не беше възможно другите командири да продължават да се правят, че не го виждат. Неколцина от тях сядаха при него на всяко ядене, като внимателно се опитваха да разберат как е победил последния си противник. Той им обясняваше откровено, уверен, че едва неколцина от тях ще съумеят да тренират войниците и взводните си така, че да повторят успеха му. И докато Ендър разговаряше с няколко командири, много по-големи групи се тълпяха около противниците, които Ендър бе сразил, опитвайки се да узнаят как Ендър може да бъде победен.

Имаше и мнозина, които го мразеха. Мразеха го, защото бе още твърде млад, защото бе блестящ и защото заради него техните победи изглеждаха незначителни и измъчени. Ендър го разбра първоначално по физиономиите им, когато се разминаваха из коридорите. После започна да забелязва, че ако седнеше при тях в командирската трапезария, някои момчета ставаха групово и се местеха на друга маса. После дойде ред на лактите, които случайно го блъскаха в залата за игри, на краката, които се преплитаха с неговите, когато излизаше или влизаше в гимнастическия салон, и на храките и топките мокра хартия, които попадаха в гърба му, докато бягаше из коридорите. Те не можеха да го победят в бойната зала и знаеха това — ето защо го нападаха там, където беше безопасно, където не бе исполин, а само едно малко момче. Ендър ги презираше, ала тайно, толкова тайно, че дори и самият той не го знаеше, той се страхуваше от тях. Точно такива дребни наглед мъчения бе използвал и Питър и Ендър започна да се чувства досущ като у дома.

Тези неприятности обаче бяха незначителни и Ендър си внушаваше да ги приема като друга форма на похвали. Другите армии бяха вече започнали да подражават на Ендър. Сега повечето войници атакуваха с крака присвити под себе си, все по-често не използваха шаблонните бойни позиции и все повече командири изпращаха взводовете си да се плъзгат по стените. Никой обаче не бе схванал още тайната на Ендър за петте взвода — единствено тя му осигуряваше малко преимущество, защото, докато си обясняваха маневрите на четирите взвода, те нямаше да се досетят за съществуването на петия.

От Ендър научаваха всичко за тактиката при нулева гравитация. Но къде трябваше да отиде самият Ендър, за да научи нови неща?

Той започна да използва видеозалата, пълна с пропагандни видеофилми за Мейзър Ракъм и другите велики командири на военните сили на човечеството по времето на Първото и Второто нашествие. Ендър прекратяваше общата тренировка един час по-рано и оставяше взводните командири да провеждат самостоятелни тренировки в негово отсъствие. Обикновено те провеждаха сражения между отделните взводове. Ендър изчакваше достатъчно, за да се убеди, че нещата вървят добре, и тогава отиваше да гледа старите битки.

Повечето от филмите бяха чиста загуба на време. Героична музика, командири в едър план и наградени с ордени войници, както и разпокъсана стрелба на десантчици, които нападат технически съоръжения на бъргерите. Но тук и там откриваше по някоя и друга полезна сцена: кораби, подобни на светлинни точки, които маневрират сред мрака на космоса, или нещо още по-хубаво, светлинната карта на битката върху екраните, която показваше изцяло разположението на силите и хода на сражението. Беше трудно на видеофилмите да се видят и трите измерения, а и често сцените бяха кратки и неясни. Но Ендър започваше да разбира колко добре използват бъргерите на вид случайно избраните въздушни коридори, за да всяват объркване, като прибягват до примамки и фалшиви отстъпления, за да вкарват в капани корабите на МФ. Някои битки бяха раздробени на много сцени, които бяха включени в различни касети, но като ги гледаше последователно, Ендър успяваше да възстанови цялата битка. Той започна да разбира неща, които официалните коментатори никога не бяха споменавали. Те винаги се стараеха да насаждат гордост от човешките завоевания и ненавист към бъргерите, но Ендър започна да се пита как изобщо бе победило човечеството. Корабите на МФ бяха тромави, флотилиите реагираха на новите обстоятелства нетърпимо бавно, докато флотата на бъргерите действаше в пълен синхрон и мигновено откликваше на всяко предизвикателство. Разбира се, при Първото нашествие корабите на МФ бяха напълно непригодни за светкавични нападения, но по онова време същото се отнасяше и за корабите на бъргерите. Едва при Второто нашествие корабите и оръжията бяха бързи и смъртоносни.

И именно от бъргерите, а не от хората, Ендър се научи какво е стратегия. Беше го срам и страх, че се учи от тях, тъй като те бяха най-ужасният враг, грозни, отвратителни, ненавистни убийци. Но много ги биваше. И все пак само в известна степен. Те като че ли винаги следваха само една-единствена основна стратегия — да съберат възможно най-големия брой кораби в ключовата точка на сражението. Не предприемаха нищо неочаквано, нищо, което да показва блестящ ум или глупост у обикновения офицер. Дисциплината бе очевидно много здрава.

А съществуваше и един странен факт. За Мейзър Ракъм се говореше много, а решаващата му битка бе показана в твърде оскъден видеоматериал. Някои сцени показваха самото начало на битката,

където малката флотилия на Ракъм, опълчила се срещу огромната мощ на главния флот на бъргерите, представляваше покъртителна гледка. Бъргерите бяха вече победили главния флот на Земята в подстъпите на кометната защитна преграда, като бяха унищожили най-старите им междувъздушни кораби и се присмиваха на домогванията на хората към висшата стратегия. Този филм се показваше често, за да възкреси отново и отново страданията и ужаса от победата на бъргерите. След това флотът им нападна малката флотилия на Мейзър Ракъм близо до Сатурн, безнадеждно неравенство на силите и тогава...

Тогава един оръдеен изстрел от малкия кръстосвач на Мейзър Ракъм и експлозия в един от вражеските кораби. Ето това бе всичко, което изобщо се показваше. В много филми можеше да се види как десантчиците си проправят път в корабите на бъргерите. Вътре бе осеяно с трупове на бъргери. Но нямаше филми, които да показват как бъргери загиват в еднолични схватки, освен ако в тях не бяха монтирани кадри от филмите за Първото нашествие. Ендър бе разочарован от това, че победата на Мейзър Ракъм бе така очебийно цензурирана. Възпитаниците на Военното училище трябваше да се учат много от Мейзър Ракъм, а всичко, свързано с неговата победа, бе заключено с девет ключа. Това крайно увлечение по опазването на тайните не беше от полза за децата, които трябваше да се научат как да повторят успеха на Мейзър Ракъм.

Веднага, разбира се, щом се разчу, че Ендър Уигин непрекъснато гледа едни и същи военни видеофилми, видеозалата започна да става многолюдна. Почти всички, които идваха, бяха командири и гледаха същите видеофилми, които гледаше и Ендър, преструвайки се, че разбират защо той ги гледа и какво научава от тях. Ендър не обясняваше нищо. Дори когато показва седем сцени от една и съща битка, но взети от различни филми, само едно момче попита колебливо:

— Някои от тези кадри не са ли от една и съща битка?

Ендър само сви рамене, сякаш това не го засягаше.

На седмия ден в края на тренировката, само часове след като армията на Ендър бе спечелила седмата си битка, майор Андерсън

дойде във видеозалата. Той връчи някакво листче на единия от командирите, който седеше там, и после се обърна към Ендър.

— Полковник Граф желае да те види незабавно в кабинета си.

Ендър стана и го последва. Андерсън докосваше с длан и така отваряше ключалките, които не допускаха учениците в преподавателския сектор. Най-сетне пристигнаха в помещението, където Граф се бе настанил в едно въртящо се кресло, закрепено с болт към стоманения под. Търбухът му закриваше и двете ръкохватки на креслото, дори и когато седеше с изопнат гръб. Ендър се опита да си припомни. Само преди четири години, когато го видя за първи път, Граф изобщо не беше му се сторил много дебел. Времето и напрежението явно не са били много благосклонни към началника на Военното училище.

— Вече седем дни от първата ти битка, Ендър — заговори Граф.

Ендър не отговори.

— И спечелихте седем битки, по една на ден.

Ендър кимна.

— Личните ти резултати са също необичайно високи.

Ендър примига.

— На какво отдаваш, командире, този си забележителен успех?

— Дадохте ми армия, която върши всичко, което ми хрумне, че трябва да върши.

— И какво ти хрумва да върши?

— Ориентираме се надолу по посока на противниковата врата и използваме като щит краката и коленете надолу. Избягваме заучените строеви шаблони и държим непрекъснато да се движим. Полезно е и това, че имам пет взвода от по осем души вместо четири от по десет. Освен това нашите противници нямаха време да реагират резултатно на новите ни технически похвати и по тази причина продължаваме да ги побеждаваме със същите трикове. Това обаче няма да продължи дълго.

— Значи не очакваш, че непрекъснато ще побеждаваш?

— Не и със същите похвати.

Граф кимна.

— Седни, Ендър.

Ендър и Андерсън седнаха едновременно. Граф погледна към майора и Андерсън заговори:

— В какво състояние е армията ти, след като се сражава толкова често?

— Вече всички са ветерани.

— Но как се чувстват? Уморени ли са?

— Дори и да са уморени, няма да си го признаят.

— Все още ли са в добра бойна форма?

— Вие сте хората, под чийто контрол са компютърните игри, които си играят с човешките умове. Така че вие следва да знаете.

— Ние знаем каквото знаем. Искаме да знаем и онова, което ти знаеш.

— Това са много добри войници, майор Андерсън. Сигурен съм, че и силите им си имат своя предел, но ние още не сме стигнали до него. Някои от новобранците се затрудняват, защото никой досега не ги е учил на някои основни технически похвати, но те работят много упорито и напредват. Какво очаквате да ви кажа, че имат нужда от почивка ли? Разбира се, че имат нужда от почивка. Трябват им поне две седмици почивка. Зарязали сме напълно училищните си занимания и до един едва кретахме в часовете. Но всичко това ви е известно и то очевидно не ви вълнува. Защо тогава би трябвало да вълнува и мен?

Граф и Андерсън си размениха погледи.

— Ендър, защо гледаш толкова внимателно видеофилмите за войните на бъргерите?

— За да разширя познанията си по стратегия, разбира се.

— Тези видеофилми са създадени с пропагандна цел. Всички елементи от нашата стратегия са изрязани от цензурата.

— Известно ми е.

Граф и Андерсън отново си размениха погледи.

Граф забарабани с пръсти по писалището.

— Вече не играеш на мисловната игра — рече той.

Ендър не отговори.

— Кажи ми, защо не играеш вече?

— Защото победих.

— В тази игра човек никога не побеждава докрай. Винаги остава по нещо.

— Аз победих докрай.

— Ендър, ние искаме да ти помогнем, искаме да бъдеш възможно най-щастлив, но ако ти...

— Вие искате да направите от мен възможно най-добрия войник. Слезте долу и проверете класацията. Прегледайте класациите за всички времена, още от основаването на училището. Значи в моя случай сте постигнали отлични резултати. Поздравления. И така кога ще ме изпратите да се сражавам с добра армия?

Безжизнените устни на Граф се разтегнаха в усмивка и търбухът му се разтресе от безмълвен смях. Андерсън връчи на Ендър едно листче.

— Още сега — каза той.

БОНСО МАДРИД, АРМИЯ „САЛАМАНДЪР“, 12:00

— Но дотогава остават едва десет минути — рече Ендър. — По това време войниците ми сигурно вземат душ след сутрешната тренировка.

— Ами тогава най-добре ще е да побързаш, момче — ухили се Граф.

След пет минути той се озова в спалното помещение на своята армия. Повечето момчета се бяха вече облекли след душа, а някои бяха отишли в залата за игри или видеозалата, за да изчакат там до началото на обяда. Той изпрати три от по-малките момчета да отидат и съберат всички и заповяда на останалите да се облекат колкото е възможно по-бързо за сражението.

— Тази битка ще е ожесточена, а нямаме никакво време — каза Ендър. — Те съобщиха на Бонсо преди цели двацет минути и докато стигнем до портала, те ще са вече най-малко от пет минути в залата.

Момчетата бяха възмутени, оплакваха се гръмогласно на жаргона, на който обикновено избягваха да говорят в присъствието на командира. *Що за гадни номера ни пробутват? Да не им е мръднала чивията?*

— Забравете за всичко, ще се ядосваме за тази работа довечера. Изморени ли сте?

Отговори Флай Моло.

— Работихме до изнемога на тренировката днес. А да не говорим, че тази сутрин изкарахме душата на армия „Пор“.

— Досега никой не е имал две сражения в един и същи ден — обади се Том Лудата глава.

Ендър му отговори в същия тон:

— Досега никой не е побеждавал и армия „Дракон“. Сега ли е голямата ви възможност да ви натупат? — Подигравателният въпрос на Ендър сложи край на оплакванията им. Първо победа, а след това задаване на въпроси.

Всички вече се бяха събрали в помещението, а повечето бяха и облечени за бой. „Напред!“ извика Ендър и те се втурнаха след него. Когато стигнаха до портала на бойната зала, някои все още се обличаха в движение. Мнозина дишаха на пресекулки, лош признак, бяха прекалено уморени за това сражение. Вратата бе вече отворена. Изобщо не се виждаха звезди. Празно, абсолютно празно пространство, потънало в ослепителна светлина. Нямаше дори и мрак, в който човек да се скрие.

— Мили боже — обади се Том Лудата глава, — и те не са още пристигнали.

Ендър постави длан върху устните си, за да им покаже, че не трябва да говорят. Сега, когато вратата бе отворена, противникът можеше да чуе всяка тяхна дума. Ендър описа с ръка кръг около портала, за да им покаже, че саламандрите несъмнено са се разположили по стената около целия портал, където не могат да бъдат видени, но могат лесно да поразят всеки, който влезе в залата.

Ендър им даде знак всички да отстъпят назад. После издърпа напред някои от по-високите момчета, включително и Том Лудата глава, и ги накара да коленичат, не да приклеknат, а да се наклонят назад, за да седнат върху петите си с изопнати гърбове, така че чупката на тялото им да е под прав ъгъл. След това ги замрази. Всички го наблюдаваха мълчаливо. После избра най-дребничкото момче, Бийн, връчи му пистолета на Том и накара Бийн да коленичи върху замразените крака на Том. После провря ръцете на Бийн, всяка от които държеше пистолет, под мишниците на Том.

Едва сега момчетата проумяха. Том беше щит, брониран космически летателен апарат, а Бийн щеше да се крие в него. Той, разбира се, нямаше да е неуязвим, но щеше да разполага с време.

Ендър определи други две момчета да тласнат Том и Бийн през портала, но им даде сигнал да изчакат. Той тръгна сред другите момчета, като бързо ги групираше по четирима — щит, стрелец и двама тласкачи. След това, когато всички бяха замразени или въоръжени, или готови да тласкат, той даде сигнал на тласкачите да вдигнат товарите си, да ги тласнат през портала, а след това и те да скочат в залата.

— Започвайте! — изкрещя Ендър.

И те започнаха.

По две двойки наведнъж „щит-стрелец“ започнаха да прелитат през портала, насочени така, че щитът да застава между стрелеца и противника. Врагът незабавно откри огън, но поразяваха най-вече замразеното момче, което се движеше с гръб към тях. Междувременно, стиснали във всяка ръка пистолет, с мишени, спретнато подредени в редица и проснали се в цял ръст на стената, драконите изобщо не срещнаха трудности. Беше направо невъзможно да не улучиш. А когато и тласкачите наскочаха през портала и се уловиха за скобите на същата стена, на която се бяха разположили и противниците, те откриха стрелба под такъв ужасен ъгъл, че саламандрите не успяваха да преценят дали да стрелят по двойките щит-стрелец, които ги косяха отгоре, или по тласкачите, които стреляха по тях от собственото им ниво. И когато Ендър мина през вратата, сражението бе приключило. Не бе изминала и една пълна минута от преминаването на първия дракон през портала до прекратяването на стрелбата. Армия „Дракон“ бе изгубила двайсет замразени и улучени и само дванайсет момчета бяха незасегнати. И въпреки че това бе най-лошият им резултат досега, те все пак бяха победили.

Когато майор Андерсън излезе и му връчи куката, Ендър не успя да сдържи гнева си.

— Мислех си, че ще ни изпратите да се бием срещу армия, която също като нас държи на честната игра.

— Поздравления за победата, командире.

— Бийн! — изкрещя Ендър. — Ако ти беше командвал армия „Саламандър“, как щеше да постъпиш?

Бийн, улучен, но не напълно замразен, се рееше близо до противниковата врата.

— Щях непрекъснато да сменям позициите край портала — провикна се в отговор той. — Щом врагът знае точното ти местонахождение, никога не трябва да стоиш неподвижен.

— И докато продължавате да си служите с измами — продължи Ендър към Андерсън, — защо не обучите следващата армия да мами по-интелигентно?

— Предлагам да разпуснеш армията си — отвърна Андерсън.

Ендър натисна бутоните, за да размрази и двете армии едновременно.

— Армия „Дракон“, свободно! — извика той незабавно. Нямаше да се провежда претенциозният ритуал по приемането на капитулацията на другата армия. Това не беше честна битка, макар че те бяха победили. Намерението на преподавателите бе те да са победените и ги бе спасила единствено некадърността на Бонсо. В такава победа нямаше никаква красота.

Едва когато напускаше бойната зала, той осъзна, че Бонсо не би разбрал, че Ендър се сърди на преподавателите. Испанска чест. Бонсо щеше да знае само едно, че е победен, въпреки че шансът е бил на негова страна, че Ендър бе накарал най-малкото дете в армията си да заяви на всеослушание какво е трябвало да направи Бонсо, за да спечели, и че Ендър дори не бе останал да приеме достойната капитулация на Бонсо. Дори и да не бе мразил досега Ендър, Бонсо сигурно бе вече започнал да го мрази, а тъй като го мразеше отпреди, този епизод щеше сигурно да превърне яростта му в желание за убийство. Бонсо бе последният човек, който ме удари, помисли си Ендър. Сигурен съм, че не го е забравил.

Нито пък е забравил кървавата разпра в бойната зала, когато поголемите момчета се опитаха да ликвидират тренировките на Ендър. Не бяха я забравили и мнозина други. Тогава те бяха жадни за кръв, сега и Бонсо щеше да жадува за кърваво отмъщение. Ендър обмисли идеята да се запише отново в напредналия курс по самозащита, но при едно, а може би и по две сражения всеки ден, Ендър знаеше, че не може да отдели никакво време. Ще трябва да си поеме риска. *Преподавателите ме забъркаха в цялата тази история и те трябва да се погрижат за моята безопасност.*

Напълно изтощен, Бийн се строполи в леглото си — половината от момчетата в помещението вече спяха, а до загасването на светлините оставаха още петнайсет минути. С досада изтегли чина от шкафа си и го включи. Утре имаше контролно по геометрия и бе трагично неподготвен за него. Винаги би могъл да се справи, ако разполагаше с достатъчно време, на петгодишна възраст бе чел дори Евклид, но контролното трябваше да се направи за определено време, така че нямаше да има възможност да се мисли. Трябваше да знае. А той не знаеше. И вероятно щеше да се представи много зле. Но днес бяха победили на два пъти и се чувстваше добре.

Веднага щом включи екрана обаче, всякакви мисли за геометрия се изпариха, тъй като по него маршируваше следното съобщение:

НЕЗАБАВНО СЕ ЯВИ ПРИ МЕН. ЕНДЪР.

Часът беше 21:50 — светлините щяха да изгаснат само след десет минути. Кога ли е изпратил това съобщение Ендър? Все пак, най-добре ще е да го вземе под внимание. Може би утре сутринта щеше да има ново сражение — при самата мисъл за сражение се почувства уморен — и за това, което Ендър искаше да му каже сега, сигурно нямаше да има време. Така че Бийн се измъкна от леглото и закрета уморено по коридора към стаята на Ендър. Почука.

— Влез — обади се Ендър.

— Току-що видях съобщението ти.

— Добре.

— Скоро ще угасят светлините.

— Ще ти помогна да си намериш пътя в тъмното.

— Просто нямах представа дали знаеш колко е часът.

— Аз винаги знам колко е часът.

Бийн мислено въздъхна. Никога не се получаваше. Какъвто и разговор да започнеш с Ендър, той винаги се превръщаше в спор. Бийн ненавиждаше това. Той признаваше гения на Ендър и го уважаваше заради него. Защо Ендър никога не виждаше нищо хубаво у Бийн?

— Спомняш ли си преди четири седмици, Бийн? Когато ме помоли да те направя взводен?

— Е, и?

— Оттогава назначих петима взводни и петима помощник-взводни. Но ти не беше сред тях. — Ендър вдигна вежди. — Така ли е?

— Точно така, сър.

— Хайде сега ми разкажи какво постигна в тези осем битки?

— Днес бях за пръв път улучен, но компютърът е регистрирал единайсет мои попадения, преди да преустановя стрелбата. Никога не съм имал по-малко от пет попадения в една битка. Освен това съм изпълнявал всяка възложена ми задача.

— Защо са те направили войник на тези години, Бийн?

— Твоите не са били повече.

— Но защо?

— Не знам.

— Знаеш, знаеш. Както и аз знам.

— Опитах се да отгатна, но това са само предположения. Ти си... страшен. Те са разбрали това, тласнали са те напред...

— Каж ми защо, Бийн?

— Защото имат нужда от нас, ето защо. — Бийн седна на пода и се втренчи в краката на Ендър. — Защото имат нужда от някой, който да победи бъргерите. Това е единственото нещо, което ги интересува.

— Важното е, че го знаеш, Бийн. Защото повечето момчета в това училище смятат, че играта е важна заради самата игра, но това не е вярно. Тя е важна единствено защото им помага да откриват малки момчета, които, като пораснат, да станат истински командири, в една истинска война. А що се отнася до играта, тя вече е фалшифицирана. Ето с какво се занимават те, фалшифицират играта.

— Смешно. А пък аз си мислех, че само на нас правят номера.

— Игра, която се провежда девет седмици по-рано, отколкото е по правилник. Игра, която се играе всеки ден. А сега и две игри в един и същи ден. Бийн, не знам какви ги вършат преподавателите, но армията ми е изморена, изморен съм и аз, а на тях изобщо не им пука за правилата на играта. Взех данни от компютъра за предишни години. През цялата история на играта никой не е побеждавал толкова много противници и не е опазвал толкова много от собствените си войници невредими.

— Ти си най-добрият, Ендър.

Ендър поклати глава.

— Може би. Но съвсем не беше случайно, че получих такива войници. Новобранци и отхвърлени от други армии войници, но събери ги на едно място, и ето че моят най-калпав войник би могъл да стане взводен командир в която и да е армия. Какви ли препятствия не издигаха по пътя ми, а сега правят всичко възможно, за да не успея. Бийн, те искат да ни провалят.

— Те не могат да те провалят, Ендър.

— Ще те сварят неподготвен — Ендър рязко си пое дъх сякаш го прониза болка или сякаш трябваше изведнъж да поеме глътка въздух под напора на вятъра. Бийн го погледна и осъзна, че пред очите му ставаше невъзможното. Ендър Уигин изобщо не искаше да го дразни, той просто му се доверяваше. Не напълно. Но все пак му се доверяваше. Ендър бе човешко същество и позволяваше на Бийн да види това.

— Може би теб ще сварят неподготвен — рече Бийн.

— Не мога до безкрайност да предлагам всеки ден нови умни идеи. Някой ден някой друг ще предложи нещо, което и през ум не ми е минавало, и ще ме свари неподготвен.

— И кое е най-лошото, което може да ти се случи? Ще загубиш една игра.

— Да. Точно това е най-лошото, което може да ми се случи. Аз не мога да си позволя да загубя нито една игра. Защото, ако загубя една-единствена игра...

Той не обясни какво щеше да стане, а и Бийн не попита.

— Имам нужда от ума ти, Бийн. Искам да измисляш решения за проблеми, с които още не сме се сблъскали. Искам да опиташ най-различни смахнати неща, които още никой не е опитвал.

— Защо точно аз?

— Защото, въпреки че в армия „Дракон“ има някои войници по-добри от теб... не, не са много, само няколко... няма друг, който да мисли по-качествено от теб. — Бийн не каза нищо. И двамата знаеха, че това е истина.

Ендър му показва чина си. На него бяха изписани дванайсет имена. По две-три от всеки взвод.

— Избери си пет от тези момчета — каза Ендър. — По едно от всеки взвод. Те ще представляват специален отряд, който ще тренираш ти. Само по време на извънредните тренировки. Ще ми докладваш

какво ги учиш да правят. Не се задържай дълго на нищо. През повечето време ти и твоят отряд ще бъдете част от цялата армия, от взводовете си. Но само когато имам нужда от теб. Само когато трябва да се свърши нещо, което само ти можеш да направиш.

— Тези тук до един са новобранци — каза Бийн. — Изобщо няма ветерани.

— След изминалата седмица, Бийн, всички наши войници са ветерани. Не разбираш ли, че в индивидуалната класация на войниците всичките наши четирийсет момчета са в челната петдесетица. И че трябва да слезеш седемнайсет пункта надолу, за да попаднеш на името на войник, който не е от армия „Дракон“.

— А какво ще стане, ако нищо не мога да измисля?

— Ще се окаже, че съм сгрешил в преценката си за теб.

Бийн се ухили.

— Не си сгрешил.

— Ще можеш ли да намериш обратния път, Бийн?

— Вероятно няма да мога.

— Тогава остани тук. Ако се заслушаш много внимателно, ще можеш да чуеш добрата фея, която ще дойде през нощта и ще ни остави задачата за утре.

— Нали утре няма да имаме ново сражение?

Ендър не отговори. Бийн го чу как се покатери на леглото си. Той стана от пода и направи същото. Преди да заспи, в главата му се въртяха поне пет-шест идеи. Ендър щеше да е доволен — всички до една бяха смахнати.

ГЛАВА ДВАНАЙСЕТА

БОНСО

— Генерал Пейс, заповядайте, седнете. Научавам, че сте дошли при мен по някакъв спешен въпрос.

— Полковник Граф, обикновено не си позволявам да се намесвам във вътрешните работи на Военното училище. Вашата автономия е гарантирана. И въпреки различието в чиновете ни, на мен ми е много добре известно, че мое право е единствено да давам съвети, а не да ви нареждам да предприемате някакви действия.

— Действия ли?

— Не бъдете неискрен с мен, полковник Граф. Американците ги бива да се правят на наивници, когато им скимне, но мен не можете да ме измамите. Знаете добре защо съм тук.

— Да. Сигурно Дап е изпратил рапорт.

— Той изпитва... бащински чувства към учениците. Според него това, че пренебрегвате една потенциално смъртоносна ситуация, е повече от нехайство — според него това е почти заговор, който трябва да причини или смърт, или сериозно нараняване на един от учениците тук.

— Това е училище за деца, генерал Пейс. И тук едва ли съществува въпрос, който би наложил присъствието на началника на Военната полиция на МФ.

— Полковник Граф, от известно време името на Ендър Уигин проникна и сред висшето командване. То дори стигна и до моите уши. Чух, че скромно го описват като нашата единствена надежда за победа в предстоящото нашествие. И когато именно неговият живот или здраве са в опасност, мисля, че е нормално Военната полиция да

проявява известен интерес към опазването и защитата на момчето. А вие какво смятате?

— Дявол да го вземе и Дап, и вас, сър, аз знам какво правя.

— Наистина ли?

— По-добре от всеки друг.

— О, това е ясно, след като никой друг няма и най-малката представа за това, което вършите. От осем дни ви е известно, че сред някои от най-покварените от тези „деца“ се готви заговор, чиято цел е да смажат, ако могат, Ендър Уигин. И че някои от заговорниците, особено момчето на име Бонито дьо Мадрид, най-често наричан Бонсо, не са склонни да покажат въздържаност по време на тази разправа, така че за Ендър Уигин, неоценимо важната за света надежда, съществува сериозна заплаха мозъкът му да бъде разплескан по стените на вашето, обикалящо преспокойно по своята непретенциозна орбита, Военно училище. А вие, макар и уведомен за тази опасност, предлагате да предприемем...

— Нищо.

— Сега разбирате защо се засилва нашето недоумение.

— Ендър Уигин е изпадал в подобно положение и преди. На Земята, в деня, в който му бе свален мониторът, и повторно, когато група по-големи момчета...

— Преди да дойда тук, посъбрах някои сведения за минали събития. Ендър Уигин е предизвикал Бонсо Мадрид отвъд рамките на човешкото търпение. А вие не разполагате с военна полиция, която винаги да има готовност да потушава безредиците. Това е безотговорно.

— Когато Ендър Уигин стане командир на нашите флотилии и трябва да взема решения, които ще ни донесат победа или унищожение, дали ще има наоколо военна полиция, която да се втурне да го спасява, в случай, че сам не може да се справи с положението?

— Не виждам връзката.

— Очевидно не я виждате. Но тя съществува. Ендър Уигин трябва да повярва, че каквото и да се случи, никой от възрастните няма никога, абсолютно никога да се намеси, за да му помогне по някакъв начин. Трябва да вярва до дъното на душата си, че може да направи само онова, което той и останалите деца измислят да направят за себе си. Не повярва ли в това, никога няма да стигне до върховете на своите способности.

— Но той няма да стигне до върховете на своите способности и ако е мъртъв или инвалид за цял живот.

— Това не може да му се случи.

— Защо не вземете да дипломирате Бонсо? Той е достатъчно голям.

— Защото Ендър знае, че Бонсо замисля да го убие. Ако дипломираме Бонсо предсрочно, ще разбере, че сме искали да го спасим. А и всеки знае, че Бонсо не е достатъчно добър командир, за да го повишим заради никакви заслуги.

— А другите деца? Тези, които ще му помогнат?

— Ще изчакаме да видим какво ще стане. Това е първото, последното и окончателното ми решение.

— Бог да ви е на помощ, ако се окаже, че грешите.

— Бог да ни е на помощ на всички, ако се окаже, че греша.

— Ще ви изправя пред Върховния военен съд. Ако грешите, ще се погрижа името ви да стане из целия свят синоним на позор.

— Ще бъде справедливо. Но моля да запомните, че ако се окаже, че съм прав, трябва да се погрижите да получа петдесетина медала.

— За какво?

— За това, че съм ви попречил да се намесите.

Ендър седеше в ъгъла на бойната зала, с лакът затъкнат в една скоба и наблюдаваше как Бийн провежда тренировката на своя отряд.

Вчера бяха работили върху нападения без пистолети и отнемане с крака оръжието на противника. Ендър им помогна с някои хватки от курса по едноличен бой в условията на гравитацията — много неща трябваше да се променят, но инерцията при полета бе оръжие, което можеше да се използва срещу противника както при нулева, така и при земна гравитация. Днес обаче Бийн си имаше нова играчка. Това бе обезопасяващо въже, един от онези тънки, почти невидими кабели, използвани при строителни работи в открития космос, с чиято помощ можеха да се завържат два предмета един за друг. Понякога тези обезопасяващи въжета бяха дълги цели километри. Това тук бе малко по-късо от едната страна на бойната зала, но въпреки това можеше да се навие лесно и незабележимо около кръста на Бийн. Той го изхлузи като част от облеклото си и подаде края му на един от войниците си.

— Завържи го за някоя скоба и го намотай няколко пъти. — Бийн прекара другия край на въжето през цялата зала.

Като препятствие не върши много работа, реши Бийн. Наистина почти не се забелязваше, но едно-единствено опнато въже едва ли би могло да спре противника, който лесно може да се провере под него или да го прескочи. Тогава му хрумна да го използва, за да промени посоката на движението си из залата. Пристегна го здраво около кръста си, като остави другия край завързан за скобата, засили се с няколко движения и се стрелна право напред. Въжето го улови, изопна се, промени рязко посоката му и в края на новата дъговидна траектория тялото му се бухна жестоко в стената.

Той се разпищя неистово. Само след миг Ендър проумя, че Бийн не пици от болка.

— Видяхте ли с каква скорост летях! Видяхте ли как промених посоката на полета си?

Скоро цялата армия „Дракон“ прекъсна работа, за да наблюдава тренировката на Бийн с въжето. Промените в посоката бяха смайващи, особено когато човек не знаеше накъде да търси с поглед невидимото въже. А когато реши да използва въжето, за да се прикрепя към една звезда, той постигна скорости, каквито никой не бе виждал дотогава.

Беше 21:40, когато Ендър разпусна вечерната тренировка. Изтощени, но радостни, че са видели нещо ново, войниците му тръгнаха по коридорите към спалното помещение. Ендър вървеше сред тях и мълчеше, но даваше ухо на разговора им. Бяха уморени

наистина... вече четвърта седмица имаха всеки ден сражения и често попадаха в ситуации, които подлагаха възможностите им на нечувани изпитания. Те обаче бяха щастливи, горди и дружни — никога не бяха губили сражение и се бяха научили да си вярват един на друг. Да вярват, че другарите им по оръжие се бият упорито и талантливо. Да вярват, че взводните им командири пестят, а не пилеят силите им, и най-вече да вярват на Ендър, че ги подготвя за всичко, което някога би могло да се случи.

Както вървяха по коридора, Ендър забеляза няколко по-големи момчета, привидно заети с разговор в страничните коридори и стълбища, като някои от тях се разхождаха дори из техния коридор. И едва ли бе съвпадение, че толкова много от тях носеха униформата на „Саламандър“, а останалите бяха предимно момчета от онези армии, чиито командири най-люто мразеха Ендър Уигин. Неколцина от тях го стрелваха с очи и бързо отместваха поглед, други бяха прекалено нервни и прекалено напрегнати, за да си дават вид, че се шляят наоколо. Какво ще предприема, ако нападнат сега армията ми тук, в коридора? Момчетата ми са до едно малки и дребни и абсолютно неподготвени за сражение в условията на гравитацията. И кога ли да се подготвят?

— Здравсти, Ендър! — подвижна някой. Ендър се спря и погледна назад. Беше Петра.

— Ендър, мога ли да поговоря с теб?

— Ще разговаряме в движение — отвърна Ендър.

— Трябваш ми съвсем за малко.

Ендър се обърна и продължи да крачи редом с войниците си. Петра се затича, за да го догони.

— Добре, така да бъде. — Напрежението на Ендър нарасна, когато Петра се приближи към него. Дали и тя не бе от тях? От онези, които го мразеха дотолкова, че искаха да му сторят зло?

— Един твой приятел ме помоли да те предупредя. Има няколко момчета, които искат да те убият.

— Каква изненада! — възкликна Ендър.

Някои от войниците му наостриха уши. Съобщението за заговор срещу командира им, изглежда, бе интересна новина.

— Ендър, те са в състояние да го направят. Каза да ти предам още, че замислят това от деня, в който си станал командир...

— Искаш да кажеш от деня, в който победих „Саламандър“?

— Аз също изпитвах омраза към теб, когато победи армия „Феникс“, Ендър.

— Не си спомням да съм упреждал някого за чувствата му.

— Поръча ми да те пресрещна на връщане от бойната зала и да те предупредя да внимаваш утре, защото...

— Петра, щом изпълняваш такава заръка, искам да ти кажа, че точно сега подир мен вървят десетина момчета, които спокойно биха могли да ме нападнат тук, в коридора. Ще потвърдиш ли, че не си ги забелязала?

Лицето ѝ изведнъж пламна.

— Не, не съм ги забелязала. Как можеш да допуснеш такова нещо? Не знаеш ли кои са ти приятелите? — Тя разблъска войниците, мина пред него и се покатери бързо по една желязна стълба, която водеше към по-горната палуба.

— Вярно ли е? — попита Том Лудата глава.

— Кое да е вярно? — Ендър огледа помещението и извика на две сборичкали се момчета да си лягат.

— Че някои от по-големите момчета искат да те убият?

— Празни приказки — отвърна Ендър. Но знаеше, че не е така. Петра знаеше нещо, а и това, което видя на идване дотук, не беше въображение.

— Може и да са празни приказки, но се надявам да проявиш разбиране, като ти съобщи сега, че имаш на разположение петима взводни командири, които тази вечер ще те съпровождат до стаята ти.

— Абсолютно излишно.

— Уважи ни. Още повече, че ни дължиш една услуга.

— Нищо не ви дължа. — Щеше да е глупаво, ако отхвърли предложението им. — Постъпете както намерите за добре. — Той се обърна и си тръгна. Взводните командири го последваха с отривиста стъпка. Един от тях се втурна отпреде им и отвори вратата. Провериха стаята му, накараха го да обещае, че ще заключи, и го напуснаха малко преди да загасят осветлението.

На чина му имаше съобщение.

НЕ ХОДИ НИКЪДЕ САМ. ДИНК

Ендър се усмихна. Значи Динк все още му беше приятел. *Не се тревожи. Нищо няма да ми направят. С мен е цялата ми армия.*

Но тук, в мрака, армията му не беше с него. Тази нощ на сън му се яви Стилсън и едва сега Ендър забеляза колко дребен е Стилсън, само шестгодишен, колко нелепа беше стойката му на закоравял побойник, но въпреки това той и приятелите му вързаха Ендър, така че да не може да шава, и след това постъпиха с него така, както той тогава бе постъпил със Стилсън. След това Ендър се видя как, олигавен като идиот, се опитва упорито да даде заповеди на армията си, но това, което излизаше от устата му, бе несвързан брътвеж.

Той се събуди в мрака и усети страх. После се успокои, като си припомни, че преподавателите очевидно го ценят, защото иначе не биха го товарили толкова, че те нямаше да допуснат да му се случи нещо, поне не нещо лошо. Когато по-големите деца го нападнаха преди години в бойната зала, отвън сигурно бяха стояли преподаватели и бяха изчаквали да видят какво ще стане и ако положението бе взело такъв обрат, че той вече да не може да се справи с него, те сигурно щяха да влязат и да сложат край на разпратата. *Дори да бях си седял спокойно, без да правя нищо, те пак щяха да се погрижат да не ми се случи нещо лошо. В играта те ме подлагат на всевъзможни изпитания, но извън нея ще ме запазят на всяка цена невредим.*

С тази увереност заспа отново, докато вратата се откряна тихичко и сутрешната битка бе оставена на пода, за да я намери Ендър по-късно.

Те победиха, разбира се, но битката беше мъчителна — бойната зала бе превърната в такъв лабиринт от звезди, че преследването на противниците при прочистването на терена отне четирийсет и пет минути. Противниците им от армия „Язовец“ с командир Пол Слатъри упорито отказваха да се предадат. А и в играта имаше нова промяна — когато улучеха или извадеха от строя войник на противник, той можеше да бъде размразен след около пет минути, така, както се правеше на тренировките. Само когато бе изцяло замразен, противникът преустановяваше участието си до края на играта. Това етапно размразяване не се отнасяше до армия „Дракон“. Том Лудата глава бе човекът, който забеляза какво става, когато започнаха да

стрелят по тях в гръб, и то хора, за които се знаеше, че вече не представляват опасност за тях. А в края на сражението Слатъри се ръкува с Ендър и каза:

— Радвам се, че ти победи. Ако някога те победи аз, Ендър, искам да го направя честно.

— Възползвай се от това, което ти предлага случаят — отвърна Ендър. — Ако ти се удаде някаква възможност за преимущество над противника, възползвай се от нея.

— Така и направих, разбира се — рече Слатъри и се ухили. — Аз съм справедлив само преди и след сражението.

Сражението се бе проточило толкова дълго, че закуската бе приключила. Ендър погледна разгорещените си, потни и уморени войници, които чакаха в коридора, и каза:

— За днес си знаете урока. Няма да има тренировка. Починете си. Забавлявайте се. Направете отлично някое контролно. — Умората им пролича по това, че дори не извикаха „ура“, не се засмяха, дори не се усмихнаха — просто влязоха в спалното си помещение и си свалиха дрехите. Те щяха да тренират, ако ги бе помолил за това, но до края на силите им оставаше само една крачка и това, че ги оставиха без закуска, бе още една от многото несправедливости.

Намерението на Ендър бе да се изкъпе веднага, но той също бе уморен. Без да сваля бойния си костюм, полегна ей така, само за минутка, и се събуди малко след като бе започнал обядът. Пропадна намерението му да научи нещо повече за бъргерите тази сутрин. Имаше само време да се измие, да се нахрани и да отиде на занятия.

Той свали бойния си костюм, който вонеше на пот. Усещаше тялото си студено, а ставите си странно немощни. Не трябваше да спи посред бял ден. *Започвам да се отпускам. Започвам да се изморявам. Не бива да си позволявам това.*

Ето защо, преди да отиде в банята, за да вземе душ, той прибягва до гимнастическия салон и пряко сили се покатери три пъти по въжето. И през ум не му мина, че в командирската столова ще забележат отсъствието му и че като се къпе по обяд, докато неговата армия поглъща първото си за деня ядене, той ще е напълно, отчаяно сам.

Дори когато ги чу да влизат в банята, той не им обърна никакво внимание. Беше пуснал водата да облива главата и тялото му и едва ли

би могъл да чуе приглушения звук от стъпките им. Може би обядът е вече свършил, помисли си той. Отново започна да се сапунисва. Може би някой е свършил по-късно тренировката си.

А може би не. Той се извърна. Бяха седмина, подпрели гърбове о металните умивалници или застанали близо до душовете, стояха и го гледаха втренчено. Най-отпред бе застанал Бонсо. Мнозина се усмихваха и го гледаха с онзи циничен поглед на ловеца, приклецил натясно жертвата си. Бонсо обаче не се усмихваше.

— Здравсти — каза Ендър.

Никой не отговори.

Ендър спря душа и макар че по тялото му имаше още сапун, се пресегна към хавлиената си кърпа. Нямаше я на мястото ѝ. Държеше я едно от момчетата. Бърнард. Трябваше само и Стилсън и Питър да са тук, за да е пълна картината. Трябваше им усмивката на Питър, трябваше им и очебийната тъпотия на Стилсън.

Ендър се досети, че те залагат на номера с кърпата. Нищо друго не би го направило да изглежда по-слаб и жалък от това, да хукне гол подир хавлиената си кърпа. Но той нямаше да участва в тази играчка. Отказваше да се чувства слаб, само защото бе мокър и необлечен, и зъзнещ. Той стоеше решително насреща им, с ръце спуснати по бедрата. Прикова поглед в Бонсо.

— Ти си на ход — каза Ендър.

— Това не е игра — рече Бърнард. — Писнало ни е от теб, Ендър. Днес ще се дипломираш. С „простудяване“.

Ендър не погледна към Бърнард. Бонсо бе онзи, който жадуваше за неговата смърт, макар да не проронваше нито дума. Другите бяха тук, за да го дразнят, и го предизвикваха, за да видят доколко може да ги изтърпи.

— Бонсо — заговори тихичко Ендър. — Баща ти направо би се гордясал с теб.

Бонсо се вцепени.

— Как би искал да те види той сега, как идваш да се биеш с едно голо, по-малко от теб момче, което се къпе под душа, и как си довел и шестима приятелчета със себе си. Той би казал: „О, каква чест!“

— Никой не е дошъл да се бие с теб — обади се Бърнард. — Дойдохме само да те убедим да се биеш честно в сраженията. Може би ще решиш да губиш от време на време по някоя битка.

Другите се изсмяха, но Бонсо не се засмя, нито пък Ендър.

— Гордей се, Бонито, хубавецо. Можеш да отидеш и да разкажеш за това на баща си. Да, кажи, победих Ендър Уигин, който току-що бе навършил десет години, а аз бях на тринайсет. И доведох само шестима от приятелите си да ми помагат, но все пак успяхме да го победим, макар и да беше гол, мокър и сам. Този Ендър Уигин е много опасен и страшен, но ние все пак успяхме да се справим с него, без да се налага да водим още двеста души със себе си.

— Затваряй си устата, Уигин — обади се едно от момчетата.

— Не сме дошли тук да слушаме това копеле да ни дрънка — каза друг.

— Я млъкнете! — рече Бонсо. — Млъкнете и се дръпнете да не пречите. — Той започна да си сваля униформата. — Гол и мокър, и сам, значи сме квит, Ендър. Не мога да променя това, че съм по-голям от теб. Но ти пък си такъв гений, че ще измислиш как да ме надвиеш. — Той се обърна към другите. — Наблюдавайте вратата. Не пускайте никого да влиза.

Банята не беше голямо помещение и отвсякъде стърчаха всевъзможни кранове от водопроводната инсталация. Тя бе предварително монтирана на Земята, окомплектована с водопреработвателно устройство и после изстреляна като нискоорбитален спътник на Училището. Беше проектирана така, че в нея нямаше и сантиметър неизползвана площ. Тактиката им щеше да бъде „хващаш и блъскаш противника в крановете, докато някой от тях го приспи“.

Когато Ендър видя позицията, която бе заел Бонсо, той си глътна езика. Бонсо също бе изкарал курса. И сигурно не толкова отдавна, колкото Ендър. Ръцете му бяха по-дълги, беше по-силен и бе изпълнен с омраза. Нямаше да пипа нежно. *Първо ще иска да ме докопа за главата, помисли си Ендър. Преди всичко ще се постарее да ми причини някаква мозъчна травма. И ако нашият двубой продължи повече, той ще го спечели. Силата му е смазваща. Ако искам да изляза жив и здрав оттук, трябва да го победея бързо и завинаги.* Той отново чу пукащите кости на Стилсън. *Този път обаче ще пукат моите кости, освен ако не го изпреваря.*

Ендър отстъпи назад, чукна леко мембраната на душа, така че да насочи водната струя навън, и пусна само гореща вода. Помещението

започна да се пълни с пара. Ендър включи по същия начин следващия душ, и следващия.

— Не ме е страх от горещата вода — рече Бонсо. Гласът му бе приглушен.

Но на Ендър не му трябваше горещата вода. Трябваше му парата. По тялото му все още имаше сапун и ако се изпотеше, кожата му щеше да стане по-хлъзгава, отколкото бе очаквал Бонсо.

Изведнъж откъм вратата се разнесе глас:

— Престанете! — за миг Ендър си помисли, че е някой преподавател, който идва да сложи край на двубоя, но бе Динк Мийкър. Приятелите на Бонсо го хванаха на вратата и не го пуснаха. — Престани, Бонсо! — извика Динк. — Не го убивай!

— И защо не? — попита Бонсо и за първи път се усмихна. *Аа, помисли си Ендър, обича да му казват, че е господар на положението, че е по-силният.*

— Защото той е най-добрият, ето защо! Кой друг може да победи бъргерите? Само това има значение, глупако, войната с бъргерите!

Бонсо престана да се усмихва. Ето кое мразеше най-много у Ендър, това, че Ендър наистина значеше нещо за другите хора, а в края на краищата той, Бонсо, не значеше нищо за тях. *Ти ме погуби с тези си думи, Динк. Бонсо не иска и да чуе, че аз бих могъл да спася света.*

Къде са преподавателите? — питаше се Ендър. Не разбират ли, че първият ни сблъсък в този двубой би могъл и да е последен? Това не е като сражение в бойната зала, където никой не е в състояние да ти причини някаква сериозна телесна повреда. Тук имаше гравитация, а подът и стените бяха твърди и от тях стърчаха какви ли не железа. Спрете това! Сега или никога!

— Ако само го докоснеш, си гаден бъргеропоклонник! — извика Динк. — Ти си предател! Ако го докоснеш, заслужаваш да умреш! — Напъхаха му главата в процепа на вратата и той се смълча.

Парата от душовете изпълни помещението и потта се стичаше вече на струйки по тялото на Ендър. *Ето сега, преди потта да отмие сапуна. Сега, когато съм все още много хлъзгав, за да ме улови.*

Ендър отстъпи назад, като позволи на страха, който изпитваше, да проличи на физиономията му.

— Не ме удрай, Бонсо — рече той, — моля те.

Ето това бе очаквал Бонсо — признанието, че той е господар на положението. За някой друг молбата на Ендър за пощада щеше да е достатъчна, но за Бонсо тя бе само знак, че победата му е сигурна. Той замахна с крак, все едно че се канеше да ритне Ендър, но в последния миг направи скок. Ендър отгатна намеренията му и се приведе ниско, така че Бонсо да загуби равновесие, когато се опита да го сграбчи и блъсне в крановете.

Спретнатият, твърд гръден кош на Бонсо се допря до лицето на Ендър, а, в стремежа си да го сграбчат, ръцете му го шляпнаха по гърба. Но Ендър се изви и му се изплъзна. След миг той се бе вече обърнал, но все още се намираше в опасна близост с Бонсо. Класическият ход в този момент беше да забие пета в чатала на Бонсо. Но за да е успешен този удар, се изискваше голяма точност, а и Бонсо очакваше именно такава атака. Той вече се изправяше на пръсти и си изтегляше бедрата назад, за да не позволи на Ендър да го ритне в слабините. Без изобщо да го поглежда, Ендър знаеше, че това движение на Бонсо ще приближи лицето му почти до косата на Ендър, така че вместо да го ритне, той отскочи нагоре, с мощния отскок на войника, който се отблъсква от стената, и заби глава в лицето на Бонсо.

Ендър се завъртя навреме, за да види как Бонсо се олюлява назад с разкървавен нос, ахнал от изненада и болка. Ендър знаеше, че в този миг можеше да излезе от помещението и да сложи край на двубоя. Така както се бе измъкнал от бойната зала след онази кървава разпра. Но това щеше само да означава, че двубоят ще се повтори. Щяха да се бият отново и отново, докато се изчерпи желанието им да се бият. Единственият начин да се сложи край на тази вражда веднъж и завинаги бе да набие Бонсо така, че страхът му да стане по-силен от омразата му.

Ето защо Ендър се облегна на стената отзад, после подскочи нагоре и се отблъсна с ръце. Краката му се забиха в корема и гърдите на Бонсо. Ендър се завъртя във въздуха и падна на ръце и крака, подвря се под Бонсо и когато този път замахна с крак и го стовари в чатала на Бонсо, ударът му бе точен, силен и сигурен.

Бонсо не изкрещя от болка. Изобщо не реагира, само дето тялото му подскочи леко нагоре. Сякаш Ендър бе ритнал някаква мебел. Бонсо се сгърчи, килна се настрани и се плъсна точно под врялата струя на

душа. Не направи каквото и да било движение, за да избегне убийствената горещина.

— Господи! — изкрещя някой. Приятелите на Бонсо наскачаха да спрат водата. Ендър бавно се изправи на крака. Някой му тикна кърпата в ръцете. Беше Динк.

— Хайде да се махаме оттук — рече Динк. Той отведе Ендър. Зад гърба си чува тежкия тропот от стъпките на възрастни, които се спускат тичешком по стълбата. Сега преподавателите щяха да дойдат. Както и медицинският персонал. За да превържат раните на противника на Ендър. А защо не бяха дошли преди боя? Тогава можеше да се размине и без рани.

За Ендър вече нямаше никакво съмнение. Не можеше да разчита на никаква помощ. С каквато и опасност да се сблъска, сега и за в бъдеще, никой нямаше да го отърве от нея. Питър може и да бе измет, но Питър винаги имаше право, винаги — властта да причиняваш болка, властта да убиваш и рушиш е единствената реална власт, защото, ако не можеш да убиваш, ти винаги ще си на прицела на онези, които могат, и тогава нищо и никой не може да те спаси.

Динк го заведе в стаята му и го накара да легне на леглото.

— Ранен ли си някъде? — попита той.

Ендър поклати глава.

— Ти го попиля. Бях те отписал от живите, като видях как те награби. Но ти го попиля. Ако Бонсо не беше паднал, ти щеше да го убиеш.

— Той искаше да ме убие.

— Известно ми е. Познавам го. Никой не мрази като Бонсо. Но край. Ако не го „простудят“ заради това и не го изпратят вкъщи, той никога няма да посмее да те погледне в очите. Нито теб, нито когото и да било. Стърчеше над теб поне с цяла глава, а накрая заприлича на саката крава, която лежи и преживя.

Ендър виждаше пред очите си обаче единствено лицето на Бонсо, когато го ритна в слабините. Празният мъртвешки поглед в очите му. *Той още тогава бе победен. Още тогава бе в безсъзнание. Очите му бяха отворени, но той и не възнамеряваше да помръдне, само това глупаво каменно изражение на лицето му, о, тази ужасна физиономия, същата като на Стилсън, когато го пребих.*

— Те обаче ще го изключат — рече Динк. — Всеки знае, че той започна пръв. Видях ги, като станаха и излязоха от столовата. Само след секунди проумях, че и теб те няма, и след една минута вече те открих къде си. Предупредих те да не ходиш никъде сам.

— Съжалявам.

— Сигурно ще го „простудят“. Размирник. Дявол го взел и него, и скапаната му чест.

И в същия миг, за изненада на Динк, Ендър заплака. Както лежеше по гръб, все още плувнал в пот и вода, той преглъщаше хлипанията си, а изпод ресниците му бликаха сълзи и се сливаха със струйките по лицето му.

— Добре ли си?

— Не исках да му сторя нищо лошо — хълцаше Ендър. — Той защо не поиска да ме остави на мира?

Чу как вратата му тихичко се отвори и затвори. Веднага разбра, че това е известие за сражение. Отвори очи в очакване да види сумрака на разсъмването. Вместо това видя блесналите лампи. Беше гол и когато се размърда, усети, че леглото му е цялото мокро. Очите му бяха подпухнали от плача и го боляха. Погледна часовника върху писалището. Той показваше 18:20. Денят продължаваше. *Днес вече имаме сражение, днес вече имам две сражения — копелетата знаят много добре какво се случи — и въпреки това ми правят този номер.*

УИЛЯМ БИЙ, АРМИЯ „ЛЕШОЯД“, И
ТАЛОУ МОМУ, АРМИЯ „ТИГЪР“, 19:00

Той приседна на ръба на леглото. Листчето затрепера в ръката му. *Това не е по силите ми*, рече той тихо. И после вече не така тихо повтори:

— Това не е по силите ми.

Зашеметен се изправи и потърси бойния си костюм. После си спомни — беше го оставил в кабинката за почистване, докато вземаше душ. Все още беше там.

С листчето в ръка той излезе от стаята. Вечерята бе почти към края си и в коридора имаше едва няколко човека, но никой от тях не го заговори, само го наблюдаваха, било от страхопочитание заради случилото се по обяд в банята, било заради ужасния израз на лицето му. Повечето момчета бяха в спалното помещение.

— Здравсти, Ендър. Тази вечер ще има ли тренировка?

Ендър подаде листчето на Горещата супа.

— Ама че копелета! — рече той. — Този път две наведнъж?

— Две армии! — изкрещя Том Лудата глава.

— Ами че те направо ще се препъват една в друга — обади се Бърнард.

— Ще трябва да се поизмия — рече Ендър. — Подгответе момчетата, съберете всички хора. Ще се срещнем на портала.

Той излезе от помещението. Подир него се надигна врява. Чу как Том Лудата глава се развика:

— Две гаднярски армии! Ще ги спускаме!

Банята беше празна. Всичко бе разчистено. Нямаше и следа от кръвта, която шуртеше от носа на Бонсо и се смесваше с горещата водна струя. Нямаше и помен от нея. Сякаш тук никога нищо не се е случвало.

Ендър пристъпи под душа и се изплакна, отми от себе си потта от битката и я остави да се изтече в канала. *Свърши се, сега щяха да я преработят и утре всички ще пием от окървавената от Бонсо вода. В нея вече нямаше и капчица живот, но кръвта му си оставаше същата, неговата кръв и моята пот, размили се в тяхната глупост или жестокост, или каквото и да бе онова, заради което допуснаха всичко това да се случи.*

Той се избърса, облече си бойния костюм и се отправи към залата. Армията му чакаше в коридора, вратата все още не бе отворена. Гледаха го мълчаливо, докато мина напред, за да застане пред потъналото в мрак сиво силово поле. Разбира се, всички те знаеха за днешния двубой в банята — това, заедно с голямата им умора от сутрешната битка, ги правеше мълчаливи, докато мисълта, че ще застанат лице в лице срещу две армии, ги изпълваше с ужас.

Правят всичко възможно, за да ме победят, помисли си Ендър. Всичко, което им хрумне, без да им мигне окото, променят правила, само и само за да ме победят. Само че на мен тази игра ми дойде до

гуша. Никоя игра не заслужава порозовялата от кръвта на Бонсо вода по пода на банята. „Простудете“ ме! Изпратете ме у дома! Не искам да играя повече!

Вратата изчезна. Само на три метра отпреде им имаше четири разположени близо една до друга звезди, които плътно закриваха зрителното им поле.

Две армии не стигаха. Трябваше да накарат Ендър да разположи и силите си на сляпо.

— Бийн! — извика Ендър. — Вземи момчетата си и виж какво има от другата страна на тази звезда.

Бийн нахлузи намотаното около кръста му въже, завърза единия му край около себе си, подаде другия на едно момче от отряда и влезе полекичка през портала. Отрядът му незабавно го последва. Бяха тренирали това положение няколко пъти и само за секунди се завързаха за звездата, като продължаваха да държат края на въжето. Бийн се оттласна силно по посока, почти успоредна на портала. Когато стигна до ъгъла на залата, той отново се отблъсна и се стрелна право към врага. Светлите точки по стената показваха, че по него се стреля. Когато въжето последователно се изопна от всеки лъч на звездата, посоката на полета му рязко се промени и вече бе невъзможно да го улучат. Момчетата от отделението му го поеха сръчно, когато се върна отново при тях. Раздвижи ръцете и краката си, за да покаже на онези, които все още чакаха на портала, че врагът не е успял да го поразии.

Ендър скочи през портала.

— Доста е мрачно — рече Бийн, — но пък ако е достатъчно светло, няма да може да се проследяват лесно хората по светлините на костюмите им. По-лошо не може да бъде. Но от звездата до позицията на врага има абсолютно празно пространство. Те имат осем звезди, подредени в квадрат около вратата им. Не видях никой да наднича иззад звездите. Те просто си седят и ни очакват.

Сякаш за да потвърди думите на Бийн, противникът започна да им подвиква:

— Хей, ние сме гладни, елате да ни нахраните! Какво се влачите! Що за дракони сте!

Умът на Ендър отказваше да работи. Положението бе нелепо. При противник с числено превъзходство две към едно и добре укрепени позиции за него нямаше никаква надежда.

— В една истинска война при това положение всеки командир, който има поне мъничко мозък в главата си, ще отстъпи, за да спаси армията си.

— Какви ги говориш, по дяволите! — възмути се Бийн. — Та това е само игра.

— Откакто премахнаха правилата, това престана да бъде игра.

— Тогава забрави и ти за правилата.

Ендър се усмихна.

— Добре. Защо не? Я да видим как ще им се отрази един по-специален боен строй.

Бийн се слиса.

— Боен строй ли? Откакто сме армия, за такова нещо при нас никога не е ставало въпрос.

— До края на нормалния ни учебен курс остава цял месец. Значи крайно време е да го въведем в работната си програма. Човек трябва да знае всичко за бойния строй и за разположението на силите.

Той образува с пръсти буквата А, показва я към портала и кимна с глава. Взвод „А“ бързо пристигна и Ендър започна да разполага момчетата зад звездата. Три метра пространство не бе достатъчно за работа, момчетата бяха уплашени и смутени и му бяха потребни цели пет минути, за да ги накара да разберат какво трябва да направят.

Войниците от „Тигър“ и „Лешояд“ подхвърляха вече само хапливи реплики, а командирите им спореха дали трябва да използват съкрушителната си сила, за да нападнат армия „Дракон“, докато момчетата на Ендър все още се намират зад звездата. Мому държеше да нападнат:

— Превъзхождаме ги две към едно.

— Трябва само да стоим мирно — възразяваше му Бий — и няма как да загубим, но напуснем ли позициите, той ще намери начин да ни победи.

И така, те кротуваха по местата си, докато накрая видяха на мъждивата светлина как една огромна маса се измъква иззад звездата на Ендър. Тя запази формата си дори когато рязко спря и се спусна право към притихналия център на осемте звезди, където ги очакваха осемдесет и двама войници.

— Хе-хей! — провикна се един от лешоядите. — Ами че те са се наредили в боен строй.

— Сигурно са го мъдрили цели пет минути — рече Мому. — Ако ги бяхме нападнали през това време, щяхме да ги смачкаме.

— Спокойно, Мому — прошепна Бий. — Видя как прелетя онзи дребосък. Той обиколи цялата звезда и се върна обратно, без дори да се допре до някоя стена. Може би всички имат куки, замислял ли си се някога по този въпрос? Явно, че разполагат с някаква новост.

Бойният строй бе много странен. Бяха се подредили в квадрат и плътно прилепналите им тела образуваха отпред стена. Зад нея се виждаше цилиндър — шест момчета, подредени в кръг, и две в средата. Замразените им крайници стърчаха така, че на пръв поглед бе невъзможно да се държат един за друг. И все пак те така плътно бяха прилепнали един до друг, сякаш бяха привързани с въже — както и всъщност беше. Останалите дракони стреляха отвътре с убийствена точност, като принуждаваха лешоядите и тигрите да не се отделят от позициите си.

— В задната си част това строево недоразумение е отворено — рече Бий. — Веднага щом се озоват между Звездите, можем да ги заобиколим и да...

— Не говори, а действай! — отвърна Мому. После, по свое усмотрение, нареди на момчетата си да се насочат към стената и да се отблъснат по посока на тила на драконите.

Сред настъпилия от тази маневра хаос, докато лешоядите продължаваха да стоят на позициите си, бойният строй на армия „Дракон“ отведнъж се разпадна. Както цилиндърът, така и предната стена се разчупиха по на две части и отвътре изскочиха момчета, които се отблъснаха и поеха нагоре. Почти едновременно с тях четирите части на бойния строй също промениха посоката на полета си и се насочиха към вратата на „Дракон“. Повечето от лешоядите откриха стрелба по тях и по момчетата, които отстъпваха с тях, докато тигрите нападناха в тил оцелелите дракони.

Нещо обаче не беше наред. Уилям Бий се замисли за миг и разбра какво е то. Четирите части на бойния строй не биха могли да променят посоката си по средата на своя полет, освен ако някой не бе се оттласнал в противоположна посока, и ако този някой или някои се бяха отблъснали с такава сила, че да тласнат двама човека назад, то тогава те сигурно се движат много бързо.

Ето ги къде бяха — шест дребни дракончета се спускаха надолу към вратата на Уилям Бий. По броя на светлините по костюмите им, Бий разбра, че трима от тях са улучени и двама са извадени от строя, само един бе невредим. Нямаше нищо страшно. Бий внимателно се прицели в тях, натисна спусъка и...

Изстрел не последва. Светлините засияха. Играта бе свършила.

И макар че гледаше право в тях, на Бий му бяха нужни няколко секунди, за да осъзнае какво бе станало току-що. Четирима дракони бяха допрели шлемовете си в ъглите на вратата. А един бе минал през нея. Те току-що бяха извършили ритуала на победата. Бяха обречени на разгром, почти не бяха нанесли щети на врага, а имаха наглостта да изпълнят победния ритуал и под носа им да сложат край на играта.

Едва тогава на Уилям Бий му хрумна, че по правилник армия „Дракон“ не само бе сложила край на играта, но твърде възможно бе и да я е спечелила. В края на краищата каквото и да се случеше, една армия не се считаше за победител, ако не разполага с достатъчно незамразени войници, които да докоснат ъглите на противниковата врата, а един да мине през нея и да влезе в коридора на вратата. Следователно по тази логика можеше да се приеме, че ритуалът в края на играта бе всъщност победа. Бойната зала, естествено, го зачете като край на играта.

Майор Андерсън се появи на учителския вход и влезе в залата.

— Ендър — извика той и се огледа.

Един от замразените войници на армия „Дракон“ се опита да му отговори през зъби, приклепени здраво от бойния му костюм. С помощта на куката Андерсън отиде при него и го размрази.

Ендър се усмихваше.

— Пак ви победих, сър — каза той.

— Глупости, Ендър — отвърна тихо Андерсън. — Ти се сражаваше срещу „Лешояд“ и „Тигър“.

— За толкова ли глупав ме имате? — попита Ендър.

Андерсън заговори на висок глас:

— След тази симпатична маневра правилата се променят — сега вече е необходимо всички противникови войници да бъдат замразени или улучени, преди да се атакува вратата.

— Значи номерът успя да мине само веднъж — рече Ендър.

Андерсън му връчи куката. Ендър веднага размрази всички. По дяволите правилникът. Всичко да върви по дяволите.

— Хей! — провикна се той, когато Андерсън си тръгна. — Какво да очакваме за следващия път? Сигурно ще сложите войниците ми в клетка, ще им вземете оръжието, а за противници ще ни доведете всичките армии на Военното училище? Няма ли да има най-сетне някакво равновесие в силите?

Мнозина от другите момчета се обадиха в подкрепа на казаното, и то не само от редиците на армия „Дракон“. Андерсън дори не благоволи да се обърне, за да покаже, че е чул предизвикателството на Ендър. Накрая му отговори не друг, а Уилям Бий:

— Ендър, щом ти си страна от сражението, никога няма да има истинско равновесие на силите, каквито и да са условията.

— Точно така! — завикаха момчетата. Мнозина от тях се смееха. Талоу Мому започна да пляска с ръце.

— Ендър Уигин! — скандираше той.

Останалите момчета също започнаха да пляска и да скандират името на Ендър.

Ендър мина през вратата на противника. Войниците му го последваха. Виковете на момчетата от бойната зала го преследваха и по коридорите.

— Ще има ли тренировка довечера? — попита Том Лудата глава.

Ендър поклати глава.

— Значи утре сутринта?

— Не.

— Тогава кога?

— Никога, що се отнася до мен.

Зад гърба му се надигна ропот.

— Ей, това не е честно — обади се едно от момчетата. — Не е наша вината, че учителите фалшифицират играта. Ти не можеш да спреш да ни учиш на нови неща само защото...

Ендър удари с длан по стената и изкрещя на момчето:

— Вече не ми пука за играта! — Гласът му прокъркна из коридора. По вратите наизлизаха момчета от други армии. Той заговори тихо сред настъпилото мълчание:

— Не ви ли е ясно? — И прошепна. — Играта свърши.

Прибра се сам в стаята си. Искаше да полегне, но не можеше, защото леглото му бе още мокро. Това му напомни за всичко, което се бе случило през този ден, и обзет от ярост, отскубна матрака и завивките от рамката на леглото и ги изхвърли в коридора. После направи на топка една униформа, за да му послужи за възглавница, и легна върху плетеницата от жици, изопната по рамката. Беше му неудобно, но не пожела да стане.

Бе лежал не повече от няколко минути, когато някой почука на вратата.

— Разкарай се — рече той тихичко. Онзи, който чукаше, обаче или не го чу, или нямаше намерение да си отиде. Накрая Ендър му каза да влезе.

Беше Бийн.

— Изчезвай, Бийн.

Бийн кимна, но не си тръгна. Вместо това заби поглед в обувките си.

Ендър крещеше, ругаеше и му викаше да си тръгне. Тогава забеляза уморения вид на Бийн, грохналото му от умора тяло и сините кръгове от недоспиване под очите му. Въпреки всичко обаче кожата му бе мека и прозрачна, кожа на дете, нежната извивка на бузките и стройните крачета на едно момченце. Той нямаше още и осем години. Нямаше значение, че беше блестящ воин и предан и добър другар. Беше още дете. Беше мъничък.

Не, не е мъничък, помисли си Ендър. Дребен, да. Но Бийн се бе сражавал в бой, в който цялата армия зависеше от него и от войниците, които командваше, и се бе справил великолепно, и бяха победили. В това нямаше нищо детско. Абсолютно нищо.

Като взе усмивката на Ендър и новото, по-меко изражение на лицето му за разрешение да остане, Бийн пристъпи още крачка напред. Едва тогава Ендър забеляза листчето в ръката му.

— Местят ли те? — попита Ендър. Не можеше да повярва, но гласът му прозвуча нехайно, вяло.

— В армия „Заек“.

Ендър кимна. Разбира се. Беше ясно. *Щом не могат да победят мен и моята армия, ще ми вземат армията.*

— Карн Карби е разбран човек — рече Ендър. — Надявам се, че е наясно колко струваш.

— Карн Карби бе дипломиран днес. Получи известие, докато ние се сражавахме.

— Тогава кой ще командва „Заек“?

Бийн разпери безпомощно ръце.

— Аз.

Ендър вторачи поглед в тавана и кимна.

— Разбира се. Та ти си само с четири години по-малък от редовните командири.

— Не е смешно. Изобщо не разбирам какво става тук. Всичките тези промени в играта. А сега и това. А не съм и единственият, когото преместват. Дипломираха половината от командирите и преместиха мнозина от нашите момчета да командват армиите им.

— Кои момчета?

— Ами излиза, че местят всеки взводен и помощник-взводен.

— Разбира се. Щом са решили да унищожат армията ми, трябва да я сринат до основи. Каквото и да правят, правят го професионално.

— Въпреки всичко ти ще победиш, Ендър. Всички сме убедени в това. Ето какво рече Том Лудата глава: „Искате да кажете, че ще трябва да измисля как да победя армия «Дракон»? Правилно ли съм чул?“ Всички знаем, че ти си най-добрият. Те не могат да те победят, каквото и да...

— Вече ме победиха.

— Не, Ендър, не могат да...

— Тяхната игра вече не ме интересува, Бийн. Повече няма да играя. Никакви тренировки вече. Никакви сражения. Могат да ми оставят колкото си искат листчета на пода, но аз няма да се сражавам. Взех това решение, преди да мина през портала днес. Ето защо те накарах ти да превземеш вратата. Не вярвах, че ще успеем, но ми беше все едно. Просто исках да напусна играта достойно.

— Трябваше да видиш физиономията на Уилям Бий. Стоеше вцепенен и се опитваше да проумее как загубил, след като ти си имал само седем момчета, които са могли да си движат пръстите на краката, а той е имал само трима, които не са могли да го правят.

— Защо ми е притрябвало да виждам физиономията на Уилям Бий? Защо ми трябва да побеждавам някого? — Ендър притисна с длани очите си. — Днес нараних Бонсо много зле, Бийн. Наистина го нараних зле.

— Той си го изпроси.

— Не трябваше да го удрям повторно. Беше като мъртвец. Но и това не ме възпря.

Бийн не каза нищо.

— Искях да съм сигурен, че никога повече няма да ми стори зло.

— Вече няма да може — рече Бийн. — Изпратиха го вкъщи.

— Толкова рано?

— Както обикновено преподавателите не се впуснаха в обяснения. В официалното съобщение се казва, че е дипломиран, но в графата „Направление“, нали знаеш, там, дето пишат къде го пращат — в Тактическото училище, Артилерийското, Подготвителното командирско, Навигационно, пише само: Картахена, Испания. А той е оттам.

— Радвам се, че са го дипломирали.

— Виж какво, Ендър, ние пък се радваме, че вече го няма тук. Ако знаехме само какво се кани да ти направи, щяхме да го убием на място. Вярно ли е, че довел със себе си цяла тайфа приятели, които да те нападнат?

— Не, не е вярно. Бяхме само двамата — той и аз. Той се биеше честно. Ако не беше чувството му за чест, той и приятелите му щяха да ме смажат. Можеше дори да ме убият. Чувството му за чест ми спаси живота. Аз не се бих заради честта си — добави Ендър. — Бих се, за да победея.

Бийн се засмя.

— И наистина победи. С един шут го изкара от орбита.

На вратата се почука. Преди Ендър да успее да продума, вратата се отвори. Ендър очакваше, че ще влязат още войници. Беше обаче майор Андерсън. А след него влезе и полковник Граф.

— Ендър Уигин — каза Граф.

Ендър скочи на крака.

— На вашите заповеди, сър.

— Избухването ти в бойната зала днес е израз на непокорство и подобно нещо не бива да се повтаря.

— Слушам, сър.

Бийн продължаваше да се чувства все така непокорен и си мислеше, че Ендър не заслужава подобен укор.

— Мисля, че някой все пак трябва да каже на преподавателите какво представляваш ти за нас.

Възрастните не му обърнаха внимание. Андерсън връчи на Ендър лист хартия. Стандартен размер лист. Не едно от онези листчета, които служеха за вътрешни разпореждания. Това бе напълно редовен набор заповеди. Бийн знаеше за какво се отнасят. Ендър напускаше училището.

— Дипломират ли те? — попита Бийн. Ендър кимна.

— Защо се бавиха досега? Дипломират те само две-три години по-рано. Вече си се научил да вървиш, да спиш и да се храниш сам. Какво още могат да те научат?

Ендър поклати глава.

— Зная само, че играта свърши. — Той сгъна листа. — Ще мога ли да съобща на армията си?

— Няма време — отговори Граф. — Совалката ти тръгва след двайсет минути. Освен това по-добре ще е да не разговаряш с тях. Така раздялата ще е по-лека.

— За тях или за вас? — попита Ендър. Той не дочака отговор. Обърна се бързо към Бийн, взе за миг ръката му в своята и после тръгна към вратата.

— Почакай! — каза Бийн. — Къде отиваш? В Тактическото? В Навигационното? В Артилерийското?

— В Командирското училище — отвърна Ендър.

— В подготвителното командирско ли?

— В Командирското — отговори Ендър и си излезе.

Андерсън го последва плътно. Бийн улови полковник Граф за ръкава.

— Никой не постъпва в Командирското училище, преди да е навършил шестнайсет години?

Граф се освободи от ръката на Бийн и излезе, като затвори вратата след себе си.

Бийн остана сам в стаята, опитвайки се да разбере какво може да означава всичко това. Никой не отиваше в Командирското, без да е прекарал три години в Подготвителното командирско училище или в Тактическото, или в Артилерийското. И освен това никой не се дипломираше във Военното училище, преди да е учил в него най-малко шест години. Ендър бе учил тук само четири.

Системата се разпада. Нямаше никакво съмнение. Или някой от висшето командване е полудял, или става нещо лошо с войната, с истинската война, войната с бѐгерите. Защо иначе би им трябвало да разрушават системата на обучение и да съсипят играта по този начин? Защо иначе би им трябвало да направят такова малко дете като мен командир на армия?

Бийн се питаше за всичко това, докато вървеше по коридора към собствената си стая. Осветлението изгасна тъкмо когато стигна до леглото си. Съблече се на тъмно и се помъчи пипнешком да постави дрехите си в един шкаф, който не можеше да види. Чувстваше се ужасно. В първия миг си помисли, че се чувства така зле, защото се страхува да командва армия, но това не беше вярно. Знаеше, че ще стане добър командир. Доплака му се. Не беше плакал от онези първи дни на носталгия след пристигането си тук. Опита се да назове чувството, което затъкваше като буца гърлото му и го караше тихичко да хлипа, колкото и да се стараеше да потисне риданията си. Захапа ръка, за да ги замени с болка. Не помогна. Никога нямаше да види пак Ендър.

Щом веднъж назова чувството си, вече можеше да го овладее. Той легна възник и пряко волята си се зае с упражненията за самовнушение и отпускане, докато не почувства, че не му се плаче повече. После потъна в сън. Заспа с ръка близо до устата си. Ръката му лежеше колебливо върху възглавницата, сякаш Бийн не можеше да реши дали да си гризе ноктите, или да си смуче палеца. Челото му бе сбръчкано. Дишането му бе леко и отривисто. Той беше войник и ако някой го попита какъв иска да стане като порасне, Бийн нямаше да разбере за какво става въпрос.

Докато влизаше в совалката, Ендър за първи път забеляза, че отличителните знаци на униформата на майор Андерсън са променени.

— Да, той е вече полковник — обясни Граф. — Всъщност от днес следобед на майор Андерсън му бе възложено командването на Военното училище. На мен ми бяха възложени други отговорности.

Ендър не го попита какви са те.

Граф се привърза здраво с коланите в креслото срещу Ендър. С тях имаше само още един пътник, мълчалив човек с цивилни дрехи,

който бе представен като генерал Пейс. Пейс носеше чанта с документи и нямаше повече багаж от Ендър. Това, че и Граф пътуваше почти без багаж, подейства някак си успокоително на Ендър.

По време на цялото пътуване до Земята, Ендър заговори само веднъж.

— Защо отиваме на Земята? — попита той. — Мислех си, че Командирското училище е някъде в Астероидния пояс.

— И си прав — отвърна Граф. — Но военното училище не разполага с технически съоръжения за докуване на кораби за далечния космос. И по тази причина ще получиш кратка отпуска на Земята.

Ендър искаше да попита дали това означава, че ще може да види семейството си. Но само при мисълта, че това може да се окаже възможно, той се изплаши и така и нищо не попита. Само затвори очи и се опита да заспи. Зад гърба му генерал Пейс го изучаваше с поглед. Ендър не можеше да предположи защо.

Когато кацнаха във Флорида, беше горещ летен следобед. От толкова време Ендър не бе виждал слънце, че светлината му едва не го ослепи. Той присви очи, кихна и понечи да се върне обратно в совалката. Всичко му се виждаше далечно и отчайващо плоско. Земята, на която ѝ липсваше леката заобленост на подовете във Военното училище, сякаш хлътваше рязко и макар и стъпил на равен терен, Ендър имаше чувството, че се е покатерил на островърха кула. Истинската гравитация бе съвсем различна и като вървеше, Ендър си тътреше краката. Беше му противно. Прииска му се да се върне у дома, обратно във Военното училище, единственото място във вселената, където се чувстваше у дома.

— Арестуван ли е?

— Логичен въпрос. Генерал Пейс е началник на военната полиция. Във Военното училище наистина има смъртен случай.

— Не ми съобщиха дали полковник Граф е повишен, или разжалван от военен съд.

— Просто командирован с назначение да се яви на доклад при Полемарха.

— Това какво знамение е — добро или лошо?

— Кой може да знае? От една страна, Ендър Уигин не само че оцеля, но и постигна огромен успех — дипломира се в блестяща форма, а заслуга за това има и Граф. От друга страна, на борда на совалката има още един пътник, който пътува в чувал.

— Но това е само вторият смъртен случай в цялата история на училището. Поне този път не беше самоубийство.

— Убийството с какво е по-добро, майор Имбу?

— Не беше убийство, полковник. Имаме целия запис на видеокасета, при това заснет от два ъгъла. Никой не може да обвинява Ендър.

— Но биха могли да обвинят Граф. В края на краищата всичко това е минало. Цивилните могат да се ровят във файловете ни и да решат кое е било правилно и кое не. Да ни награждават с ордени, когато смятат, че сме били прави, и да ни отнемат пенсиите и да ни пращат в затвора, когато решат, че сме сгрешили. Поне са проявили здрав разум, като не са казали на Ендър, че момчето е умряло.

— Това му е за втори път.

— И за Стилсън ли не са му казвали?

— Детето е чувствително.

— Ендър Уигин не е убиец. Той просто побеждава — усърдно и честно. Ако някой трябва да се плаши, то нека това бъдат бъргерите.

— Да не би да ги съжаляваш, че трябва да се бият с Ендър?

— Съжалявам единствено Ендър. Но не дотолкова, че да предложа да го галят с перце. Току-що получих достъп до материалите, които Граф е събирал напоследък. За движението на флотилиите и други от този род. По-рано спях спокойно нощем.

— Времето ли ни е малко?

— Не трябваше да повдигам този въпрос. Не мога да ти съобща поверителна информация.

— Знам.

— Да не говорим повече за това, но с изпращането на Ендър в Командирското училище не са избързали нито с ден. Може би дори са закъснели с две години.

ГЛАВА ТРИНАЙСЕТА

ВАЛЪНТАЙН

— Деца ли?

— Брат и сестра. Покрили са се надълбоко в информационните мрежи — пишат за компании, които им плащат в информационно време или нещо от този род. Дявол знае кога е започнало всичко това.

— Какво имат да крият?

— Много неща. На първо място, естествено, възрастта си. Момчето е четиринайсетгодишно, а момичето дванайсетгодишно.

— Кой от двамата е Демостен?

— Момичето. Дванайсетгодишното.

— Извинявай. Цялата работа изобщо не ми се вижда смешна, но не мога да не се засмея. И през цялото това време ние нямахме и минутка покой. И през цялото това време се мъчехме да убедим руснаците да не вземат Демостен толкова на сериозно, и изтъквахме Лок като доказателство, че не всички американци са заклеті войнолюбци. Брат и сестра, две пубертетчета...

— А презимето им е Уигин.

— Какво съвпадение!

— Нашият Уигин е номер три. Тези са номер едно и две.

— О, чудесно. Руснаците никога няма да повярват...

— Че нямаме толкова власт над Демостен и Лок, колкото над нашия Уигин.

— Да не би да е някакъв заговор? Да не би да действат под нечие указание?

— Не успяхме да открием никаква връзка между тези две деца и някой възрастен, който да ги ръководи.

— Това обаче не доказва, че някой не е могъл да измисли някакъв метод, който вие не можете да откриете. Трудно е да се повярва, че две деца...

— Разговарях с полковник Граф, когато пристигна от Военното училище. Според неговата точна преценка няма нещо, което тези две деца да не могат да постигнат. Техните способности са всъщност еднакви с тези на... нашия Уигин. Само че характеристиките им са различни. Това, което го изненада обаче, бе ориентацията на двете деца. Явно, че момичето е Демостен, но Граф каза, че момичето не било одобрено за Военното училище, защото било прекалено кротко, прекомерно отстъпчиво и най-вече прекалено емпатично.

— Пълна противоположност на Демостен.

— Докато момчето има душа на чакал.

— Не беше ли именно Лок онзи, когото напоследък хвалеха като най-истинския либерал в Америка?

— Трудно е да се разбере какво точно става. Но Граф ни препоръча, а и аз го подкрепям, да не ги закачаме. Не бива да разгласяме истината за тях. Не бива да се дава никаква гласност на случая, освен да се спомене, че сме установили със сигурност, че Лок и Демостен не поддържат никакви връзки извън страната и че нямат връзки и с никакви американски групировки, освен с тези, които официално са заявили по информационните мрежи.

— С други думи да им дадем зелена улица.

— Знам, че Демостен изглежда опасен, отчасти защото той... или тя... има толкова много последователи. Но според мен важното е, че онзи от двамата, който е по-амбициозният, е избрал по-умерения и мъдър герой. Освен това те все още се ограничават с приказки. Имат влияние, но не и власт.

— Моят опит ми подсказва, че влиянието е всъщност власт.

— Ако ги засечем, че поемат в погрешна посока, лесно можем да разкрием истината за тях.

— Можем да го направим само през следващите няколко години. Колкото по-дълго изчакаме, толкова повече годинките им ще се натрупват и ще се намалява ефектът от разобличаването им.

— Ти знаеш всичко за движението на руските войски. Винаги съществува вероятността Демостен да се окаже прав и тогава...

— Ще е добре да си го имаме подръка. Добре. Засега ще им дадем зелена улица. Но непрекъснато ги наблюдавайте. А аз, разбира се, трябва да изнамеря нови начини да успокоявам руснаците.

Въпреки всичките си опасения, на Валънтайн ѝ бе забавно да изпълнява ролята на Демостен. Колонката, която водеше, вече се излъчваше по всяка информационна мрежа в страната и беше забавно да се гледа как парите се трупат по сметките на пълномощника ѝ. От време на време те с Питър даряваха на определен кандидат или начинание от името на Демостен внимателно пресметната сума — достатъчно голяма, за да бъде забелязана, но не и толкова голяма, че кандидатът да си помисли, че се опитват да го купят. Валънтайн получаваше толкова много писма, че нейната информационна мрежа нае секретарка, да се грижи за кореспонденцията ѝ. Най-забавните писма от национални и международни водачи, понякога враждебни, понякога дружелюбни, но винаги дипломатично нетърпеливи да си напъхат носа в мислите на Демостен, тези писма четяха заедно с Питър като понякога доволно се смееха, че такива хора пишат до две деца, без изобщо да съзнават това.

Понякога обаче я хващаше срам. Татко редовно четеше Демостен, не четеше никога Лок или, ако го четеше, не споменаваха за това. На вечеря обаче той често ги забавляваше с някой впечатляващ въпрос, засегнат от Демостен в поредната му колонка. В такива случаи Питър умираше от удоволствие: „Виж, това показва, че обикновеният човек ни обръща внимание.“, но това винаги караше Валънтайн да изпитва унижение заради баща си. *Ако той открие някога, че именно аз съм писала всичките тези колонки, за които ни е разказвал, и че*

никога не съм вярвала и в половината неща, за които съм писала, той ще се ядоса и ще се срамува заради мен.

Веднъж в училище едва не изпаднаха в беда заради нея. Учителят ѝ по история възложи на учениците от класа ѝ да напишат съчинение, в което да застъпят възгледи, противоположни на възгледите, изразени от Лок и Демостен в две от по-ранните им колонки. Валънтайн прояви небрежност и написа блестящ литературен анализ. В резултат на това трябваше доста да се потруди, за да убеди директора да не публикува нейното есе в същата информационна мрежа, където излизаше и колонката на Демостен. Питър направо побесня.

— Всичко, което пишеш, вече го пишеш като Демостен. Не можеш да публикуваш това есе. Щом правиш вече каквото си поискаш, явно, че се налага да убия Демостен.

Питър обаче я изплаши не толкова с гневните си думи във връзка с този гаф, колкото с мълчанието си. Това се случи, когато Демостен бе поканен да участва в Президентския съвет по въпросите на образованието. Валънтайн си помисли, че Питър ще приеме поканата като победа, но не стана така.

— Откажи я! — рече той.

— Но защо? — попита тя. — Няма да ми е нито трудно, нито уморително, а дори казаха, че тъй като Демостен е известен с желанието си да остане анонимен, те са съгласни да показват по мрежата всички заседания на съвета. А това превръща Демостен в една многоуважавана личност и...

— И на теб това ужасно ти харесва, защото го постигна преди мен.

— Питър, но тук не става въпрос за теб и мен, а за Демостен и Лок. Ние ги измислихме. Те не са истински. Освен това тази покана не означава, че те харесват Демостен повече от Лок. Означава само, че Демостен се ползва с по-широка подкрепа. И ти знаеше, че ще стане така. Тази покана ще зарадва много русофоби и шовинисти.

— Моите намерения бяха по-различни. Лок трябваше да е по-уважаваният от двамата.

— Но той в действителност е! Истинското уважение се гради по-бавно от уважението на управниците. Питър, как можеш да ми се

сърдиш само защото съм се справила добре с нещата, които ти ме накара да правя.

Но той ѝ се сърдеше дни наред и оттогава я остави сама да си измисля идеи за колонките, вместо да ѝ казва какво трябва да пише. Сигурно предполагаше, че това ще влоши качеството на колонките на Демостен, но дори и да бе станало, никой не го забеляза. А това, че тя не отиде нито веднъж при него да хленчи за помощ, вероятно го разгневи още повече. Тя бе играла ролята на Демостен прекалено дълго, за да се нуждае някой да ѝ казва какво би мислил за нещата Демостен.

И с разрастването на кореспонденцията ѝ с някои от политически активните граждани тя започна да научава различни неща, да получава информация, която просто не бе достъпна за обикновените хора. Някои военни, които си кореспондираха с нея, подхвърляха неволни сведения за различни неща, а тя и Питър ги сглобяваха, за да получат накрая невероятната и ужасяваща картина за дейността на Варшавския договор. Те наистина се готвеха за война, смъртоносна и кървава световна война. Демостен не грешеше, като подозираше, че Варшавският договор не съблюдава условията на Лигата.

И Демостен постепенно започна да води свой собствен живот. Понякога тя се улавяше, че мисли като Демостен, когато довършва материалите за колонката си, че се съгласява с идеи, които бяха замислени като хладнокръвно пресметнати пози. А понякога четеше есетата на Лок и се дразнеше от очебийната му слепота за същността на действителните събития.

Вероятно не е възможно да играеш нечия роля, без да се превърнеш в героя, в когото се превъплъщаваш. Тя размишляваше по този въпрос, който в продължение на няколко дни не ѝ даде мира, а после написа една колонка, като използва тези си размисли за увод, за да докаже, че политици, които се подмазват на руснаците с цел да запазят мира, неминуемо ще свършат като техни подвластни във всяко едно отношение. Това бе чудесно ужилване за партията, която бе на власт, и Валънтайн получи купища одобрителни писма. Освен това тя престана да се тревожи от мисълта, че може да заприлича на Демостен. Той е по-умен от Питър и винаги съм го уважавала заради това, помисли си тя.

Граф я чакаше след училище. Беше се облегал на колата си. Носеше цивилни дрехи и бе напълнял, ето защо тя първоначално не го позна. Но той ѝ кимна и преди да ѝ се представи, тя си спомни името му.

— Няма да пиша друго писмо — рече тя. — Не трябваше изобщо да пиша и онова.

— В такъв случай не ти допадат и медалите.

— Не особено.

— Ела да те повозя, Валънтайн.

— Не се возя с непознати.

Той ѝ подаде едно листче. Беше бланка за позволение, подписана от родителите ѝ.

— В такъв случай не сте непознат. Къде ще ходим?

— Да видим един млад войник, който е в Грийнборо в отпуск.

Тя се качи в колата.

— Ендър е само на десет години — каза тя. — Доколкото си спомням, вие ни бяхте казали, че ще получи първата си отпуска, когато навърши дванайсет.

— Той прескочи няколко класа.

— Значи се учи добре?

— Сама го попитай, като го видиш.

— Защо аз? Защо не цялото ни семейство?

Граф въздъхна.

— Ендър гледа на света посвоему. Наложил се да го убеждавам да се срещне дори с теб. А що се отнася до Питър и твоите родители, възможността за среща с тях изобщо не го интересува. Животът във Военното училище е доста... напрегнат.

— Какво искате да кажете? Да не е откачил?

— Напротив, той е най-нормалният човек, когото познавам. Той е достатъчно нормален, за да знае, че родителите му не държат особено много да отворят отново книгата на обичта, която са затворили доста решително преди четири години. Що се отнася до Питър — ние дори не предложихме такава среща, така че нямаше как да ни отговори, че ни праща по дяволите.

Те излязоха на шосето за езерото Брант и завиха точно когато се изравниха с езерото, тръгвайки по един път, който ту слизаше, ту се

изкачваше, докато най-сетне стигнаха до една бяла, обшита с дъски, голяма, представителна къща, разположена върху билото на хълма. От едната си страна къщата имаше изглед към езерото, а от другата, върху площ от пет акра, се намираше частно езеро.

— Тази къща МФ я купи преди двайсетина години при разпродажбата на имуществото на една фалирала фирма. Ендър настоя разговорът му с теб да не бъде подслушван. Обещах му, че няма да бъде подслушван, и за да е сигурен, двамата ще излезете в езерото със сала, който той сам си е построил. Трябва обаче да те предупредя нещо. Възнамерявам да ти задавам въпроси, след като приключите с разговора. Не си длъжна да ми отговаряш, но се надявам, че няма да ми откажеш.

— Не си нося бански.

— Ние можем да ти дадем.

— От тези, дето не ги подслушвате, нали?

— Понякога трябва да си имаме доверие. Аз например знам кой всъщност е Демостен.

Тя почувства, че от страх я полазиха тръпки, но не каза нищо.

— Знам това, откакто пристигнах от Военното училище. В целия свят сме сигурно шестима, които знаем кой е Демостен. Без да броим руснаците. Само бог знае какво знаят те. Но Демостен няма защо да се страхува от нас. Демостен може да разчита на нашата дискретност. Така както аз разчитам на Демостен, че няма да разкаже на Лок какво се е случило днес тук. Взаимно доверие. Ние ще си обменяме информация.

Валънтайн не можа да реши кого всъщност одобряваха те — Демостен или Валънтайн Уигин. Ако одобряваха Демостен, тя не би им се доверила, но ако одобряваха Валънтайн, тогава може би щеше да им се довери.

Обстоятелството, че не искаха да обсъжда събитието с Питър, предполагаше, че те знаят колко са различни двамата. Тя обаче не се запита дали самата тя все още намираше някаква разлика.

— Споменахте, че си е построил сал. От колко време е тук?

— От два месеца. Възнамерявахме отпуската му да продължи само няколко дни. Но виждаш ли, той, изглежда, не се интересува от по-нататъшното си образование.

— Аха. Значи пак ще трябва да му се оказва влияние.

— Този път не можем да цензурираме писмото ти. Този път просто трябва да рискуваме. Твоят брат ни е безкрайно необходим. Става въпрос за оцеляването на човечеството.

Сега Валънтайн бе достатъчно голяма, за да знае в каква голяма опасност се намира светът. А и бе изпълнявала достатъчно дълго ролята на Демостен, за да не се поколебае да изпълни дълга си.

— Къде е той?

— Долу, на кея за лодки.

— Къде е банският костюм?

Ендър не ѝ махна с ръка, когато Валънтайн слезе от хълма и се отправи към него, не ѝ се усмихна, когато стъпи върху малкия понтон. Но тя знаеше, че Ендър се радва, че я вижда, знаеше го, защото очите му не слизаха от лицето ѝ.

— Сега си по-едър, отколкото те помня — рече тя глуповато.

— Ти също — каза той. — Спомням си, че беше и красива.

— Паметта ни погажда какви ли не номера.

— Не. Лицето ти не се е променило, но аз вече не си спомням какво е това красиво. Ела. Хайде да излезем в езерото.

Тя погледна с известни опасения към малкия сал.

— Не трябва да стоиш върху него права, това е всичко — рече той. После се покатери върху сала пълзешком, като паяк. — Това е първото нещо, което съм построил със собствените си ръце след нашите „питероупорни“ постройки.

Тя се засмя. Правеше им удоволствие да строят от кубчета неща, които не можеха да рухнат дори когато им се махнеше някой от подпорните елементи.

Питър на свой ред обичаше да маха по някое кубче оттук и оттам, така че строежът да стане достатъчно неустойчив и да се събори дори и при най-лекото докосване. Питър беше глупак, но все пак бе част от детството им.

— Питър се промени — каза тя.

— Хайде да не говорим за него — отвърна Ендър.

— Добре.

Тя също се покатери пълзешком на сала, но не толкова сръчно като Ендър. С помощта на едно лопатно колело той бавно насочи сала

към средата на частното езеро. Тя отбеляза гласно, че Ендър е загорял от слънцето и че е силен.

— Силата се дължи на Военното училище, а слънчевият загар — на това езеро. Тук, във водата, прекарах много време. Когато плувам, имам чувството, че се намирам в безтегловно състояние. Безтегловността ми липсва. Освен това, когато съм тук, в езерото, имам чувството, че отвсякъде съм заобиколен от хълмове.

— Все едно че живееш в някаква купа.

— Аз живях в купа цели четири години.

— Значи вече сме си чужди?

— А не сме ли, Валънтайн?

— Не, не сме — отговори тя, пресегна се и го докосна по крака. После внезапно стисна коляното му, точно там, където винаги го беше много гъдел.

Почти в същия миг обаче той сграбчи китката ѝ. Хватката му бе желязна, макар че дланите му бяха по-малки от нейните, а ръцете му в горната си част бяха тънички. За миг видът му стана напрегнат и застрашителен. После се отпусна.

— Точно така — каза той. — Ти винаги ме гъделичкаше.

— С това вече е свършено — каза тя, като отдръпна ръката си.

— Искаш ли да поплуваме?

В отговор тя се претърколи от сала. Водата бе прозрачна и чиста, в нея нямаше хлор. Те поплуваха малко, после се върнаха на сала и се излегнаха под прежурящото слънце. Около нея забръмча оса и кацна до главата ѝ. Валънтайн знаеше, че осата е там, и в друг случай би се изплашила. Но не и днес. Нека осата се поразходи по сала. Нека и тя да се попече на слънцето.

После салът се залюля, тя се обърна и видя как Ендър спокойно смачка с пръст осата.

— Точно тези оси са много гаден вид — обясни Ендър. — Жият те, без дори да изчакат да ги предизвикаш. — Той се усмихна. — Изучавал съм стратегията на изпреварващото нападение. Много ме бива. Никой не е успявал да ме победи. Аз съм най-добрият войник, който някога са имали.

— А кой е очаквал нещо друго? — попита тя. — Та ти си Уигин.

— За зло и за добро — рече той.

— Това означава, че ти ще промениш света. — И тя му разказа какво вършат с Питър.

— На колко години е Питър, на четиринайсет ли? И вече крои планове как да завладява света?

— Той се мисли за Александър Велики и защо да не е? Защо да не бъдеш и ти?

— Не можем и двамата да сме едновременно Александър Велики.

— Две лица на една и съща монета. А аз съм металът помежду им. — Дори когато го казваше, тя се питаше дали това е вярно. През последните няколко години тя бе общувала прекалено често с Питър и дори и когато си мислеше, че го ненавижда, тя пак го разбираше. Докато до този момент Ендър бе само един спомен. Дребничко, крехко дете, което се нуждаеше от нейната закрила. А не това помургавяло пораснало момче с непроницаем поглед, което убива оси с пръсти. *Може би и той, и Питър, и аз много си приличаме, и винаги сме си приличали. Може би само от ревност сме си въобразявали, че сме различни един от друг.*

— Бедата с монетите е тази, че когато едното лице е отгоре, другото е отдолу.

И сигурно точно сега си мислиш, че си отдолу.

— От мен искат да те насърча да продължиш учебните си занимания.

— Това не са занимания, а игри. Нищо друго, освен игри, само че променят правилата, когато им се прииска. — Той протегна отпуснатата като на марионетка ръка. — Виждаш ли конците?

— Но те също могат да бъдат използвани.

— Само ако ти позволят. Само ако са убедени, че и те могат да те използват. Не, прекалено трудно е и не искам да играя повече. Тъкмо когато започвам да се чувствам щастлив, тъкмо когато започвам да си мисля, че мога да се справя с нещата, те ми нанасят поредния удар. Откакто съм тук, непрекъснато сънувам кошмари. Сънувам, че съм в бойната зала, само че вместо в условията на безтегловност играта се води при гравитация. И те непрекъснато променят посоката ѝ. Така че никога не стигам до стената, към която съм поел при отблъскването. Никога не стигам до там, закъдето съм се отправил. И непрекъснато

моля да ми позволят да отида до вратата, но те не искат да ме пуснат да изляза и все ме дърпат назад.

Тя долови гневните нотки в гласа му и си помисли, че са предназначени за нея.

— Предполагам, че затова ме и доведоха тук. Да те дръпна назад.

— Аз не исках да се виждаме с теб.

— Казаха ми.

— Страхувах се, че още те обичам.

— Надявах се да е така.

— Моят страх, твоята надежда — значи не сме за оплакване.

— Ендър, наистина е така. Може и да сме малки, но не сме безсилни. Достатъчно дълго играем по техните правила, за да кажем накрая, че това е нашата игра. — Тя се изкиска. — Аз съм назначена в една от президентските комисии. Питър много го е яд.

— На мен не ми позволяват да използвам информационните мрежи. Тук няма и компютър, само някакви допотопни устройства, които осигуряват безопасността на къщата и осветлението. Вехтории. Монтирани са преди цял век, когато всеки от произвежданите компютри е работил сам за себе си. Взеха ми армията, взеха ми и чина. И знаеш ли какво? Много-много не ми пука.

— Сигурно се чувстваш добре само в собствената си компания.

— Не. Компания са ми само спомените ми.

— Може би ти си именно онова, което помниш.

— Не, сега си мисля за непознати неща. Мисля си за бъргерите.

Валънтайн потрепери, сякаш неочаквано я прониза студен вятър.

— Аз вече не гледам видеофилми за бъргери. Всички са едни и същи.

— Изучавал съм ги внимателно часове наред. Как корабите им пътуват из космоса. И ето нещо смешно, което ми хрумна едва тук, докато си почивах на сала. Осъзнах, че всички двубои между бъргери и хора са до един от Първото нашествие. А във всички сцени от Второто нашествие, когато нашите войници са в униформата на МФ, във всички тях бъргерите са неизменно мъртви. Неподвижни трупове, приведени над лостовете за управление. Нито следа от битка или нещо подобно. А битката на Мейзър Ракъм — от заснетото сражение никога не е бил показван и един метър филмов материал.

— Може би става въпрос за някакво тайно оръжие.

— Не, не, мен не ме интересува как са ги убили. Интересуват ме самите бългери. Аз не знам нищо за тях и въпреки това ще трябва един ден да се сражавам срещу тях. През живота си съм участвал в много битки — понякога са били игри, но понякога не. Всеки път съм побеждавал само защото успях да разбера как разсъждават противниците ми. От самите им действия. Можех да се досетя какво си мислят, че ще предприема, и как виждат развоя на битката. И едва когато знаех всичко това, аз нанасях решителния удар. Много ме бива за тези неща. Да разбирам какво си мислят другите хора.

— Проклятието на децата Уигин. — Тя се пошегува, но се изплаши, че Ендър може да прочете мислите ѝ, така както е разчитал мислите на враговете си. Питър винаги надзърташе в мислите ѝ, или поне така си въобразяваше, но в нравствено отношение той бе такава помийна яма, че тя никога не се смущаваше, че Питър може да прозре дори и най-недостойните ѝ мисли. Но Ендър... не, тя не искаше Ендър да надзърне в мислите ѝ. Щеше да се почувства като разголена пред него. Щеше да се засрами.

— Значи смяташ, че не можеш да победиш бългерите, без да ги опознаеш?

— Нещата са много по-сложни. Докато се търкалях тук без работа, се замислих и за себе си. Опитвах се да разбера защо толкова ненавиждам себе си.

— Не, Ендър.

— Не ми казвай: „Не, Ендър!“. Беше ми потребно доста време, докато разбера, че мразя себе си, но повярвай ми, успях да го проумея. И нещата се свеждат до следното: В мига, в който наистина разбера своя противник, разбера го дотолкова добре, че вече мога да го разгроя, тогава, в същия този миг, аз го и обиквам. Мисля, че е невъзможно да разбереш истински някои хора, да разбереш онова, което искат, онова, в което вярват, и да не ги обикнеш по начина, по който те обичат себе си. И тогава, в същия този миг, когато ги обиквам...

— Ти ги побеждаваш. — За миг тя не се побоя, че Ендър може да прозре мислите ѝ.

— Не, ти не разбираш. Аз ги унищожавам. Правя така, че те вече никога не могат да ми сторят пак зло. Смачквам ги и ги мачкам, докато престанат да съществуват.

— Разбира се, че не го правиш. — Сега страхът я облада отново, по-вцепеняващ отпреди. *Питър се вразуми, а ти... та те са те превърнали в убиец. Двете страни на една монета, но коя от двете е по-добрата?*

— Аз наистина причиних зло на някои хора, Вал. Не си го измислям.

— Знам, Ендър. — *А какво зло ще ми сториш на мен?*

— Виждаш ли в какво съм се превърнал, Вал? — рече той тихо. — Дори и ти се страхуваш от мен. — И той я погали по страната, толкова нежно, че на нея ѝ се доплака. Също като милувката на меката му ръчичка, когато бе още съвсем мъничък. Тя си я спомняше, милувката на неговата мека невинна ръчичка върху бузата ѝ.

— Не се страхувам — рече тя и в този миг бе искрена.

— А трябва да се страхуваш. Не, не трябва.

— И ако продължиш да стоиш във водата, Ендър, ще заприличаш на сюнгер. А и акулите може да те нападнат.

Той се усмихна.

— Акулите отдавна се научиха да не ме закачат. — Но все пак се покатери на сала, като вдигна цял облак пръски. Валънтайн усети хладните капки по гърба си.

— Ендър, Питър ще успее. Той е достатъчно умен, за да изчака колкото е необходимо, но той ще си пробие път към властта — ако не точно сега, то по-късно. И не съм още сигурна дали това ще е за хубаво, или за лошо. Питър може да бъде жесток, но той знае как се взема и как се пази власт. Освен това някои признаци подсказват, че когато войната с бъргерите приключи, или преди още да е приключила дори, светът отново може да се сгромоляса в хаоса. Варшавският договор се канеше да установи господство още преди Първото нашествие. Ако се опитат отново...

— Значи дори и Питър може да се окаже по-добра възможност.

— Ти си открил, Ендър, че у теб съжителства и разрушителят. Аз също. Значи Питър не е имал монопол върху това нещо, независимо от заключенията на детекторите. Но у Питър съжителства и съзидателят. Той не се държи мило, но види ли нещо хубаво, той вече не го разрушава. Ако човек осъзнае, че властта винаги попада накрая в ръцете на хора, които жадуват за нея, мисля си, че има и по-лоши хора от Питър, които могат да се доберат до нея.

— С такова убедително застъпничество и аз самият бих гласувал за него.

— Понякога ми изглежда абсолютно глупаво. Едно четиринайсетгодишно момче и по-малката му сестра заговорничат, за да превземат света. — Тя се опита да се засмее. Не беше смешно. — Ние просто не сме обикновени деца, нали? Нито един от трима ни.

— А не ти ли се приисква понякога да сме такива?

Тя се опита да си представи какво би било, ако е като останалите момичета в училище. Опита се да си представи какъв би бил животът ѝ, ако не се чувстваше отговорна за бъдещето на света.

— Би било много тъпо.

— Не съм съгласен. — И той се просна върху сала така, сякаш би могъл да остане тук завинаги.

И това бе самата истина. Каквото и да бяха направили във Военното училище с Ендър, те бяха похабили амбицията му. Той не искаше да напусне затоплените от слънцето води на тази купа.

Не, осъзна тя. Не, той само си мислеше, че не иска да напусне това място, но у него има толкова много от Питър. Има толкова много от мен. Никой от трима ни не може да бъде щастлив за дълго, ако не върши нищо. Или пък може би никой от трима ни не би могъл да бъде щастлив, ако живее единствено в собствената си компания.

Ето защо тя продължи да дълбае в същата посока.

— Как беше името на онзи човек, което всеки жител на света знае?

— Мейзър Ракъм.

— А какво би станало, ако ти, подобно на Мейзър, спечелиш следващата война?

— Мейзър Ракъм е бил една щастлива случайност. Резервен вариант. Никой не е залагал на него. Той просто случайно се е озовал на най-подходящото място в най-подходящото време.

— Но да предположим, че успееш. Да предположим, че и ти победиш бъргерите и името ти стане прочуто като името на Мейзър Ракъм.

— Нека се прочуе някой друг. Питър иска да се прочуе. Нека той да спаси света.

— Нямам предвид слава, Ендър. Нито пък имам предвид власт. Става въпрос за случайности. За това, че Мейзър Ракъм е човекът,

който случайно се е оказал там, когато някой е трябвало да спре бъргерите.

— Щом съм тук — рече Ендър, — значи няма да бъда там. Ще бъде някой друг. Нека той се възползва от тази случайност.

Този му тон на отегчено равнодушие я вбеси.

— Става въпрос за моя свят, егоист такъв! — Ако думите ѝ го трогнаха, той не го показва. Продължи да лежи все така с притворени очи. — Когато беше малък и Питър те измъчваше, нали постъпих добре, като не скръстих ръце да чакам мама и татко да те спасяват? Те така и не разбраха колко опасен е Питър. Знаех, че имаше монитор, но не разчитах и на хората, които ти го бяха поставили. Знаеш ли какво ми правеше Питър, задето не му позволявах да ти причинява зло?

— Млъкни — прошепна Ендър.

И защото видя как гърдите му потрепваха, и защото знаеше, че наистина го засегна, и защото знаеше, че точно като Питър и тя бе напипала уязвимото му място и го бе пробола точно там, тя замълча.

— Не мога да ги победя — заговори тихо Ендър. — Един ден ще трябва да поведе флотилия като Мейзър Ракъм и всички ще зависят от мен, а аз просто няма да мога да го направя.

— Ако ти не можеш, Ендър, тогава никой не би могъл. Щом ти не можеш да ги победиш, тогава те заслужават да победят, защото са по-силни и по-добри от нас. И това няма да бъде твоя грешка.

— Кажи го на мъртвите.

— Ако не ти, кой тогава?

— Който и да е.

— Никой, Ендър. Ще ти кажа нещо. Ако се опиташ и загубиш, тогава няма да си виновен ти. Но ако не опиташ и загубиш, тогава грешката ще е изцяло твоя. Тогава ти ще убиеш всички ни.

— Аз и бездруго съм убиец.

— А какъв друг би могъл да бъдеш? Човешките същества не са развивали мозъка си, за да се търкалят край някакви си езерца. Първото нещо, което научихме, бе да убиваме. И добре, че е така, защото досега щяхме да сме умрели, а тигрите щяха да завладеят света.

— Никога не успях да победя Питър. Каквото и да кажех, каквото и да направех. Така и не успяхах.

Значи въпросът пак опря до Питър.

— Той беше няколко години по-голям от теб. И по-силен.

— Същото важи и за бъргерите.

Тя разбираше доводите му, или по-скоро липсата му на доводи. Той можеше да победи когото си иска, но дълбоко в сърцето си знаеше, че винаги ще има един, който може да го победи. Той винаги знаеше, че не е победил истински, защото го имаше Питър, непобедимият първенец.

— Искаш да победиш Питър, така ли?

— Не — отвърна той.

— Победи бъргерите. После си ела на Земята и тогава виж дали някой ще забелязва Питър Уигин. И виж как ще се почувства той, когато целият свят те обича и почита, Ендър. Това за него би било крах, Ендър. Ето как ще го победиш.

— Ти не разбираш — каза той.

— Напротив, разбирам.

— Не, не разбираш. Аз не искам да побеждавам Питър.

— Тогава какво искаш?

— Искам той да ме обича.

Тя не каза нищо. Доколкото ѝ бе известно, Питър не обичаше никого.

Ендър не каза нищо повече. Просто продължи да си лежи на сала. Без да помръдва.

По тялото на Валънтайн се стичаха струйки влага, с настъпването на здрача комарите закръжиха по-свирепо из въздуха, тя реши да се гмурне за последен път, а после започна да тласка сала към брега. Ендър с нищо не показва, че разбира какво става, но нервното му дишане ѝ подсказваше, че не е заспал. Когато стигнаха до брега, тя се покатери на кея и каза:

— Аз те обичам, Ендър. Повече от всякога. Каквото и решение да вземеш.

Той не отговори. Тя се съмняваше, че Ендър не ѝ вярва. Валънтайн тръгна към хълма, изпълнена с люта ярост към онези, които я накараха да се държи с Ендър по този начин. Защото в края на краищата тя бе постъпила точно така, както бяха поискали от нея. Тя бе увещавала Ендър да се върне към учебните си занятия и той никога нямаше да ѝ го прости.

Ендър влезе в стаята, все още мокър от последното гмуркане. Отвън бе тъмно, в стаята също. Граф го очакваше.

— Заминаваме ли?

— Щом искаш — отвърна Граф.

— Кога?

— Веднага щом си готов.

Ендър взе душ и се облече. Най-сетне се бе научил кога може да съчетае една цивилна дреха с друга, но все още не се чувстваше добре без униформа и боен костюм.

Повече никога няма да нося боен костюм — помисли си той. Това бе играта на Военното училище, а аз привърших завинаги с него. Той чу как щурчетата пеят необуздано весело в гората, недалеч се разнесе шум от кола, която се приближаваше бавно по чакъла.

Какво още трябва да вземе със себе си? Бе прочел няколко книги от библиотеката, но те принадлежаха на къщата и той не можеше да ги вземе. Единственото нещо, което притежаваше, бе построеният от него сал. Той също щеше да остане тук.

В стаята, в която го чакаше Граф, бе светло. Той също се бе преоблякъл. Беше отново с униформа.

Седнаха мълчаливо на задната седалка на колата и потеглиха по черни пътища, за да пристигнат в задната част на летището.

— Навремето, когато населението все още нарастваше — заговори Граф, — наоколо имаше само гори и ферми. Това тук е вододелна зона. При обилни валежи реките прииждат, а в този район има и много подводни реки. Земята е жива чак до сърцевината си. Ние, хората, живеем само по повърхността ѝ, като бръмбарите, които живеят по нечистата пяна покрай брега.

Ендър продължаваше да мълчи.

— Обучаваме нашите командири по тази програма, защото именно тя е най-подходяща. Командирите трябва да разсъждават съсредоточено, не бива да се разсейват. Ето защо ги изолираме. Искам да кажа ето защо ви изолираме. Държим ви отделно от хората и един от друг. И резултатите са добри. Но когато изобщо не се срещаш с хора, когато изобщо не познаваш планетата Земя, когато живееш ограден от метални стени, които не пропускат студа на космоса, много

лесно можеш да забравиш защо си заслужава да бъде спасена Земята. Защо светът на хората заслужава високата цена, която плащате.

Значи ето защо ме доведе тук, помисли си Ендър. Макар че толкова много бързаше. Значи ето защо взе три месеца отпуск, за да ме накараш да обикна Земята. Е, добре, успя! Всичките ти хитрости успяха. Включително и Валънтайн — тя бе една от хитростите ти, за да ме накара да запомня, че не отивам в Командирското училище заради себе си. Е, добре, запомних го.

— Можех да използвам Валънтайн — продължи Граф — и ти можеше да ме намразиш заради това, Ендър, но запомни добре — срещата ви беше щастлива само защото онова, което съществува между вас двамата, е истинско и само то е от значение. Между човешките създания съществуват милиарди подобни връзки. И ти ще се биеш именно за тяхното оцеляване.

Ендър извърна лице към прозореца и се загледа как хеликоптерите и дирижаблите се снижават или набират височина.

До космодрума на МФ в Погребания град отидоха с хеликоптер. Тази местност бе официално наречена на един покоен Хегемон, но всички я наричаха Погребания град, заради клетия градец, който бе засипан, за да бъдат изградени отгоре му подстъпите към обширните острови от стомана и бетон, осяали Памлико Саунд. Все още се срещаха водни птици, които пърхаха грациозно в солената вода, над която, сякаш за да пият, се привеждаха обрасли с мъх дървета. Започна да ръми и бетонът стана черен и хлъзгав.

Граф го поведе сред лабиринт от пропусквателни пунктове. За пропуск им служеше малко пластмасово топче, което Граф носеше. Той го пускаше в едни улейчета и вратите се отваряха, а хората скачаха на крака и поздравяваха, после улейчетата връщаха топчето и Граф продължаваше нататък. Ендър забеляза, че в началото всички гледаха Граф, но колкото повече навлизаха в космодрума, толкова по-често започнаха да гледат него. Първоначално забелязваха човека с високия ранг, но по-късно, когато всички, при които влизаха, имаха висок ранг, те се интересуваха само от него.

Едва когато Граф, седнал редом с него, пристегна коланите си в креслото в совалката, Ендър проумя, че Граф ще пътува с него.

— Докъде? — попита Ендър. — Докъде ще пътувате с мен?

Граф се позасмя.

— До края, Ендър.

— Да не са ви назначили за началник на Командирското училище?

— Не са.

Значи бяха освободили Граф от поста му във Военното училище само за да придружи Ендър до новото му местоназначение. *Толкова ли за важен ме смятат*, питаше се той. И сякаш Питър мислено му прошепна: *А как мога да се възползвам от това?*

Той потрепера и се опита да мисли за нещо друго. Питър можеше да си съчинява най-различни фантазии за това, как ще завладее света, но Ендър не си фантазираше подобни неща. И все пак, като се връщаше мислено към живота си във Военното училище, на него му хрумна мисълта, че макар и никога да не бе се домогвал до някаква власт, той винаги бе разполагал с власт. Но реши, че това бе власт, постигната с отлични постижения, а не с манипулации. Нямаше причини да се срамува от нея. И никога, с изключение може би на случая с Бийн, не бе използвал властта си, за да причинява някому зло. А нещата с Бийн в края на краищата се бяха оправили. Накрая Бийн му бе станал приятел, за да заеме мястото на Алей, чието приятелство бе загубил, Алей, който на свой ред бе заел мястото на Валънтайн. Валънтайн, която помагаше на Питър в неговия заговор. Валънтайн, която все още, независимо от всичко обичаше Ендър. И като следваше този ред на мисли, той стигна до часовете на спокойствие, прекарани в прозрачната вода, заобиколена от гористите хълмове. Ето това е Земята, помисли си той. Не просто едно кълбо с обиколка от хиляди километри, а гора с блеснало на слънцето езеро, къща, сгушила се на билото на хълма, високо сред дърветата, тревист хълм, който слиза към водата, риба, която подскача, и птички, които ожесточено нападат бръмбарите, обитаващи границата между водата и небето. Земята — това бе един несекващ хор от щурци и ветрове, и птици. И гласът на момиче, който му говори от далечното му детство. Същият глас, който навремето го закриляше от ужаса. Същият глас, заради който той бе готов на всичко, за да го запази жив: да се завърне в училището или да загърби дори Земята за още четири, четиридесет или четири хиляди години. Дори и тя да обичаше повече Питър.

Очите му бяха затворени и се чуваше само шумът от дишането му. Граф протегна ръка през пътечката между креслата и докосна

неговата ръка. Ендър се вцепени от изненада, а Граф скоро си отдръпна ръката, но за миг Ендър се стъписа пред мисълта, че Граф може да изпитва някаква обич към него. Но не, това бе само поредният добре обмислен жест. Граф полека-лека превръщаше малкото момче в командир. Нямаше съмнение, че урок номер седемнайсет от курса на обучение включваше жест на обич от страна на преподавателя.

Совалката стигна само за няколко часа до МПБ — междупланетната база-спътник. Междупланетната база бе градче с около три хиляди жители, които дишаха кислород от растенията, с които се и хранеха, пиеха вода, която бе преминавала през организма им десетки хиляди пъти, и единствената им работа бе да обслужват големите товарни космически кораби, които вършеха цялата черна работа в Слънчевата система, както и совалките, които откарваха техните товари и пътници до Земята и Луната. Това бе един свят, където, казано с една дума, Ендър се почувства като у дома си, тъй като подовете тук бяха леко изпъкнали, също като във Военното училище.

Техният кораб бе сравнително нов. МФ непрекъснато бракуваше старите си превозни средства и купуваше най-нови модели. Беше току-що докарал огромен товар от валцувана стомана, произведена на борда на кораб-завод, който разглобяваше малки планети в Астероидния пояс. Стоманата щеше да бъде закарана до Луната, а корабът стоеше швартован сега за четиринайсет катера. Граф отново пусна топчето си в едно дешифриращо устройство и катерите се отделиха от кораба. Сега на кораба му предстоеше бърз преход, този път по курс, определен от Граф, който обаче нямаше да бъде оповестен преди напускането на МПБ.

— Не е чак толкова голяма тайна — каза капитанът на кораба. — Когато направлението се пази в тайна, значи ще се пътува до МЗБ. — По аналогия с МПБ Ендър реши, че това съкращение означава Междузвездна база.

— Само че този път не е дотам — каза Граф.

— А закъде е тогава?

— Щаба на МФ.

— Но аз дори нямам право да знам координатите му, сър.

— Вашият кораб ги знае — отвърна Граф. — Само позволете на компютъра да погледне това нещо тук и да последва начертания от

топчето курс. — Той връчи на капитана пластмасовото топче.

— И сигурно през целия рейс ще трябва да си държа очите затворени, за да не разбере накъде летим, така, ли?

— О, не, разбира се, че не. Щабът на МФ се намира на малката планета Ерос, на около три месеца път оттук, при възможно най-висока скорост, с каквато, разбира се, ще трябва да летите.

— Ерос ли? Но аз смятах, че бъргерите са превърнали тази планета в радиоактивна...

— И така, когато пристигнем на Ерос, вие вероятно ще бъдете назначен за постоянно там.

Капитанът веднага разбра, но казаното не му хареса.

— Аз съм пилот, кучи син такъв, и никой няма право да ме приковава към някаква си скала!

— Ще се направя, че не съм чул непристойния ви език пред висшестоящия офицер. Съжалявам, но ми е дадена заповед да взема най-бързия наличен военен кораб. В момента на пристигането ми вие сте единственият. Не бива да смятате, че някой специално е тръгнал да ви мобилизира. Не се ядосвайте. Войната може да свърши до петнайсетина години и тогава местонахождението на щаба на МФ няма да е вече тайна. Между другото трябва да ви известя, че ако очаквате да видите светлинна маркировка за докуване, Ерос е затъмнен. Осветен е колкото една черна дупка. Така че няма опасност да го видите.

— Благодаря — каза капитанът.

Едва след първия месец от пътуването той успя да заговори вежливо на полковник Граф.

Корабният компютър разполагаше с ограничена библиотека — тя бе предназначена повече за развлечение, отколкото за учение. Ето защо след закуската и сутрешните упражнения Ендър и Граф обикновено разговаряха. За Командирското училище. За Земята. За астрономия и физика, и за всичко, което Ендър искаше да узнае.

А от всичко най-много искаше да научи за бъргерите.

— Ние не знаем много — започна Граф. — Никога не сме залавяли жив бъргер. Дори когато заловихме един невъоръжен жив бъргер, той умря в мига, в който разбра, че е пленен. И дори като казвам един, това също не е сигурно — повечето от войниците на бъргерите, изглежда, са от женски пол, но с атрофирани или рудиментарни полови

органи. Не можем да твърдим със сигурност. За теб би било от полза да знаеш преди всичко нещо за тяхната психология, но никога не сме имали възможност да разпитахме някой от тях.

— Разкажете ми какво знаете и може би аз ще науча нещо, което ми е нужно.

И Граф му разказа. Бъгерите били организми, които биха могли евентуално да се развият и на Земята, ако преди един милиард години нещата не са се развили по друг начин. На молекулярно ниво не съществували никакви изненади. Дори и генетичният материал бил същият. Не е случайно и това, че ни приличат на насекомоподобни. Въпреки че вътрешните им органи били много по-сложни и специализирани, отколкото при насекомите, и че са развили вътрешен скелет, прикривайки по-голямата част от екзоскелета, физическият им строеж все още напомнял на прадедите им, които спокойно биха могли да бъдат оприличени на днешните земни мравки.

— Не позволявай обаче това да те подведе — рече Граф, — със същия успех можем да кажем, че нашите прародители са могли спокойно да приличат на катерици.

— Ако това е всичко, с което разполагаме, то все пак е нещо — рече Ендър.

— Само че катериците никога не са се занимавали със строеж на космически кораби — каза Граф. — Все пак има няколко по-съществени етапа по пътя от събирането на орехи и семенца до събирането на астероиди и създаването на постоянни изследователски станции върху луните на Сатурн.

Бъгерите очевидно виждали горе-долу същия светлинен спектър като човешките същества и в техните кораби имало изкуствено осветление, а на планетите им — надземни осветителни инсталации. Техните пипалца обаче изглеждали съвсем закърнели. От организмите им не можело да се получи никаква информация дали обонянието, вкусът или слухът са много важни за тях.

— Разбира се, няма как да сме сигурни. Но не открихме нищо, което да доказва, че бъгерите могат да използват звука за комуникация. А най-странното от всичко бе, че и на борда на корабите им нямаше никакви съобщителни средства. Нито радио, нито какъвто и да било уред, който да приема или предава някакъв сигнал.

— Те се свързват кораб с кораб. Гледал съм това във видеофилмите. Те наистина разговарят помежду си.

— Вярно. Но тяло с тяло, ум с ум. Това е най-важното нещо, което научихме от тях. Установяването на връзката помежду им, независимо как го постигат, е мигновено. Скоростта на светлината не е пречка. Когато Мейзър Ракъм разгроми нахлуващата им флота, те всички духнаха лампата. Отведнъж. Нямаше време за никакъв сигнал. Всички кораби просто замръзнаха по местата си.

Ендър си спомни видеофилмите за бългери, които изобщо без да са ранявани, лежаха мъртви по местата си.

— И тогава разбрахме, че е възможно. Да установяваш връзка по-бързо от светлината. Това бе преди седемдесет години и когато разбрахме, че това може да се направи, ние също го направихме. Не аз, разбира се, аз дори не съм бил роден тогава.

— И как е станало възможно?

— Не мога да ти разяснявам филотичната физика. Половината от нея така и никой не я разбра. Онова, което има значение, е, че ние построихме ансибала. Официалното му име е Филотичен паралаксален мигновен комуникатор. Някой обаче измъкнал името „ансибал“ от някаква стара книга и така си остана. Но повечето хора не знаят за съществуването на тази машина.

— И това означава, че корабите биха могли да разговарят помежду си дори когато пресичат Слънчевата система, така ли? — попита Ендър.

— Това означава — отговори Граф, — че корабите могат да разговарят помежду си дори когато пресичат галактиката. А бългерите могат да правят това без никакви ансибали.

— Значи са разбрали за своя разгром още в мига, в който са били победени — каза Ендър. — Винаги съм мислел... всички все казват, че вероятно бългерите са проумели, че битката е свършила, едва преди двайсет и пет години.

— Такова едно твърдение предпазва хората от паника — рече Граф. — Аз ти говоря неща, които няма откъде да научиш. Знаейки ги вече, може изобщо да не напуснеш щаба на МФ. Не и преди края на войната.

Ендър се ядоса.

— Ако поне малко ме познавате, вие сте наясно, че аз мога да пазя тайна.

— Правилникът е такъв. На хората под двайсет и пет годишна възраст се гледа като на опасни по отношение на сигурността. Много е несправедливо, особено за мнозина почтени деца, но пък помага да се ограничи броят на хората, от които може да изтече някаква информация.

— И за какво изобщо е цялата тази тайнственост?

— Защото сме поели някои ужасни рискове, Ендър, и не желаем всяка информационна мрежа на Земята да критикува решенията ни. И така, след като вече разполагахме с изправен ансибал, ние незабавно го монтирахме на най-добрите си междузвездни кораби и ги изпратихме да нападнат планетите на бъргерите.

— А знаем ли къде се намират?

— Да.

— Значи не очакваме Третото нашествие?

— Самите ние сме Третото нашествие.

— Значи ние ги нападаме. Никой не говори за това. Всички си мислят, че разполагаме с огромен флот от бойни кораби, които са отрупани пред кометната защитна преграда.

— Нищо подобно. Тук ние сме напълно незащитени.

— И какво би станало, ако изпратят тук свой флот, който да ни нападне?

— В такъв случай ще сме загубени. Нашите кораби обаче не са забелязали такъв флот, нито пък следа от друг някакъв.

— Може да са се отказали да ни нападат и възнамеряват да ни оставят на мира.

— Може би. Ти си гледал видеофилмите. Би ли заложил на възможността, че ще се откажат и че ще ни оставят на мира?

Ендър продължаваше да премисля чутото.

— И корабите пътуват по цели седемдесет години...

— Някои от тях. А някои по трийсет, други по двайсет. Сега строим по-добри кораби. Учим се как да използваме възможностите на космоса малко по-добре. Но всеки космически кораб, чието строителство е приключило, е вече на път към някоя планета или преден пост на бъргерите. Всеки междузвезден кораб с кръстосвачи и бойни катери на борда си пътува към бъргерите. Пътуват вече с

намалена скорост. Защото са почти пристигнали. Първите кораби, които изпратихме към по-отдалечените обекти, както и изпратените наскоро към по-близките. Изчисленията са явно доста точни. Всички те ще пристигнат в обсега на сражението в рамките на няколко месеца. За съжаление нашите най-примитивни и най-остарели кораби ще атакуват главната им планета. Но все пак те са въоръжени доста добре — разполагаме с някои оръжия, каквито бъргерите още никога не са виждали.

— Кога ще пристигнат?

— През следващите пет години, Ендър. В щаба на МФ всичко е готово. Водещият ансибал е тук, поддържа връзка с целия ни флот, корабите са в пълна бойна готовност. Липсва ни само едно нещо, Ендър, това е бойният командир. Някой, който да знае какво да прави с всичките тези кораби, когато пристигнат на местоназначението си.

— А какво ще стане, ако никой не знае какво да прави с тях?

— Ще направим всичко възможно с най-добрия командир, с който разполагаме.

С мен, помисли си Ендър. Искат от мен да се подготвя за пет години.

— Полковник Граф, няма да успея да се подготвя навреме, за да командвам флота.

Граф сви рамене.

— Тогава направи всичко възможно. Ако не успееш да се подготвиш, ще се задоволим с командира, с който вече разполагаме.

Тези думи поуспокоиха Ендър. Но само за миг.

— Разбира се, Ендър, че не разполагаме с никакъв командир.

Ендър се досети, че това е поредният номер на Граф. *Да ме накара да повярвам, че всичко зависи от мен, за да не се отпускам, за да се напругна колкото се може повече.*

Номер или не, това спокойно би могло и да е вярно. Ето защо той щеше да работи колкото се може по-усърдно. Това бе поискала от него и Вал. Пет години. *Само пет години до пристигането на флота, а аз все още нищо не съм научил.*

— След пет години ще бъда едва петнайсетгодишен — каза Ендър.

— Но ще караш шестнайсетата си година — рече Граф. — Всичко ще зависи от това, колко знаеш.

— Полковник Граф — рече той. — Искам само да се върна и да поплувам пак в езерото.

— След като спечелим войната — отвърна Граф. — Или след като я загубим. Ще разполагаме с още няколко десетилетия, преди да дойдат до тук, за да ни довършат. Къщата ще си стои на мястото и ти обещавам, че ще можеш да плуваш, колкото ти душа иска.

— Но все още няма да съм навършил необходимите години, за да ми е разрешен достъп до поверителна информация.

— Непрекъснато ще те държим под въоръжена охрана. Военните умеят да се справят с такива положения.

Двамата се засмяха едновременно. И Ендър трябваше отново да си напомни, че Граф само играе ролята на приятел и че цялото му поведение бе изтъкано от лъжи и измами, които целяха да превърнат Ендър в една безупречна бойна машина. Ще се превърна точно в онова оръдие, в което искате да ме превърнете, рече тихичко Ендър. Но поне няма да позволя да ме надхитрите. Ще го направя по свое собствено решение, а не защото си ме надхитрил, лукаво копеле такова.

Корабът наближи Ерос, преди да успеят да разберат. Капитанът им показва видимия, а след това наложи отгоре му, върху същия екран, и топлинния образ. Всъщност намираха се точно над планетата Ерос — на височина около четири хиляди километра над нея, но дългата едва двайсет и четири километра Ерос бе невидима, тъй като не светеше с отразена слънчева светлина.

Капитанът швартова кораба към един от трите понтонa, които ограждаха Ерос. Не можеше да пристигне директно на Ерос, защото планетата имаше по-висока гравитация и корабът, предназначен да тегли товари, никога нямаше да може да се измъкне от гравитационната дупка. Сбогува се с тях с гневен тон, но това не развали настроението на Ендър и Граф. Капитанът бе сърдит, защото трябваше да изостави кораба си. Ендър и Граф се чувстваха като затворници, които най-сетне бяха пуснати от затвора. Когато се качиха на борда на совалката, която щеше да ги откара на Ерос, те започнаха да повтарят изопачени цитати от надписите на видеофилмите, които капитанът неспирно бе гледал, и се смееха като полудели. Капитанът се навъси и се оттегли под предлог, че ще поспи. И тогава, сякаш му хрумна току-що, Ендър зададе на Граф един последен въпрос.

— А защо всъщност се бием с бъргерите?

— Чувал съм какви ли не причини — отговори Граф. — Че световите им са пренаселени и са принудени да колонизират други планети. Че не могат да се примирят с мисълта, че във вселената има и други разумни същества. Че не ни имат за разумен биологичен вид. Че изповядват някаква особена религия. Че са наблюдавали старите ни видеофилми и са решили, че сме безнадеждно жестоки. Причини от всякакъв род.

— А според вас каква е причината?

— Едва ли има значение какво мисля аз.

— Аз обаче искам да знам.

— Те сигурно влизат в пряк контакт помежду си, Ендър. Това, което си мисли единият, може да си го мисли и другият, каквото запомня единият, запомня го и другият. Защо тогава ще им трябва да развиват изобщо език? Защо да се учат да четат и пишат? И как биха могли да знаят какво представляват четенето и писането, когато ги видят? Или сигналите? Или числата? Или всяко друго средство, което използваме, за да общуваме помежду си? Тук не става въпрос за превод от един език на друг. Те изобщо нямат език. Ние използвахме всяко средство, за което се сетихме, за да общуваме с тях, но те дори нямат механизъм, посредством който да разберат, че ние им сигнализираме. А може би и те са се опитвали да се свържат мисловно с нас и не са могли да разберат защо не им отговаряме.

— Значи цялата война се води заради това, че не можем да разговаряме помежду си.

— Ако изправилият се насреща ти не може да ти разкаже своята история, ти никога не би могъл да си сигурен, че той не се опитва да те убие.

— А какво ще стане, ако ние просто ги оставим на мира?

— Ендър, не ние отидохме първи при тях, те дойдоха при нас. Ако искаха да ни оставят на мира, можеха да го направят преди сто години, преди Първото нашествие.

— Може би не са имали представа, че сме разумна форма на живот... Може би...

— Ендър, повярвай ми, по този въпрос вече цял един век се водят спорове. Никой не знае отговора. Стигне ли се до него обаче, истинското решение е неизбежно. Ако се стигне до унищожение, нека поне се погрижим ние да сме тези, които ще оцелеят. Нашите гени

няма да ни позволят да вземем друго решение. Не е възможно един биологичен вид да еволюира ако не притежава силна воля за оцеляване. Отделни индивиди може да се възпитават в саможертва, но биологичният вид като цяло не може никога да реши да престане да съществува. Така че, ако успеем, ние ще избием бъргерите до един, а ако те успеят, ще ни избият нас до един.

— Колкото до мен — рече Ендър, — аз съм за оцеляването.

— Знам — каза Граф. — Ето защо си и тук.

ГЛАВА ЧЕТИРИНАЙСЕТА

УЧИТЕЛЯТ НА ЕНДЪР

— Всичко това ви отне доста време, Граф. Преходът не е малък, но и тримесечната отпуската май беше прекалено дълга.

— Обичам, като доставям стока, тя да е в пълна изправност.

— Някои хора почти нямат усет кога трябва да побързат. Е, добре. Става въпрос само за съдбата на света. Мен не ме пишете в сметката. Трябва да разберете нашето нетърпение. Ансибалът непрекъснато приема докладите за напредването на междузвездните ни кораби. Вече всеки ден можем да очакваме задаващата се война. Ако изобщо може да се говори за дни. А той е толкова мъничко момче.

— У него има величие. Мащабност на духа.

— А също, надявам се, и инстинкт на убиец.

— Да.

— Подготвили сме му една импровизирана учебна програма. Ще я започнем само след като я одобрите вие, разбира се.

— Ще ѝ хвърля един поглед. Нямам претенции да познавам естеството на изучаваните предмети, адмирал Чамраджнагар. Тук съм само защото познавам добре Ендър. Така че не се опасявайте, че ще се опитвам да оспорвам качествата на вашата програма. Интересува ме само темпото.

— Какъв обем информация да заложим в програмата му?

— Не му губете времето с физика на междузвездните пътувания.

— По отношение на ансибала?

— Вече му разказах за него, както и за флотилиите. Съобщих му, че ще пристигнат на местоназначението си до пет години.

— Както изглежда, не е останало много, което ние да му съобщим.

— Можете да му разкажете за системите на въоръжението. Той трябва да знае достатъчно за тях, за да взема разумни решения.

— Аа, значи в края на краищата все пак можем да сме му полезни с нещо, колко мило. Отделихме единия от петте симулатора само за него.

— А останалите?

— Останалите симулатори ли?

— Останалите деца.

— Вие сте тук, за да се грижите само за Ендър Уигин.

— Питам от чисто любопитство. Спомнете си, по едно или друго време те всички са били мои ученици.

— А сега всички те са мои ученици. Те навлизат в тайните на флота, полковник Граф, до които вие, като войник, никога не сте имали достъп.

— Изречено от вас, това звучи като посвещаване в свещенически сан.

— То е и като бог. И като религия. Дори и онези от нас, които командват чрез ансибала, дори и те знаят колко е величествен полетът между звездите. Виждам, че моят мистицизъм не ви е приятен. Уверявам ви, че това показва само вашето невежество. Много скоро Ендър Уигин ще знае онова, което знам аз. Той ще танцува нежния призрачен танц сред звездите. И величието, което момчето носи у себе си, ще се отприщи, ще се разкрие и ще блесне пред вселената, за да могат да го видят всички. Вие имате душа от камък, полковник Граф, но аз мога да пея и на камъка със същата лекота, с която пея и на друг певец. Можете да отидете до квартирата си и да се настаните.

— Нямам какво да настанявам освен дрехите, които са на гърба ми.

— Никакви собствени вещи ли нямате?

— Внасят ми заплатата по някаква сметка на Земята. Никога не ми е трябвала. Освен за да си купя цивилни дрехи през тази ми ваканция.

— Значи пълен идеалист и пуритан. И въпреки това сте неприятно дебел. Преляждащ аскет? Ама че противоречие.

— Когато съм напрегнат, ям и пълнея. Докато вие, когато сте напрегнат, отслабвате.

— Вие ми допадате, полковник Граф. Мисля, че ще се спогодим.

— Това не ме вълнува особено, адмирал Чамраджнагар. Дойдох тук заради Ендър. А никой от нас двама ни не е дошъл тук заради вас.

Ендър намрази Ерос от мига, в който се качи на борда на совалката. Беше се чувствал достатъчно неудобно на Земята, където подовете бяха плоски — Ерос беше безнадежден. Той представляваше скала, която по форма наподобяваше вретено, широко само шест и половина километра в най-тесната си част. И тъй като повърхността на планетата бе изцяло предназначена да абсорбира слънчевите лъчи и да ги превръща в енергия, всички живееха в гладкостенни помещения, свързани с тунели, които браздяха вътрешността на астероида. Затвореното пространство изобщо не представляваше проблем за Ендър, притесняваше го това, че всички подове на тунелите се спускаха под явен наклон. Когато вървеше по тунелите, особено по онези, които опасваха Ерос в най-тесната му част, Ендър бе измъчван от световъртеж. Не му помагаше и това, че гравитацията бе едва половината от земната — илюзията, че си на ръба да се сгромолясаш, бе почти пълна. И с помещенията нещо не беше наред — таваните бяха прекалено ниски за ширината им, а тунелите — прекалено тесни. Ерос изобщо не беше удобно място за живеене.

Най-лошото обаче бе броят на хората. Ендър нямаше ясни спомени от големите градове на Земята. Неговата представа за приемлив брой хора бе Военното училище, където познаваше по лице

всеки негов обитател. Тук обаче, в скалата, живееха десет хиляди души. Нямаше многолюдни места, по-претъпкано бе само пространството, отделено за обезпечаването на жизнените потребности и за механизмите. Това, което притесняваше Ендър, бе, че винаги бе заобиколен от непознати.

Не му позволяваха да се запознава с никого. Често срещаше други ученици от Командирското училище, но тъй като изобщо не посещаваше редовните занятия, те си оставаха за него само физиономии. От време на време посещаваше по някоя лекция, но обикновено го обучаваха индивидуално различни учители или понякога, при усвояването на даден процес му помагаше някой друг ученик, който обаче никога не идваше повторно. Хранеше се сам или с полковник Граф. Упражняваше се в гимнастическия салон, но рядко виждаше едни и същи хора по два пъти.

Разбра, че отново го изолират, само че сега не насъскваха останалите ученици да го мразят, а по-скоро не им даваха възможност да се сприятелят с него. Той и бездруго едва ли би могъл да се сближи с повечето от тях — като изключим Ендър, другите ученици бяха отдавна вече юноши.

Ето защо Ендър се отдаде изцяло на учебните си занимания, учеше добре и напредваше бързо. Астронавигацията и военната история ги попиваше като вода, абстрактната математика му бе малко по-трудна, но задаваха ли му задача, която включваше модели в пространството и времето, той откриваше, че интуицията му е много по-надеждна от изчисленията му — често виждаше веднага решението, което можеше да докаже единствено след дълги изчисления.

А за удоволствие играеше със симулатора, най-съвършената видеоигра, на която някога бе играл. Преподаватели и ученици го обучаваха стъпка по стъпка как да си служи с него. Първоначално, без да познава величавата мощ на играта, той бе играл само на тактическо ниво, водейки един-единствен изстребител в продължителните маневри, за да открие и унищожи врага. Направляваният от компютъра противник бе нечестен и могъщ и когато Ендър опитваше някаква тактика, той откриваше, че само след няколко минути компютърът я използваше срещу него.

Играта представляваше холографичен дисплей, на който неговият изстребител бе само една светлинна точка. Противникът представляваше друга светлинна точка, но с различен цвят и двете светлинки танцуваха и се въртяха, и маневрираха из един куб от пространството, чиято страна бе сигурно десетина метра. Лостовете му бяха мощни. Можеше да завърти дисплея във всяка посока, така че да наблюдава от всеки ъгъл, и можеше да мести центъра така, че или да приближава, или да отдалечава наблюдаваната схватка.

Постепенно, когато се научи как да контролира по-добре скоростта на изстребителя, посоката и движението, ориентацията и оръжието, играта стана по-сложна. Можеше вече да има и по двама противници наведнъж, както и да попада на препятствия и метеорити. Започна да се тревожи за горивото и ограничения обseg на оръжията. Компютърът вече му възлагаше конкретни задачи — да разруши или преодолее някаква цел, така че, за да успее, трябваше изцяло да се съсредоточи в заданието.

Когато усъвършенства играта с един изстребител, му позволиха да поеме ескадрила от четири изстребителя. Той даваше заповеди на симулираните пилоти на четирите изстребителя, но вместо само да изпълнява указанията на компютъра, вече можеше сам да определя тактиката, да решава коя от целите е по-важна и да дава съответните команди на ескадрилата. Винаги можеше да поеме за кратко време лично командването на единия от изстребителите и в началото го правеше много често. В тези случаи другите три изстребителя биваха не след дълго време унищожавани и тъй като играта ставаше все по-напрегната и по-напрегната, той трябваше да отделя все повече и повече време за командването на ескадрилата. И тогава побеждаваше все по-често и по-често.

И когато се навърши една година от идването му в Командирското училище, той бе усвоил управлението на симулатора на всичките му петнайсет нива — от управлението на отделен изстребител, до командването на флота. Отдавна бе осъзнал, че онова, което представляваше бойната зала за Военното училище, същото представляваше и симулаторът за Командирското училище. Учебните занятия бяха полезни, но истинското обучение бе играта. От време на време се отбиваха най-различни хора, за да го наблюдават, като играе. Нито те, нито който и да било друг го заговаряше, освен ако не

трябваше да му предадат нещо много важно. Наблюдателите стояха мълчаливо, гледаха как се справя с някоя трудна симулация и щом свършеше, веднага си тръгваха. Какво правите тук, искаше му се да попита. *Работата ми ли преценявате? Или преценявате дали искате да ми доверите флота? Спомнете си само, че изобщо не съм ви молил за това.*

Той откри, че повечето от нещата, които бе научил във военното училище, намираха приложение и в симулатора. Обикновено преориентираше симулатора на всеки няколко минути, като го въртеше така, че да не попада в капана на ориентацията „нагоре-надолу“, и непрекъснато преценяваше позицията си от гледна точка на противника. Беше прекрасно, че най-после има пълен контрол върху сражението и че може да го проследи във всяка негова точка.

Но в същото време бе разочарован от това, че му налагаха известни ограничения, тъй като направляваните от компютъра изстребители бяха добри дотолкова, доколкото им позволяваше компютърът. Те не показваха никаква инициатива. Никакъв разум. Прииска му се да са тук взводните му командири, за да може да разчита на тях и някои от ескадрилите да могат да се справят добре и без да са непрекъснато под негов надзор.

В края на първата си година той печелеше всяка битка на симулатора и играеше играта така, сякаш машината бе естествена част от тялото му. Един ден, както се хранеше с Граф, попита:

— Това ли е всичко, което може да прави симулаторът?

— В какъв смисъл?

— Това ли са му възможностите? Играта вече е доста лесна и от известно време не е ставала по-напрегната.

— Оо!

Видимо Граф прие казаното равнодушно. Но Граф винаги и всичко приемаше равнодушно. На следващия ден нещата се промениха. Граф си отиде, а на Ендър му осигуриха нова компания.

Мъжът бе в стаята, когато сутринта Ендър се събуди. Беше стар човек, седнал на пода със скръстени крака. Ендър го погледна в очакване да заговори. Мъжът не продума нищо. Ендър стана от леглото, взе душ и се облече, съгласен да остави мъжа да си мълчи

щом това му харесва. Отдавна бе научил, че когато става нещо необичайно, нещо, което бе част от нечий план, а не от негов, той можеше да получи повече информация, като изчака, отколкото, ако задава въпроси. Възрастните винаги изгубваха търпение преди Ендър.

Мъжът все още не бе проговорил, когато Ендър се приготи и отиде до вратата, за да излезе от стаята. Вратата не се отвори. Ендър се обърна с лице към човека, който седеше на пода. Той изглеждаше около шейсетгодишен и бе най-възрастният човек, когото Ендър бе виждал на Ерос. Имаше едnodневни бакенбарди, които белееха повече от ниско подстриганата му коса. Страните му бяха леко хлътнали, а около очите му се димпеха бръчки. Гледаше Ендър с изражение, което издаваше само безразличие.

Ендър повторно се обърна към вратата и отново се опита да я отвори.

— Добре — рече той, предавайки се. — Защо е заключена вратата?

Старецът продължи да го гледа безизразно.

Значи това е игра, помисли си Ендър. Е, ако искат да отида на занимания, ще отключат вратата. Ако не искат — няма да я отключат. Не ми пука.

Ендър не харесваше игри, в които нямаше установени правила, а целта бе известна само на противника. Значи нямаше да играе. Отказа и да се разсърди. Направи, едно упражнение за успокояване на нервите, като се облегна на вратата. Скоро отново си възвърна спокойствието. Старецът продължаваше да го гледа безучастно.

Това сякаш продължи цели часове. Ендър отказваше да говори, а старецът седеше като ням, който нехае за нищо. Понякога Ендър се питаше дали човекът не е душевноболен, избягал от някое болнично отделение тук, на Ерос, който изживява сега в стаята на Ендър някаква налудничава фантазия. Но колкото повече продължаваше всичко това, без никой да дойде до вратата му, без никой да го потърси, толкова повече се уверяваше, че това е нещо преднамерено, което трябваше да го накара да загуби присъствие на духа. Ендър не желаше да отстъпи победата на стареца. За да убие времето, той започна да прави упражнения. Някои упражнения не можеха да се правят без гимнастически пособия, но други, особено от курса му за лична защита, можеше да прави и без уреди.

Правейки упражненията, той се движеше из стаята. Упражняваше подскоци и ритници. Едно движение го отведе близо до стареца и макар че се бе приближавал до него и преди, този път ръката на дъртака се стрелна и сграбчи в движение левия крак на Ендър. Това наруши равновесието му и той се плъосна на пода.

Разгневен, Ендър скочи незабавно на крака. Той обаче видя, че старецът си седи спокойно, кръстосал крака, без изобщо да е задъхан, сякаш не е и помръдвал от мястото си. Ендър зае бойна стойка, но позата на кротко седналия старец го възпираше да нападне. Какво, да откъсне с ритник главата на стареца? И след това да обяснява на Граф — ами, той ме ритна и аз нямаше как да му остана длъжен.

Отново се зае с упражненията си, старецът продължаваше да го наблюдава.

Накрая, уморен и ядосан заради пропиления ден и принудителния арест, Ендър отиде до леглото, за да си вземе чина. Когато се наведе, за да го вземе, той усети как една ръка грубо се провря между краката му, а друга го сграбчи за косата. След миг се озова с краката нагоре. Лицето и раменете му бяха приковани о пода под коляното на стареца, гърбът му бе мъчително извит, а краката му здраво притиснати под мишницата на белокосия. Ендър не бе в състояние да размърда ръце, да присвие гръб или да измъкне краката си. За по-малко от две секунди старецът буквално срази Ендър Уигин.

— Добре — изпъшка Ендър. — Ти победи.

Коляното на стареца го притисна още по-болезнено.

— Откога — попита старецът с тих и дрезгав глас — трябва да съобщаваш на противника, че е победил?

Ендър не отговори.

— Аз те изненадах веднъж, Ендър Уигин. Защо не ме нападна веднага? Застана с гръб към мен само защото видът ми е кротък? Недопустимо. Нищо не си научил. Не си попаднал на свестен учител.

Сега Ендър се ядоса и не направи никакъв опит да овладее или прикрие гнева си.

— Имал съм достатъчно много учители, а откъде да предположа, че ти ще се окажеш един...

— Противник, Ендър Уигин — прошепна старецът. — Аз съм твой противник — първият, който излезе по-умен от теб. Няма учители, има противник. Никой друг освен противника не може да ти

съобщи какво се готви да прави противникът. Никой друг освен противника няма да те научи как да сразяваш и побеждаваш. Само противникът може да ти покаже къде си уязвим. Само противникът може да ти покаже къде е силен. И единствените правила на играта се определят от онова, което можеш да му направиш, и от онова, което можеш да му попречиш да направи. От сега нататък аз съм твой противник. От сега нататък аз съм твой учител.

След това старецът пусна краката на Ендър. И тъй като продължаваше да притиска главата му към пода, момчето нямаше как да си опре ръцете за равновесие и краката му се удариха с трясък о пода. Усети силна болка. После старецът се изправи и позволи на Ендър да стане.

Ендър бавно присви крака и изстена от болка. За малко застана на четири крака, докато се посъвземе. После дясната му ръка се стрелна напред, за да сграбчи противника. Старецът бързо се дръпна назад и ръката на момчето остана празна, докато кракът на учителя замахна, за да улучи Ендър в брадичката.

Брадичката на Ендър обаче не беше вече там. Легнал на пода, той се търкаляше и докато единият крак на учителя бе във въздуха, двата краката на Ендър се забиха в стъпилия на пода крак на стареца. Той се строполи, но достатъчно наблизко, за да замахне и удари Ендър в лицето. Ендър не можеше да засече крак или ръка, които да оставаха неподвижни поне за миг, за да може да ги сграбчи, по гърба и ръцете му непрекъснато се сипеха удари. Ендър бе по-дребен и не можеше да се измъкне от вършеещите крака и ръце на стареца. Накрая успя да се отскубне и отстъпи бързо към вратата.

Старецът отново седеше с кръстосани крака, но от безразличието му не бе останало и следа. Той се усмихваше.

— Този път беше по-добре, момче. Но си муден. Ако действаш и с флота толкова бързо, колкото с тялото си, никой от подчинените ти няма да е в безопасност. Научи ли урока?

Ендър бавно кимна. Навсякъде го болеше.

— Добре — продължи старецът. — Тогава вече няма да ни се налага да повтаряме този двубой. Всички битки оставяме за симулатора. Сега аз ще програмирам сраженията, а не компютърът. Аз ще определям стратегията на противника ти, а ти ще се научиш как да реагираш бързо и как да откриваш какви хитрости ти е заложил врагът.

Запомни, момче. От сега нататък противникът ти е по-умен от теб. От сега нататък противникът ти е по-силен от теб. От сега нататък ти винаги ще си на ръба на загубата.

Изражението на стареца отново стана сериозно.

— Винаги ще си на ръба на загубата, Ендър, но ще побеждаваш. Ще се научиш как да побеждаваш врага. Той ще те научи на това.

Учителят стана.

— В това училище програмата на практическите занятия на по-малкия ученик винаги се е съставяла от по-голям ученик. Дватамата стават неразделни другари и по-голямото момче учи по-малкото на всичко онова, което вече знае. Те винаги се сражават рамо до рамо, винаги си съперничат и винаги са неразделни. Аз избрах теб.

Когато старецът тръгна към вратата, Ендър каза:

— Но ти си твърде стар, за да си ученик.

— Човек никога не е твърде стар, за да е ученик на противника. Аз съм се учил от бъргерите. А ти ще се учиш от мен.

Когато старецът постави длан в кодовото устройство и отвори вратата, Ендър скочи във въздуха и с два крака го ритна в кръста. Удари го с такава сила, че старият човек извика и се строполи на пода.

С изкривено от болка лице старецът се надигна бавно, уловил дръжката на вратата. Като че ли не можеше да помръдне, но Ендър не му вярваше. И въпреки подозренията му, светкавичната атака на стареца го завари неподготвен. За миг Ендър се озова проснат на пода в дъното на стаята, а там, където лицето му се бе ударило в леглото, носът и устната му кървяха. Обърна се с усилие и видя стареца, който стоеше на вратата, подпрял с ръце кръста си. Старецът се усмихна.

Ендър отвърна на усмивката му.

— Учителю — рече той. — Имаш ли име?

— Мейзър Ракъм — отвърна старецът. И изчезна.

Оттогава насетне Ендър бе или с Мейзър Ракъм, или сам. Старият човек рядко говореше, но беше с него и на храна, и на занятия, и при симулатора, и в стаята му нощем. Понякога Мейзър го напускаше, но винаги когато не беше с Ендър, вратата му бе заключена и никой не идваше при него до завръщането на Мейзър. Имаше цяла една седмица, през която Ендър го наричаше Мейзър Ключаря, но

Мейзър отговаряше на това име така охотно, както и на своето и изобщо не показва, че се чувства с нещо засегнат. Ендър скоро се отказа да го нарича така.

Имаше обаче и компенсации. Мейзър гледаше заедно с Ендър видеофилмите от старите битки при Първото нашествие и катастрофалното поражение на МФ при Второто нашествие. Те не бяха кърпеж от различни цензурирани филми. И тъй като главните сражения са били заснемани от различни позиции, те изучаваха стратегията и тактиката на бъргерите от различни ъгли. За първи път преподавател показваше на Ендър неща, които той не бе забелязал сам. За първи път Ендър срещаше ум, на който можеше да се възхищава.

— А ти защо не си мъртъв? Как е станало така, че все още си жив? — попита го Ендър. — Ти си водил тези сражения преди седемдесет години. А изглеждаш като че ли все още нямаш шейсет.

— Чудесата на относителността — отвърна Мейзър. — След войната ме държаха тук цели двацет години, че ги помолих да ми възложат командването на единия от междувъзвездните кораби, които изпратиха към планетата на бъргерите и към техните колонии. После... им се наложи да разберат някои неща за това, как войниците реагират на стреса от сражението.

— Какви неща?

— Ти не си учил достатъчно психология, за да разбереш. Но ще ти кажа едно — те проумяха, че макар и да не мога да командвам никога флота и че ще умра преди флотът изобщо да пристигне при бъргерите аз оставам все пак единственият човек, способен да разбере нещата, които бях вече разбрал за бъргерите. Те проумяха, че аз съм единственият човек, който бе разгромил бъргерите по-скоро с ум, отколкото с късмет. Трябвах им тук, за да... обучавам човека, който би поел командването на флота.

— Значи те изстреляха в космически кораб и като използваха относителната скорост...

— Ме повозиха из космоса, след което направих кръгом и се върнах тук. Много скучно пътешествие, Ендър. Петдесет години в космоса. Официално за мен са минали само осем, а ми се видяха като петстотин. Но все пак ще мога да предам на следващия командир всичко, което знам.

— В такъв случай аз ли ще съм този командир?

— Нека кажем, че засега ти си най-добрата възможност.

— Но сигурно готвят и други момчета, нали?

— Не.

— Тогава аз оставам единствената възможност, така ли?

Мейзър сви рамене.

— Освен теб. Та ти все още си жив. Защо да не бъдеш ти?

Мейзър поклати глава.

— Защо не? Ти вече си ги побеждавал.

— Аз не мога да бъда този командир по много причини, всяка една от които е важна и основателна.

— Покажи ми как си победил бъргерите, Мейзър.

Лицето на Мейзър стана непроницаемо.

— Всяка друга битка си ми показвал най-малко по седем пъти. Мисля, че съм открил начин как да бъдат победени бъргерите, но ти никога не си ми показвал как всъщност си ги победил.

— Този филм се пази в дълбока тайна, Ендър.

— Знам. Аз донякъде съм го сглобил. Ти, с твоята малка резервна флотилия, и тяхната армада, онези чудовищно огромни междוזвездни кораби, от чиито търбуси излитат рояците изстребители. Ти поемаш рязко към един кораб, стреляш в него, следва експлозия. Ето точно на това място епизодът свършва. След това показват само войници, които влизат в корабите на бъргерите и ги намират вече мъртви.

Мейзър се ухили.

— Толкова по въпроса за добре пазените тайни. Хайде, ела да изгледаме филма.

Във видеозалата бяха само двамата и Ендър заключи с длан вратата.

— Добре, хайде да го изгледаме.

Видеофилмът показва точно онова, което Ендър бе сглобил преди. Самоубийственият скок на Мейзър право в сърцето на противниковата формация, експлозията и след това...

Нищо. Корабът на Мейзър продължи полета си, избегна взривната вълна и се промъкна сред останалите кораби на бъргерите. Те не откриха огън по него. Не промениха курса си. Два от корабите им се сблъскаха, разнесе се взрив... ненужно сблъскване, което всеки от

двамата пилоти можеше да избегне. Никой от тях обаче не направи и най-малкото усилие за това.

Мейзър форсира атаката. Промъкна се напред.

— Чакахме цели три часа — рече той. — Никой не можеше да повярва. Тогава корабите на МФ започнаха да се приближават до корабите на бъргерите. Морските пехотинци започнаха своите операции по рязането на корпусите и завземането на корабите. Камерите показваха бъргерите вече мъртви на своя пост.

— Сега вече знаеш абсолютно всичко — каза Мейзър.

— Как стана това?

— Никой не знае. Аз, разбира се, имам свое собствено мнение. Но цял куп учени ме уверяват, че съм повече от некомпетентен, за да давам мнения.

— Но ти си човекът, който е спечелил битката.

— Аз също си мислех, че това ми дава право да имам мнение по въпроса, но знаеш как е в живота. Ксенобиолозите и ксенопсихолозите не могат да преглътнат факта, че един междузвезден пилот им води само с едно предположение. Мисля, че те всички ме мразят, защото, след като гледаха този филм, трябваше да прекарат остатъка от живота си тук, на Ерос. От съображения за сигурност. Това не ги зарадва особено.

— Разкажи ми.

— Бъргерите не разговарят. Те предават мислите си един на друг и го правят мигновено, както при филотичния ефект. Както ансибала. Но мнозина винаги са смятали, че това представлява контролирана комуникация, подобна на езика — аз ти предавам една своя мисъл, а след това ти ми отговаряш. Никога не съм вярвал в това. Реакцията им е прекалено светкавична и освен това всички реагират едновременно. Ти си гледал филмите. Те не разговарят и не решават какви действия да предприемат. Всеки кораб действа като част от един общ организъм. Той реагира така, както твоето тяло реагира по време на сражение — различните му части вършат машинално всичко, което трябва да вършат. Те не провеждат мисловни разговори между хора с индивидуални мисловни процеси. Всички те мислят заедно и мигновено.

— Една-единствена личност, от която всеки бъргер е като ръка или крак?

— Да. И аз не бях първият, който предположи това, но бях първият, който го повярва. И още нещо. Нещо толкова детинско и глуповато, че ксенобиолозите се смяха до припадък, когато им го казах след битката. Бъгерите са насекоми. Подобни на мравките и пчелите. Царицата и работничките. Може да е било преди стотина милиона години, но оттам са започнали, именно по този модел. Съвсем сигурно е, че никой от бъгерите, които видяхме, не е в състояние да произвежда малки бъгери. Така че, щом като са еволюирали в способността си да мислят като едно цяло, дали не са запазили и царицата си? И не си ли е запазила царицата мястото в центъра на групата? Защо би трябвало това да се променя?

— Значи царицата е тази, която контролира цялата група?

— Имах и доказателства. Е, разбира се, не бяха доказателства, които всеки може да види. Освен това тези доказателства не бяха налице при Първото нашествие, тъй като то е било само изследователско. Второто нашествие обаче беше колония. Трябваше да създадат нов кошер или нещо подобно.

— Значи са си водили и царицата.

— Видеофилмите от Второто нашествие, тогава, когато унищожиха нашите флотилии отвъд кометната преграда — продължи той, като върна някои кадри — показват именно кораба на царицата.

Той почти не се различаваше от другите кораби. Ендър дълго време не можа да го забележи. Всички кораби на бъгерите бяха непрекъснато в движение, не се различаваше нито флагмански кораб, нито някакъв нервен център. Но постепенно, тъй като Мейзър непрекъснато повтаряше тези кадри, Ендър започна да вижда как всички тези движения се съсредоточават и разпръскват от една-единствена точка. Тази централна точка също се местеше, но след като дълго време се вира в екрана, на него му стана ясно, че очите на флота, ядрото на флота, перспективата, от която се вземаха всички решения, бе един-единствен кораб. И той го посочи.

— Ти го виждаш. И аз го виждам. А това прави двама души от всички онези, които са гледали този филм. Но е вярно, нали?

— Те обаче са взели мерки този кораб да не се различава от останалите.

— Знаят, че това е уязвимата им точка.

— Но си прав. Това е царицата. В такъв случай човек би помислил, че когато си тръгнал към нейния кораб, те всички би трябвало да съсредоточат огъня си срещу теб. Нищо не би им струвало да те попилеят.

— Това тяхно поведение именно не мога да проумея. Не че не направиха опит да ме спрат — те стреляха по мен. Но това бе така, сякаш те наистина не можеха да повярват, докато не стана прекалено късно, че мога всъщност да убия царицата. Може би в техния свят цариците никога не ги убиват, само ги пленяват или им дават мат. Явно, че направих нещо, за което те не са и предполагали, че някой противник може да направи.

— И когато тя е загинала, останалите също са загинали.

— Не, те просто оглупяха. В първите кораби, на които се качихме, бъгерите бяха все още живи. От органична гледна точка. Но те не се движеха, изобщо не реагираха, дори и когато нашите учени направиха вивисекция на няколко от тях, за да разберат дали не можем да научим още нещо за бъгерите. Не след дълго те измряха до един. Нямаха желание да живеят. След смъртта на царицата в тези телца не остава нищо.

— Защо не ти повярваха?

— Защото не намерихме царица.

— Но експлозията явно я е разкъсала на парчета.

— Случайностите на войната. Биологията отстъпва първото място на оцеляването. Но с времето някои от тях започват да възприемат моя начин на мислене. Не можеш да живееш тук, без да забелязваш очебийните доказателства.

— Какви доказателства има на Ерос?

— Огледай се, Ендър. Това място не е издълбано от човешки същества. Ние преди всичко обичаме по-високи тавани. По време на Първото нашествие това тук е било преден пост на бъгерите. Те са издълбали тези тунели, преди още да узнаем, че са стигнали дотук. Ние живеем в кошер на бъгери. Но вече сме си платили наема. Десантчиците дадоха хиляди убити, докато прочистваха тези медни пити, килийка по килийка. Бъгерите се сражаваха за всяка педя.

Едва сега Ендър разбра защо винаги го гнетеше чувството, че нещо с тези помещения не е наред.

— Знаех си, че това не е място, създадено от човешка ръка.

— Това беше тяхното съкровище. Ако знаеха, че ние ще спечелим първата война, те сигурно никога биха го построили. Ние се научихме да си служим по-добре с гравитацията, тъй като именно тук те бяха увеличили гравитацията. Научихме се как да използваме по-пълноценно звездната енергия, тъй като те бяха затъмнили тази планета. Всъщност точно така ги открихме. В продължение на три дни Ерос постепенно изчезваше от телескопите. Изпратихме един катер да установи причината. И я установи. Бордовото видеоустройство предаваше заснетия материал, включително как бъгерите се качват и избиват екипажа. Предаваше абсолютно всичко, без да прекъсва, целия оглед на кораба, извършен от бъгерите. Едва когато го демонтираха, предаването спря. Дължим всичко на тяхната слепота — никога не им се беше налагало да предават нещо с помощта на механизъм и след като избиха екипажа, изобщо не им хрумна, че някой би могъл да ги наблюдава.

— Защо са избии екипажа?

— А защо не? За тях загубата на няколко члена от екипажа е все едно да си изрежеш ноктите. Но не и нещо, което може да те разстрои. Вероятно са си помислили, че като изключват работниците, които обслужват кораба, те чисто и просто прекъсват връзката ни. А не че убиват живи, мислещи същества с независимо генетично бъдеще. За тях убийството не е престъпление. Само убийството на царицата е истинско убийство, защото само убийството на царицата затваря една генетична пътека.

— Значи не са съзнавали какво вършат.

— Не започвай да ги оправдаваш, Ендър. Това, че не са съзнавали, че убиват човешки същества, не означава, че не са убивали човешки същества. Ние наистина имаме правото да се защитаваме всячески и единственият резултатен начин, който сме открили, е да убиваме бъгерите, преди те да убият нас. Погледни така на нещата. Във всички досегашни войни с бъгерите те са унищожили стотици хиляди живи, мислещи същества. А във всичките тези войни ние сме убили само едно.

— Ако не беше убил царицата, Мейзър, щяхме ли да загубим войната?

— Бих казал, че шансовете щяха да бъдат три към две в тяхна полза. Все още съм убеден, че хубавичко щях да поокастрия флота им,

преди да ни смажат. Те реагират изключително бързо и разполагат с огромна огнева мощ, но ние също имаме някои предимства. Във всеки един от нашите кораби има по едно мислещо човешко същество, което разсъждава самостоятелно. Всеки от нас е в състояние да излезе с блестящо решение на който и да е въпрос. Докато те излизат само с по едно блестящо решение. Бъгерите мислят бързо, но взети поотделно, те не са толкова умни. И дори когато някои невероятно плахи и глупави командири губеха ключови сражения при Второто нашествие, някои от техните подчинени успяваха да нанесат огромни щети на флота на бъгерите.

— А какво ще стане, когато нашите флотилии пристигнат при тях? Дали отново ще можем да се доберем до царицата?

— Бъгерите не са станали междузвездни пътешественици благодарение на глупостта си. Това е стратегия, която само веднъж може да има успех. Подозирам, че никога вече няма да можем да се доближим до царицата, освен ако не нападнем родната им планета. В края на краищата не е задължително царицата да е с тях, за да ръководи сражението. Ролята на царицата е да осигурява малки бъгерчета. Второто нашествие беше колония — царицата идваше с тях, за да насели с бъгери Земята. Но този път — не, няма да се получи така. Ще трябва да ги побеждаваме флотилия по флотилия. И тъй като те могат да черпят подкрепления от десетки звездни системи, предполагам, че във всяка битка ще имат огромно числено превъзходство над нас.

Ендър си припомни своето сражение срещу двете армии наведнъж. *А пък аз тогава си помислих, че то е нечестно. Когато започне истинската война, положението всеки път ще е такова. И няма да има врата, към която да тръгна.*

— Разполагаме само с две неща, които работят за нас. Не е необходимо да се целим много точно. Нашите оръжия имат голям обсег.

— Значи няма да използваме атомните ракети от Първото и Второто нашествие?

— Г-н Докторът е много по-мощен. Атомните оръжия в края на краищата не бяха дотолкова мощни и можеха да се използват на Земята. „Докторчето“ изобщо не може да се използва на никоя планета.

И все пак иска ми се да бях имал едно такова „Докторче“ по време на Второто нашествие.

— Какъв е принципът му на действие?

— Нямам точна представа, поне не толкова точна, че да мога да си го направя сам. Във фокуса на два лъча това устройство поражда поле, в което молекулите се разпадат. Не може да се осъществява обмен на електрони. На сегашното ниво колко физика учиш?

— Занимаваме се повече с астрофизика, но знам достатъчно, за да схвана идеята.

— Полето се разгръща в сфера, но колкото се разстила по-настрани, толкова повече губи от интензитета си. Освен в случаите, когато прониква в по-голяма маса молекули. Тогава то отново се засилва и отново започва да се разгръща. Колкото е по-голям е корабът, с който влиза в допир, толкова е по-силно новото поле.

— Значи всеки път, когато полето се сблъсква с кораб, то излъчва нова сфера...

— А ако корабите им се намират много близо един до друг, то може да създаде и верига, която да ги унищожи до един. След което полето изчезва, молекулите отново се групират и на мястото, където е имало кораб, остава камара боклук с високо съдържание на железни молекули. Никаква радиоактивност, никакъв безпорядък. Само боклук. Може би при първото сражение ще успеем да ги подмавим да се скупчат на едно място, но те са схватливи. Веднага след това ще започнат да летят на дистанция един от друг.

— Значи „Докторчето“ не е реактивен снаряд. С него не може да се стреля от засада.

— Точно така. Ракетните снаряди тук изобщо не биха ни били от полза. Ние научихме много нещо от бъргерите при Първото нашествие, но и те научиха немалко от нас — как да изграждат екстатичния щит например.

— Да не би „Докторчето“ да прониква и през щита?

— Все едно, че изобщо го няма. Човек не може да вижда през щита, камо ли да се прицели и да насочи лъчите, но тъй като генераторът на екстатичния щит е винаги точно в центъра, не е трудно човек да го открие.

— Защо никога не са ме обучавали да си служа с това устройство?

— Напротив, непрекъснато са те обучавали. Но ние възложихме на компютъра да се погрижи за тези неща вместо теб. Твоята задача е да навлезеш в по-висша стратегическа позиция и да избереш цел. Бордовите компютри ще насочат „Докторчето“ много по-точно от теб.

— Защо са го нарекли „г-н доктора“?

— Когато изобретихме това устройство, то бе наречено Деструктуриращо молекулно устройство — устройство ДМ.

Ендър продължаваше да не разбира.

— ДМ — инициалите на Доктор по медицина — и оттук го нарекохме „г-н Доктора“ или „Докторчето“. Просто на шега. — Ендър така и не разбра какво смешно имаше в цялата тази работа.

Бяха сменили симулатора. Пак можеше да контролира перспективата и градуса на детайла, но сега командните лостове вече ги нямаше. На тяхно място имаше ново табло с лостове, апарат с слушалки и малък микрофон.

Техникът, който го очакваше, набързо му обясни как да си слага слушалките.

— Но как ще управлявам сега корабите? — попита Ендър.

Мейзър му обясни. Вече нямаше да управлява корабите.

— Навлизаш в по-горна фаза на обучение. Вече имаш опит във всяко ниво на стратегията, но сега е време да се съсредоточиш в командването на целия флот. Така както си работил с взводните командири във Военното училище, така ще работиш сега с командирите на ескадрили. Дадени са ти три дузини такива командири, за да ги обучава. Трябва да ги научиш на тактика, трябва да разбереш какви са способностите и пределните им възможности и трябва да ги накараш да заработят като едно цяло.

— Кога ще пристигнат?

— Те са вече тук, при своите собствени симулатори. Ще разговаряш с тях по телефона с слушалките. Новите лостове на командното табло ще ти дадат възможност да виждаш нещата от зрителната точка на всеки един от командирите на ескадрили. Това напълно се доближава до условията, с които може да се сблъскаш в едно истинско сражение, където ще знаеш единствено онова, което виждат твоите кораби.

— Как мога да работя с командири на ескадрили, които няма да виждам?

— А защо ти трябва да ги виждаш?

— За да знам кои са, как разсъждават...

— Ще узнаеш кои са и как разсъждават по това, как се справят със симулатора. Мисля, че няма защо да се тревожиш. Точно в този момент те те слушат. Сложи си слушалките и ще можеш да ги чуеш.

Ендър си постави слушалките.

— Селям! — прошепна нечий глас в ухото му.

— Алей! — рече Ендър.

— И аз съм тук, джудженцето.

— Бийн!

И Петра, и Динк, Том Лудата глава, Горещата супа, Флай Моло, всички най-добри ученици, които се бяха сражавали редом с него или срещу него, всеки, на когото Ендър бе имал доверие във Военното училище.

— Нямах представа, че сте тук — каза той. — Не знаех, че ще ви доведат.

— Вече три седмици ни изтезават с този симулатор — рече Динк.

— Ще откриеш, че съм станала най-добрият тактик — обади се Петра. — Динк също се старее, но разсъждава по детински.

И така те започнаха да работят заедно, командирите на ескадрили даваха заповеди на пилотите на изстребителите, а Ендър ръководеше командирите на ескадрилите. Усвоиха много начини да се сработват, тъй като симулаторът ги принуждаваше да опитват различни ситуации. Понякога симулаторът им възлагаше командването на по-голям флот. Тогава Ендър ги разпределяше в три-четири отделения, всяко от които се състоеше от по три-четири ескадрили. Понякога симулаторът им възлагаше управлението на един-единствен междוזвезден кораб с неговите дванайсет изстребителя и тогава Ендър избираше трима командири, като определяше на всеки по четири изстребителя.

Всичко това им доставяше огромно удоволствие, беше толкова забавно. Насочваният от компютър противник изобщо не се проявяваше като много умен и те винаги побеждаваха, независимо от

грешките си и от лошите си свръзки. Но за трите седмици, през които тренираха заедно, Ендър ги опозна още по-добре. Динк, който стриктно изпълняваше указанията, но беше мудар, за да импровизира, Бийн, който не можеше да ръководи успешно големи групи кораби, но затова пък начело на няколко кораба можеше да действа като скалпел, да реагира прекрасно на всичко, на всяко отправяно му от компютъра предизвикателство. Алей, който бе не по-лош стратег от Ендър и на когото можеше да се повери половината флот само с няколко недомлъвки вместо указания.

Колкото повече Ендър ги опознаваше, толкова по-бързо можеше да ги разгръща и толкова по-пълноценно можеше да ги използва. А симулаторът щеше да показва ситуацията на екрана. Именно в този миг Ендър за първи път разбра от какво щеше да се състои собственият му флот и как щеше да се разгръща флотът на противника. Сега му трябваша само няколко минути, за да се свърже с необходимите му командири на ескадрили, да им повери командването на отделни кораби или групи кораби и да им възложи задачите. В хода на битката можеше да се прехвърля от зрителната точка на единия командир на зрителната точка на другия, като можеше да направи предложения или понякога, ако ситуацията го изискваше, да дава и заповеди. И тъй като другите виждаха единствено перспективата на битката от своята собствена зрителна точка, той понякога им даваше заповеди, които им се струваха напълно безразсъдни, но те също се научиха да имат доверие в Ендър. Ако им наредеше да отстъпят, те отстъпваха, убедени, че или се намират в опасно положение, или че тяхното отстъпление може да подлъже противника и да го накара да заеме по-слаба позиция. Освен това знаеха, че когато не им дава заповеди, Ендър им има доверие да постъпват както намерят за добре. Ако се сражаваха в стил неподходящ за дадено сражение, Ендър не им възлагаше тази битка.

Взаимното доверие бе пълно и флотът действаше бързо и безотказно. В края на третата седмица Мейзър му показва последната им битка, само че този път заснета от зрителната точка на противника.

— Ето какво е видял той, когато сте го атакували. За какво ти напомня вашата атака? Бързината и реакциите например?

— Приличаме на бъргерите.

— Много си приличате с тях, Ендър. Бързи сте като тях. Ами тук — я погледни това.

Ендър видя как всичките му ескадрили са в полет и как всяка от тях реагира на положението, в което попада. Наистина всички действия под общото командване на Ендър, но всяка ескадрила нападаше, импровизираше и маневрираше, проявявайки самостоятелност, каквато никоя флотилия на бъргерите не е притежавала.

— Колективният разум на кошера на бъргерите е отлично нещо, но той може да се съсредоточи едновременно само върху няколко задачи. Докато всички твои ескадрили могат да съсредоточат острия си ум върху онова, което вършат в момента, а изпълнението на възложената им задача отделно се контролира от друг голям ум. Следователно виждаш, че вие наистина имате някои преимущества. По-добра, макар и не съвършена бойна техника, равностойна скорост и интелектуално превъзходство. Ето това са ти преимуществата. Това, което е в твой ущърб, е, че противникът винаги, абсолютно винаги ще има числено превъзходство и че след всяка битка ще научава все повече от вас, как по-добре да се сражава с вас, и тези промени ще бъдат мигновено прилагани на дело.

Ендър очакваше неговия извод.

— И така, Ендър, сега започваме твоята подготовка. Програмирали сме компютъра да симулира онези положения, в които очакваме, че може да изпаднеш при сблъсъците си с врага. Използвали сме маневрените модели, които сме наблюдавали от Второто нашествие. Но вместо да повторим механично същите шаблони, аз ще направлявам симулациите на противника. В началото ще се сблъскаш с лесни положения, които очакваме, че ще спечелиш с лекота. Учи се от тях, защото аз винаги ще бъда там, една крачка пред теб, и ще програмирам все по-трудни и по-сложни модели, така че всяко следващо сражение да е по-напрегнато и да изисква от теб да използваш докрай способностите си.

— Само дотам ли?

— Времето е малко. Трябва да учиш колкото се може по-бързо. Докато скитах из космоса, тъй като това бе единственият начин да дочакам появата ти, съпругата ми и децата ми измряха, а когато се завърнах, внуците ми бяха на моя възраст. Нямахме какво да си кажем.

Бях откъснат от всички, които обичах, и от всичко, което знаех, и бях принуден да живея в тази противна катакомба и да не правя нищо значимо, освен да преподавам на ученик подир ученик, всеки от които бе толкова обещаващ и всеки от които накрая се оказваше такъв слабак, истински провал. Все ги уча и уча, а никой от тях не се научава. Ти, подобно на мнозина други преди теб, също обещаващ много, но може и у теб да има семенца на неуспеха. И моята работа е да ги открия и да те унищожа, ако успея, и повярвай ми, Ендър, ако някой изобщо може да те унищожи, това съм аз.

— Значи не съм първият.

— Разбира се, че не си. Но си последният. Ако ти не се научиш, няма да има време да намерим друг. Ето защо имам известни надежди за теб, защото ти си единственият, за който все още можем да се надяваме.

— Ами другите? Моите командири на ескадрили?

— Кой от тях може да заеме мястото ти?

— Алей.

— Бъди честен.

Ендър млъкна.

— Аз не съм щастлив човек, Ендър. Човечеството не иска от нас да сме щастливи. То просто ни моли да бъдем заради него блестящи воители. Оцеляването преди всичко, а след това щастието, и то, ако дойде. Ето защо, Ендър, надявам се, че няма да ми досаждаш по време на обучението си с оплаквания, че ти липсват развлечения. Намирай каквото можеш удоволствие в интервалите между работата си, но твоята работа е на първо място, учението ти е на първо място, а печеленето на сраженията е всичко, защото без него няма да има нищо. Когато успееш да ми върнеш покойната ми съпруга, тогава можеш да ми се оплачеш какви жертви ти струва това обучение.

— Никога не съм се опитвал да се измъквам.

— Но ще се опиташ, Ендър. Защото, ако ми се отдаде случай, ще те накълцам на дребно. Ще те удрям с каквото успея да измисля и няма да имам никаква милост, защото, когато се озовеш срещу бъргерите, те ще измислят неща, за които аз не съм успял да се досетя, а за състрадание към човешките същества при тях не може да става и дума.

— Не можеш да ме смачкаш, Мейзър.

— Оо, така ли? И защо?

— Защото съм по-силен от теб.
Мейзър се усмихна.
— Ще видим дали е така, Ендър.

Мейзър го събуди преди настъпването на утрото, часовникът показваше 03:40 и Ендър се почувства безкрайно уморен, когато с тихи стъпки последва Мейзър в коридора.

— Рано щом ляга и рано щом става — започна да рецитира Мейзър, — човек ослепява и оглупява^[1].

Ендър беше сънувал, че бъргерите му правят вивисекция, само че вместо да режат тялото му, те режиха спомените му, показваха ги като холографии и се опитваха да ги свържат по някакъв начин. Сънят му бе много странен и Ендър все още не можеше да се отърси от него, дори като крачеше сега из тунелите към симулаторната зала. Бъргерите го измъчваха докато спеше, а Мейзър не искаше да го остави сам, когато бе буден. Притиснат и от бъргерите, и от Мейзър, за него нямаше спокойствие. Ендър се помъчи да се разсъни. Очевидно Мейзър не бе се шегувал, когато му каза, че ще го унищожи, и това, че го заставяше да играе, когато е уморен или сънлив, бе точно онзи евтин и гаден номер, който Ендър трябваше да очаква. Да, само че днес този номер нямаше да мине.

Той отиде при симулатора и установи, че неговите командири бяха вече установили връзка и го очакваха. Противникът все още не бе се показал, ето защо той ги раздели на две армии и започна пародия на сражение, като командваше едновременно и двете страни и можеше така да контролира задачата, която всеки един от командирите му трябваше да изпълни. Започнаха вяло, но скоро станаха енергични и пъргави.

И когато полето на симулатора се опразни, корабите изчезнаха и всичко изведнъж се промени. В близкия край на полето видяха обозначените с холографна светлина силуети на три междузвездни кораба от флота на човечеството. Всеки от тях щеше да има по дванайсет изстребителя. Противникът, очевидно известен за присъствието му, бе образувал кълбо с един-единствен кораб в центъра. Ендър не се заблуждаваше — в този кораб нямаше царица. Бъргерите превъзхождаха двукратно изстребителите на Ендър, но бяха

групирани много по-нагъсто, отколкото бе необходимо — „г-н Докторът“ щеше да им нанесе много повече щети, отколкото противникът очакваше.

Ендър избра един кораб, активира светлинната му точка в полето на симулатора и заговори в микрофона:

— Алей, ето този е твоят. По свое усмотрение възложи командването на изстребителите на Петра и Влад.

След това Ендър възложи командването на другите два кораба и изстребителите им, като остави по един изстребител от двата кораба за Бийн.

— Слез под тях, Бийн, но ако те погнат, за по-безопасно се насочи обратно към резервите. Ако ли не, застани на такова място, откъдето мога лесно да те повикам за светкавични действия. Алей, съсредоточи силите си за нападение в една точка от кълбото. Не стреляй, докато не ти кажа. Това е маневра и нищо повече.

— И при това лесна, Ендър — рече Алей.

— Да, лесна наистина, но защо да не внимаваме? Бих искал да я проведа, без да загубя нито един кораб.

Ендър групира резервите си в два отряда, които от безопасно разстояние осигуряваха прикритие на Алей. Бийн бе излязъл вече извън обсега на симулатора, но Ендър от време на време се прехвърляше на зрителната му точка, за да го държи под око.

Алей обаче бе онзи, който водеше трудната игра с противника. Той бе избрал за изстребителите си формация с очертание на куршум и сондираше кълбото на противника. Щом се доближеше, корабите на бъгерите се отдръпваха назад, сякаш за да го примамят да влезе навътре, към центъра на кълбото. Плъзнеше ли се настрани, корабите на бъгерите летяха редом с него, като се оттегляха, щом Алей ги приближаваше, и се завръщаха в кълбото, когато ги отминеше.

Маневра, оттегляне, плъзгане към друга точка на кълбото, отново оттегляне, отново маневра, след което Ендър нареди:

— Влез в кълбото, Алей.

Куршумът пое към средата на кълбото, докато Алей отвърна на Ендър:

— Знаеш, че ще ме пропуснат, ще ме заобиколят и жив ще ме изядат.

— Не обръщай внимание на кораба в центъра.

— Както кажеш, шефе.

Кълбото, разбира се, започна да се свива. Ендър включи в акцията и резервите, вражеските кораби се съсредоточиха така, че да се окажат по-близо до резервите.

— Атакувайте ги там, където са се струпали най-много кораби — нареди Ендър.

— Това противоречи на хилядолетната ни военна история — отвърна Алей, като насочи изстребителите си напред. — Би трябвало да ги атакуваме там, където имаме числено превъзходство.

— При тази симулация те очевидно нямат представа на какво е способно нашето оръжие. Този номер може да мине само веднъж, но нека го направим по-зрелищно. Стреляйте по ваше усмотрение.

Алей откри огън. Симулацията реагира красиво — първо един-два, след това десетина, а после повечето от вражеските кораби експлодираха с ослепителна светлина, тъй като полето превземаше един по един струпалите се нагъсто противникови кораби.

— Отдръпнете се настрани — нареди Ендър.

Корабите в отдалечения край на кълбото не пострадаха от верижната реакция, но не беше трудно да се догонят и унищожат. Бийн се грижеше за онези оцелели изстребителите, които се опитваха да се измъкнат в неговия край от пространството. Битката свърши. Беше се оказала по-лесна от последните им тренировки.

Когато Ендър му каза това, Мейзър само сви рамене.

— Това е симулация на истинско нашествие. Все трябва да има едно сражение, в което те да не знаят на какво сме способни. Твоята работа тепърва започва. Постарай се да не те главозамае тази победа. Много скоро ще ти отправя истинските си предизвикателства.

Ендър тренираше по десет часа на ден с командирите си, но не с всички едновременно — следобед им даваше по няколко часа почивка. Симулирани битки под ръководството на Мейзър се провеждаха на всеки два-три дни и както Мейзър бе обещал, те никога вече не бяха така лесни. Противникът бързо се отказа от намерението си да обкръжава Ендър и никога повече не групираше силите си толкова нагъсто, че да допусне нова верижна реакция. Всеки път имаше по нещо ново, по нещо по-трудно. Понякога Ендър имаше само по един кораб и осем изстребителя, веднъж противникът се измъкна през един астероиден пояс, понякога врагът оставяше статични капани —

огромни инсталации, които избухваха, ако Ендър приближеше до тях някоя от ескадрилите си, и които често засягаха или унищожаваха някой от корабите на Ендър.

— Не можеш да си позволяваш загуби! — изкрещя му Мейзър след едно сражение. — Когато водиш истинска битка, не можеш да си позволяваш лукса да разчиташ на неограничени попълнения от изстребители. Ще разчиташ единствено на онова, което си довел със себе си, и на нищо повече. Ето защо свиквай да воюваш без излишни загуби.

— Това не беше излишна загуба — отвърна Ендър. — Не мога да печеля битки, защото, ако толкова се страхувам, че ще изгубя някой кораб, никога няма да поемам рискове.

Мейзър се усмихна.

— Отлично, Ендър. Започваш да се научаваш. Но в една истинска битка ти ще имаш и по-старши офицери и, което е още по-лошо, цивилни, които ще ти крещят всичките тези работи. Ето сега, ако противниците бяха малко по-умни, щяха да те притиснат ето тук и щяха да унищожат ескадрилата на Том. — Те заедно направиха разбор на битката и на следващата тренировка Ендър щеше да покаже на командирите си онова, което Мейзър му бе показал, и ако тази трудност отново се изпречеше пред тях, те щяха да знаят как да я преодолеят.

По-рано, когато работеха безотказно като екип на тренировките, те си мислеха, че са готови. Сега обаче, когато рамо до рамо се бяха сражавали с истински предизвикателства, те започнаха да разчитат един на друг повече от всякога, а сраженията им се отразяваха ободряващо. Съобщиха на Ендър, че онези, които всъщност не играят, ще влязат в симулаторната зала, за да погледат. Ендър си представи какво би станало, ако приятелите му са там и или надават радостни викове и се смеят, или ахкат от страх — понякога си мислеше, че това би отклонило вниманието му, но понякога копнееше за присъствието им. Дори когато прекарваше дните си, излегнал се на слънце върху един сал в едно езеро, той не се бе чувствал толкова самотен. Мейзър Ракъм не се отделяше от него, но той бе негов учител, не и приятел.

Не каза нищо обаче. Мейзър го бе предупредил, че няма да има никаква милост и личното му нещастие не означаваше нищо за никого. През повечето време то не означаваше нищо дори и за самия Ендър.

Умът му бе постоянно зает с играта и той непрекъснато се опитваше да научи нещо ново от сраженията.

Искаше да извлече не само практически поуки от битката, но и да проумее как биха постъпили бъргерите, ако са по-умни. Той живееше едновременно с миналите и с бъдещите битки, като лягаше и ставаше и прищипорваше командирите на ескадрили с темпо, което понякога водеше до недоволство.

— Ти си прекалено мил към нас — рече Алей един ден. — Защо не ни се разсърдиш за това, че не сме блестящи във всеки миг на всяка тренировка. Ако продължаваш все така да ни глезиш, ще си помислим, че ни харесваш.

Някои от другите се засмяха в микрофоните си. Ендър, разбира се, долови иронията и отвърна с продължително мълчание. Когато накрая заговори, той се направи, че не е чул оплакването на Алей.

— Още веднъж — рече той. — И този път без самоокайване. — Те повториха маневрата и я направиха както трябва.

Но колкото повече нарастваше доверието им към Ендър като към командир, толкова повече линейше приятелството им, съхранено още от дните във Военното училище. Сега започнаха да се сближават помежду си. Започнаха все повече да си вярват взаимно. Ендър бе техният учител и командир, но бе далеч от тях, колкото Мейзър от него, а и бе взискателен колкото Мейзър.

Това бе причината да се сражават все по-добре. А и Ендър не се отвлечаше от работата си.

Не и докато беше буден. Дори и нощем, докато заспиваше, в главата му все още се въртяха мисли за симулатора. Но заспеше ли, започваше да мисли за други неща. Често си спомняше за трупа на Великана, който продължаваше да се разлага, но не си го спомняше като картинка от екрана на чина си. Виждаше го като истински и наоколо му витаеше мирисът на смъртта. Нещата бяха съвсем различни в сънищата му. Селцето, което бе израснало между ребрата на Великана, се населяваше сега от бъргери и те го поздравяваха тъжно като гладиатори, които поздравяват Цезар, преди да умрат за негово развлечение. В съня си той не мразеше бъргерите и макар да знаеше, че са скрили царицата си от него, той не се опита да я потърси. Винаги бързаше да се махне от трупа на великана и когато стигнеше до детската площадка, децата биваха винаги там, с ухилени вълчи

физиономии, които му бяха познати. Понякога това бе Питър, а понякога Бонсо, понякога Стилсън и Бърнард, но често свирепите същества бяха Алей и Шен, Динк и Петра. Понякога това бе Вальнтайн и в съня си той я държеше здраво под водата, докато се удави. Тя се извиваше в ръцете му, мъчеше се да се отскубне, но накрая притихваше. Той я извличаше от езерото, издърпваше я върху сала и тя оставаше там с лице, застинало в смъртна гримаса. Той пицеше ѝ плачеше над трупа ѝ и за кой ли път крещеше, че това е игра, само игра, и че той само си играе!...

Мейзър Ракъм го разтърси и той се събуди.

— Викаш насън — каза той.

— Извинявай — рече Ендър.

— Няма нищо. Време е за следващата битка.

Постепенно, но неотклонно темпото се усилваше. Сега на ден обичайно имаше по две битки, така че Ендър сведе тренировките до минимум. Докато другите почиваха, той използваше това време, за да прегледа записите на миналите игри, като се опитваше да открие собствените си слабости и да отгатне каква ще е следващата изненада на противника. Понякога бе напълно подготвен за нововъведенията им, но понякога не беше.

— Струва ми се, че играеш нечестно — каза един ден Ендър на Мейзър.

— Така ли?

— Ти можеш да наблюдаваш и моите тренировки. И да гледаш над какво работя. Изглежда, си подготвен за всяка моя нова стъпка.

— Повечето от нещата, които виждаш, са компютърни симулации — отговори Мейзър. — Компютърът е програмиран така, че да реагира на всяка твоя новост, но едва след като я използваш веднъж в битката.

— Тогава компютърът играе нечестно.

— Трябва да спиш повече, Ендър.

Но той не можеше да спи. Всяка нощ оставаше по̀ до късно и по̀ до късно буден и сънят му ставаше все по-неспокоен. Прекалено често се будеше през нощта. Не беше сигурен дали се буди, за да размишлява повече върху играта, или за да избяга от сънищата си. Имаше чувството, че някой го разхожда из сънищата му и го насилва да се лута из най-неприятните си спомени и да ги преживява отново, сякаш

бяха истински. Нощите му вече изглеждаха толкова реални, че дните започнаха да му се струват нереални. Той започна да се тревожи, че мисълта му няма да е достатъчно ясна, а той ще е много уморен. Но започнеше ли играта, напрежението винаги го разсънваше и той се питаше дали би забелязал, ако започне неволно да греши.

А, изглежда, вече правеше неволни грешки. Вече нямаше битка, в която да не загуби поне няколко изстребителя. На няколко пъти противникът го надхитри и го накара да покаже повече слабост, отколкото му се искаше, друг път противникът успяваше да го изтощи дотолкова, че победата му накрая бе по-скоро въпрос на късмет, отколкото на стратегия. Мейзър преглеждаше запис на сражението с презрително изражение на лицето си.

— Погледни това тук — ще каже той. — Изобщо не трябваше да го правиш.

И Ендър отново започваше да тренира с командирите на ескадрилите, като се стараеше да поддържа духа им бодър, но понякога демонстрираше разочарованието си, породено от слабостите им или от това, че са допуснали грешки.

— Понякога грешим — прошепна му Петра веднъж.

Това бе вик за помощ.

— Но понякога не грешим — отвърна ѝ Ендър. Ако ще получи помощ, то нямаше да е от него. Той ще си остане преподавател, нека си потърси приятел сред останалите.

След това започна сражение, което едва не завърши с нещастие. Петра отведе отряда си твърде далеч, попадна в опасност и тя откри това точно когато Ендър нямаше връзка с нея. Само за броени мигове тя изгуби всичко с изключение на два от корабите си. Едва тогава Ендър я засече, нареди ѝ да ги изведе в безопасна посока, но тя не му отговори. Маневра не последва. Само след миг и тези два кораба щяха да бъдат загубени.

Ендър веднага разбра, че я беше натоварил с непосилна задача — заради нейните блестящи способности той я бе вкарвал в игра много по-често и при много по-тежки обстоятелства, отколкото мнозина други. Сега обаче нямаше време да се тревожи за Петра или да се чувства виновен за онова, което ѝ бе причинил. Той се свърза с Том

Лудата глава да поеме командването на двата оцелели изстребителя и продължи упорито да спасява битката. Петра бе заела ключова позиция и сега цялата стратегия на Ендър рухна. Ако противникът не бе така нетърпелив и муден при ползването на превъзходството си, Ендър щеше да загуби. Но Шен бе успял да приклеши група кораби, подредени в плътна формация, и ги бе взривил с една-единствена верижна реакция. Том Лудата глава успя да изведе двата оцелели изстребителя през пролуката и създаде смут сред врага. И макар че неговите кораби, както и корабите на Шен, бяха накрая унищожени, Флай Моло успя да прочисти терена и да затвърди победата.

В края на сражението дочу как Петра, опитвайки се да се добере до микрофон, крещеше:

— Предайте му, че съжалявам — бях толкова уморена, че не бях в състояние да мисля. Това е всичко. Предайте на Ендър, че съжалявам.

На следващите няколко тренировки тя отсъстваше, а когато се завърна, не беше нито така бърза в реакциите си както преди, нито пък толкова безстрашна. Много от онова, което я бе утвърдило като добър командир, бе загубено. Ендър не можеше да я използва вече, освен за обикновени задачи, чието изпълнение строго се следеше. Тя не беше глупава. Знаеше какво се е случило. Но знаеше и това, че Ендър нямаше друг избор, и му го каза.

Оставаше фактът, че се бе огънала, а тя съвсем не бе най-слабият от командирите на ескадрили. Това беше предупреждение — той не можеше да изисква от командирите си повече, отколкото те бяха в състояние да дадат. Сега, вместо да използва командирите си всеки път, когато му потрябваха, той трябваше да се съобразява колко често участват в сражение. Налагаше се да ги редува, което означаваше, че понякога влизаше в сражение с командири, на които имаше по-малко доверие. И като намали товара на командирите, той увеличи своя.

Една нощ се събуди от болка. По възглавницата му имаше кръв, в устата му имаше вкус на кръв. Пръстите му туптяха. Видя, че насън бе гризал собствения си юмрук. Кръвта все още се стичаше от него.

— Мейзър! — извика той.

Ракъм се събуди и незабавно повика лекар. Докато лекарят обработваше раната, Мейзър каза:

— Не ме е грижа колко ядеш, Ендър, но самоизяждането няма да те изведе от това училище.

— Направил съм го насън — отвърна Ендър. — И нямам желание да напускам Командирското училище.

— Добре.

— Другите. Онези, които не успяваха.

— За какво говориш?

— Преди мен. Другите ти ученици, които не успяваха да стигнат до края на обучението. Какво стана с тях?

— Просто не успяха. Това е. Ние не наказваме неуспелите. Те просто не продължават. Отпадат.

— Като Бонсо ли?

— Бонсо?

— Той си отиде у дома.

— Не, не като Бонсо.

— А как тогава? Какво ставаше с тях? Когато се проваляха.

— Какво значение има това, Ендър?

Ендър не отговори.

— Никой от тях не е стигал в обучението си до твоя етап, Ендър. Ти допусна грешка с Петра. Но тя ще се оправи. Петра си е Петра, а ти си ти.

— Тя е част от мен.

— Ти няма да се провалиш, Ендър. Не и на този ранен етап от обучението си. Ти преживя някои доста трудни етапи, но винаги си излизал от тях победител. Ти все още нямаш представа какви са пределите на възможностите ти, но ако вече си ги достигнал тогава си доста по-кекав, отколкото си мислех.

— Умират ли?

— Кои?

— Онези, които се провалят.

— Не, не умират. Милостиви боже, та това са само игри, момче.

— А пък аз си мисля, че Бонсо умря. Снощи го сънувах. Спомних си как изглеждаше, когато забих глава в лицето му. Мисля, че от удара носният му хрущял хлътна навътре. От очите му потече кръв. Мисля, че умря на място, още тогава.

— Най-обикновен сън.

— Мейзър, не искам да сънувам повече такива неща. Страх ме е да заспя. Непрекъснато си мисля за неща, за които не искам да си спомням. Целият ми живот минава като на видеолента, сякаш съм

видеоустройство и някой друг иска да гледа най-ужасните епизоди от живота ми.

— Не можем да ти даваме приспивателни, ако това е, на което се надяваш. Съжалявам, че имаш лоши сънища. Да оставям ли нощем лампата да свети?

— Не ми се подигравай! — рече Ендър. — Страх ме е, че ще полудея.

Докторът привършваше с превръзката. Мейзър го освободи. Той си тръгна.

— Наистина ли те е страх, че ще полудееш? — попита Мейзър.

Ендър се замисли, но не можа да даде категоричен отговор.

— В сънищата си — отвърна той — изобщо не съм сигурен, че това наистина съм аз.

— Необикновените сънища са като отдушник, Ендър. Аз те попритиснах малко повече и това ти е за първи път. Организмът ти намира начини да компенсира налягането, това е всичко. Вече си голямо момче. Крайно време е да спреш да се страхуваш от такива неща.

— Добре — рече Ендър. И тогава реши, че никога няма да разказва повече на Мейзър за сънищата си.

Дните се нижеха с обичайните си сражения, докато накрая самоунищожението се превърна за Ендър в ежедневие. Получи болки в стомаха. Поставиха го на лека диета, но скоро изгуби всякакъв апетит.

— Яж! — нареждаше му Мейзър и Ендър машинално слагаше храна в устата си. Но ако никой не го караше да яде, той не хапваше нищо.

Двама от командирите му на ескадрили рухнаха като Петра. Напрежението за останалите стана още по-голямо. Вече във всяка битка противникът многократно ги превъзхождаше. Съотношението стигаше до три-четири към едно. Влошаваше ли се положението, противникът сега отстъпваше незабавно и започваше да се прегрупира, за да удължи колкото е възможно повече сражението. Имаше битки, които продължаваха цели часове, преди да унищожат и последния вражески кораб. Ендър започна да редува командирите по време на

самата битка, като вкарваше свежи и отпочинали, които да сменят онези, които започваха да действат по-бавно.

— Знаеш ли — каза Бийн веднъж, когато поемаше командването на четирите оцелели изстребителя на Горещата супа, — тази игра вече не е толкова забавна.

И така, докато един ден по време на тренировка помещението притъмня и Ендър се събуди на пода. Там, където се бе ударил в командното табло, от лицето му се стичаше кръв.

Поставиха го да легне, и цели три дни бе много болен. Виждаше насън някакви физиономии, но те не бяха истински лица и съзнаваше това още в минутата, когато си мислеше, че ги вижда. Струваше му се, че понякога вижда Валънтайн, а понякога Питър, че понякога вижда приятелите си от Военното училище, а понякога как бъргерите му правят вивисекция. Веднъж му се стори, че наистина вижда как полковник Граф се навежда над него и му говори нежно, като любещ баща. Но тогава се събуди и видя до леглото си само своя противник Мейзър Ракъм.

— Буден съм — каза Ендър.

— Виждам — отвърна Ракъм. — Май доста си поспа. Днес ти предстои сражение.

И така Ендър стана, сражава се и спечели битката. Същия ден нямаше втора битка и му позволиха да си легне по-рано. Ръцете му трепереха, докато се събличаше.

През нощта му се стори, че усеща как две ръце го докосват нежно. Ръце, които излъчваха обич и доброта. Присъни му се, че чува и гласове:

— Можеше и по-внимателно да се отнесеш към него.

— Това не влизаше в заданието.

— Колко време ще може да изкара така? Той направо се съсипва.

— Ще издържи колкото трябва. Вече сме към края.

— Толкова скоро?

— Още няколко дни и всичко ще свърши.

— Как ще издържи, щом е грохнал толкова?

— Ще се справи. Дори и днес той се сражаваше по-добре от всякога.

В съня му гласовете сякаш принадлежаха на полковник Граф и Мейзър. Какво ли не ставаше насън. Случваха се и най-смахнати неща, защото му се присъни, че единият глас каза:

— *Не мога да гледам как се съсипва.*

А другият глас отговори:

— *Знам. Аз също го обичам.*

А след това се появиха Валънтайн и Алей, които трябваше да го погребват. Там, където го погребяха, израсна само една могила, а тялото му се съсухри и се превърна в дом на бъргерите, точно както в случая с Великана.

Сънища и пак сънища. Ако имаше за него любов и състрадание, това бе само в сънищата му.

После се събуди, води нова битка и я спечели. Пак си легна, отново спа и отново сънува, а после пак стана и отново победи, и отново спа и вече едва ли забелязваше кое бе наяве и кое насън. А едва ли го беше и грижа вече.

Следващият ден бе последният му ден в Командирското училище, макар че Ендър все още не знаеше за това. Когато се събуди, Мейзър Ракъм не беше в стаята при него. Взе душ, облече се и зачака Мейзър да дойде и да отключи вратата. Мейзър не идваше. Ендър опита вратата. Беше отключена.

Дали беше случайно това, че тази сутрин Мейзър го беше оставил свободен? Нямаше кой да го кара да яде, да му казва, че трябва да отиде на тренировка и че трябва да спи. Свобода. Бедата бе в това, че той не знаеше какво да прави. Помисли си за миг, че би могъл да се срещне с командирите на ескадрилите, да разговаря с тях лице в лице, но не ги знаеше къде са. Доколкото му бе известно, можеха да се намират и на двайсет километра оттук. И така, след като се помая из тунелите, той отиде в трапезарията и закуси в съседство с няколко десантчици. Те си разказваха мръсни вицове, които Ендър все още не бе започнал да разбира. После отиде в симулаторната зала за тренировка. Макар че бе на свобода, той не можеше да измисли да прави нищо друго.

Мейзър го очакваше. Ендър влезе бавно в залата. Походката му бе леко провлачена. Чувстваше се отпаднал и потиснат.

Мейзър се навъси.

— Разсъни ли се, Ендър?

В симулаторната зала имаше и други хора. Ендър се почуди какво търсят тук, но не си направи труда да попита. Не си заслужаваше да го прави, защото и без това никой нямаше да му каже. Отиде при командното табло на симулатора и седна, готов да започне.

— Ендър Уигин — заговори Мейзър. — Моля те да се обърнеш. Днешната игра се нуждае от известни разяснения.

Ендър се обърна.

Той огледа мъжете, събрани в дъното на помещението. Повечето от тях виждаше за пръв път. Някои носеха дори цивилни дрехи. Видя Андерсън и се запита какво ли търси тук и кой ли в негово отсъствие се грижеше сега за Военното училище? Видя Граф и си припомни езерото сред горите до Грийнсбъро и му се прииска да си отиде у дома. Заведи ме у дома, помоли той тихичко Граф. В съня ми ти каза, че ме обичаш. Заведи ме у дома.

Но Граф само му кимна, само поздрав, не и обещание, а Андерсън се държеше така, сякаш изобщо не го познава.

— Моля те, внимавай, Ендър. Днес е зрелостният ти изпит в Командирското училище. Тези наблюдатели са тук, за да дадат оценка на наученото от теб. Ако предпочиташ да не са в залата, ще ги преместим да наблюдават друг симулатор.

— Нека останат. — Зрелостен изпит. От утре вероятно ще може да си почива.

— За да бъде този изпит една честна проверка на твоите способности, а не само повторение на онова, което си тренирал толкова много пъти, и за да се сблъскаш с предизвикателства, каквито не си срещал досега, в днешната битка има един нов елемент. Тя ще бъде проведена около планета. Това ще нанесе удар върху стратегията на противника, а теб ще те принуди да импровизираш. Моля те, съсредоточи се върху днешната игра.

Ендър направи знак на Мейзър да се приближи и тихичко го попита:

— Аз ли съм първият ученик, който е стигнал до този етап?

— Ако победиш днес, Ендър, ти ще си първият ученик, който ще го направи. Повече от това нямам право да говоря.

— Но аз имам право да го чуя.

— Утре можеш да бъдеш колкото си искаш сприхав. Днес обаче ще е добре, ако мислиш само за изпита. Нека не пропиляваме онова, което вече си постигнал. И така, как ще подходиш сега, при наличието на тази планета?

— Трябва да си осигурия подкрепа от другата ѝ страна, защото положението иначе ще стане твърде опасно.

— Вярно.

— И гравитацията ще окаже въздействие върху нивото на горивото — по-лесно ще е да се спускаме надолу, отколкото да се издигаме нагоре.

— Точно така.

— „Г-н Докторът“ действа ли срещу планети?

Изражението върху лицето на Мейзър стана сурово.

— Ендър, при нито едно от нашествията си бъргерите не са нападали цивилното население. Ти ще решиш дали ще е разумно да се възприеме стратегия, която да включи репресии.

— Планетата ли е единственият нов елемент?

— Можеш ли да си припомниш кога за последен път съм ти предлагал сражение само с един нов елемент? Нека те уверя, Ендър, че днес няма да любезнича с теб. Нося отговорност пред флота и не мога да допусна дипломирането на някакъв второразреден ученик. Днес ще се потрудя здравата срещу теб, Ендър, и изобщо нямам намерение да те глезя. Ако се съобразяваш с всичко, което знаеш за себе си, и с всичко, което знаеш за бъргерите, ти имаш пълната възможност да постигнеш нещо.

Мейзър напусна залата.

Ендър заговори в микрофона:

— Всички ли са по местата си?

— До един — отвърна Бийн. — Тази сутрин май нещо позакъсня за тренировката, а?

Значи не бяха казали на командирите. Ендър се замисли дали да им каже колко важна е тази битка за него, но реши, че тези допълнителни грижи едва ли ще са им от полза.

— Извинете — каза той. — Успях се.

Те се засмяха. Не му повярваха. Той започна с няколко загряващи маневри. Беше му потребно малко повече от обичайното време, за да проясни ума си и да се съсредоточи върху командването, но много

скоро свикна със скоростта, започна да реагира бързо и да мисли добре. Или поне си каза, че мисли, че мисли добре.

Полето на симулатора се проясни. Ендър зачака началото на играта. Какво ли ще стане, ако издържа изпита днес? Дали ще последва някое друго училище? Още година-две изтощителни тренировки, още една година изолация, още една година тормоз и мъчения, още една година други да разполагат с живота му? Опитва се да си припомни на колко години е. На единайсет. Преди колко години бе навършил единайсет? Или преди колко дни? Трябва да е станало тук, в Командирското училище, но не можеше да си спомни точно деня. Може би изобщо не се е и сетил тогава. Никой не се е сетил, освен може би Вальнтайн.

И докато чакаше играта да започне, направо му се прииска да я загуби, да загуби битката напълно и безвъзвратно, така че да го отстранят от тренировките, също като Бонсо, и да му позволят да си отиде у дома. Бонсо бе върнат в Картахена. Искаше му се да види командировъчна заповед с адрес Грийнсбъро. Победата днес би означавала, че всичко продължава отново. Загубата означаваше, че може да си отиде у дома.

Не, това не е истина, помисли си той. Те имат нужда от мен, а ако се проваля, може би няма да има вече дом, в който да се завърна.

Все пак не му се вярваше. Съзнанието му бе убедено, че това е вярно, но някъде, в най-отдалеченото му кътче, той се съмняваше, че имат нужда от него. Настойчивостта на Мейзър бе просто поредният му номер. *Още един начин да ме накарат да върша онова, което те искат.* Още един начин да му попречат да си почине. Да му попречат да не се занимава с нищо, с абсолютно нищо.

След това на екрана се показаха силите на противника и умората на Ендър прерасна в отчаяние. Противникът ги превъзхождаше хилядократно. Бойните му единици бяха групирани в десетки различни формации, които сменяха позициите си и вземаха най-различни форми, като шареха привидно напосоки из цялото поле на симулатора. Не можеше да зърне дори пролука помежду им, а даже и да имаше някоя, тя щеше мигом да се затвори и щеше да се отвори друга, а някоя формация, която изглеждаше проходима, мигновено се променяше и ставаше недостъпна. Планетата се намираще в най-отдалечения край на полето, но Ендър бе сигурен, че още толкова

вражески кораби се намираха отвъд очертанията му, извън обсега на симулатора.

Що се отнасяше до собствения му флот, той се състоеше от двайсет междузвездни кораба, всеки само с по четири изстребителя. Ендър познаваше този вид кораби — те бяха старомодни и тромави, а обсегът на тяхното „Докторче“ бе наполовина на този от по-новите модели. Осемдесет изстребителя срещу най-малко пет хиляди, не, вероятно десет хиляди противникови кораба.

Дочу тежкото дишане на командирите на ескадрили, а някой от наблюдателите зад гърба му тихичко изрече проклятие. Беше приятно да знае, че поне един от възрастните е забелязал, че изпитът е нечестен. Не че това имаше някакво значение. Почтеността нямаше нищо общо с играта, това бе ясно. Дори не се правеше и опит да му се даде и най-малката възможност за успех. *Какво ли не съм преживял, но те никога не са имали дори и намерение да ми дадат възможност да успея.*

Мислено видя Бонсо и озверелите му приятели, които го дебнат настръхнали и го заплашват. Тогава той успя да засрами Бонсо и да го застави да се срещнат на двубой. Сега едва ли можеше да се получи същото. А способностите му едва ли щяха да изненадат врага, както стъписваха по-големите момчета от бойната зала. Освен това Мейзър познаваше най-добре способностите на Ендър.

Наблюдателите зад гърба му започнаха да се покашлюват и неспокойно да се въртят. Започваха да разбират, че Ендър не знае какво да предприеме.

Вече не ми пука, помисли си Ендър. Можете да задържите за себе си играта. След като не сте готови да ми дадете и най-малката възможност, защо ще трябва да играя?

Като последното му сражение във Военното училище, когато изпратиха срещу него две армии наведнъж.

И тъкмо когато си спомни за тази игра, Бийн очевидно си спомни също за нея, защото гласът му долетя в слушалките и каза:

— И помнете, вратата на противника е надолу!

Моло, Горещата супа, Влад, Самосвала и Том Лудата глава — всички се изсмяха. Те също си спомниха.

И Ендър се засмя.

Беше наистина смешно. От една страна, възрастните, които вземаха всичко толкова на сериозно, и от друга, децата, които все си играеха и вярваха в играта, докато най-неочаквано възрастните се увличаха, започваха да пипат грубо и децата прозираха машинациите им. *Не ми пука, Мейзър. Не ми пука дали ще издържи изпита ти, не ми пука и от правилата ти. Щом ти можеш да играеш нечестно, значи мога и аз. Няма да ти позволя да ме победиш с измама — преди това аз ще те победя с измама.*

В онази последна битка във Военното училище той победи, защото, без да мисли за противника и без да мисли за загубите си, бе тръгнал към противниковата врата.

А противниковата врата се намираше надолу.

Ако наруша това правило, никога повече няма да ми разрешат да бъда командир. Ще е прекалено опасно. Но никога няма да се налага да играя пак играта. А това е победа.

Той бързо прошепна нещо в микрофона. Командирите му поеха своите отряди и се групираха плътно във формата на снаряд — цилиндър, насочен към най-близкостоящата формация на противника. Противникът, без изобщо и да се опита да го отблъсне, го посрещна радушно, тъй като сега бе наистина попаднал в капана и излизане от него нямаше. *Ех, Мейзър поне ще си даде сметка, че досега враговете са се научили да ме уважават, помисли си Ендър. А това ми осигурява време.*

Ендър се спусна надолу, устреми се на север, после на изток и отново надолу, все едно че не следваше никакъв план, но винаги се приближаваше по мъничко към вражеската планета. Накрая противникът започна да затяга обръча около него. Тогава, най-неочаквано, формацията на Ендър сякаш се взриви. Все едно, че корабите му потънаха в хаос. Осемдесетте изстребителя сякаш не следваха никакъв предначертан план, стреляха наслуки по противниковите кораби и си проправяха, всеки за себе си, безнадежден път в капана на бъргерите.

След неколкominутно сражение обаче Ендър още веднъж пошепна нещо на командирите си и двайсет от оцелелите изстребител неочаквано образуваха нова формация. Сега обаче те се оказаха възможно най-далеч от най-застрашителните групи на противника. С

ужасни загуби бяха успели да се промъкнат и вече бяха покрили повече от половината разстояние до противниковата планета.

Сега противникът вижда, мислеше си Ендър. На Мейзър, разбира се, му е ясно какво правя. Или може би Мейзър не може да повярва, че ще го направя. Тогава още по-добре за мен.

Малобройната флотилия на Ендър пикираше ту в една, ту в друга посока, изпращаше по два-три изстребителя напред, все едно че ще атакуват, а после отново ги връщаше. Противникът пристегна още повече обръча, като събра кораби и формации, които бяха разпръснати из цялото поле, и ги доведе за финалната операция. Противниковите формации бяха струпани най-вече в тила на Ендър, така че изходът му към открития космос бе напълно отрязан. И продължаваха да се приближават към него. *Отлично, помисли си Ендър. По-близо. Елате ми по-близо.*

После прошепна няколко думи и корабите полетяха стремглаво към повърхността на планетата. Това бяха кораби и изстребители напълно неподготвени, за да се справят с горещината на полета в атмосферата. Но Ендър изобщо не възнамеряваше корабите му да стигнат до атмосферата. Почти от мига, в който започнаха да се спускат, те бяха насочили своите „Докторчета“ само към един обект. Към самата планета.

Един, два, четири, седем от изстребителите му бяха уцелени. Сега всичко беше заложено на една карта — дали някой от корабите му ще оцелее достатъчно дълго, за да влезе в обсега. Няма да им е необходимо много време, щом веднъж успеят да се прицелят в повърхността на планетата. *Само секунда с „г-н Доктора“.* Нищо повече не искам. На Ендър му хрумна, че компютърът вероятно нямаше готовност да покаже какво ще се случи с планетата, ако „Докторчето“ я порази.

Ендър отстрани ръце от командното табло и се наведе, за да наблюдава какво ще стане.

Сега, когато корабът хлътна в кладенеца на гравитацията, перспективата бе вече близо до вражеската планета. *Вече сигурно е в обсег, помисли си Ендър. Трябва да е в обсег, но компютърът сигурно не може да се справи.*

И тогава повърхността на планетата, която вече изпълваше половината от полето на симулатора, започна да набъбва. Експлозията

изхвърли огромни късове към изстребителите на Ендър. Той се помъчи да си представи какво става във вътрешността на планетата.

За три секунди цялата планета се взриви, превръщайки се в кълбо от нажежен прах, който се пръскаше наоколо. Изстребителите на Ендър бяха сред първите, които пострадаха — перспективата им отведнъж изчезна и сега симулаторът показваше само перспективата на междувездните кораби, които чакаха извън границите на сражението. Атаката бе осъществена толкова отблизо, колкото бе искал Ендър. Кълбото на взривената планета набъбваше с по-голяма скорост от тази, с която се движеха противниковите кораби. А и носеше със себе си „Докторчето“, което вече не беше толкова малко — полето му помиташе всеки кораб, който се изпречеше по пътя му, и преди да отmine нататък, го превръщаше в светла точица.

Едва в периферията на симулатора „г-н Докторът“ загуби от силата си. Два-три вражески кораба се отдалечаваха. Корабите на Ендър не експлодираха. Но там, където се бе намирал вражеският флот и планетата, която бе защитавал, не бе останало нищо. Огромната буца бързо нарасна, тъй като гравитацията придърпа надолу разхвърчалите се из пространството късове. Бе нажежена до червено и видимо се въртеше, освен това бе доста по-малка от света, който бе стоял на нейното място. По-голямата част от масата ѝ се бе превърнала в облак, който продължаваше да се носи нагоре.

Ендър свали от главата си слушалките, от които бликаха радостните възгласи и смехът на командирите му, и едва тогава осъзна, че при него, в залата, бе не по-малко шумно. Униформени мъже се прегръщаха, смееха и крещяха, други плачеха. Някои бяха коленичили или лежаха проснати на пода и Ендър се досещаше, че са застинали в молитва. Той недоумяваше. Трябваше да са ядосани.

Полковник Граф се отдели от останалите и дойде при Ендър. По лицето му се стичаха сълзи, но той се усмихваше. Наведе се, протегна ръце и за изненада на Ендър го прегърна, притисна го здраво и прошепна:

— Благодаря, благодаря ти, Ендър. Хвала на бога, че те имаме, Ендър.

Скоро надойдоха и другите, стискаха ръката му, поздравяваха го. Опитва се да проумее всичко това. В края на краищата беше ли издържал изпита? Това беше негова победа, не тяхна, и при това

победа без никаква стойност, победа с измама, защо се държат така, сякаш бе спечелил достойно битката?

Тълпата се раздели и по пътеката пристъпи Мейзър Ракъм. Той дойде право при Ендър и протегна ръка.

— Ти направи най-трудния избор, момче. Всичко или нищо. Или те нас, или ние тях. Но бог е свидетел, че нямаше друг начин да успееш. Поздравления. Ти ги победи и всичко свърши.

Всичко свърши. Победил ги. Ендър не разбираше.

— Победих теб.

Мейзър се разсмя с гръмогласен смях, който изпълни залата.

— Ендър, ти никога не си играл срещу мен. Откакто ти станах противник, ти не си изиграл дори една игра.

Ендър не проумя шегата. Той бе изиграл толкова много игри и всички те му бяха стрували страшно много. Започна да го обзема гняв.

Мейзър пристъпи напред и го докосна по рамото, Ендър се дръпна. Мейзър стана сериозен и каза:

— Ендър, през последните няколко месеца ти беше бойният командир на нашите флотилии. Това бе Третото нашествие. Нямаше игри, сраженията бяха истински и единственият противник, срещу когото се сражаваше, бяха бъргерите. Ти победи във всички битки, а днес ги разгроми окончателно на родната им планета, където се намираше тяхната царица, всички царици от колониите им, всички до една бяха там, и ти ги унищожих завинаги. Те никога повече няма да ни нападнат. Ти успя. Ти!

Истински сражения. Не игри. Умът на Ендър бе прекалено уморен, за да смели новината. Значи това не бяха светлинни точки, а истински кораби, с които се бе сражавал, и истински кораби, които бе унищожавал. И един истински свят, който бе изпратил в забвение. Той мина през тълпата, като отбягваше техните поздравявания, правеше се, че не вижда протегнатите им ръце и че не чува думите и ликуващите им възгласи. Когато се прибра в стаята си, свали дрехите си, покачи се на леглото и заспа.

Ендър се събуди, някой го разтърсваше. Трябваше му само миг, за да ги разпознае. Граф и Ракъм. Обърна им гръб: „Оставете ме да спя!“

— Ендър, трябва да поговорим — рече Граф.

Ендър се претърколи отново с лице към тях.

— Вчера цял ден и цяла нощ на Земята са предавали непрекъснато записите на битката.

— Вчера ли? — беше спал непробудно чак до следващия ден.

— Ти си герой, Ендър. Всички видяха какво извърши ти с другите момчета. Мисля, че едва ли има правителство на Земята, което да не те е наградило вече с най-високия си орден.

— Аз ги избих, нали? — попита Ендър. — Убих ги всички.

— Кои всички? — попита Граф. — Бъгерите ли? Нали такива ни бяха намеренията?

Мейзър се приведе напред.

— Нали затова водихме войната?

— Всичките им царици. Значи съм убил всичките им деца, унищожил съм всичко и всички.

— Те сами решиха това, когато ни нападнаха. Не беше твоя грешката. Именно това трябваше да се случи.

Ендър сграбчи Мейзър за униформата, увисна на нея и го придърпа надолу, така че сега бяха лице срещу лице.

— Не исках да ги избивам всичките. Никого не съм искал да убивам! Аз не съм убиец! Вие не искахте мен, копелета такива, искахте Питър, но ме накарахте аз да го направя, вие ме подмавихте. Забъркахте ме с измама във всичко това! — Той плачеше. Не можеше да се овладее.

— Разбира се, че си послужихме с измама. Точно така — рече Граф. — Трябваше да го направим, защото ти иначе нямаше да се заловиш с тази работа. Това беше и най-голямото ни затруднение. Трябваше ни командир с толкова много емпатия, че да започне да мисли като бъгерите, да ги разбира и да предвижда ходовете им. Той трябваше да е и толкова благороден, че да спечели обичта на своите подчинени и да заработи с тях като бъгерите, в идеален синхрон. Но толкова благороден човек никога не би могъл да стане убиецът, който ни трябваше. Никога нямаше да влезе в сражение, решен да го спечели на всяка цена. Ако ти знаеше, нямаше да го направиш. Ако пък беше онзи човек, който би го направил, никога нямаше да успееш да разбереш достатъчно добре бъгерите.

— А и трябваше да бъде дете, Ендър — продължи Мейзър. — Ти си по-бърз от мен. По-добър от мен. Аз бях прекалено стар и предпазлив. А и няма приличен човек, който би могъл да влезе в битка с такова въодушевление. Но ти не знаеше. И се постаряхме да не узнаеш. Ти беше дързък и блестящ, и млад. Та ти си роден за това.

— На корабите ни имаше ли пилоти?

— Да.

— И аз изпратих тези пилоти на смърт. А те дори не са знаели къде отиват.

— Знаеха, Ендър, и въпреки това тръгваха. Знаеха къде отиват.

— Никога не сте ме питали! Никога не сте ми казвали истината!

— Ти трябваше да бъдеш оръжие, Ендър. Да бъдеш оръдие и като „г-н Доктора“ да действаш безотказно и точно и без да знаеш накъде си се насочил, да поразяваш. Ние те насочихме. И ние носим отговорността. Ако има нещо нередно, вината е наша.

— Ще ми разкажете по-късно — рече Ендър. Очите му се затвориха.

Мейзър Ракъм го разтърси.

— Не заспивай, Ендър — каза той. — Много е важно.

— С мен приключихте — отговори Ендър. — Сега ме оставете на мира.

— Точно затова сме тук — каза Мейзър. — Опитваме се да ти разкажем. Те още не са приключили с теб. На Земята всички са се побъркали. Ще започнат война. Американците твърдят, че страните от Варшавския договор се канят да нападнат, а те, от своя страна, твърдят същото за Хегемона. Няма още двацет и четири часа, откакто завърши войната с бъргерите, а светът отново се кани да се бие, по-лошо не може и да бъде. И всички се безпокоят за теб. Всички те търсят. Най-великият боен командир в историята на човечеството. Искат да поведеш армиите им. Американците. Хегемонът. Всички освен Варшавския договор. Те те искат мъртъв.

— Малко ще им е трудно — каза Ендър.

— Трябва да те отведем оттук. Навсякъде из Ерос има руски десантчици, а и Полемархът е руснак. Всеки момент може да започнат кръвопролития.

Ендър отново им обърна гръб. Този път не му казаха нищо. Той обаче не спеше. Слушаше ги.

— Именно от това се страхувах, Ракъм. Ти го претовари. Някои от онези по-малки предни постове можеха да почакаат и за по-късно. Можеше да му дадеш няколко дни да си почине.

— И ти ли, Граф? И ти ли се опитваш да решиш как съм могъл да постъпя по-добре? Ти нямаш представа какво щеше да се случи, ако не бях го претоварил. Никой не знае. Направих го както намерих за добре и успех. Най-важното е, че успех. Запомни това оправдание, Граф. Може и на теб да ти се наложи да го използваш.

— Извинявай.

— Сам виждам какво съм му причинил. Полковник Лики твърди, че е твърде възможно травмата да му остане за цял живот, но аз не вярвам да е така. Той е прекалено силен. Победата означаваше много за него и той победи.

— Не ми разказвай колко е силен. Детето е едва на единайсет години. Дай му малко почивка, Ракъм. Тук все още е спокойно. Можем да поставим пред вратата му пост.

— Или да го поставим пред друга врата и да се преструваме, че е неговата.

— Все едно кое от двете.

Те си тръгнаха. Ендър отново заспа.

Времето минаваше, без да докосне Ендър, освен когато за миг отваряше очи. Веднъж се събуди за няколко минути — нещо притискаше ръката му и с тъпа постоянна болка я дърпаше надолу. Пресегна се и го докосна — беше игла, която влизаше във вената му. Опита се да я издърпа, но беше залепена с лейкопласт, а и той бе прекалено слаб. Друг път се събуди в мрак и чу как някакви хора край него мърморят и проклинат. Ушите му пищяха от страхотния шум, който го беше събудил, но нямаше спомен какъв бе този шум.

— Запалете лампите! — провикна се някой. Следващия път, когато се събуди, му се стори, че наблизко някой тихичко плаче.

Може би бе минал един-единствен ден, може би седмица, а ако се съди по сънищата му, може и да са били месеци. Като че ли повтаряше целия си живот насън. Отново трябваше да мине през Питието на Великана, край децата-вълци, преживявайки най-различни видове смърт и непрекъснати убийства. В гората чу глас, който му

пошепна: „За да стигнеш до Края на света, трябва да убиеш децата.“ И се опита да отговори: „Никога не съм искал да убивам някого. Никой не ме е питал дали искам да убивам някого.“ Но гората му се присмя. И когато скачаше от скалата в Края на света, ту го поемаше облак, ту самолет, който го отнасяше на удобна позиция близо до повърхността на планетата на бъргерите, за да може да наблюдава отново и отново смъртоносната експлозия, причинена от „г-н Доктора“. После го приближаваше все повече и повече, докато накрая вече виждаше как се пръсват отделни бъргери, как се превръщат в светлинно петно и се смаляват до купчинка прах. Следваше Царицата, заобиколена от малки дечица, само че Царицата бе неговата майка, а дечицата бяха Валънтайн и всички други деца, които бе познавал във Военното училище. Едно от тях имаше лицето на Бонсо — лежеше там, от очите и носа му течеше кръв, и му казваше: „Ти нямаш чест.“ Сънят винаги свършваше с огледалото или с воден басейн, или с металната повърхност на кораб, нещо, което можеше да отразява образа му. В началото лицето му бе винаги това на Питър, с окървавената уста, от която стърчеше змийската опашка. Не след дълго обаче лицето бе вече неговото — старо и тъжно, с очи, които тъгуваха за милиард милиарди убийства, но все пак бяха неговите очи и той бе доволен от това.

Това бе светът, който Ендър преброди за няколко човешки живота по време на петдневната война на Лигата.

Когато отново се събуди, лежеше в мрак. В далечината дочуваше тътените на експлозиите. Заслуша се в тях. После дочу тихи стъпки.

Той се обърна и протегна светкавично ръка, за да улови онзи, който се прокрадваше край него. И, разбира се, улови някого за дрехата и го придърпа към коленете си, готов да го убие, ако потърба.

— Ендър, аз съм, аз съм.

Този глас му бе познат. Дойде от паметта му, сякаш бе отпреди милион години.

— Алей!

— Селям, дребосък! Какво се опитваше да ми направиш, да ме убиваш ли?

— Да. Защото си помислих, че ти се каниш да ме убиваш.

— Гледах да не те събудя. Е, поне ти е останал някакъв инстинкт за самосъхранение. Защото, ако човек слуша приказките на Мейзър, ще си помисли, че вече не живееш, а вегетираш.

— Старая се. Какъв е този тътен?

— Тук се води война. Нашият сектор е затъмнен, за да ни осигури безопасност.

Ендър направи опит да се оттласне с крака, за да седне. Не успя. Главата го болеше ужасно. Потръпна от болка.

— Не ставай, Ендър. Всичко е наред. Изглежда, че ние ще спечелим. Не всички хора от Варшавския договор последваха Полемарха. Много от тях преминаха на наша страна, когато Стратегосът им съобщи, че си останал верен на МФ.

— Спах непробудно.

— Значи е излъгал. Надявам се, че не си подготвял предателство насън. Някои от руснаците, които пристигнаха, ни разказаха, че когато Полемаркът им заповядал да те намерят и убият, те едва не убили него. Каквито и да са чувствата им към другите хора, Ендър, те те обичат. Целият свят е наблюдавал нашите битки. Денонощно са ги предавали. Гледах някои от видеофилмите. Озвучени с твоя глас. Нищо не е изрязано от цензурата. Много ги бива. Сигурно те очаква блестяща кариера във видеобизнеса.

— Едва ли — отвърна Ендър.

— Пошегувах се. Ей, не е за вярване, нали? Спечелихме войната. Толкова бързахме да пораснем, за да можем да се бием в нея, а всъщност точно ние я изнесохме на плещите си. Искам да кажа, че ние сме все още деца, Ендър. А именно ние я спечелихме. — Алей се засмя. — Искам да кажа, ти я спечели. Беше невероятен. Умът не ми стигаше как ще ни изведеш от последната ситуация. Но ни изведе. Много те биваше.

Ендър забеляза, че той говори за него в минало време. *Много ме биваше.*

— А сега как съм, Алей?

— Все още много те бива.

— За какво?

— За... всичко. Най-малко милион войници ще те последват до края на вселената.

— Аз не искам да ходя до края на вселената.

— Тогава къде искаш да отидеш? Пак ще те последват.

Искам да си отида у дома, рече си мислено Ендър, но не знам къде е това.

Тътенът утихна.

— Я чуй! — каза Алей.

Те се заслушаха. Вратата се отвори. Някой застана на прага. Някакъв дребосък.

— Свърши се — каза той. Беше Бийн. И сякаш, за да докажат това, лампите светнаха.

— Здравсти, Бийн — рече Ендър.

— Здравсти, Ендър.

След него влезе Петра и Динк, който я държеше за ръка. Те се приближиха до леглото на Ендър.

— Ей, героят се е събудил — рече Динк.

— Кой победи? — попита Ендър.

— Ние победихме, Ендър — отвърна Бийн. — И ти беше с нас.

— Той не е чак толкова откачил, Бийн. Имаше предвид кой победи току-що. — Петра взе ръката на Ендър в своята. — На Земята имаше временно прекратяване на огъня. Преговорите продължиха цели няколко дни. Най-сетне се споразумяха да приемат Плана Лок.

— Той не знае нищо за Плана Лок...

— Много е сложен, но накратко смисълът му е, че МФ продължава да съществува, но без участието на Варшавския договор. Ето защо десантчиците на Варшавския договор се прибират у дома. Според мен Русия е приела този план за примирие само защото там в момента има бунт на славяните-крепостници. Всеки си има неприятности. Тук загинаха около петстотин човека, но на Земята е било доста по-страшно.

— Хегемонът си е подал оставката — съобщи Динк. — На Земята направо са полудели. Да правят каквото искат.

— Ти добре ли си? — попита го Петра, като го докосна с длан по главата. — Толкова ни изплаши. Казаха, че си откачил, но ние им отговорихме, че те са откачили.

— Откачил съм — рече Ендър, — но мисля, че вече съм добре.

— Кога разбра това? — попита Алей.

— Когато си помислих, че се каниш да ме убиеш, и реших да те убия първо аз. Предполагам, че съм убиец до мозъка на костите си. Но по-скоро бих предпочел да съм жив, отколкото мъртъв.

Те се засмяха и се съгласиха с него. После Ендър заплака и прегърна Бийн и Петра, които се намираха най-близо до него.

— Липсвахте ми — каза той. — Отчаяно много исках да ви видя.

— И ни видя доста отчайващи — отвърна Петра. Тя го целуна по бузата.

— Видях ви великолепно — рече Ендър. — Най-много преуморих онези, на които разчитах най-много. Лошо планиране от моя страна.

— Сега вече всички сме добре — обади се Динк. — Не ни се е случило нищо лошо, което тези пет дни страхове в затъмнените помещения да не са успели да излекуват.

— Повече не се налага да ви бъда командир, нали? — попита Ендър. — Вече не искам да командвам никого.

— Вече не е нужно да командваш никого — рече Динк, — но ти завинаги си оставаш наш командир.

После всички помълчаха малко.

— И така, какво ще правим сега? — попита Алей. — Войната с бъргерите свърши, както и войната на Земята, а дори и тукашната война. Какво ще правим сега?

— Нали сме деца — отговори Петра. — Сигурно ще ни накарат да ходим на училище. Законът е такъв. До навършване на седемнайсетгодишна възраст трябва задължително да ходиш на училище.

При тези й думи всички се засмяха. И се смяха, докато по бузите им се затъркаляха сълзи.

---

[1] Пародия на англ. поговорка „Рано щом ляга и рано щом става, човек богатее и поумнява.“ Б. пр. ↑

ГЛАВА ПЕТНАЙСЕТА

ГОВОРИТЕЛ ОТ ИМЕТО НА МЪРТВИТЕ

Езерото бе притихнало, не лъхваше ветреца. Двамата мъже седяха на столове върху понтона. Към него бе привързан малък дървен сал. Граф подпъхна крак под въжето и придърпа сала, после пак го остави да се отдалечи и отново го придърпа.

— Отслабнал си.

— Един вид стрес ти лепва килограми, друг вид ти ги отнема. Човешките същества са зависими от химическите реакции.

— Сигурно ти е било трудно.

Граф сви рамене.

— Не чак толкова. Бях сигурен, че ще ме оправдаят.

— Някои от нас не бяха толкова сигурни. По време на процеса хората бяха направо откачили. Издевателства над деца, убийства поради нехайство онези видеофилми за смъртта на Бонсо и Стилсън бяха много зловещи. Да гледаш по какъв ужасен начин постъпва едно дете с друго.

— Според мен обаче именно тези филми ме спасиха. Обвинението ги бе поизрязало, но ние показахме целия материал. Беше очевидно, че Ендър не беше започвал пръв. Обясних, че съм направил само онова, което според мен е било необходимо за опазването на човешката раса, и че то е дало добри резултати. Убедихме накрая съдиите, че обвинението трябва да докаже недвусмислено, че Ендър е могъл да спечели войната и без обучението, което е получил при нас. След това беше лесно. Неотложните нужди на войната.

— Както и да е, Граф, това за нас бе голямо облекчение. Знам, че се карахме, знам, че обвинението е използвало срещу теб записи на наши разговори, но по това време аз вече знаех, че ти си прав, и предложих да свидетелствам в твоя полза.

— Знам, Андерсън, Моите адвокати ми казаха.

— И така, какво ще правиш сега?

— Нямам представа. Все още си почивам. Събрала ми се е полагаема отпуска за цели няколко години. Мога да изкарам с нея чак до пенсия. А имам и много неполучавани заплати, които киснат някъде по банките. Мога да живея само от лихвите им. Няма да се занимавам с нищо.

— Звучи добре. Но аз не бих могъл да го направя. Предложиха ми да стана президент на три различни университета, тъй като смятат, че съм човек на просветното дело. Не ми вярват, като им казвам, че единственото нещо, за което отговарях във Военното училище, беше играта. Мисля, че ще приема другото предложение.

— Да станеш специален пълномощник ли? Сега, когато войната свърши, дойде отново време за игри. Това всъщност ще ми бъде като една ваканция. Във футболната лига са само двайсет и осем отбора. Макар че, след като години наред съм гледал онези деца да летят, футболът сега ще ми се види като игра на голи охлюви, които се блъскат помежду си.

Те се засмяха. Граф въздъхна и бутна с крак сала.

— Този сал. С него, разбира се, не може да се плава.

Граф поклати глава.

— Ендър го построи.

— Точно така. Значи тук го беше довел.

— Този имот сега е негов. Погрижих се да бъде щедро възнаграден. Той никога няма да почувства недостиг на пари.

— Ако изобщо му позволят да се върне, за да ги харчи.

— Никога няма да му позволят.

— Дори и след като Демостен агитира в негова полза и призова да го върнат у дома?

— Демостен не се появява повече по информационните мрежи.

Андерсън повдигна вежда.

— Това пък какво означава?

— Демостен се оттегли. Завинаги.

— Ти знаеш нещо, стари мошенико. Знаеш кой е Демостен.

— Кой беше Демостен.

— Хайде, кажи ми!

— Не.

— Знаеш ли, че вече не си толкова приятен. Граф.

— Никога не съм бил.

— Поне можеш да ми обясниш причината. Мнозина от нас смятаха, че един ден Демостен ще стане Хегемон.

— Никога не е съществувала подобна възможност. Не, дори и тълпата политически кретени около Демостен не успяха да убедят Хегемона да върне Ендър на Земята. Ендър е прекалено опасен.

— Та той е едва на единайсет години. Вече на дванайсет.

— Което го прави още по-опасен, защото може лесно да бъде манипулиран. В целия свят името на Ендър е име — символ. Детето-Бог, чудотворецът, който държи в ръцете си едновременно живота и смъртта. Всеки бъдещ дребен тиранин би искал да има на своя страна момчето, да го постави начело на някаква армия и да гледа как светът или ще се нареди под знамената ѝ, или ще трепери от страх. Ако Ендър се върне на Земята, той би поискал да дойде тук, да си почине, да спаси каквото може от детството си. Но те никога няма да му позволят да си почине.

— Разбирам. И някой е обяснил това на Демостен, така ли?

Граф се усмихна.

— Демостен го обясни на един човек. Онзи човек, който би могъл да използва Ендър, за да управлява света и светът да е доволен от това.

— И кой е той?

— Лок.

— Но Лок е човекът, който привеждаше доводи в полза на това Ендър да остане на Ерос.

— Нещата не винаги са такива, каквито изглеждат.

— Това е прекалено сложно за мен. Дай ми ти на мен играта. Хубави, точни правила. Съдии. Начало и край. Победители и победени, а после всеки си отива у дома при съпругата си.

— От време на време ми запазвай билет за някой мач, става ли?

— Ти всъщност няма да останеш тук и да се пенсионираш, нали?

— Не.

— Ще постъпиш в Хегемонството, нали?

— Аз съм новият министър на колонизацията.

— Значи все пак ще я осъществяват?

— Веднага щом получим докладите за колонии на бъргерите. Искам да кажа, че тези колонии са една реалност: земите са разработени, има жилища и промишленост, а всички бъргери са вече

мъртви. Много е удобно. Ще премахнем законите за ограничаване на раждаемостта.

— Които всеки ненавижда...

— И всички тези третаци, четвъртаци и петаци ще се качат на междувездните кораби и ще се отправят към светове познати и непознати.

— Хората наистина ли ще тръгнат?

— Хората винаги тръгват. Винаги. Винаги вярват, че в новия свят ще могат да заживеят по-добре, отколкото в стария.

— И може да са прави, по дяволите.

В началото Ендър вярваше, че ще го върнат на Земята веднага щом положението се успокои. Но положението се успокои, цяла година бе все така спокойно, а на него му бе вече станало ясно, че изобщо няма да го върнат у дома, че бе много по-полезен като име и легенда, отколкото като човек от плът и кръв.

След това започна и делото на военния съд за престъпленията на полковник Граф. Адмирал Чамраджнагар се опита да попречи на Ендър да гледа процеса, но не успя. Ендър също бе произведен в чин адмирал и това бе един от редките случаи, когато отстоя привилегиите, осигурявани от ранга му. Ето така изгледа видеофилмите с двубоите със Стилсън и Бонсо, гледаше, когато показваха фотографиите на труповете им, и изслуша споровете на психолозите и адвокатите за това, дали става въпрос за предумишлено убийство, или за самозащита. Ендър си имаше свое собствено мнение, но никой не го попита за него. По време на процеса самият Ендър бе подложен на атака. Обвинението бе достатъчно умно, за да го обвини директно, но имаше и опити да бъде изкаран болен, извратен и престъпно луд.

— Няма значение — каза Мейзър Ракъм. — Политиците се страхуват от теб, но все още не могат да разрушат репутацията ти. Това ще се случи едва след трийсет години, когато попаднеш в ръцете на историците.

Ендър нехаеше за репутацията си. Той изгледа невъзмутимо видеоматериалите, но те всъщност го развеселиха. *В битката убих десет милиарда бъгери, живи и умни колкото всеки човек, и тези*

бъгери дори не бяха започнали трето нападение срещу нас, но никой и не помисля да нарече това престъпление.

Всички тези престъпления му тежаха на съвестта и смъртта на Стилсън и Бонсо не бе нито по-тежка, нито по-лека от останалите.

И така, понесъл своя товар, той прекара в очакване празните месеци, докато светът, който бе спасил, решаваше дали Ендър може да се прибере у дома.

Приятелите му един по един го изоставяха и се връщаха у дома при семействата си, където в родните им градове ги посрещаха като герои. Ендър гледаше видеозаписите от завръщането им и се трогваше, когато те отделяха много от времето си, за да хвалят Ендър Уигин, който, както казваха те, ги бе научил на всичко и ги бе повел към победата. Но дори и да се застъпваха за него и молеха да му бъде разрешено да се върне у дома, думите им биваха цензурирани и никой не чуваше апела им.

През това време единствената работа на Ерос бе да се разчиства след кръвопролитната война на Лигата и да се получават докладите на междוזвездните кораби, бившите военни кораби, които сега изследваха колониите на бъгерите.

Но сега Ерос бе по-оживен от всякога, по-многолюден от когато и да било през войната, тъй като колонистите бяха докарвани тук, за да се подготвят за своите пътешествия до обезлюдените светове на бъгерите. Ендър участваше в работата дотолкова, доколкото го допускаха, но на никого и през ум не му минаваше, че това дванайсетгодишно момче може да се окаже полезно както по време на война, така и по време на мир. Но той бе търпелив към склонността им да се правят, че не го забелязват, и се научи да прави предложенията си и да предлага плановете си посредством неколцина възрастни, които се вслушваха в думите му, като им позволяваше да ги представят като свои собствени идеи. Той се интересуваше не дали ще му се признае заслугата, а дали работата ще бъде свършена.

Единственото нещо, с което не успя да свикне, бе обожанието на колонистите. Той се научи да избягва тунелите, където те живееха, защото винаги го познаваха — светът бе запомнил лицето му, — а след това започваха да пищят и да крещят, и да го прегръщат, и да го поздравяват, и да му показват децата, наречени на негово име, и да му разказват колко бил млад, толкова млад, че това направо разбило

сърцето им, и как не го обвиняват за никое от тези убийства, защото грешката не била негова, и че той просто бил само едно дете... и...

Криеше се от тях, доколкото успяваше. Имаше един колонист обаче, от когото не успя да се скрие.

Този ден не беше на Ерос. Бе отишъл със совалката до новата МЗС, където се учеше да извършва ремонтни работи по външната стена на корпуса на междузвездните кораби. Чамраджнагар му каза, че не е прилично висш офицер да се занимава с физически труд, но Ендър му отговори, че тъй като занаятът му не се търси напоследък, крайно време било да започне да усвоява някакво друго умение.

Съобщиха му по радиоприемника в шлема, че има посетител, който го чака да го види веднага щом се прибере в станцията. Ендър не можа да се досети за никого, когото би искал да види, ето защо не се разбърза. Свърши с монтирането на корабния ансибал, а след това с помощта на куки се придвижи по външната стена на кораба и влезе през шлюза.

Тя го чакаше в съблекалнята. За миг Ендър се ядоса, че са допуснали някаква колонистка да дойде и да му досажда чак тук, където идваше, за да намери усамотение, после отново я погледна и осъзна, че ако девойката беше малко момиче, той щеше да я познае.

— Валънтайн — рече той.

— Здравсти, Ендър.

— Какво правиш тук?

— Демостен се оттегли. Заминавам с първата колония.

— Дотам се стига за петдесет години...

— Само за две, ако си на борда на кораба.

— Но ако някога се върнеш, всички, които познаваш на Земята, ще са умрели...

— Точно такава е желанието ми. Надявах се обаче, че един човек, когото познавам на Ерос, може да дойде с мен.

— Не искам да отивам в свят, който сме откраднали от бъгерите. Искам само да си отида у дома.

— Ендър, ти никога няма да се върнеш на Земята. Погрижих се за това, преди да замина.

Той я погледна, без да пророни и дума.

— Казвам ти го сега, така че, ако искаш да ме намразиш можеш да го направиш още от самото начало.

Отидоха в малката кабина на Ендър на борда на МЗС и тя всичко му обясни. Питър искал Ендър да се върне на Земята, под закрилата на Съвета на Хегемона.

— Така, както стоят нещата сега, Ендър, това ще те направи напълно зависим от Питър, тъй като половината от Съвета прави точно онова, което Питър иска. Онези, които не са галените кученца на Лок, са зависими от него по други начини.

— Те имат ли представа кой в действителност е той?

— Да. Той още не е публично известен, но хората по върховете го познават. Въпросът за личността му обаче не е от значение. Той вече има достатъчно власт над тях, за да се тревожи за възрастта си. Ендър, Питър направи невероятни неща.

— Преди година забелязах, че мирният договор носи неговото име.

— Това бе големият му удар. Предложи плана чрез свои приятели от информационните мрежи за външна политика, а след това и Демостен го подкрепи. Това бе дългоочакваният момент — да използва влиянието на Демостен сред тълпата и влиянието на Лок сред интелигенцията, за да постигне нещо забележително. Неговият план наистина предотврати една ожесточена война, която можеше да продължи с десетилетия.

— И той реши да стане държавник?

— Мисля, че да. Но в едно от своите цинични откровения той ми съобщи, че ако е допуснал Лигата да се разпадне, той няма да пропусне да завладее полека-лека света. Но докато съществува Хегемонството, той може да постигне това с един замах.

Ендър кимна.

— Точно това е онзи Питър, когото познавам.

— Смешно, нали? И този Питър ще спаси живота на милиони хора!

— Докато аз избих милиарди.

— Не се канех да кажа това.

— И значи е искал да ме използва?

— Той имаше планове за теб, Ендър. Щеше публично да се разкрие точно когато пристигнеш и той те посрещне пред

видеокамерите. По-големият брат на Ендър Уигин, който пък случайно е великият Лок, миротворецът. Застанал до теб, той ще изглежда напълно зрял. А физическата прилика между двама ви е по-силна от всякога. Тогаваше му е много лесно да завземе властта.

— И защо му попречи?

— Ендър, ти няма да си щастлив, ако прекараш остатъка от живота си като пионка на Питър.

— И защо не? През целия си живот досега винаги съм бил нечия пионка.

— Аз също. Но взех и показах на Питър всички доказателства, които бях събрала за него, достатъчни, за да докажат на обществеността, че той е убиец-психопат. Те включваха цветни снимки на измъчвани катерички и някои епизоди от видеоматериалите от монитора, показващи как те е малтретирал. Доста се потрудах, докато ги събера, но когато той ги видя бе съгласен да ми даде каквото поискам. Поисках само твоята свобода и моята.

— Моята представа за свобода не е да живея в къщата на хората, които съм убил.

— Стореното — сторено, Ендър. Техните светове са безлюдни сега, а нашите са пренаселени. Освен това ние ще донесем със себе си неща, които техните светове никога не са познавали — големи градове, пълни с хора, които водят свой собствен живот, които се обичат и мразят помежду си по свои собствени причини. Във всички светове на бъргерите се е повтаряла винаги една и съща история, а когато ние заживеем в тях, светът ще бъде пълен с най-различни истории и с всеки изминал ден ние ще импровизираме развръзката им. Ендър, Земята принадлежи на Питър. И ако не тръгнеш сега с мен, той ще те върне там и така безогледно ще се възползва от теб, че ще се каеш, дето си се родил. Това сега е единствената ти възможност да му се изплъзнеш.

Ендър не каза нищо.

— Знам какво си мислиш сега, Ендър. Мислиш си, че аз се опитвам да те манипулирам като Питър или Граф, или който и да било друг.

— Мина ми през ум такова нещо.

— Добре дошъл в редиците на човешката раса, Ендър. Човек няма власт над собствения си живот. Най-доброто, което можеш да

направиш, е да избереш да си подвластен на добри хора, на хора, които те обичат. Не съм дошла тук, защото умирам да ставам колонист. Дойдох, защото прекарах целия си живот досега в компанията на брата, когото мразех. Сега искам възможност да опозная брата, когото обичах, и то преди да е станало твърде късно, преди да сме се сбогували с детството си.

— Вече е твърде късно за такова нещо.

— Грещиш, Ендър. Ти само си мислиш, че си пораснал, че си уморен и преситен от всичко, но в душата си ти си още дете, каквото съм и аз. Можем да пазим това в тайна от всички. Докато ти управляваш колонията, а аз пиша политическа философия, никой няма да се досети, че в мрака на нощта ние се промъкваме в стаята на другия и играем на дама или се бием с възглавници.

Ендър се засмя, но той бе забелязал една думичка, която тя бе изтървала твърде небрежно, за да е случайно.

— Да управлявам ли?

— Аз съм Демостен, Ендър. И се оттеглих с гръм и трясък. Публично оповестих, че така дълбоко вярвам в колонизирането, че заминавам с първия кораб. В същото време Министърът на колонизацията, бившият полковник на име Граф, събщи, че пилот на колониалния кораб ще бъде великият Мейзър Ракъм, а губернатор на колонията ще е Ендър Уигин.

— Биха могли поне да ме попитат.

— Първо исках аз лично да те помоля.

— Но съобщението е вече направено.

— Не. Ще го направят утре, ако приемеш. Мейзър прие преди няколко часа на Ерос.

— И ще разкриеш пред всички, че си Демостен? Едно четиринайсетгодишно момиче?

— Ще им кажем само, че Демостен заминава с колонията. Нека през следващите петдесет години да се ровят в пасажерския списък, опитвайки се да установят кой от пътниците е великият демагог от Епохата на Лок.

Ендър се засмя и поклати глава.

— Ти всъщност се забавляваш с всичко това, нали, Вал?

— И не виждам защо да не го правя.

— Добре — каза Ендър. — Ще дойда. Дори и като губернатор, щом ти и Мейзър ще сте там да ми помагате. И без това възможностите ми напоследък не се използват пълноценно.

Тя изпищя и го прегърна, точно както би постъпило едно девойче, получило току-що подаръка, който е поискала от по-малкия си брат.

— Вал — рече той. — Искам да си изясним едно нещо. Аз не тръгвам заради теб. Не тръгвам, за да бъда губернатор или защото тук ми е скучно. Тръгвам, защото познавам бъргерите по-добре от всяко друго същество и може би, като отида там, ще успея да ги опозная още по-добре. Аз им откраднах бъдещето. Мога да започна да си изплащам дълга към тях само след като разбера какво мога да науча от миналото им.

Пътуването бе дълго. Към края му Вал бе завършила първия том от историята на войната с бъргерите и под името Демостен го бе предала чрез ансибала на Земята, а Ендър бе спечелил нещо по-ценно от възхищението на пътниците. Те вече го бяха опознали и той бе спечелил обичта и уважението им.

Той работеше усърдно за новия свят, като управляваше по-скоро по пътя на убеждението, отколкото с декрети, и работеше не по-малко от другите по задачите, свързани с изграждането на една самозадоволяваща се икономика. Но най-важната му работа бе изследването на онова, което бе останало от бъргерите, усилията да се открият в запустелите строежи, механизми и поля неща, които можеха да бъдат използвани от човешките същества и от които можеше да се научи нещо. Бъргерите не бяха оставили книги, които да се четат — те никога не бяха имали нужда от тях. Всичко, което бяха знаели, се бе съхранявало в паметта им и когато бъргерите умряха, с тях умряха и техните знания.

И все пак. От здравината на покривите, които покриваха заслоните им за животни и за хранителни продукти, Ендър разбра, че зимата ще е люта и снеговита. От сградите с насочени навън заострени колове той научи, че има хищници, които представляват опасност за реколтата и стадата. От мелниците разбра, че продълговатите, гадни на вкус плодове, които растяха в буренясалите овощни градини, се сушат

и мелят за храна. А от цедилките, които бяха използвали навремето да носят децата си на полето, той разбра, че макар и бъргерите да не са големи поклонници на свободата на индивида, те наистина са обичали собствените си деца.

Животът улегна и годините минаваха. Колонията живееше в дървени къщи и използваше тунелите на бъргерите за складове и работилници. Вече се управляваха от съвет и администраторите се избираха, така че Ендър, макар и да продължаваха да го наричат губернатор, бе на практика само съдия. Редом с добротата и взаимната помощ имаше и престъпления и крамоли, имаше хора, които се обичаха, и хора, които се мразеха — беше един съвсем човешки свят. Не очаквах с голямо нетърпение поредното предаване на ансибала, популярните на Земята имена вече не ги вълнуваха кой знае колко. Единственото име, което знаеха, бе на Питър Уигин, Хегемона на Земята. Единствените новини, които стигаха до тях, бяха за мир и благоденствие, за огромни кораби, които прекосяват граничните пространства на Слънчевата система, прекосяват кометната защитна преграда и заселват световите на бъргерите. Скоро и в този свят, Света на Ендър, щяха да израснат нови колонии. Скоро щяха да имат съседи, те вече бяха изминали половината път насам, но никой не се тревожеше от това. Щяха да помогнат на новодошлите още с пристигането им, щяха да ги научат на всичко онова, което те вече знаеха. Но онова, което имаше сега значение в живота им, бе кой за кого ще се жени, кой е болен, кога започва сеитбата и защо ще трябва да му плащам, когато телето умря три седмици след като го взех от него.

— Те са вече хора, сраснали със земята — каза Валънтайн. — Никой не се интересува, че днес Демостен изпраща седмия том от историята си. И никой от тукашните хора няма да го прочете.

Ендър натисна един клавиш и писалището му показва следващата страница.

— Много проникновено, Валънтайн. Още колко тома ти остават до края?

— Само един. Историята на Ендър Уигин.

— И какво ще правиш? Ще чакаш да умра, за да я напишеш ли?

— Не. Просто ще я започна и стигна ли до днешния ден, ще спра.

— Имам по-добра идея. Напиши я до деня, в който спечелихме решителната битка. И спри дотам. Нищо от онова, което съм направил след това, не заслужава да бъде описано.

— Може да е така — рече Вальнтайн. — А може и да не е.

Ансибалът им бе донесъл новината, че новият колониален кораб е само на година път от тях. Те молеха Ендър да им намери място, където да се заселят — в достатъчна близост с неговата колония, за да могат двете колонии да търгуват, но и на достатъчно разстояние, за да могат да бъдат управлявани самостоятелно. Ендър взе хеликоптера и тръгна да изследва околностите. Взе със себе си едно от децата, единайсетгодишно момче на име Абра, което при основаването на колонията е било едва тригодишно и не си спомняше никой друг свят освен този. Той и Ендър отидоха дотолкова надалече, доколкото успя да ги заведе хеликоптерът, после си направиха бивак за през нощта, а на сутринта продължиха пешком, за да добият по-непосредствена представа за земята.

На третата сутрин Ендър внезапно изпита някакво тревожно чувство, че вече е бивал из тези места. Огледа се. Беше непозната земя, която никога не бе виждал. Повика Абра.

— Здравсти, Ендър! — провикна се Абра. Той се намираше на върха на стръмна, невисока могила. — Качи се при мен!

Ендър се закатери нагоре. Чимовете трева, осеяли меката пръст, се изплъзваха изпод нозете му. Абра сочеше надолу.

— Можеш ли да повярваш на очите си? — попита той.

Могилата бе куха. По средата ѝ се виждаше дълбока падина, наполовина пълна с вода, заобиколена от зъбери, които надвисваха застрашително над водата. В едната посока могилата се снижаваше в два дълги хребета, които образуваха У-образна долина, а в другата посока се издигаше към една бяла скала, ухилена като череп, от чиято уста бе поникнало едно дърво.

— Все едно, че тук е умрял някакъв великан — рече Абра, — а земята се е надигнала, за да покрие скелета му.

Едва сега Ендър разбра защо местността му се бе сторила позната. Трупът на Великана. Той беше играл тук толкова много пъти като дете, за да не познае това място. Но това бе невъзможно. Компютърът във Военното училище не би могъл да види това място. Погледна с бинокъла в посоката, която му бе добре известна, изпълнен със страх и надежда, че ще види онова, което бе само част от пейзажа.

Люлки и пързалки. Шведска стена. Буренясали, но формите несъмнено бяха техни.

— Някой трябва да е построил всичко това — каза Абра. — Погледни черепа. Това не е скала, виж. Това е бетон.

— Виждам — отговори Ендър. — Построили са го за мен.

— Какво?

— Познавам това място, Абра. Бъгерите са го построили за мен.

— Но всички бъгери са били вече измрели цели петдесет години преди да пристигнем тук.

— Прав си. Изглежда невъзможно, но е така. Абра, не биваше да те вземам със себе си. Може да стане опасно. Щом са ме познавали дотолкова добре, че да построят това място, може би възнамеряват да...

— Да си разчистят сметките с теб?

— Задето ги унищожих.

— Тогава не отивай, Ендър. Не прави това, което искат от теб.

— Щом искат да си отмъщават, Абра, аз нямам нищо против. Но може и да не търсят отмъщение. Това може би се доближава най-много до разговор е тях. Все едно, че са ми написали някакво съобщение.

— Но те не са умеели да четат и пишат.

Може би са се научили, преди да умрат.

— Ами най-добре ще е тогава да не се навъртаме наоколо. Тръгваш ли нанякъде, идвам с теб.

— Не. Ти си още много малък, за да поемеш риска да...

— Я стига! Ти си Ендър Уигин. Не ми разправяй на какво са способни единайсетгодишните!

Те полетяха заедно с хеликоптера над детската площадка, над гората и над кладенеца на горското сечище. А след това поеха нататък, където беше зъберът с пещерата в скалната стена и издатината, точно там, където трябваше да бъде Краят на света. И там, в далечината,

точно където трябваше да се намира според мисловната игра, се извисяваше кулата на замъка.

Той остави Абра при хеликоптера.

— Не тръгвай след мен и ако не се върна до един час, се прибири у дома.

— Ще има да вземаш, Ендър, идвам с теб.

— Ти ще имаш да вземаш, Абра, или ще ти напълня устата с кал.

Абра можеше да се закълне, че въпреки шеговития си тон Ендър говореше сериозно, така че не тръгна с него.

По стените на кулата имаше вдлъбнатини и издатини, за да може да се изкатери човек по-лесно по нея. *Значи са искали да се кача в стаята.*

Стаята си бе все същата. Ендър си спомни и потърси змията на пода, но там имаше само килимче със змийска глава в единия ъгъл. Имитация, не копие, но за хора, които не се занимават с изкуство, се бяха справили добре. Сигурно бяха взели тези образи от съзнанието на Ендър, когато го бяха намерили през светлинните години и бяха видели най-страшните му кошмари. Но защо? За да го доведат до тази стая, разбира се. За да му оставят съобщение. Но къде бе съобщението и как щеше да го разбере?

Огледалото го очакваше на стената. Беше матов метален лист, върху който бе издълбан грубият контур на човешко лице. *Опитали са се да нарисуват образа, който трябваше да видя в огледалото.*

И като гледаше огледалото, той си припомни как го чупеше и смъкваше от стената, как змиите изскачаха от скривалището си и го нападаха, и как го хапеха навсякъде, където отровните им зъби успееха да се впият.

Колко добре ме познават, чудеше се Ендър. Достатъчно добре, за да знаят колко често съм си мислил за смъртта, но колко малко се страхувам от нея. Достатъчно добре, за да знаят, че дори да се страхувам от смъртта, пак ще сваля това огледало от стената.

Той отиде до огледалото, вдигна го и го свали. От празното пространство зад него не изскочи нищо. Вместо змиите в едно издълбано гнездо имаше бяла копринена топка, от която стърчаха няколко нишки. Яйце? Не. Какавидата на царицата на бъргерите, вече

оплодена от ларвовидните мъжки, готова да снесе от собственото си тяло сто хиляди бългери, включително няколко царици и мъжки екземпляри. Ендър виждаше подобните на голи охлюви мъжки екземпляри по стените на един тъмен тунел и огромните възрастни екземпляри, които носят невръстната царица към помещението за оплождане — всеки мъжки екземпляр подред оплоди ларвоподобната царица, потрепера от екстаз и умря, като падна на пода на тунела и се съсухряше. След това новата царица се поставяше пред старата, величествено създание, покрито с меки потрепващи криле, които отдавна бяха загубили способността си да летят, но не бяха загубили своето величие. Със слаба отрова върху устните си старата царица я приспа с целувка, после я обви с нишки, които се точеха от корема ѝ, и ѝ заповяда да се превърне в нов град, в нов свят, да нареди много царици и много светове...

Откъде знам всичко това, запитва се Ендър. Как е възможно да виждам тези неща, като някакви спомени в паметта си?

Сякаш в отговор той видя първата си битка с флотилиите на бългерите. Беше я виждал и преди на симулатора, но сега я видя така, както я бе видяла царицата на кошера чрез множество различни очи. Бългерите образуваха своето кълбо от кораби и тогава из мрака изникнаха ужасните изстребители и „Докторчето“ ги унищожи сред ослепителна светлина. И тогава той почувства онова, което бе почувствала царицата на кошера, наблюдавайки през очите на работниците как смъртта ги връхлита, прекалено бързо, за да я предугадят. Нямаше обаче нито следа от спомен за болка или страх. Онова, което чувстваше царицата на кошера, бе тъга и примирение със съдбата. Тя не бе си помислила тези думи, когато видя, че хората идват, за да ги убият, но Ендър я разбра именно с тях. *Те не са ни простили, помисли си тя. Ясно е, че ще загинем.*

— Как може да бъдеш съживена? — попита той. В своя копринен пашкул царицата нямаше думи, с които да отговори, но когато той затвори очи и се опита да си спомни, вместо спомен го сподобиха други образи. Да се постави пашкулят на хладно място, тъмно място, където наблизко да има вода, така че царицата да не е суха, но не просто вода, а вода, смесена със сока на определено дърво, която да бъде и непрекъснато хладка, за да могат в пашкула да протекат определени реакции. И да мине време. Дни и седмици, за да се промени вътре

какавидата. И едва тогава, когато пашкулът стане пясъчнокафяв на цвят, Ендър се видя как отваря пашкула и помага на малката и нежна царица да излезе. Той се видя как я взема за предния крайник и как ѝ помага да стигне от водата до гнездото си, меко застлано със сухи листа и пясък.

И тогава ще оживея, мина през съзнанието му. Тогава ще се събудя. И тогава ще създам моите десет хиляди деца.

— Не — рече Ендър. — Не мога.

Страдание.

— Твоите деца са все още чудовищата от нашите кошмари. Ако те събудя, само ще те убием повторно.

През съзнанието му преминаха десетки образи на човешки същества, избити от бъргерите, но заедно с това го разтърси такава силна скръб, че той просто не можа да я понесе и проля сълзи за тях.

— Ако можеш да ги накараш да почувстват мъката, която изпитах аз, тогава може и да ти простят.

Единствено аз мога да я изпитам, прозря той. Те са ме открили чрез ансибала, тръгнали са по лъча и са проникнали в съзнанието ми. В агонията на измъчените ми сънища те са ме опознали, въпреки че точно тогава се бях заел с унищожението им. Те са открили, че ме е страх от тях, но са открили и това, че аз нямам представа, че ги убивам. През няколкото седмици, с които са разполагали, те са построили това място за мен и са поставили тук и трупа на Великана, и детската площадка, и скалата на Края на света, така че да видя това място със собствените си очи. Аз съм единственият, когото те познават, и ето защо могат да разговарят само с мен и чрез мен.

Ние сме като теб, му мина през съзнанието. Ние не искахме да убиваме и когато разбрахме какво сме сторили, изобщо не се върнахме. Преди да ви срещнем, смятахме, че ние сме единствените мислещи същества във вселената, но никога не сме и сънували, че у някакви самотни животни, които не могат да сънуват еднакъв сън с ближния си, може да се породи разумна мисъл. Откъде можехме да знаем? Ние можехме да живеем с вас в мир. Повярвай ни, повярвай ни, повярвай ни.

Той бръкна във вдлъбнатината и извади пашкула. Той беше поразително лекичък, за да съдържа в себе си цялата надежда и

бъдеще на една велика раса.

— Ще те нося със себе си — каза Ендър. — Ще бродя от свят на свят, докато намеря време и място, където безопасно да можеш да се събудиш. И ще разкажа историята ти на моя народ, така че вероятно след време и те ще могат да ти простят. Така, както ти прости на мен.

Той загъна пашкула на царицата в якето си и я изнесе от кулата.

— Какво намери там? — попита Абра.

— Отговора — рече Ендър.

— На какво?

— На моя въпрос. — И това бе всичко, което каза. Те продължиха още пет дни огледа си и избраха за новата колония едно отдалечено от кулата място.

Седмици по-късно той дойде при Валънтайн и я накара да прочете нещо, което бе написал. Тя набра файла, който той посочи, от корабния компютър и го прочете.

Беше написано така, сякаш говореше царицата на кошера и разказваше за всичко, което са искали да направят, и за всичко, което са направили. *Ето това са нашите неуспехи, а ето и нашето величие. Ние не искахме да ви сторим зло и ви прощаваме за нашата смърт.* От най-ранната им поява до великите воители, които пометеха родната им планета — Ендър разказваше историята на един дъх, сякаш тя бе някакъв древен спомен. Когато стигна до разказа за Великата майка, царицата на цариците, която първа се научила да пази и обучава новата царица, вместо да я убива или прогонва, тогава той се спря, разказвайки колко пъти тя е трябвало да унищожава детето на своето тяло, своето ново аз, което не приличало на нея, докато създаде онова дете, което разбирало нейния стремеж към хармония. Това било нещо ново за света. Вместо да воюват, двете царици се обичали и си помагали и заедно били много по-силни от който и да е друг кошер. И те преуспели. Имали още дъщери, които с мир се присъединили към тях. Това било началото на мъдростта.

Ако само можехме да разговаряме с вас, каза царицата на кошера с думите на Ендър. *Но тъй като това бе невъзможно, ние молим само за едно — да ни запомните не като врагове, а като трагични сестри, на които Съдбата, Бог или Еволюцията са придали*

отвратителна форма. Ако бяхме се целунали, това би било чудото, което би ни направило хора един за друг. Вместо това ние се избивахме. Но въпреки всичко ние ви приветстваме с добре дошли, като наши скъпи гости и приятели. Заповядайте в домовете ни, дъщери на Земята, живеете в нашите тунели, прибирайте реколтата от нашите поля. За онова, което ние не можем да направим, вие ще сте нашите ръце, които ще го направят вместо нас. Цъфтете, дървета, зрейте, нивя, стопляйте ги, слънца, давайте им плод, планети, те са нашите осиновени дъщери, които са си дошли у дома.

Книгата, която Ендър написа, не бе голяма, но в нея бе събрано всичко добро и лошо, което знаеше царицата на кошера. И той я подписа не със своето име, а с името:

ГОВОРИТЕЛ ОТ ИМЕТО НА МЪРТВИТЕ

На Земята книгата бе публикувана без много шум и без много шум се предаваше от ръка на ръка, докато едва ли остана човек, който да не беше я прочел. Повечето от хората я намираха интересна, а някои отказваха да я сложат настрана, след като вече я бяха прочели. Те заживяха с нея и когато скъпите им хора умираха, един от вярващите заставаше до гроба, за да бъде Говорител от името на мъртвия и да каже онова, което би казал мъртвият, но напълно откровено, без да прикрива никакви грешки и без да измисля добродетели. Онези, които идваха на подобни служби, ги намираха понякога болезнени и потискащи, но имаше и много, които решаваха, че въпреки грешките животът им е достоен и че когато умрат, един Говорител ще трябва да каже истината за тях.

На Земята това остана само религия сред многото други. Но за онези, които прекосяваха огромната пещера на космоса и прекарваха живота си в тунелите на царицата на кошера, и прибираха реколтата от полетата на царицата, това бе единствената религия. Нямаше колония без свой Говорител от името на мъртвите.

Никой не знаеше и никой всъщност не искаше да знае кой е бил първоначалният Говорител. А и Ендър нямаше желание да им каже.

Когато Валънтайн навърши двайсет и пет години, дописа последния том от нейната история на войните на бъргерите. В края му включи пълния текст на книжката на Ендър, без да споменава, че е написана от него.

По ансибала тя получи отговор от древния Хегемон Питър Уигин, седемдесет и седем годишен, със слабо сърце.

— Знам кой е написал тази книжка — каза той. — Щом може да говори от името на бъргерите, той сигурно би могъл да говори и от мое име.

Ендър и Питър разговаряха посредством ансибала и Питър разказа историята на своите дни и години, на своите престъпления и добри дела. И когато той умря, Ендър написа втори том, подписан отново от Говорителя от името на мъртвите. Двете му книги бяха наречени „Царицата на кошера“ и „Хегемонът“ и се превърнаха в свето писание.

— Искаш ли — рече той един ден на Валънтайн — да отлетим оттук и да живеем вечно.

— Не е възможно — отговори тя. — Има чудеса, които дори и относителността не може да отложи, Ендър.

— Трябва да заминем. Аз съм почти щастлив тук.

— Тогава остани.

— Толкова дълго живях с болката. Ако я няма, няма да знам кой съм.

И така, те се качиха на борда на един междузвезден кораб и тръгнаха да обикалят от планета на планета. Където и да спираха, той бе винаги Андрю Уигин, странстващ Говорител от името на мъртвите, а тя бе винаги Валънтайн, пътуващ историк, която записва разказите на живите, докато Ендър разказва историите на мъртвите. И Ендър винаги носеше със себе си един изсъхнал бял пашкул, и търсеше онзи свят, където царицата на кошера би могла да се събуди и да заживее на спокойствие. Той дълго търси този свят.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.